

POSLOVNO POROČILO

TRŽNEGA INŠPEKTORATA

REPUBLIKE SLOVENIJE

ZA LETO

2014

Ljubljana, januar 2015

KAZALO

1. UVOD.....	1
2. POVZETEK AKTIVNOSTI TRŽNEGA INŠPEKTORATA RS.....	3
2.1. PREVENTIVNO DELOVANJE	3
2.2. PREGLED DELA PO MESECIH	3
2.2.1. Januar.....	4
2.2.2. Februar	4
2.2.3. Marec	5
2.2.4. April.....	5
2.2.5. Maj.....	5
2.2.6. Junij	6
2.2.7. Julij	6
2.2.8. Avgust	6
2.2.9. September	7
2.2.10. Oktober	7
2.2.11. November	7
2.2.12. December.....	7
3. ORGANIZACIJA IN KADRI.....	9
3.1. ORGANIZIRANOST.....	9
3.2. SISTEMIZACIJA DELOVNIH MEST	11
4. STATISTIKA INŠPEKCIJSKEGA DELA IN KAZALNIKI USPEŠNOSTI	13
4.1. INŠPEKCIJSKI PREGLEDI	14
4.2. UKREPI.....	15
4.2.1. Upravni ukrepi	16
4.2.2. Prekrškovni ukrepi	19
4.3. REŠEVANJE ZADEV NA SODIŠČIH	26
5. INŠPEKCIJSKO DELO	27
5.1. VARSTVO POTROŠNIKOV	27
5.1.1. Nepoštene poslovne prakse	28
5.1.2. Nepošteni pogodbeni pogoji.....	31
5.1.3. Sezonske razprodaje	33
5.1.4. Pogodbe na daljavo	33
5.1.5. Reševanje reklamacij in prijave potrošnikov.....	35
5.1.6. Pogodbe o turističnih aranžmajih	37
5.1.7. Prodaja izven poslovnih prostorov	38
5.1.8. Garancije in navodila	40
5.1.9. Izdajanje računov za prodano blago ali opravljeno storitev.....	41
5.2. POTROŠNIŠKI KREDITI.....	41
5.3. NADZOR SKLADNOSTI PROIZVODOV S TEHNIČNIMI PREDPISI	44
5.3.1. Proizvodi, za katera velja Zakon o splošni varnosti proizvodov	47
5.3.2. Električna oprema	52
5.3.3. Elektromagnetna združljivost naprav.....	59
5.3.4. Radijska oprema in telekomunikacijska terminalska oprema	60
5.3.5. Stroji.....	63
5.3.6. Osebna varovalna oprema	68
5.3.7. Plinske naprave	73
5.3.8. Gradbeni proizvodi.....	74
5.3.9. Aerosolni razpršilniki	77
5.3.10. Baterije in akumulatorji.....	78
5.3.11. Energijsko označevanje proizvodov	79

5.3.12.	Okoljsko primerna zasnova proizvodov, povezanih z energijo	80
5.3.13.	Odpadna električna in elektronska oprema	81
5.3.14.	Sodelovanje Carinske uprave Republike Slovenije in Tržnega inšpektorata RS pri nadzoru uvoza proizvodov iz tretjih držav	81
5.4.	DELO NA ČRNO	83
5.4.1.	Izvajanje dela na črno.....	85
5.4.2.	Oglaševanje dela na črno	86
5.5.	TRGOVINA.....	86
5.6.	GOSTINSTVO.....	87
5.6.1.	Nadzor gostinskih obratov, ki nudijo mehansko ali živo glasbo za ples	88
5.6.2.	Opravljanje gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni.....	89
5.6.3.	Opravljanje gostinske dejavnosti na smučiščih in drsališčih.....	89
5.6.4.	Opravljanje dejavnosti turističnih kmetij	90
5.6.5.	Kategorizacija nastanitvenih obratov.....	92
5.7.	OBRT	93
5.8.	VARSTVO KONKURENCE.....	95
5.9.	NEPREMIČNINSKO POSREDOVANJE	96
5.10.	ADMINISTRATIVNO DOLOČENE CENE IZDELKOV IN STORITEV.....	98
5.10.1.	Cene proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja.....	98
5.10.2.	Cene komunalnih storitev	98
5.10.3.	Zaračunavanje cen dimnikarskih storitev	99
5.10.4.	Cene učbenikov.....	100
5.11.	STORITVE NA NOTRANJEM TRGU.....	100
5.12.	OSTALE VRSTE NADZORA.....	102
5.12.1.	Oglaševanje in prodaja tobačnih izdelkov.....	102
5.12.2.	Oglaševanje in prodaja alkoholnih pijač	104
5.12.3.	Prodaja alkoholnih pijač.....	104
5.12.4.	Pranje denarja	105
5.12.5.	Gorski vodniki	106
5.12.6.	Turistično športne dejavnosti	107
5.12.7.	Enotna cena knjige	108
5.12.8.	Kontrola prometa s pirotehničnimi izdelki	109
5.12.9.	Avtorske pravice.....	110
5.12.10.	Javna raba slovenskega jezika	112
5.12.11.	Prodaja samoniklih gliv	113
5.12.12.	Nezaželena elektronska pošta (spam).....	114
6.	DRUGE DEJAVNOSTI.....	117
6.1.	PREDLAGANE SPREMEMBE PREDPISOV	117
6.1.1.	Zakon o alternativnem reševanju potrošniških sporov.....	117
6.1.2.	Zakon o avtorski in sorodnih pravicah	117
6.1.3.	Zakon o varstvu konkurence	118
6.1.4.	Zakon o gostinstvu.....	118
6.1.5.	Zakon o spodbujanju razvoja turizma.....	119
6.1.6.	Zakon o omejevanju uporabe alkohola.....	120
6.1.7.	Zakon o omejevanju uporabe tobaka in tobačnih izdelkov	121
6.1.8.	Zakon o varstvu potrošnikov	121
6.1.9.	Zakon o gospodarskih družbah	121
6.2.	SODELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA RS.....	122
6.2.1.	Sodelovanje z drugimi inšpektorati in inšpekcijskimi službami – Inšpekcijski svet	122
6.2.2.	Sodelovanje v regijskih koordinacijah inšpektorjev	123
6.2.3.	Sodelovanje s kontaktno točko v Republiki Sloveniji po Uredbi (ES) št. 764/2008.....	123

6.2.4.	Siva ekonomija in akcija »Vklopi razum – vzemi račun«	124
6.2.5.	Odnosi z javnostjo.....	124
6.3.	MEDNARODNO SODELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA RS	127
6.3.1.	Sistem za izmenjavo podatkov nevarnih proizvodov (RAPEX)	127
6.3.2.	Obvestila proizvajalcev po 12. členu Zakona o splošni varnosti proizvodov.....	132
6.3.3.	Sistem zaščitnih klavzul (SGC)	133
6.3.4.	Mednarodni sistem za izmenjavo podatkov o proizvodih (ICSMS)	133
6.3.5.	Sistem za sodelovanje med organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (CPCS)	134
6.3.6.	EU SWEEP 2014	135
6.3.7.	Mednarodno sodelovanje z institucijami Evropske unije in tretjih držav ...	135
7.	SPLOŠNO.....	141
7.1.	IZVAJANJE PRORAČUNA ZA LETO 2014	141
7.1.1.	Materialni stroški	141
7.1.2.	Analize vzorcev	142
7.1.3.	Investicije	143
7.1.4.	Plače zaposlenih.....	143
7.1.5.	Nadzor skladnosti svetlobnih nizov	143
7.1.6.	Izmenjava uradnikov	144
7.1.7.	Odškodnine	144
7.1.8.	Stvarno premoženje	144
7.2.	TEHNIČNA OPREMLJENOST.....	144
7.3.	OPREMLJENOST S PREVOZNIMI SREDSTVI.....	145
8.	KAKO NAPREJ.....	147

KAZALO SLIK IN TABEL

Slika 1:	Organigram organiziranosti Tržnega inšpektorata RS.....	9
Slika 2:	Teritorialna razpršenost Tržnega inšpektorata RS od 1. 12. 2012 dalje	10
Slika 3:	Upravni ukrepi glede na število opravljenih pregledov leta 2014	13
Slika 4:	Prekrškovni ukrepi glede na število opravljenih pregledov leta 2014.....	13
Slika 5:	Število opravljenih pregledov v obdobju 2010 – 2014.....	14
Slika 6:	Zakoni, ki so bili najpogostejše pregledani	15
Slika 7:	Zakoni, za katere je bilo najpogostejše izrečeno opozorilo ZIN.....	17
Slika 8:	Zakoni, za katere je bila najpogostejše izdana upravna odločba	18
Slika 9:	Zakoni, za katere je bilo najpogostejše izrečeno opozorilo ZP-1	20
Slika 10:	Zakoni, za katere je bilo najpogostejše izrečen opomin.....	21
Slika 11:	Zakoni, za katere je bila najpogostejše izrečena globa s plačilnim nalogom.....	22
Slika 12:	Zakoni, za katere je bila najpogostejše izrečena globa z odločbo o prekršku.....	23
Tabela 13:	Ugotovitve izvedenih pregledov in preizkusov igral v uporabi	48
Slika 14:	Rezultat preizkušanja varnosti otroških igral v uporabi.....	48
Tabela 15:	Število neskladnih oblačil	51
Slika 16:	Rezultati preverjanja skladnosti svetlobnih nizov.....	57
Slika 17:	Rezultat preizkušanja skladnosti glede električne varnosti proizvodov	58
Slika 18:	Rezultati preizkušanja proizvodov glede elektromagnetne združljivosti	60
Slika 19:	Rezultat preskušanja radijske opreme	62

Slika 20: Rezultat preskušanja radijske opreme	67
Slika 21: Rezultat preskušanja skladnosti varovalnih rokavic	72
Slika 22: Rezultat preizkušanja skladnosti plinskih naprav	74
Slika 23: Pregled po direktivah, kjer sprostitev v prosti promet ni bila dovoljena	83
Tabela 24: Število zadev na podlagi obvestil Carinske uprave RS	83
Tabela 25: Pregled opravljenega dela z izrečenimi ukrepi	84
Slika 26: Število kršiteljev avtorskih pravic na računalniškem področju	112
Slika 27: Domača stran Tržnega inšpektorata RS z aktualnimi novicami	125
Slika 28: Aktualna poročila o opravljenih nadzorih	126
Slika 29: Rubrika »Pogosta vprašanja«	126
Slika 30: Nevarni proizvodi	126
Slika 31: Število prejetih RAPEX obvestil od 2005 do 2014	128
Slika 32: Število posameznih proizvodov v sistemu RAPEX leta 2014	129
Slika 33: Število RAPEX obvestil po pristojnih organih nadzora leta 2014	129
Slika 34: Število najdenih proizvodov (brez vozil)	130
Slika 35: Število priglašenih vrst proizvodov	130
Slika 36: Število proizvodov iz RAPEX obvestil, v pristojnosti Tržnega inšpektorata RS	131
Slika 37: Število proizvodov iz RAPEX obvestil, ki jih je na trgu našel Tržni inšpektorat RS	132
Slika 38: Število proizvodov, ki jih je v RAPEX priglasi Tržni inšpektorat RS	132
Slika 39: Spletna stran sistema ICSMS	134
Tabela 40: Prevozni stroški in storitve	145
Tabela 41: Število vozil po letnikih in povprečno število prevoženih kilometrov	146

PRILOGE

Priloga 1: Seznam zakonov in podzakonskih predpisov	149
Priloga 2: Primerjalni pregled števila pregledov in ukrepov v letih 2003-2014	161
Opombe: Prostor za opombe bralca	162

1. UVOD

Tržni inšpektorat RS je inšpekcijski organ v sestavi Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo. Delujemo samostojno in neodvisno ter v skladu s predpisi, ki nam določajo način dela ter vodenje upravnih in prekrškovnih postopkov. Pri svojem delu uporabljamo zakone in podzakonske predpise z zelo različnih področij, zaradi česar se od tržnih inšpektorjev pričakuje široko znanje in poznavanje različnih področij nadzora, ki se v konkretnih postopkih kaže kot samostojno, strokovno in učinkovito delo, ki je usmerjeno k rešitvi problema. Rezultati tovrstnega dela se kažejo tudi v tem poslovnem poročilu.

Poslovno poročilo je tudi odraz izvajanja poslanstva in vizije Tržnega inšpektorata RS.

Poslanstvo Tržnega inšpektorata RS je izvajanje učinkovitega inšpekcijskega nadzora in zagotavljanje preventivnega delovanja z namenom zagotoviti urejenost trga in zadovoljstva uporabnikov, zaposlenih in širše družbene skupnosti, naša vizija pa želja da bi Tržni inšpektorat RS postal vzor učinkovitega in kakovostnega inšpekcijskega organa z visoko stopnjo zaupanja javnosti v delo tržnih inšpektorjev. Doseči želimo, da nam bo javnost pritrdila, da svoje delo opravljamo odgovorno, strokovno in profesionalno, da ji pomagamo in ji koristimo.

Brez dobrih sodelavcev ni dobrega vodje, saj je uspešnost vodje močno povezana z uspešnostjo njegovih sodelavcev, zato iskrena zahvala vsem in vsakemu posebej na Tržnem inšpektoratu Republike Slovenije za naša skupna prizadevanja, za katera verjamem, da so uspešna in verjamem, da bomo tako tudi nadaljevali v prihodnje.

»Tudi samo znanje je moč.« (sir Francis Bacon)

»Dve besedi spremenita vse - začnimo takoj!« (Mary C. Crowley)

»Delati, kar moraš, ni usluga, temveč dolžnost« (Lucius Annaeus Seneka)

S spoštovanjem,

Andrejka Grlić

Glavna tržna inšpektorica

2. POVZETEK AKTIVNOSTI TRŽNEGA INŠPEKTORATA RS

Poslanstvo Tržnega inšpektorata RS je izvajanje učinkovitega inšpekcijskega nadzora in zagotavljanje preventivnega delovanja z namenom zagotoviti urejenost trga in zadovoljstvo uporabnikov, zaposlenih in širše družbene skupnosti. Delo Tržnega inšpektorata RS ni usmerjeno k sankcioniranju prekrškov, ampak k urejenosti trga. Zato izvajajo veliko svojih aktivnosti preventivno, da ne bi bilo potrebno kasnejše ukrepanje.

Več o ugotovitvah in statističnih podatkih inšpekcijskih nadzorov ter o drugem delovanju Tržnega inšpektorata je napisano v naslednjih poglavjih tega poročila.

2.1. PREVENTIVNO DELOVANJE

Preventivnemu delovanju Tržnega inšpektorata RS so namenjeni različni komunikacijski kanali: spletne strani, elektronska in navadna pošta, telefon, osebni obiski, tiskovne konference, dan odprtih vrat in sodelovanje v različnih radijskih ali TV oddajah. Leta 2014 je na Tržni inšpektorat RS s svojim problemom poklicalo 1603 oseb, poleg tega pa je bilo pisno odgovorjeno na 301 novinarsko vprašanje in na 1706 drugih vprašanj.

Na področju preventivnega delovanja je Tržni inšpektorat RS 2014 uvedel novost in sicer v obliki vprašalnikov. Pred predvidenim nadzorom se je določenemu številu gospodarskih subjektov, ki bi lahko bili predmet nadzora, poslal vprašalnik z vsebino, ki jo je nadzor pokrival. V vprašalniku je bila gospodarskim subjektom predstavljena zakonodaja ter obveznosti, ki jim jih le-ta nalaga. Vprašalniki so imeli večinoma dvojni namen: prvič, da se gospodarski subjekti že pred nadzorom seznanijo z vsebino zakonodaje z namenom, da že samo preverijo, ali ustrezajo vsem zakonskih zahtevam ter drugič, da si je Tržni inšpektorat RS pred samim nadzorom pridobil ustrezne informacije, ki so sam nadzor olajšale in skrajšale, zaradi česar so bili tudi zavezanci pri nadzoru manj obremenjeni.

Za hitrejšo in učinkovitejšo reševanje reklamacij potrošnikov je Tržni inšpektorat RS že 2012 pristopil k reševanju zadev tako, da v primerih, ko gre bodisi za neizdobavo blaga oziroma v primerih, ko je trgovec prizna stvarno napako in jo ne reši v primernem roku, zavezanca z dopisom pozove, da v roku 3 dni posreduje pojasnilo, kako namerava rešiti reklamacijo oziroma nastalo problematiko. Leta 2014 je bilo takšnih primerov 300. Tovrstno reševanje teh zadev se je izkazalo za izredno učinkovito, saj se spori že na podlagi dopisa zavezancem v veliki večini primerov rešijo v korist ene ali druge strani.

2.2. PREGLED DELA PO MESECIH

Samo preventivno delovanje Tržnega inšpektorata RS ni dovolj, ampak je potrebno poseči tudi po milejših ali težjih ukrepih. Leta 2014 je tako Tržni inšpektorat RS opravil 20445 pregledov ter izrekel 4795 upravnih in 6730 prekrškovnih ukrepov.

Celotno delo Tržnega inšpektorata RS je opravljeno po treh principih: na podlagi letnega načrta nadzorov ali na podlagi prejetih prijav in prejetih obvestil ali na podlagi inšpektorjeve zaznave stanja na trgu.

Pred pripravo letnega načrta nadzorov Tržni inšpektorat RS povabi vse tržne inšpektorje, predstavnike Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, druge inšpektorate, nevladne potrošniške organizacije, interesna združenja gospodarstva ter preizkuševalne

laboratorije, da podajo svoj predlog, na katerih področjih naj bi se opravljal nadzor. Končni načrt nadzorov se določi z oceno tveganja vseh področij, ki se opravi na podlagi Strategije Tržnega inšpektorata RS, trenutnega stanja in pričakovanih sprememb zakonodaje, trenutnega in pričakovanega stanja na trgu ter drugih dejavnikov.

Na področjih, ki sodijo v splošni del nadzora, so bili izvedeni nadzori na področju varstva potrošnikov, potrošniškega kreditiranja, dela na črno, obrtne dejavnosti, gostinstva in turizma, omejevanja porabe alkohola, omejevanja porabe tobačnih izdelkov, ter oglaševanja tobačnih izdelkov, trgovine na drobno izven poslovnega prostora, internetne prodaje, varstva avtorske in sorodnih pravic, označevanja obutve, gorskih vodnikov, raftarjev, tekstilnih izdelkov, zakonsko določenih cen, nepremičninskega posredovanja, prodaje pirotehničnih izdelkov na črno ter samoniklih gliv. Poleg navedenega se je tekom celega leta (do 18. 8. 2014, ko je nadzor prevzela Finančna uprava RS) izvajal nadzor nad delom na črno, pogosto v popoldanskem času. Nadzor potrošniškega kreditiranja, gostinske dejavnosti se je vršil celo leto 2014, kot tudi nadzor nad spoštovanjem Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranju terorizma.

Na področju tehničnega nadzora so bili izvedeni nadzori proizvodov, za katere veljajo določila Zakona o splošni varnosti proizvodov, električne in elektronske opreme, elektromagnetne združljivosti naprav, radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme, osebne varovalne opreme, strojev, plinskih naprav, gradbenih proizvodov, aerosolnih razpršilnikov, akumulatorjev in baterij, energijskega označevanja proizvodov ter okoljsko primerne zasnove proizvodov, ki rabijo energijo. Poleg navedenega so bili opravljeni nadzori glede prisotnosti proizvodov na trgu na podlagi prejetih obvestil o nevarnih proizvodih iz sistema RAPEX, preko izmenjave informacij o zaščitnih klavzulah, iz sistema ICSMS in na podlagi obvestil Carinske uprave RS o zadržanju sprostitve proizvodov v prosti promet in pregled prilaganja ustreznih garancijskih listov in navodil za uporabo ter ustrezno označevanje proizvodov na trgu. Zaradi žledu v začetku leta 2014 je bil opravljen izredni nadzor osebne varovalne opreme za gozdarje, zamenljive opreme za gozdarska opravila, električnih generatorjev in radiatorjev.

Letni načrt nadzorov Tržnega inšpektorata RS je bil v celoti realiziran v planiranem obsegu. Kot že navedeno, pa se je po vsebini prilagodil aktualnemu dogajanju na trgu zaradi posledic žleda v začetku 2014 in jesenskih poplav, zaradi česar je bilo opravljenih še 6 izrednih nadzorov. V nadaljevanju so po posameznih mesecih navedeni izvedeni planirani in izredni nadzori, ki so jih izvajali tržni inšpektorji.

2.2.1. Januar

Planirani nadzori:

- ♦ nadzor razprodaj in drugih znižanj tekstilnega blaga in obutve po znižanih cenah
- ♦ nadzor označevanja tekstilnih izdelkov in obutve
- ♦ nadzor gostinske dejavnosti na smučiščih
- ♦ nadzor vrvic in vezalk na otroških oblačilih

2.2.2. Februar

Planirani nadzori:

- ♦ nadaljevanje nadzora gostinske dejavnosti na smučiščih
- ♦ nadzor nepoštenih pogodbenih pogojev pri spletnih trgovinah
- ♦ nadzor prodaje alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov v prodajalnah mladoletnim osebam

- ♦ nadzor oglaševanja tobačnih izdelkov
- ♦ nadzor nad zaračunavanjem cen dimnikarskih storitev
- ♦ nadzor nad cenami komunalnih storitev
- ♦ nadzor skladnosti zajeralnih žag

Izredni nadzori:

- ♦ nadzor izdajanja računov pri cvetličarjih
- ♦ nadzor skladnosti električnih generatorjev

2.2.3. Marec

Planirani nadzori:

- ♦ nadaljevanje nadzora nepoštenih pogodbenih pogojev pri spletnih trgovinah
- ♦ nadzor kovinskih dimnikov
- ♦ nadzor vulkanizerske dejavnosti
- ♦ nadzor turističnih agencij – licence
- ♦ nadzor skladnosti osebne varovalne opreme za zaščito rok pred mehanskimi tveganji
- ♦ nadzor električnih aparatov za nego telesa

2.2.4. April

Planirani nadzori:

- ♦ nadaljevanje nadzora nepoštenih pogodbenih pogojev pri spletnih trgovinah
- ♦ nadaljevanje nadzora nadzor električnih aparatov za nego telesa
- ♦ nadzor nad spoštovanjem javne rabe slovenščine v oglasih
- ♦ nadzor nad cenami daljinskega ogrevanja
- ♦ nadzor uporabe slovenskega jezika v TV oglasih
- ♦ nadzor gradbenih dejavnosti
- ♦ nadzor energijskega označevanja hladilnikov
- ♦ nadzor skladnosti električne opreme po Pravilniku o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej z metodo vzorčenja.
- ♦ nadzor skladnosti proizvodov glede elektromagnetne združljivosti z metodo vzorčenja.

2.2.5. Maj

Planirani nadzori:

- ♦ nadaljevanje nadzora nepoštenih pogodbenih pogojev pri spletnih trgovinah
- ♦ nadaljevanje nadzora nadzor gradbenih dejavnosti
- ♦ nadaljevanje nadzora skladnosti električne opreme z metodo vzorčenja.
- ♦ nadaljevanje nadzora skladnosti proizvodov glede elektromagnetne združljivosti z metodo vzorčenja
- ♦ nadzor otroških igral
- ♦ nadzor prodaje alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov v prodajalnah mladoletnim osebam
- ♦ nadzor cenovnih ugodnosti pri turističnih aranžmajih
- ♦ nadzor turističnih kmetij
- ♦ nadzor skladnosti zamenljive opreme namenjen za gozdarska opravila

- ♦ nadzor skladnosti osebne varovalne opreme za zaščito gozdarjev pri gozdarskih opravilih

2.2.6. Junij

Planirani nadzori:

- ♦ nadaljevanje nadzora nepoštenih pogodbenih pogojev pri spletnih trgovinah
- ♦ nadaljevanje nadzora otroških igral
- ♦ nadaljevanje nadzora turističnih kmetij
- ♦ nadaljevanje nadzora zamenljive opreme namenjene za gozdarska opravila
- ♦ nadaljevanje nadzora skladnosti osebne varovalne opreme za zaščito gozdarjev pri gozdarskih opravilih
- ♦ nadzor vodenja oseb po gorskem svetu
- ♦ nadzor prodaje alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov v prodajalnah mladoletnim osebam

2.2.7. Julij

Planirani nadzori:

- ♦ nadaljevanje nadzora nepoštenih pogodbenih pogojev pri spletnih trgovinah
- ♦ nadaljevanje nadzora otroških igral
- ♦ nadaljevanje nadzora vodenja oseb po gorskem svetu
- ♦ nadaljevanje nadzora turističnih kmetij
- ♦ nadzor razprodaj in drugih znižanj tekstilnega blaga in obutve po znižanih cenah
- ♦ nadzor označevanja tekstilnih izdelkov in obutve
- ♦ nadzor otroške opreme - otroških vozičkov
- ♦ nadzor skladnosti osebne varovalne opreme za zaščito pri delu gasilcev

Izredni nadzori:

- ♦ nadzor izdajanja računov pri prodajalcih sladoleda

2.2.8. Avgust

Planirani nadzori:

- ♦ nadaljevanje nadzora otroških igral
- ♦ nadaljevanje nadzora otroške opreme - otroških vozičkov
- ♦ nadaljevanje nadzora vodenja oseb po gorskem svetu
- ♦ nadaljevanje nadzora turističnih kmetij
- ♦ nadzor oglaševanja tobačnih izdelkov
- ♦ nadzor nad cenami učbenikov
- ♦ nadzor oddajanja prostorov za organizacijo piknikov
- ♦ nadzor skladnosti osebne varovalne opreme za zaščito pri delu gasilcev

Izredni nadzori:

- ♦ nadaljevanje nadzora izdajanja računov pri prodajalcih sladoleda

2.2.9. September

Planirani nadzori:

- ♦ nadzor radiatorjev
- ♦ nadzor navajanja cen, načina izračunavanja cene in cenovnih prednosti pri ponujanju kuponov preko spleta
- ♦ nadzor nad nepoštenimi pogodbenimi pogoji pri zavarovalnicah
- ♦ nadzor vodenja oseb po gorskem svetu
- ♦ nadzor nad prodajo samoniklih gliv

2.2.10. Oktober

Planirani nadzori:

- ♦ nadaljevanje nadzora nad prodajo samoniklih gliv
- ♦ nadzor računalniških programov
- ♦ nadzor nad nepoštenimi pogodbenimi pogoji pri zavarovalnicah
- ♦ nadzor nad prodajo cvetja, cvetličnih aranžmajev in sveč zunaj prodajaln
- ♦ nadzor dejavnosti nepremičninskega posredovanja
- ♦ nadzor kategorizacije nastanitvenih obratov
- ♦ nadzor osebne varovalne opreme za zagotavljanje boljše vidljivosti
- ♦ nadzor električnih grelnih teles

Izredni nadzori:

- ♦ nadzor spletne trgovine

2.2.11. November

Planirani nadzori:

- ♦ nadaljevanje nadzora nad prodajo samoniklih gliv
- ♦ nadaljevanje nadzora osebne varovalne opreme za zagotavljanje boljše vidljivosti
- ♦ nadaljevanje nadzora električnih grelnih teles
- ♦ nadzor dejavnosti vzdrževanja motornih vozil
- ♦ nadzor skladnosti svetlobnih nizov
- ♦ nadzor radijske opreme

Izredni nadzori:

- ♦ nadaljevanje nadzora spletne trgovine
- ♦ nadzor označevanja cen in izdajanja računov za parkiranje

2.2.12. December

Planirani nadzori:

- ♦ nadaljevanje nadzora skladnosti svetlobnih nizov
- ♦ nadzor prodaje alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov v prodajalnah mladoletnim osebam
- ♦ nadzor prodaje pirotehničnih izdelkov
- ♦ nadzor nad opravljanjem gostinske dejavnosti, ki nudi živo glasbo

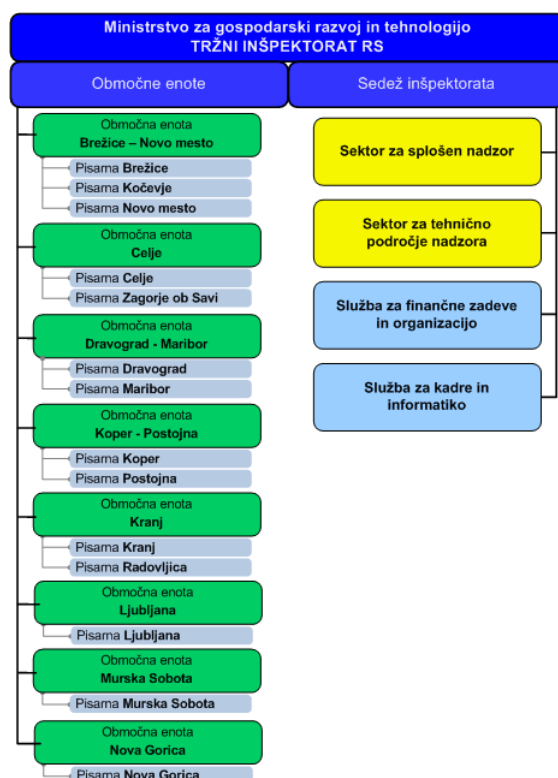
Izredni nadzori:

- ♦ nadzor prodaje na božično-novoletnih sejmih

3. ORGANIZACIJA IN KADRI

3.1. ORGANIZIRANOST

Na Tržnem inšpektoratu RS delo poteka na sedežu ter na 8 notranjih organizacijskih enotah – območnih enotah, ki se nahajajo v Celju, Mariboru, Kranju, Ljubljani, Murski Soboti, Novi Gorici, Novem mestu in Postojni. Zaradi večje učinkovitosti in zagotavljanja večje prisotnosti tržnih inšpektorjev na terenu, deluje v okviru območnih enot tudi 6 inšpekcijskih pisarn in sicer v Brežicah, Dravogradu, Kočevju, Kopru, v Radovljici in Zagorju.

Slika 1: Organigram organiziranosti Tržnega inšpektorata RS

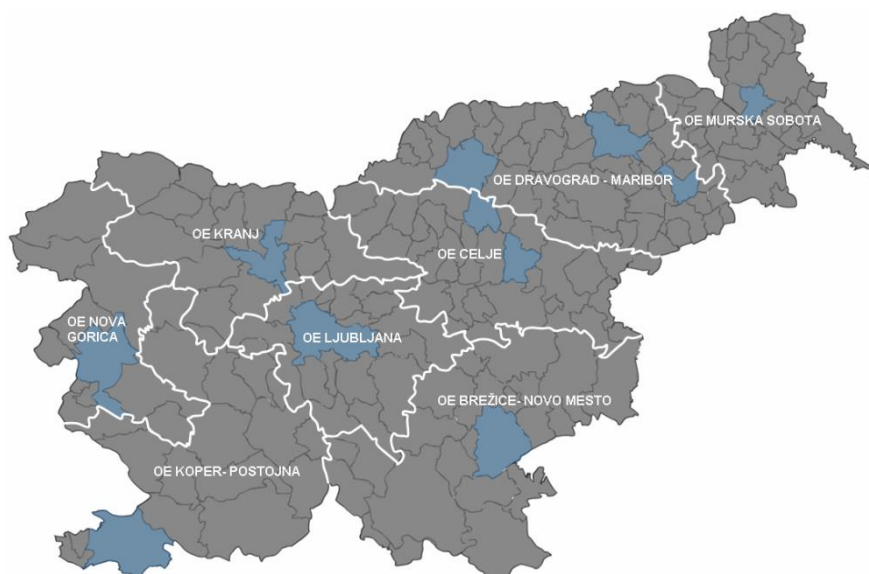
Na sedežu inšpektorata poteka delo v štirih notranjih organizacijskih enotah in sicer v Sektorju za splošen nadzor, Sektorju za tehnično področje nadzora, Službi za kadre in informatiko ter Službi za finančne zadeve in organizacijo.

Tržni inšpektorat RS vodi in predstavlja glavna tržna inšpektorica. Glavna tržna inšpektorica organizira, usklajuje in vodi delo inšpektorata, skrbi za učinkovito in smotno opravljanje nalog, razporeja delo, skrbi za delovno disciplino, organizira ustrezne oblike sodelovanja med zaposlenimi in tudi z drugimi organizacijami ter izdaja akte, za katere je pristojen inšpektorat. Glavna tržna inšpektorica tudi predstavlja Tržni inšpektorat RS v Republiki Sloveniji in v tujini ter izvaja vse oblike komuniciranja s predstavniki medijev.

Vodje sektorjev in služb vsebinsko in strokovno pokrivajo posamezno področje delovanja inšpektorata z opravljanjem nalog upravnega in strokovnega dela na zaokroženem delovnem področju inšpektorata. Vodje sektorjev in služb delujejo v skladu z dolgoročnimi usmeritvami in cilji inšpektorata ter v skladu z usmeritvami glavne tržne inšpektorice, kateri so tudi neposredno odgovorni za svoje delo. Vodje območnih enot organizirajo,

usklajujejo in vodijo delo enot, skrbijo za učinkovito in smotrno opravljanje nalog, razporejajo delo v enoti, skrbijo za delovno disciplino ter opravljajo strokovno najzahtevnejše naloge. Vodje območnih enot vodijo območne enote v skladu z usmeritvami glavne tržne inšpektorice, kateri so tudi neposredno odgovorni za svoje delo.

Delo na Tržnem inšpektoratu RS je organizirano glede na teritorialno razpršenost, določila Uredbe o delovnem času v organih državne uprave ter Navodila o poslovnem času in uradnih urah Tržnega inšpektorata RS ter o delovnem času uslužbencev Tržnega inšpektorata RS.

Slika 2: Teritorialna razpršenost Tržnega inšpektorata RS od 1. 12. 2012 dalje

Uradne ure na sedežu inšpektorata ter pisarnah v Ljubljani, Mariboru in Celju so od ponedeljka do četrтка od 9:00 ure do 15:30 ure ter v petkih od 9:00 ure do 14:30 ure. Uradne ure ostalih pisarn so v ponedeljek in sredo od 9:00 do 11:00 ure.

Za stalno prisotnost na terenu, boljši inšpekcijski nadzor ter ugotavljanje potencialnih kršitev (nekateri dejavnosti, ki so predmet nadzora, se pretežno opravljajo v popoldanskem delovnem času), ima Tržni inšpektorat RS organizirano delo tudi v popoldanskem času od 12:00 do 20:00 ure oziroma od 1. novembra do 31. marca od 10:00 do 18:00 ure in sicer za večje pisarne (Ljubljana, Maribor in Celje) dvakrat tedensko, za manjše pisarne pa enkrat tedensko. Dan omenjenega popoldanskega dela ni določen, saj je v interesu inšpektorata, da potencialni kršitelji ne vedo, kateri dan se bo v okviru rednega delovnega časa izvajal inšpekcijski pregled. Vodja območne enote inšpektorja in dan popoldanske izmene določi s tedenskim razporedom dela.

S takšnim načinom dela se je na Tržnem inšpektoratu RS zmanjšalo opravljanje dela preko polnega delovnega časa, saj se tako nekateri inšpekcijski nadzori (obratovalni časi gostinskih obratov, trgovin, sejmov, stojnic ob cesti ...) lahko opravljajo v popoldanskem času. Hkrati sta se zaradi tega zmanjšala tudi obremenjenost in potrebna finančna sredstva za nadurno delo. Kljub temu pa še vedno ostaja potreba po delu preko polnega delovnega časa v nočnem času, sobotah, nedeljah in praznikih, predvsem zaradi posameznih dejavnosti nadzora (kršitve v gostinskih lokalih, izvajanje turistične dejavnosti, različni sejmi...), ki so organizirani le ob določenih dnevih ali časih dneva.

Tržni inšpektorat RS enkrat mesečno organizira sestanke vodij območnih enot, kjer se predstavijo vodila za izvajanje nadzorov na podlagi prej sprejetega letnega plana nadzorov

ter reši tekoča problematika dela posamezne območne enote. Ker pa se zakonodaja vedno spreminja in ker Tržni inšpektorat RS nima zadostnih sredstev za izvajanje izobraževanja zaposlenih, si pomaga tako, da v lastnih prostorih območnih enot ali sedeža organizira posamezna interna izobraževanja za različne skupine – tako za tržne inšpektorje, kot tudi strokovno tehnične sodelavce, z namenom predstavitve sprememb na področju zakonodaje oziroma predstavitev ostalih sprememb, ki jih zaposleni potrebujejo za nemoteno izvajanje dela. Ravno tako pa so se zaposleni Tržnega inšpektorata RS udeleževali brezplačnih seminarjev, delavnic in usposabljanj, ki jih v okviru Ministrstva za notranje zadeve organizira Upravna akademija.

3.2. SISTEMIZACIJA DELOVNIH MEST

Na dan 31. 12. 2014 je bilo na Tržnem inšpektoratu RS zaposlenih 123 delavcev. Neposredno inšpekcijsko nadzorstvo je opravljalo 100 tržnih inšpektorjev, druge upravne naloge je opravljalo 5 uradnikov, spremljajoče naloge pa je opravljalo 18 strokovno tehničnih delavcev. Povprečna starost javnih uslužbencev je 46,8 let.

Vlada RS je že v septembru 2013 sprejela sklep, ki ministrstvu nalaga, da v okviru kvote dovoljenih zaposlitev posebno pozornost namenijo ustrezni kadrovski popolnitvi delovnih mest inšpektorjev, ki pa ga ministrstvo zaradi zmanjšanja obsega sredstev za stroške dela žal ni mogoče v celoti izpolnila, kljub dejstvu, da to potrjuje in zahteva tudi širša javnost, saj poudarja, da je večja prisotnost posameznih inšpekcijskih služb na terenu obvezna in nujna.

Leta 2014 je delovno razmerje prenehalo 1 javnemu uslužbencu zaradi starostne upokojitve, 1 javni uslužbenec je bil na njegovo pobudo premeščen v drug organ državne uprave in javne uprave, en javni uslužbenec pa je umrl. Tako se je število zaposlenih na Tržnem inšpektoratu RS zmanjšalo za 3 inšpektorje, 1 inšpektor pa je bil za obdobje 2 let začasno premeščen v Državni zbor RS, vendar je predčasno zaključil premestitev.

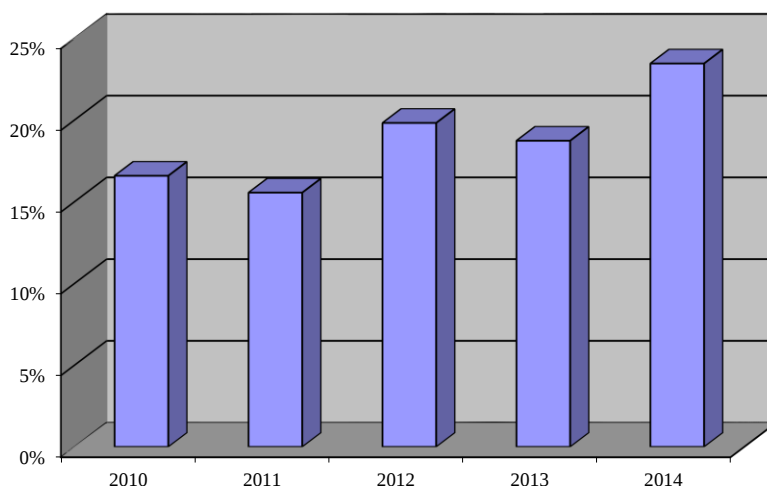
Ker se je število zaposlenih na Tržnem inšpektoratu RS zmanjšalo, se je za potrebe popolnitve inšpektorskih delovnih mest izvedel postopek 3 nadomestnih zaposlitev inšpektorjev. Tržni inšpektorat RS je najprej izvedel interne natečaje, na katerih pa ni bilo ustreznih kandidatov za zasedbo inšpektorskih delovnih mest. Zaradi menjave vlade, Tržni inšpektorat RS k izvedbi postopkov javnih natečajev ni pristopil, temveč je resorno ministrstvo zaprosil za izdajo ponovnega soglasja. Konec leta 2014 pa je Vlada RS sprejela sklep, da se razveljavijo nerealizirani sklepi Vlade RS, s katerimi so bila pred 18. 9. 2014 izdana soglasja k zaposlitvam za nedoločen čas.

Tržni inšpektorat RS bi lahko imel po prvotnem kadrovskem načrtu Tržnega inšpektorata RS za leto 2014 na dan 31. 12. 2014 zaposlenih 136 javnih uslužbencev, vendar so bila pri pripravi kadrovskega načrta za leto 2014 upoštevana izhodišča Vlade RS za pripravo proračuna RS za leti 2013 in 2014, na podlagi katerih so morali proračunski uporabniki z lastnimi ukrepi in reorganizacijo dela skupaj z učinki že sprejetih ukrepov (Zakon o uravnoteženju javnih financ) osnovo za določitev stroškov dela še dodatno znižati. Tako bi lahko imel Tržni inšpektorat RS po kadrovskem načrtu za leto 2014 na dan 31. 12. 2014 zaposlenih 127 javnih uslužbencev.

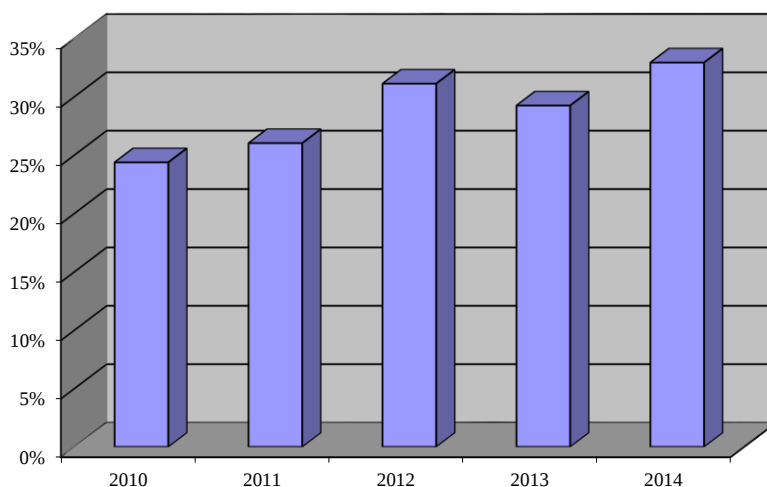
4. STATISTIKA INŠPEKCIJSKEGA DELA IN KAZALNIKI USPEŠNOSTI

Tržni inšpektorji Tržnega inšpektorata RS opravljajo nadzor spoštovanja zakonskih in podzakonskih predpisov preko inšpekcijskih pregledov. Če se na takšnem pregledu ugotovi kršitev s področja pristojnosti inšpektorata, tržni inšpektor ukrepa v skladu z veljavnimi predpisi in v okviru svojih pristojnosti. Ukrepi, ki jih lahko izreče tržni inšpektor, so lahko upravni (izdaja odločbe o odpravi pomanjkljivosti ali omejitev ali prepoved prodaje oziroma opravljanja storitve), prekrškovni (izrek globe za kaznovanje prekrška ali drugega, z zakonom predpisanega ustreznega ukrepa) ter izvršbeni (predpisan postopek prisilne izvršitve izrečenih upravnih ukrepov).

Leta 2014 je bilo opravljenih 20445 pregledov, v upravnem postopku je bilo izrečenih 4795 upravnih ukrepov (3358 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru in 1437 upravnih odločb), v prekrškovnem postopku pa 6730 prekrškovnih ukrepov (3912 opozoril po Zakonu o prekrških, 1000 opominov, 798 glob s plačilnim nalogom, 1002 glob z odločbo o prekršku ter podanih 18 obdolžilnih predlogov).

Slika 3: Upravni ukrepi glede na število opravljenih pregledov leta 2014

Slika 4: Prekrškovni ukrepi glede na število opravljenih pregledov leta 2014

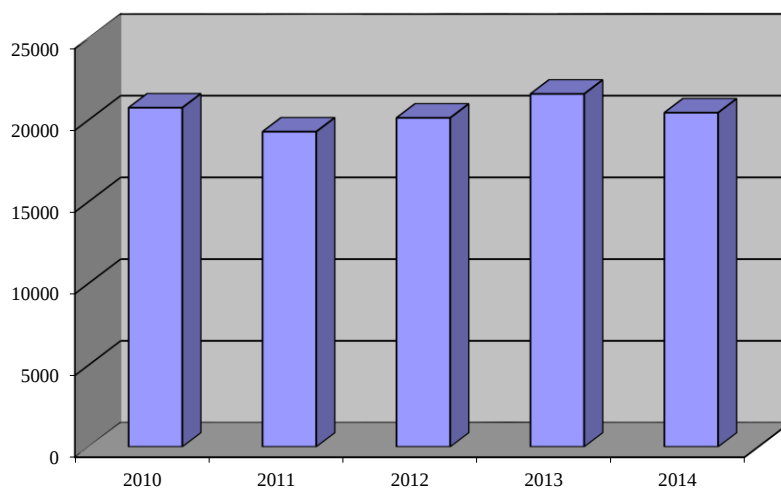
Tržni inšpektorat RS je leta 2014 v primerjavi z letom 2013 opravil za 5,3 % manj pregledov (leta 2014 je imel Tržni inšpektorat RS enega tržnega inšpektorja manj kot leta 2013, poleg tega pa je še en tržni inšpektor polovico leta 2014 dela in naloge opravljal na drugem organu), izrekel za 18,6 % več upravnih ukrepov in za 6,6 % več prekrškovnih ukrepov. Če obstajajo zakonski pogoji, tržni inšpektorji pri ugotovljenih nepravilnostih najprej uporabijo milejši ukrep, kot sta opozorilo ali opomin, šele nato izdajo odločbo ali globo. Razlogi za to so najmanj trije. Prvič, ker to narekuje že zakonodaja sama, drugič, ker inšpektor z izrekom milejšega ukrepa večinoma lažje in hitreje doseže cilj pri kršitelju in tretjič, ker delujejo tudi preventivno in so zato tudi posledice kršitve manjše.

V nadaljevanju so podrobneje razčlenjeni pregledi ter upravni in prekrškovni ukrepi Tržnega inšpektorata RS leta 2014.

4.1. INŠPEKCIJSKI PREGLEDI

Leta 2014 je Tržni inšpektorat RS prejel 7435 prijav (6,4 % manj kot leta 2013) oziroma 30 prijav vsak delovni dan. Ker je večina prijav pomembna za tistega, ki je prijavo podal, tržni inšpektorji skoraj vsako prijavo (izjeme pomenijo anonimne prijave, iz katerih ni moč razbrati kršitelja, ali prijave zoper kršitelje, ki so jih tržni inšpektorji v bližnji preteklosti že preverjali in v zvezi s predmetom prijave niso ugotovili nepravilnosti ali prijave, iz katerih je takoj razvidno, da ne sodijo v pristojnost Tržnega inšpektorata RS) preverijo tudi na terenu. Poleg prejetih prijav opravljajo tržni inšpektorji inšpekcijske preglede še na podlagi letnega načrta, ki je sestavljen tako, da pokrije vsa tista področja nadzora Tržnega inšpektorata RS, ki so bila v oceni tveganja ocenjena kot rizična, ter osebne zaznave na terenu, v medijih ali na spletu. Tržni inšpektorji so tako pri nadzoru izvajanja zakonskih in drugih predpisov iz svoje pristojnosti leta 2014 opravili 20445 pregledov.

Kot je razvidno iz shematičnega prikaza števila opravljenih pregledov za obdobje 2010-2014, opravlja Tržni inšpektorat RS zadnjih pet let, kljub povečevanju števila predpisov in zmanjšanju števila inšpektorjev, v povprečju vsako leto približno enako pregledov.

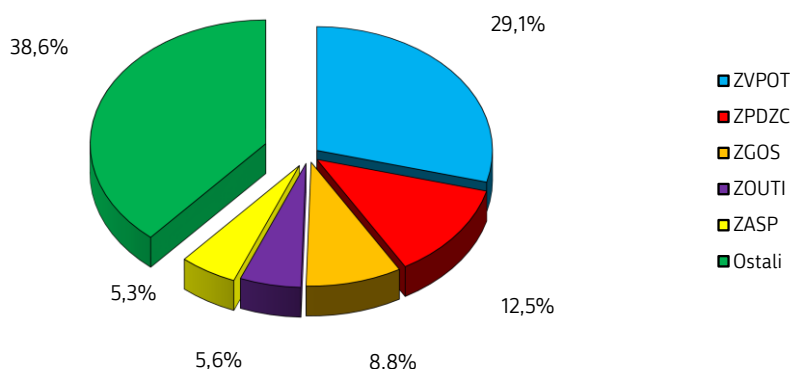
Slika 5: Število opravljenih pregledov v obdobju 2010 – 2014

Na enem pregledu lahko tržni inšpektor opravi nadzor spoštovanja določil po različnih zakonih oziroma po različnih določilih (členih) znotraj enega zakona. Tako je bil na vseh pregledih skupaj opravljen pregled spoštovanja 37229 zakonov (1,8 pregledanih zakonov

na enem pregledu) oziroma 95350 določil teh zakonov (4,4 določil zakona na enem pregledu).

Seznam najpogostejše pregledanih zakonov:

- Zakon o varstvu potrošnikov (10840 ali 29,1 %),
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (4655 ali 12,5 %),
- Zakon o gostinstvu (3290 ali 8,8 %),
- Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (2095 ali 5,6 %),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (1965 ali 5,3 %).

Slika 6: Zakoni, ki so bili najpogostejše pregledani

Seznam najpogostejše pregledanih določil (členov) zakonov:

- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ali subjekt ob izročitvi blaga oziroma po opravljeni storitvi potrošniku izstavi račun (6811 ali 7,1 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ali ima subjekt, ki posluje s potrošniki, proizvode oziroma storitve označene s ceno (5484 ali 5,8 %),
- določilo Zakona o varstvu potrošnikov, ali je subjekt, ki posluje s potrošniki, upošteva označene cene (2998 ali 3,1 %),
- določilo Zakona o gostinstvu, ali gostinec cene gostinskih storitev objavlja na predpisan način (2322 ali 2,4 %),
- določilo Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ali posameznik, ki je opravljal dejavnost oziroma delo, vpisan ali priglašen kot to določa ta ali drugi zakoni (2053 ali 2,2 %).

Ostale podrobnosti glede opravljenih pregledov so podane v poglavju »4. Inšpekcijsko delo«. Pri tem je potrebno še enkrat poudariti, da tržni inšpektorji praviloma pri enem pregledu preverijo opravljanje dejavnosti subjekta nadzora po več zakonskih in podzakonskih predpisih hkrati.

4.2. UKREPI

Tržni inšpektor je v primeru, da pri inšpekcijskem pregledu ugotovi, da subjekt nadzora ne spoštuje določil zakonskih in podzakonskih predpisov, dolžan ukrepati glede na določila predpisa, iz katerega kršitev izhaja. V večini primerov je lahko ukrep upravni ali prekrškovni.

4.2.1. Upravni ukrepi

V primeru ugotovljenih in dokazanih kršitev zakonskih in podzakonskih predpisov lahko tržni inšpektor upravno ukrepa, če mu ustrezni zakoni dajejo takšna pooblastila. Po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru ima tržni inšpektor na voljo dve vrsti upravnega ukrepa: kršitelja lahko na ugotovljene nepravilnosti samo ustno opozori (v nadaljevanju: opozorilo ZIN), ali pa mu izda ustrezno upravno odločbo. Tržni inšpektor lahko izreče opozorilo ZIN le takrat, kadar oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo ZIN zadosten ukrep. Ugotovljene nepravilnosti, izrečeno opozorilo ZIN in rok, do katerega je potrebno nepravilnosti odpraviti, zapiše inšpektor v zapisnik o inšpekcijskem pregledu. Tržni inšpektor mora, če zavezanec nepravilnosti ne odpravi v določenem roku, ukrepati v skladu z ustrežno zakonodajo.

Skupno so tržni inšpektorji leta 2014 izrekli 4795 upravnih ukrepov, od tega so v 3358 primerih izrekli opozorilo ZIN, v 1437 primerih pa so izdali upravno odločbo. S temi upravnimi ukrepi je bilo, v skladu s posameznimi predpisi, kršiteljem naloženo, da odpravijo ugotovljene pomanjkljivosti, ali pa jim je bilo prepovedano opravljanje dejavnosti oziroma prepovedana ali omejena prodaja določenih proizvodov.

Ostale podrobnosti glede upravnih ukrepov so podane v poglavju »4. Inšpekcijsko delo«.

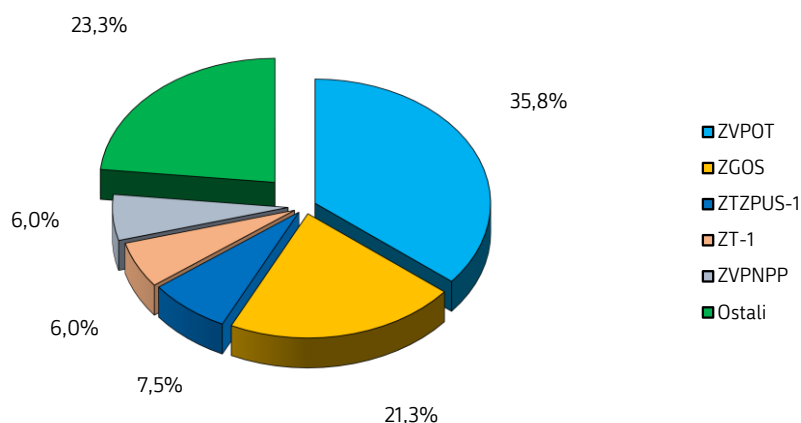
4.2.1.1. Opozorila ZIN

V skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru lahko tržni inšpektor namesto izdaje ustrezne upravne odločbe kršitelja na ugotovljene nepravilnosti samo ustno opozori (ugotovitve, izrečeno opozorilo in rok za odpravo nepravilnosti mora inšpektor navesti tudi v zapisniku o pregledu). Leta 2014 so tržni inšpektorji opozorila ZIN izrekli v 3358 primerih, kar pomeni v primerjavi z letom 2013 (2662 opozoril ZIN) povečanje za 26,1 %.

Subjekt nadzora lahko krši določila enega ali več zakonov, znotraj enega zakona pa lahko krši več določil (členov). Praviloma lahko tržni inšpektor za vse kršitve skupaj izreče eno samo opozorilo ZIN. Tako so bili z vsemi opozorili ZIN skupaj subjekti opozorjeni na kršitev 3640 zakonov oziroma 3869 določil teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZIN:

- Zakon o varstvu potrošnikov (1304 ali 35,8 %),
- Zakon o gostinstvu (777 ali 21,3 %),
- Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in ugotavljanju skladnosti (274 ali 7,5 %),
- Zakon o trgovini (219 ali 6,0 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (217 ali 6,0 %).

Slika 7: Zakoni, za katere je bilo najpogosteje izrečeno opozorilo ZIN

Opozorilo ZIN je bilo najpogosteje izrečeno zaradi kršitev določil (členov):

- Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt, ki je posloval s potrošniki, ni imel proizvodov ali storitev označenih s ceno (750 ali 19,4 %),
- Zakona o gostinstvu, ker gostinec ne izpolnjuje pogojev ali niso izpolnjeni pogoji glede storitev, ki jih določa ta zakon ali ni označil cen v skladu z določbami tega zakona (705 ali 18,2 %),
- Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt blagu, ki je namenjeno prodaji potrošnikom, ni priložil predpisanih dokumentov (263 ali 6,8 %),
- Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, ker so subjekti do potrošnikov uporabljali zavajajočo poslovno prakso (197 ali 5,1 %),
- Zakona o varstvu potrošnikov, ker garancijski list ne vsebuje vseh predpisanih podatkov (159 ali 4,1 %).

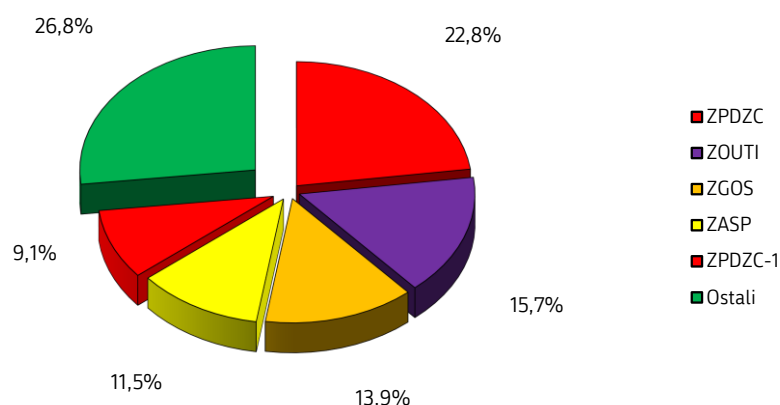
4.2.1.2. Upravne odločbe

Leta 2014 so tržni inšpektorji izdali 1437 upravnih odločb, kar pomeni 4,0 % več, kot leta 2013 (1382 odločb).

Subjekt nadzora lahko krši določila enega ali več zakonov, znotraj enega zakona pa lahko krši več določil (členov). Praviloma lahko tržni inšpektor za vse kršitve skupaj izda eno samo upravno odločbo. Z vsemi upravnimi odločbami so inšpektorji od kršiteljev zahtevali odpravo nepravilnosti, ki so bile ugotovljene po 1576 zakonih oziroma 2474 določilih teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bila najpogosteje izdana upravna odločba:

- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC) (360 ali 22,8 %),
- Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (248 ali 15,7 %),
- Zakon o gostinstvu (219 ali 13,6 %),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (182 ali 11,5 %),
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1) (144 ali 9,1 %).

Slika 8: Zakoni, za katere je bila najpogosteje izdana upravna odločba

Upravna odločba je bila najpogosteje izdana zaradi kršitev določil (členov):

- Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker posameznik opravlja dejavnost oziroma delo in ni vpisan ali priglašen kot to določa ta ali drugi zakoni (225 ali 9,1 %),
- Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, ker je gospodarski subjekt kakorkoli neposredno ali posredno oglaševal ali promoviral tobak ali tobačne izdelke (217 ali 8,8 %),
- Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker pravna oseba opravlja dejavnost, ki je nima vpisane v sodni register, oziroma opravlja dejavnost, ki je nima določene v temeljnem aktu, ali nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje registrirane ali v temeljnem aktu določene dejavnosti (169 ali 6,8 %),
- Zakona o gostinstvu, ker gostinski obrat ni izpolnjeval vseh minimalnih tehničnih zahtev za opravljanje gostinske dejavnosti (99 ali 4,0 %),
- Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ker subjekt ni spoštoval avtorjeve materialne pravice (71 ali 2,9 %).

4.2.1.3. [Ostali upravni ukrepi in postopki](#)

Na odločbe tržnih inšpektorjev so se kršitelji pritožili v 93 primerih (6,5 % glede na vse izdane upravne odločbe), od katerih je bilo 17 (1,2 % glede na vse izdane upravne odločbe) upravičenih. Tako majhno število pritožb in predvsem uspešnih pritožb vsekakor odraža visoko usposobljenost in strokovnost tržnih inšpektorjev.

Po pravnomočnosti odločbe je tržni inšpektor dolžan preveriti, ali je kršitelj spoštoval izdano odločbo in ugotovljeno nepravilnost odpravil. Če inšpektor ugotovi, da subjekt nadzora določil odločbe ni upošteval, začne s postopkom izvršbe, t. j. s sklepom o dovolitvi izvršbe. Na ta način so tržni inšpektorji ukrepali v 73 primerih (5,1 % glede na vse izdane upravne odločbe). Kljub temu, da je v sklepu o dovolitvi izvršbe zagrožena denarna kazen, če kršitelj izdane odločbe ne bo spoštoval, je bilo zaradi nespoštovanja upravne odločbe v nadaljevanju izvršbe izrečenih še nadaljnjih 21 sklepov z denarno kaznijo (ta ukrep lahko tržni inšpektor izreče istemu kršitelju večkrat zapored).

V primeru, da subjekt nadzora ne spoštuje niti določil izdane odločbe, niti denarne kazni v izvršbi, se izvede pečatenje delovnih prostorov in opreme kršitelja, kar se leta 2014 zgodilo 1 krat.

4.2.2. Prekrškovni ukrepi

Prekršek je dejanje, ki pomeni kršitev zakona, uredbe vlade ali odloka samoupravne lokalne skupnosti, ki je kot tako določeno kot prekršek in je zanj predpisana sankcija za prekršek.

Z uveljavitvijo Zakona o prekrških leta 2005 je Tržni inšpektorat RS postal tudi prekrškovni organ, tržni inšpektorji pa pooblaščené uradne osebe prekrškovnega organa.

Pooblaščená uradna oseba odloča o prekrških po hitrem postopku, razen v primerih, če predlagatelj rednega sodnega postopka glede na naravo kršitve oceni, da so podani pogoji za izrek stranske sankcije, proti mladoletnim storilcem prekrškov, za prekrške s področja obrambnih dolžnosti in za prekrške s področja nezdržljivosti javnih funkcij s pridobitno dejavnostjo.

Pooblaščená uradna oseba po uradni dolžnosti brez odlašanja, hitro in enostavno ugotovi tista dejstva in zbere tiste dokaze, ki so potrebni za odločitev o prekršku. Če ugotovi kršitev zakonskega ali podzakonskega predpisa, storilcu izreče globo v znesku, v katerem je predpisana. Če je globa predpisana v razponu, mu izreče najnižjo predpisano višino globe, razen če materialni zakon določa, da se lahko kršitelju izreče tudi višja globa od najnižje predpisane. Globa se izreka z odločbo o prekršku ali plačilnim nalogom.

Za prekrške neznatnega pomena in v primerih, ko pooblaščená uradna oseba oceni, da je glede na pomen dejanja to zadosten ukrep, lahko namesto izreka sankcije izreče samo opozorilo (v nadaljevanju: opozorilo ZP-1). Hkrati z opozorilom ZP-1 mora pooblaščená uradna oseba kršitelju predstaviti storjeni prekršek. Namesto globe lahko pooblaščená uradna oseba kršitelju izreče opomin, vendar le, če je prekršek storjen v takih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega. Opomin se sme izreči tudi kršitelju, ki je storil prekršek s tem, da ni izpolnil predpisane obveznosti ali pa je s prekrškom povzročil škodo, vendar je pred izdajo odločbe o prekršku izpolnil predpisano obveznost oziroma popravil ali povrnil povzročeno škodo.

Leta 2014 so tržni inšpektorji izrekli 6731 prekrškovnih ukrepov, od tega so v 3912 primerih kršiteljem izrekli opozorilo ZP-1, v 1000 primerih je bil kršiteljem izrečen opomin, v 798 primerih je bila kršiteljem izrečena globa s plačilnim nalogom, v 1002 primerih je bila kršiteljem izrečena globa z odločbo o prekršku, v 19 primerih pa je bil zoper kršitelje vložen obdolžilni predlog. Število prekrškovnih ukrepov je leta 2014 tako naraslo za 6,6 % glede na leto 2013 (skupaj 6312 prekrškovnih ukrepov).

Posamezni kršitelj lahko z enim ali več dajanji krši enega ali več zakonov, znotraj enega zakona pa lahko krši več določil (členov). Vse tako storjene prekrške mora tržni inšpektor praviloma obravnavati skupaj in kršitelju izreči tako enotno sankcijo, kot jo predpisujeta Zakon o prekrških in tisti zakon, katerega kršitev je bila ugotovljena.

Poleg pravne osebe po Zakonu o prekrških odgovarja za storjeni prekršek tudi odgovorna oseba in sicer za tisti prekršek, ki ga stori pri opravljanju poslov, za katere je pri njej pooblaščená. Odgovorna oseba je odgovorna za prekršek, če je bil storjen z njenim dejanjem ali z opustitvijo dolžnega nadzorstva. Odgovornost odgovorne osebe ne preneha s prekinitvijo delovnega razmerja pri pravni osebi, niti s prenehanjem poslovanja pravne osebe. Enako kot za pravno osebo velja tudi za samostojnega podjetnika posameznika, pri čemer oseba, ki je nosilec posla samostojnega podjetnika posameznika, ne more biti hkrati tudi njegova odgovorna oseba (ker odgovarja že kot nosilec posla). Tržni inšpektorji so tako leta 2014 obravnavali 8334 kršiteljev (pravnih oseb in njihovih odgovornih oseb, samostojnih podjetnikov posameznikov in njihovih odgovornih oseb ter domačih in tujih fizičnih oseb), kar je 9,0 % več, kot leta 2013.

Vsem kršiteljem skupaj je bilo leta 2014 izrečenih za 3.534.274,40 EUR glob ter za 350.894,70 EUR sodnih taks. Konec leta 2008 je namreč začel veljati Zakon o sodnih taksah, ki je namesto stroškov postopka, ki so se gibali v razponu in jih je izrekla pooblaščen uradna oseba v prekrškovnem postopku, uvedel sodno takso. Le-ta je za vsako prekrškovno dejanje določena v točno določenem znesku. Vsa izvršena plačila izrečenih terjatev so prihodek Proračuna RS.

Podrobnosti glede posameznih sankcij, ki so jih izrekli tržni inšpektorji, so razvidne v nadaljevanju poročila.

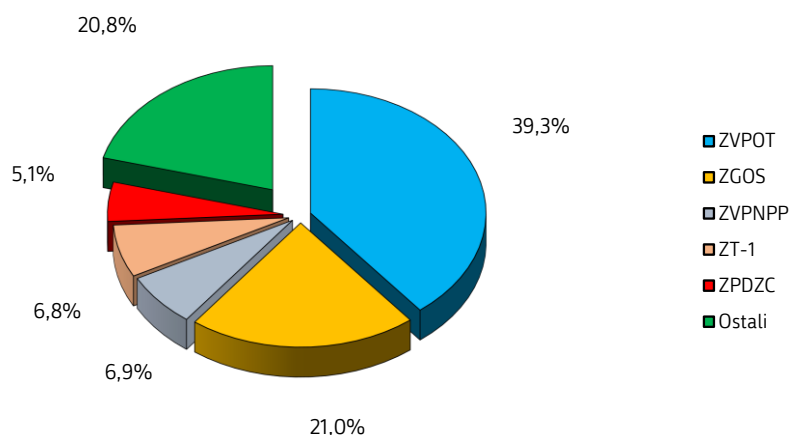
4.2.2.1. [Opozorila ZP-1](#)

Glede na določila Zakona o prekrških lahko tržni inšpektor namesto izreka globe kršitelja opozori, če je storjeni prekršek neznatnega pomena in če oceni, da je glede na pomen dejanja opozorilo zadosten ukrep. Leta 2014 so tržni inšpektorji opozorila ZP-1 izrekli v 3912 primerih, kar je za 9,9 % več, kot leta 2013 (3559 opozoril ZP-1).

Tržni inšpektorji so z vsemi opozorili ZP-1 skupaj kršitelje opozorili na kršitev 4267 zakonov oziroma 8057 določil teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bilo najpogostejše izrečeno opozorilo ZP-1:

- Zakon o varstvu potrošnikov (1676 ali 39,3 %),
- Zakon o gostinstvu (897 ali 21,0 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (296 ali 6,9 %),
- Zakon o trgovini (291 ali 6,8 %),
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (218 ali 5,1 %).

Slika 9: Zakoni, za katere je bilo najpogostejše izrečeno opozorilo ZP-1

Opozorilo ZP-1 je bilo najpogostejše izrečeno zaradi kršitev določil (členov):

- Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt, ki je posloval s potrošniki, ni imel proizvodov ali storitev označenih s ceno (692 ali 8,6 %),
- Zakona o gostinstvu, ker gostinec cen gostinskih storitev ni objavil na predpisan način (447 ali 5,5 %),
- Zakona o gostinstvu, ker gostinski obrat ni izpolnjeval vseh minimalnih tehničnih zahtev za opravljanje gostinske dejavnosti (346 ali 4,3 %),
- Zakona o varstvu potrošnikov, ker gospodarski subjekt, ki je posloval s potrošniki, ni imel proizvodov ali storitev označenih v evrih (259 ali 3,2 %),
- Zakona o varstvu potrošnikov, ker gospodarski subjekt pri pogodbah o zagotavljanju javnih storitev in dobrin, v primeru, ko potrošnik zamudi z izpolnitvijo obveznosti, ne ravna v skladu z zakonom (167 ali 2,1 %).

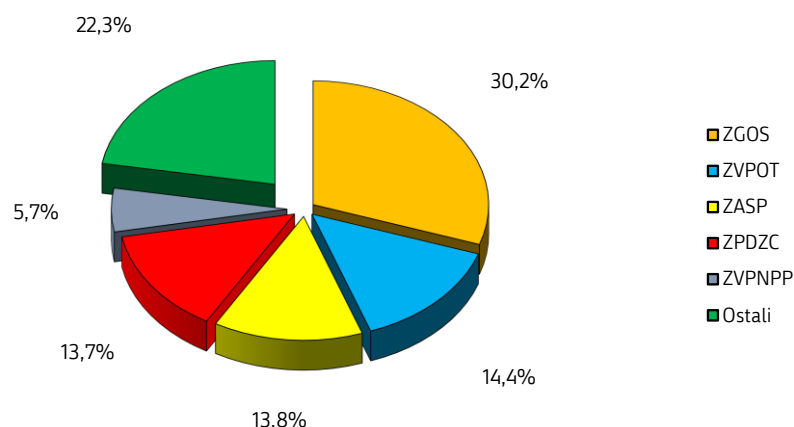
4.2.2.2. Opomini

Glede na določila Zakona o prekrških sme tržni inšpektor izreči opomin za prekršek, storjen v takih olajševalnih okoliščinah, ki ga delajo posebno lahkega, ali pa če je prekršek v tem, da ni bila izpolnjena predpisana obveznost, ali je bila s prekrškom povzročena škoda, storilec pa je pred izdajo odločbe o prekršku izpolnil predpisano obveznost oziroma popravil ali povrnil povzročeno škodo. Leta 2014 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 1000 primerih izrekli opomin, kar je za 0,4 % manj, kot leta 2013 (1004 opominov).

Tržni inšpektorji so z vsemi opomini skupaj kršitelje opozorili za kršitev 1162 zakonov oziroma 1729 določil teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bilo najpogosteje izrečen opomin:

- Zakon o gostinstvu (351 ali 30,2 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov (167 ali 14,4 %),
- Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (160 ali 13,8 %),
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC) (159 ali 13,7 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (66 ali 5,7 %).

Slika 10: Zakoni, za katere je bilo najpogosteje izrečen opomin

Opomin je bil najpogosteje izrečen zaradi kršitev določil (členov):

- Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni posloval v določenem obratovalnem času (132 ali 7,6 %),
- Zakona o avtorski in sorodnih pravicah, ker subjekt ni spoštoval avtorjeve materialne pravice (92 ali 5,3 %),
- Zakona o gostinstvu, ker gostinski obrat ni izpolnjeval vseh minimalnih tehničnih zahtev za opravljanje gostinske dejavnosti (82 ali 4,7 %),
- Zakona o gostinstvu, ker gostinec cen gostinskih storitev ni objavil na predpisan način (72 ali 3,4 %),
- Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni določil obratovalnega časa, ali ga ni prijavil pristojnemu organu, ali ni posloval v določenem obratovalnem času, ali ni objavil obvestila o razporedu obratovalnega časa na vidnem mestu ob vhodu v gostinski obrat (59 ali 3,4 %).

4.2.2.3. Globe, izrečene s plačilnim nalogom

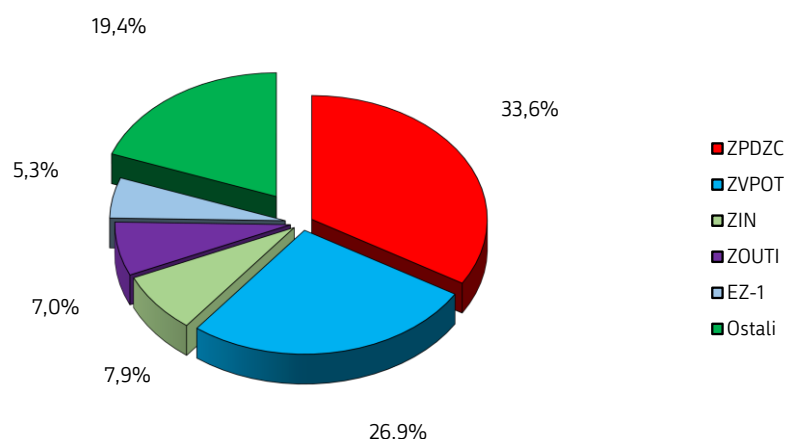
Tržni inšpektor izda plačilni nalog v skladu z Zakonom o prekrških in ga vroči kršitelju praviloma takoj na kraju prekrška, če prekršek osebno zazna ali ga ugotovi z uporabo ustreznih tehničnih sredstev ali naprav. Ob vročitvi plačilnega naloga kršitelju hkrati

predstavi storjeni prekršek in dokaze, kar zaznamuje tudi na plačilnem nalogu. Leta 2014 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 798 primerih izdali globo s plačilnim nalogom, kar je za 14,3 % manj kot leta 2013 (931 plačilnih nalogov).

Tržni inšpektorji so z vsemi plačilnimi nalogi skupaj kršitelje sankcionirali za kršitev 815 zakonov oziroma 938 določil teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bil najpogostejše izdan plačilni nalog:

- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC) (274 ali 33,6 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov (219 ali 26,9 %),
- Zakon o inšpekcijskem nadzoru (64 ali 7,9 %),
- Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (57 ali 7,0 %),
- Energetski zakon (43 ali 5,3 %).

Slika 11: Zakoni, za katere je bila najpogostejše izrečena globa s plačilnim nalogom

Plačilni nalogi so bili najpogostejše izdani zaradi kršitev določil (členov):

- Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker posameznik opravlja dejavnost oziroma delo in ni vpisan ali priglašen kot to določa ta ali drugi zakoni (230 ali 24,5 %),
- Zakona o varstvu potrošnikov, ker subjekt ob izročitvi blaga ali po opravljeni storitvi potrošniku ni izstavil račun (156 ali 16,6 %),
- Energetskega zakona, ker oglaševanje proizvoda in promocijski material za proizvod nista vsebovala razred energijske učinkovitosti ali potrebne podatke o rabi energije (43 ali 4,6 %),
- Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, ker je gospodarski subjekt kakorkoli neposredno ali posredno oglaševal ali promoviral tobak ali tobačne izdelke (41 ali 4,4 %),
- Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je subjekt naročil in objavil oglas za delo na črno (30 ali 3,2 %).

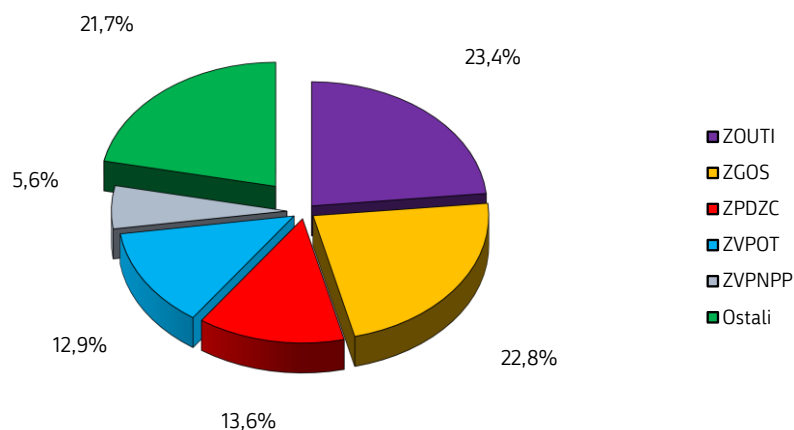
4.2.2.4. [Globe, izrečene z odločbo o prekršku](#)

Glede na določila Zakona o prekrških mora tržni inšpektor vsako kršitev zakonskih in podzakonskih predpisov sankcionirati z globo, ki jo izreče v odločbi o prekršku. Izjeme, kdaj lahko prekršek sankcionira tudi z drugimi ukrepi (opozorilom, opominom ali plačilnim nalogom), določa zakon. Leta 2014 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 1002 primerih izrekli globo z odločbo o prekršku, kar je za 24,0 % več kot leta 2013 (808 prekrškovnih odločb).

Tržni inšpektorji so z vsemi prekrškovnimi odločbami skupaj kršitelje sankcionirali za kršitev 1128 zakonov oziroma 1536 določil teh zakonov.

Seznam zakonov, za katere je bilo najpogosteje izdana prekrškovna odločba:

- Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov (264 ali 23,4 %),
- Zakon o gostinstvu (257 ali 22,8 %),
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC) (153 ali 13,6 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov (146 ali 12,9 %),
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (63 ali 5,6 %).

Slika 12: Zakoni, za katere je bila najpogosteje izrečena globa z odločbo o prekršku

Prekrškovna odločba je bila najpogosteje izdana zaradi kršitev določil (členov):

- Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, ker je gospodarski subjekt kakorkoli neposredno ali posredno oglaševal ali promoviral tobak ali tobačne izdelke (212 ali 13,8 %),
- Zakona o gostinstvu, ker gostinec ni posloval v določenem obratovalnem času (203 ali 13,2 %),
- Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je posameznik opravljal dejavnost oziroma delo in ni bil vpisan ali priglašen kot to določajo ta ali drugi zakoni (97 ali 6,3 %),
- Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, ker se tobačni izdelki niso oglaševali v dovoljeni obliki in podobi zaščitene blagovne znamke (57 ali 3,7 %),
- Zakona o varstvu potrošnikov, ker gospodarski subjekt ob izročitvi blaga ali po opravljeni storitvi potrošniku ni izstavil računa (47 ali 3,1 %).

4.2.2.5. [Obdolžilni predlogi](#)

Glede na določila Zakona o prekrških mora tržni inšpektor vložiti pri pristojnem sodišču obdolžilni predlog samo v primeru, če hitri postopek po zakonu ni dovoljen. Leta 2014 so tržni inšpektorji za storjene prekrške v 18 primerih vložili obdolžilni predlog, kar je za 80,0 % več kot leta 2013 (10 obdolžilnih predlogov).

Tržni inšpektorji so 17 obdolžilnih predlogov vložili zaradi kršitve določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno in 1 zaradi kršitve določil Zakona o gostinstvu. Obdolžilni predlogi so bili vloženi zaradi kršitev določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ker je posameznik opravljal dejavnost oziroma delo in ni bil vpisan ali priglašen v skladu z ustreznimi zakoni (v 14 primerih), ker je pravna oseba opravljala dejavnost, ki je nima vpisane v ustrezni register oziroma nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje registrirane dejavnosti (v 2 primerih) in ker sta pravna oseba (v 1 primeru) in fizična oseba (v 1 primeru) naročila in objavila oglas za delo

na črno. Zaradi kršitev določil Zakona o gostinstvu je bil 1 obdolžilni predlog vložen, ker gostinec ni posloval v določenem obratovalnem času.

Sodišča so leta 2014 obravnavala 22 kršiteljev, zoper katere je bil v istem ali preteklih letih vložen obdolžilni predlog. Skupaj so s sodbo spoznali za odgovorne 18 (81,8 %) subjektov, zoper 3 subjekte (13,6 %) so postopek ustavili, za 1 subjekt (4,5 %) pa so predlog zavrnila.

4.2.2.6. [Zahteve za sodno varstvo](#)

Tržni inšpektorji so leta 2014 izrekli prekrškovni ukrep (opomin, plačilni nalog ali odločba o prekršku) 4402 kršiteljem – pravnim osebam in odgovornim osebam pravnih oseb, samostojnim podjetnikom posameznikom in odgovornim osebam samostojnih podjetnikov posameznikov, posameznikom, ki samostojno opravljajo dejavnost ter fizičnim osebam. Zoper izrečeni ukrep lahko kršitelj, ki mu je bil ukrep izrečen, vloži zahtevo za sodno varstvo. Leta 2014 je tako na Tržni inšpektorat RS vložilo zahtevo za sodno varstvo 374 (8,5 %) kršiteljev. Statistično se vložitev zahteve za sodno varstvo gospodarskega subjekta in njegove odgovorne osebe obravnava ločeno, ker lahko vloži vsak kršitelj zahtevo za sodno varstvo neodvisno drug od drugega (npr. zahteva za sodno varstvo, ki jo je vložila pravna oseba, ne velja tudi za njeno odgovorno osebo, ki je bila kaznovana z isto sankcijo, in obratno). Zato je pri zahtevah za sodno varstvo prikazano, koliko kršiteljev je vložilo zahtevo za sodno varstvo in ne v koliko zadevah (primerih) je bila zahteva za sodno varstvo vložena.

Vlagatelj zahteve za sodno varstvo lahko le-to umakne do izdaje sodbe o prekršku. Leta 2014 se je to zgodilo v 1 primeru.

Zahteva za sodno varstvo ni dovoljena, če jo je vložila oseba, ki je nima pravice vložiti ali če jo je vložil kršitelj, ki je pred pravnomočnostjo odločitve inšpektorja plačal polovico globe, ali če po zakonu ni dovoljena. Nedovoljeno ali prepozno zahtevo za sodno varstvo tržni inšpektor s sklepom zavrže. Leta 2014 so tržni inšpektorji pravnomočno zavrgli 22 zahtev za sodno varstvo.

Tržni inšpektor mora po prejemu zahteve za sodno varstvo ugotoviti (lahko tudi z dopolnjenim dokaznim postopkom), ali lahko navedbe v njej kakorkoli vplivajo na prvotno izrečen ukrep. Če ugotovi, da je zahteva utemeljena, lahko svojo prvotno odločitev (zoper katero je bila vložena zahteva za sodno varstvo) odpravi in ustavi postopek zoper kršitelja, ali pa se odloči, upoštevajoč nova dejstva, za nov ukrep, ki je v skladu z novim dejanskim stanjem. Leta 2014 so tržni inšpektorji na podlagi vložene zahteve za sodno varstvo 18 kršiteljem izdali nov opomin, plačilni nalog ali odločbo o prekršku, zoper 10 kršiteljev pa je bil prekrškovni postopek ustavljen.

Tržni inšpektor mora, če zahteva za sodno varstvo ni umaknjena s strani vlagatelja, če ni zavržena s strani tržnega inšpektorja, če se ne izreče nov ukrep ali če prvotno izrečen ukrep ni odpravljen v celoti (postopek ustavljen), takšno zahtevo za sodno varstvo z vsemi dokumenti in dokazi posredovati v odločitev pristojnemu sodišču. Leta 2014 je bilo od vseh vloženi zahtev za sodno varstvo odstopljenih v nadaljnje reševanje na okrajna sodišča 276 zahtev.

Leta 2014 so sodišča rešila 245 zahtev za sodno varstvo, ki so jim jih inšpektorji v preteklosti odstopili v nadaljnje reševanje. Od vseh rešenih zahtev za sodno varstvo so okrajna sodišča v 16 primerih (6,5 %) zahtevo za sodno varstvo zavrgla kot nedovoljeno ali prepozno, v 118 primerih (48,2 %) pa zavrnila, s čimer je bil pri obeh vrstah odločitev sodišča ukrep tržnega inšpektorja v celoti potrjen. V 19 primerih (7,8 %) je sodišče sicer potrdilo odločitev tržnega inšpektorja, ker pa se je zoper kršitelja v času, ko se je zahteva za sodno varstvo reševala na sodišču, začel ali celo že končal stečaj, sodišče globe ni

izreklo. V 41 primerih (16,7 %) je sodišče načeloma sicer potrdilo ukrep inšpektorja, vendar je ocenilo, da je zakonsko predpisana globa previsoka in so zato znižala izrečeno globo ali pa namesto globe izrekla opomin. V 51 primerih (20,8 %) pa je bil ukrep inšpektorja odpravljen (ker so sodišča odločila v korist kršitelju).

4.2.2.7. Plačila, uklonilni zapori in izterjave

Kršitelj, ki mu je bila izrečena globa in ki ni vložil zahteve za sodno varstvo, lahko v 8 dneh po pravnomočnosti plačilnega naloga ali prekrškovne odločbe plača samo polovico izrečene globe. Kršitelj, ki zamudi ta rok, ali ki je vložil zahtevo za sodno varstvo, mora plačati globo v celoti. V celoti mora plačati tudi vse ostale terjatve (sodno takso, upravno takso, stroške postopka, denarno kazen...).

Lahko pa kršitelj prekrškovni organ zaprosi za plačilo globe na največ 12 obrokov, vendar samo, če so izpolnjeni zakonsko določeni pogoji. V primeru obročnega plačila mora kršitelj plačati globo v celoti.

Vsem subjektom skupaj je bilo izrečenih za 3.983.861,57 EUR različnih terjatev:

- ♦ 3.534.274,40 EUR glob,
- ♦ 350.894,70 EUR sodnih taks,
- ♦ 45.989,97 EUR stroškov upravnega postopka,
- ♦ 26.447,42 EUR odvzete premoženjske koristi,
- ♦ 13.400,00 EUR denarnih izvršb,
- ♦ 11.200,00 EUR kazni za kršitev postopka,
- ♦ 1.655,08 EUR ostalih terjatev.

Leta 2014 je bilo od vseh izrečenih terjatev (ne glede na leto nastanka terjatve) plačanih za 1.380.937,62 EUR (1.142.832,57 EUR glob, 184.746,10 EUR sodnih taks, 40.878,89 EUR stroškov upravnega postopka, 7.004,73 EUR denarnih izvršb ter 5.475,33 EUR ostalih terjatev). S 1. 1. 2012 je stopila v veljavo sprememba Zakona o prekrških, s katero se vse terjatve, ki jih prekrškovni organ po tem datumu odstopi v prisilno izterjavo organu, pristojnem za izterjavo nedavčnih terjatev, prenesejo na ta organ. Tako je Tržni inšpektorat RS leta 2014 prenesel na Finančno upravo RS, ki izterjuje nedavčne terjatve, za 1.333.998,32 EUR terjatev (1.207.270,23 EUR glob, 121.340,55 EUR sodnih taks, 4.236,10 EUR odvzete premoženjske koristi, 1.000,00 EUR denarnih izvršb, 102,80 EUR stroškov upravnega postopka ter 48,64 EUR stroškov prekrškovnega postopka).

Zakon o prekrških določa, da kršitelj, ki ne vloži zahteve za sodno varstvo zoper odločbo o prekršku oziroma plačilni nalog, plača samo polovico izrečene globe, če jo plača v osmih dneh po pravnomočnosti. Zaradi pravočasnega plačila globe je bilo nefinančno zaprtih za 957.656,76 EUR terjatev. Dodatno pa je bilo zaprtih še za 225.319,22 EUR terjatev zaradi različnih razlogov: zaradi upravičeno vloženih zahtev za sodno varstvo; kjer je tržni inšpektor sam odpravil svojo sankcijo; zaradi odločitev sodišč, da kršiteljem zmanjšajo globo ali namesto globe izrečejo opomin ali globo v celoti odpravijo; ker terjatve ni bilo možno izterjati in drugo.

Preostanek odprtih terjatev predstavljajo terjatve (velika večina) v zadevah, kjer je vložena zahteva za sodno varstvo, ki še niso postale pravnomočne, terjatev še ni postala izvršljiva oziroma zoper neplačnike še vedno poteka postopek prisilne izterjave.

V kolikor kršitelj fizična oseba izrečene globe deloma ali v celoti ne plača, Zakon o prekrških določa, da se ga prisili k plačilu tako, da se mu določi uklonilni zapor. O uklonilnem zaporu odloča sodišče. Uklonilni zapor traja, dokler globa ni v celoti plačana, vendar najdlje 30 dni. Z izvršitvijo uklonilnega zapora ne preneha obveznost plačila globe.

Leta 2014 je tako Tržni inšpektorat RS zaradi neplačanih glob sodiščem predlagal, da začnejo postopek uklonilnega zavora za 215 kršiteljev.

Določila Zakona o prekrških glede uklonilnega zavora so veljala do 19. 12. 2014, ki je bila v Uradnem listu RS, št. 92/2014, objavljena odločba Ustavnega sodišča št. U-I-12/12-22, ki je vsa določila zakona o uklonilnem zavoru razveljavila. Postopki odločanja o uklonilnem zavoru, ki do dneva objave te odločbe v Uradnem listu RS še niso bili končani, se morajo ustaviti. V zadevah, v katerih je bil postopek odločanja o uklonilnem zavoru do navedenega dne končan, se uklonilni zavor ne izvrši oziroma se njegovo izvrševanje ustavi. Še vedno pa ostane kršiteljem možnost, da namesto plačila globe opravljajo naloge v splošno korist ali korist samoupravne lokalne skupnosti.

4.3. REŠEVANJE ZADEV NA SODIŠČIH

Kot je razvidno iz zgornjih podatkov, so tržni inšpektorji leta 2014 pristojnim sodiščem predali v nadaljnje reševanje 294 kršiteljev (276 zaradi vloženih zahtev za sodno varstvo in 18 z obdolžilnim predlogom). Sodišča so leta 2014 skupno obravnavala 267 kršiteljev, ki so v preteklosti vložili zahtevo za sodno varstvo (245 kršiteljev) oziroma je bil zoper njih podan obdolžilni predlog (22 kršiteljev).

Iz zgornjih podatkov izhaja, da so okrajna sodišča leta 2014 obravnavala 27 (9,2 %) manj kršiteljev, kot pa jim jih je Tržni inšpektorat RS v istem letu odstopil v reševanje. To pomeni, da so sodišča leta 2014 naredila nekaj zaostanka pri reševanju zadev Tržnega inšpektorata RS.

5. INŠPEKCIJSKO DELO

5.1. VARSTVO POTROŠNIKOV

Varstvo potrošnikov je eno izmed pomembnih področij, na katerih Tržni inšpektorat RS opravlja inšpekcijski nadzor. Temu področju je Tržni inšpektorat RS leta 2014 namenil posebno pozornost, saj je ravno visoka raven varstva potrošnikov v Sloveniji in visoka stopnja spoštovanja pravic potrošnikov eden od temeljev pravne države in namena potrošniške zakonodaje. Leta 1998 sprejeti Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot) je temeljni pravni akt, ki ureja pravice potrošnikov v razmerju do podjetij. V vmesnem obdobju je bil zakon večkrat spremenjen in dopolnjen, predvsem kot posledica prilagajanja slovenskega pravnega reda evropskemu. Sočasno s spremembami in dopolnitvami pa se je razširil tudi obseg pristojnosti Tržnega inšpektorata RS na tem področju. Tako je bilo s sprejetjem Zakona o potrošniških kreditih (ZPotK) leta 2002 Tržnemu inšpektoratu RS dodeljeno povsem novo področje nadzora, in sicer zaščita potrošnikovih pravic v razmerju do kreditodajalcev, kadar le-ti niso bančni subjekti (banke ali hranilnice). S sprejetjem Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP) leta 2007 pa je zakonodajalec podrobneje uredil področje poštenega poslovanja podjetij v razmerju do potrošnikov, s tem, ko je navedel vrsto poslovnih praks, ki že po samem zakonu štejejo za nepošteno in kot take nedovoljene.

Tržni inšpektorat RS trenutno opravlja nadzor nad spoštovanjem določil naslednjih zakonov in na njihovi podlagi sprejetih predpisov, ki so sprejeti z namenom zaščititi pravice potrošnikov in predstavljajo podlago za izrekanje ukrepov:

- Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot)
- Pravilnik o načinu označevanja cen blaga in storitev
- Pravilnik o blagu, za katerega se izda garancija za brezhibno delovanje
- Pravilnik o obrazcih v zvezi z uveljavljanjem pravice do odstopa od pogodbe, sklenjene na daljavo ali zunaj poslovnih prostorov
- Pravilnik o uporabi jezikov narodnih skupnosti v procesih poslovanja podjetij s potrošniki na območjih, kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost
- Pravilnik o obrazcih za informacije o pogodbah o časovnem zakupu, o dolgoročnem počitniškem proizvodu, o nadaljnji prodaji in o zamenjavi ter o obrazcu za odstop od pogodb
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP)
- Zakon o potrošniških kreditih (ZPotK-1)
- Zakon o elektronskem poslovanju na trgu (ZEPT)
- Zakon o spodbujanju razvoja turizma.

Tržni inšpektorat RS v okviru področja varstva potrošnikov opravlja nadzor nad poslovanjem podjetij in podjetnikov, v konkretnih primerih pa rešuje reklamacije potrošnikov zoper takšna podjetja. V vse več primerih se t. i. potrošniški spori rešijo s posredovanjem tržnega inšpektorja, saj je v korist in zadovoljstvo vseh, da se vsaka reklamacija reši brez izdaje odločbe ali drugega ukrepa, tržni inšpektor pa v takšnih primerih predstavlja bolj obliko mediatorja kot pa represivni in nadzorni organ. Ker je veliko primerov rešenih na takšen način, prisilno ukrepanje sploh ni potrebno, ravno tovrstne izkušnje pa kažejo na nujnost sprejema predpisa o alternativnem reševanju potrošniških sporov, na kar Tržni inšpektorat RS aktivno opozarja že od leta 2008, leta 2014 pa je Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov s strani pripravljava le bil pripravljen za javno obravnavo. Zakon bi v svoji osnovi moral vzpostaviti učinkovit, pregleden, enostaven in potrošniku dostopen sistem za alternativno reševanje potrošniških sporov. Ti spori namreč zaradi svoje specifičnosti niso primerni za reševanje

preko rednih sodišč, zato se v veliko primerih zgodi, da potrošniki dejansko ostanejo brez varstva in so vse pravice, ki jim jih zagotavlja slovenska zakonodaja, zgolj mrtva črka na papirju. Z ustanovitvijo posebnega organa za alternativno reševanje potrošniških sporov bi se tako po eni strani zagotovilo hitro, učinkovito in ekonomično reševanje potrošniških sporov, s čimer bi se zagotovila višja raven varstva potrošnikov ter posledično tudi razbremenitev rednih sodišč, po drugi strani pa bi se dosegla tudi razbremenitev Tržnega inšpektorata RS, ki bi lahko s tem več pozornosti namenil drugim, bolj problematičnim področjem nadzora. Ali bo zakon pripravljen in sprejet s takšno pričakovano vsebino, pa bo razvidno leta 2015, ko se predvideva njegov sprejem. Tržni inšpektorat RS je aktivno vključen v pripravo tega zakona in redno podaja svoje predloge in pripombe za čim bolj učinkovito rešitev.

Leta 2014 je na Tržni inšpektorat RS prispelo 254 prijav (510 leta 2013) s področja Zakona o varstvu potrošnikov in 52 prijav (48 leta 2013) s področja Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami. Na podlagi prejetih prijav in v okviru načrtovanih akcij nadzora je bilo tako na področju Zakona o varstvu potrošnikov opravljenih 10950 inšpekcijskih pregledov (10161 leta 2013), na področju Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami pa 1642 pregledov (1919 leta 2013).

S področja Zakona o varstvu potrošnikov je bilo na podlagi ugotovljenih nepravilnosti oziroma kršitev izdanih 108 upravnih odločb (141 leta 2013) ter izrečenih 1304 opozoril ZIN (480 leta 2013). Tržni inšpektorji so opozorila ZIN izrekli, ko so ocenili, da je to zadosten ukrep in da bodo podjetja v skladu z opozorilom in v določenem roku odpravila nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti.

Tržni inšpektorji nastopajo tudi kot pooblaščenice osebe prekrškovnega organa, zato so v primerih, ko je nepravilnost, pomanjkljivost ali kršitev z zakonom opredeljena kot prekršek, izdali odločbo ali plačilni nalog, s katerim so kršitelju naložili plačilo globe oziroma so mu namesto globe izrekli opomin ali opozorilo ZP-1. Tako so tržni inšpektorji izdali 146 odločb o prekršku (145 leta 2013) in 219 plačilnih nalogov (248 leta 2013). V 167 primerih (187 leta 2013) so izrekli opomin, ker je šlo za manjše kršitve ali pa so nepravilnosti oziroma kršitve kršitelji odpravili še pred izdano odločbo o prekršku. V 1676 primerih (910 leta 2013) pa so tržni inšpektorji kršiteljem izrekli opozorilo ZP-1.

Na podlagi Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami so tržni inšpektorji izdali 67 upravnih odločb (70 leta 2013) ter izrekli 217 opozoril ZIN (237 leta 2013). Poleg tega so izdali tudi 63 odločb o prekršku (74 leta 2013) in 7 plačilnih nalogov (3 leta 2013). V 66 primerih (85 leta 2013) so inšpektorji izrekli opomin, ker je šlo za manjše kršitve ali pa so nepravilnosti oziroma kršitve kršitelji odpravili še pred izdano odločbo o prekršku. V 296 primerih (342 leta 2013) pa so tržni inšpektorji kršiteljem izrekli opozorilo ZP-1.

5.1.1. Nepoštene poslovne prakse

V skladu z Zakonom o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami se za nepošteno poslovno prakso šteje poslovna praksa, ki nasprotuje zahtevam poklicne skrbnosti in v zvezi z izdelkom ali storitvijo bistveno izkrivlja ali bi lahko izkrivljala ekonomsko obnašanje povprečnega potrošnika, ki ga doseže ali mu je namenjena. Kadar je poslovna praksa namenjena posebni ciljni skupini potrošnikov (npr. otroci in starejši), se presoja ali izkrivlja oziroma bi lahko izkrivljala ekonomsko obnašanje povprečnega člana te skupine.

Poslovna praksa po Zakonu o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami zajema dejanja, opustitve, ravnanja, izjave ali tržno komuniciranje, vključno z

oglaševanjem in trženjem, ki so neposredno povezani s promocijo, prodajo ali dobavo izdelka ali storitve, bistveno izkrivljanje ekonomskega obnašanja potrošnikov pa uporabo poslovne prakse v razmerju do potrošnikov z namenom bistveno omejiti potrošnikovo sposobnost sprejeti odločitev ob poznavanju vseh pomembnih dejstev in tako povzročiti, da potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel.

Za nepošteno poslovno prakso zakon šteje zlasti tiste, ki so zavajajoče ali agresivne, s tem da zavajajoče poslovne prakse deli na zavajajoča dejanja in zavajajoče opustitve. Zavajajoče dejanje predstavlja poslovna praksa, ki vsebuje napačne informacije in je torej neresnična, ter tudi poslovna praksa, če kakor koli, vključno s celotno predstavitvijo, zavaja ali bi utegnila zavajati povprečnega potrošnika, četudi je informacija točna glede enega ali več naštetih elementov, ter v vsakem primeru povzroči ali bi utegnila povzročiti, da povprečen potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel. Kot zavajajočo opustitev zakon opredeljuje poslovno prakso, kjer podjetje izpusti bistvene informacije, ki jih glede na dejanske okoliščine povprečen potrošnik potrebuje za sprejem odločitve o poslu, in prav s tem povzroči ali bi utegnila povzročiti, da potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel, ter tudi primere, ko podjetje prikriva ali nejasno, nerazumljivo, dvomno ali ob neprimernem času navede bistvene informacije, ki jih glede na dejanske okoliščine povprečen potrošnik potrebuje za sprejem odločitve o poslu, in prav s tem povzroči ali bi utegnila povzročiti, da potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel. Agresivno poslovno prakso pa predstavlja ravnanje podjetja, pri katerem se z nadlegovanjem, prisilo, vključno z uporabo sile ali nedopustnim vplivanjem, bistveno zmanjša ali bi utegnila bistveno zmanjšati svoboda izbire ali ravnanja povprečnega potrošnika v zvezi z izdelkom ter se s tem povzroči ali bi utegnilo povzročiti, da potrošnik sprejme odločitev o poslu, ki je sicer ne bi sprejel.

Leta 2014 je Tržni inšpektorat RS na področju nepoštenih poslovnih praks izvajal nadzor na podlagi prejetih prijav in osebnih zaznav ter v okviru koordiniranih nadzorov. Skupaj so tržni inšpektorji po določilih Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami opravili 1535 pregledov, kar je sicer manj kot leta 2013, ko so opravili 1798 pregledov, vendar gre to pripisati predvsem težnji k izvajanju kompleksnejših inšpekcijskih pregledov, ki se ne nanašajo izključno na kršitve nepoštenih poslovnih praks, temveč tudi drugih predpisov iz pristojnosti Tržnega inšpektorata RS.

V okviru vseh opravljenih inšpekcijskih pregledov so inšpektorji izdali 67 upravnih odločb (leta 2013 70 odločb), s katerimi so prepovedali uporabo nepoštenih poslovnih praks. V posameznih primerih, ko je podjetje s poslovno prakso že prenehalo (npr. z oglaševanjem), upravnih odločb inšpektorji niso izdajali, v 217 primerih pa so izrekli opozorila ZIN.

Zoper kršitelje so inšpektorji hkrati vodili tudi prekrškovne postopke, v okviru katerih so za storjene prekrške v 70 primerih izrekli globo (73 primerov leta 2013), od tega v 63 primerih z izdano odločbo in v 7 primerih s plačilnim nalogom. V 66 primerih so inšpektorji kršiteljem, ker je šlo za manjše kršitve ali pa so nepravilnosti oziroma kršitve kršitelji še pred izdano odločbo o prekršku odpravili, izrekli opomin (leta 2013 v 85 primerih), še v 296 primerih (leta 2013 v 342 primerih) pa so inšpektorji kršiteljem izrekli opozorilo po ZP-1.

V okviru koordiniranih nadzorov se je Tržni inšpektorat RS zlasti osredotočil na zavajajoča dejanja, in sicer predvsem zavajanja potrošnikov glede cen, načina izračunavanja cen in določenih cenovnih prednosti blaga in storitev, ki jih podjetja oglašujejo oziroma obljublajo. Prav z morebitnim zavajajočim oglaševanjem oziroma zavajajočo poslovno prakso na področju cen lahko namreč pride do največjih oškodovanj potrošnikov, ki se odzivajo na obljube podjetij, in tako na podlagi zavajajočih informacij sprejemajo svoje odločitve o nakupovanju.

Tržni inšpektorat RS je tako v mesecu septembru opravljal nadzor navajanja cen, načina izračunavanja cene in cenovnih prednosti pri ponujanju kuponov preko spleta. Na spletu lahko namreč zasledimo precejšnje število spletnih strani oziroma portalov, preko katerih se objavljajo različne akcijske ponudbe blaga in storitev z navajanjem visokih popustov (npr. 60 % popust na polnjenje klimatske naprave, 66 % popust na barvanje las, 85 % popust na kmečki krožnik za dve osebi), preko katerih skušajo ponudniki pritegniti pozornost čim večih potrošnikov. Tržni inšpektorji so v okviru koordiniranega nadzora pregledali naključno izbrane ponudbe, objavljene na posameznem spletnem portalu, in opravili nadzor nad navajanjem cen, načinom izračunavanja cene ali cenovnih prednosti v skladu z določili Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, pri čemer pa so bili pozorni tudi na morebitne kršitve drugih predpisov iz pristojnosti Tržnega inšpektorata RS. Pregledanih je bilo 63 ponudb različnih ponudnikov, pri čemer so bile kršitve ugotovljene pri 28 ponudnikih. V 7 primerih je bila ugotovljena kršitev Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami v zvezi z navajanjem cen, načinom izračunavanja cene ali cenovnih prednosti, in sicer so podjetja navajala popust na ceno izdelka oziroma ceno storitve, pri čemer se ta izdelek oziroma storitev pred tem ni nikoli ponujal/prodajal po navedeni ceni brez popusta (t. i. redni ceni). Ugotovljene so bile še nekatere druge kršitve, kot npr. prodajalec ni razpolagal z zahtevanimi evidencami kot to določa Zakon o trgovini, ponudniki v ponudbah niso navedli svojih podatkov v skladu z 2. členom Zakona o varstvu potrošnikov, prodajalec ni imel licence za prodajo turističnih aranžmajev v skladu z Zakonom o spodbujanju razvoja turizma, ponudnik ni imel obrtnega dovoljenja za opravljanje kozmetične in pedikerske dejavnosti, ponudnik ni izdajal računov, cene storitev v poslovnih prostorih niso bile vidno označene. Zaradi ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji v upravnem delu izdali 7 upravnih odločb, od tega 4 zaradi nepoštenih poslovnih praks podjetja pri navajanju cenovne prednosti. V 17 primerih so inšpektorji ocenili, da je glede na pomen dejanja opozorilo ZIN zadosten ukrep, zato so zavezance ustno opozorili na ugotovljene nepravilnosti in njihove posledice ter jim določili rok za njihovo odpravo. V okviru uvedenih prekrškovnih postopkov pa so tržni inšpektorji kršiteljem storjenega prekrška v 1 primeru izrekli globo, v 6 primerih so ocenili, da je opomin zadostna sankcija za storjeni prekršek, v 25 primerih pa so kršitelje zgolj opozorili.

Tržni inšpektorji so nadzor z vidika nepoštenih poslovnih praks koordinirano izvajali še v okviru drugih nadzorov kot npr. v januarju in juliju v okviru nadzora sezonskih razprodaj in drugih znižanj, v oktobru in novembru v okviru nadzora sklepanja pogodb na daljavo s potrošniki, ugotovitve omenjenih nadzorov pa so podrobneje predstavljene v okviru posameznih poglavij v nadaljevanju letnega poročila.

Glede na zgoraj navedeno in glede na to, da podjetja iščejo vedno nove načine oglaševanja blaga in storitev, da bi povečala prodajo oziroma obdržala svoj tržni delež in potrošnike prepričala, da je ravno njihovo blago/storitev tisto, ki ga/jo potrebujejo, bo Tržni inšpektorat RS tudi vnaprej poostreno nadzoroval področje nepoštenih poslovnih praks. Slovenci so zelo dovzetni za različne akcijske prodaje, npr. ponujanje visokih popustov, zato se podjetja takšnih načinov ponujanja svojega blaga in storitev množično poslužujejo. Na področju oglaševanja cen in popustov je tudi največ uporabe nepoštenih poslovnih praks, saj želijo vsa podjetja potrošnike prepričati, da je določeno blago prav pri njih najcenejše. Hkrati podjetja potrošnikov ne privabljajo več le z vsebino in ceno svoje lastne ponudbe, pač pa z namenom pospeševanja prodaje na nakupe velikokrat vežejo tudi raznorazne dodatne privlačne akcije (npr. organiziranje nagradnih iger).

Poleg Tržnega inšpektorata RS so sicer za inšpekcijski nadzor nad izvajanjem Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami pristojni tudi drugi inšpekcijski organi, vsak na svojem področju dela.

5.1.2. Nepošteni pogodbeni pogoji

Leto 2014 je bilo z vidika ugotavljanja in presoje nepoštenih pogodbenih pogojev zelo pestro, saj so tržni inšpektorji ponovno preverjali splošne pogoje spletnih ponudnikov oziroma spletnih trgovin, pri čemer so bili iz pregledov izvzeti t. i. »kuponkoti«, kateri so bili intenzivnemu nadzoru podvrženi leta 2013. Dodatno pa se je opravljal tudi nadzor nad pogodbenimi pogoji zavarovalnic.

Za pogodbene pogoje se štejejo vse sestavine pogodbe, ki jih enostransko določi podjetje, zlasti tiste, ki so določene v obliki formularne pogodbe ali splošnih pogojev poslovanja, na katere se pogodba sklicuje. Določi jih podjetje in so oblikovani za vse potrošnike, ki sklepajo določeno vrsto pogodb, na njihovo vsebino pa potrošniki nimajo nobenega vpliva. Ker so v takšnih primerih potrošniki v bistveno šibkejšem položaju od podjetij, ki tovrstne pogodbene pogoje določajo, mora biti potrošnik z njimi seznanjen še preden ga zavezujejo, pogoji pa morajo biti jasni in razumljivi ter nikakor ne smejo biti nepošteni do potrošnika. V nasprotnem primeru so nični, kar posledično pomeni, da so neveljavni in v razmerju do potrošnika ne učinkujejo.

Tržni inšpektorat RS je v mesecih od februarja do vključno julija 2014 tako opravljal poostren nadzor nad uporabo nepoštenih pogodbenih pogojev v spletnih trgovinah. Glavni razlog za ponovitev nadzora, ki je primarno potekal prvič že leta 2010, je bila masovna razširjenost spletnih trgovin ter vse večje povpraševanje po tovrstnem načinu nakupovanja. Vse večje povpraševanje po tovrstnem nakupovanju je povezano s prihrankom časa nakupovanja, nakupovanje se izvaja kadarkoli ima potrošnik čas in možnost, najpogostejši razlog pa je nižja cena, ki jo potrošnik plača v primerjavi z redno ceno v trgovini. Spletne strani/spletni ponudniki skušajo namreč zagotoviti svojo konkurenčnost prav z nižjimi cenami in tudi brezplačnimi dostavami, pri čemer pa so zavezani z zelo zahtevnimi pogoji, določenimi v Zakonu o varstvu potrošnikov, ki vsebuje posebno poglavje o pogodbah, sklenjenih na daljavo (kamor sodijo spletni nakupi) in nepoštenih pogodbenih pogojih.

Tržni inšpektorji so v okviru konkretnega nadzora spletni trgovin istočasno opravljali nadzor tako nepoštenih pogodbenih pogojev, kot tudi nad spoštovanjem drugih določb Zakona o varstvu potrošnikov, ki se nanašajo na pogodbe, sklenjene na daljavo, Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno in Zakona o elektronskem poslovanju na trgu.

Zaradi kršitev določb 24. člena Zakona o varstvu potrošnikov, ki taksativno določa, kdaj gre za nepoštene pogodbene pogoje, so bile v večini primerov ugotovljene zgolj manjše nepravilnosti ali pomanjkljivosti, vendar so bile slednje zaznane pri skoraj vseh pregledanih spletnih straneh. Primeri nekaterih nepoštenih pogodbenih pogojev so:

- »Zmontirano pohištvo ne morete reklamirati, razen če je to isto pohištvo dostavljeno že zmontirano«,
- »Ponudnik si pridržuje pravico, da pogoje poslovanja spremeni kadarkoli in na kakršenkoli način, ne glede na razlog in brez predhodnega opozorila«,
- »Ponudnik si pridržuje pravico, da obračuna najemnino za znižanje tržne vrednosti blaga, če kupec zahteva vračilo kupnine«,
- »Potrošnik lahko reklamacijo vloži v pisni obliki«, itd.

Na podlagi opravljenih pregledov je moč ugotoviti, da se spletni ponudniki še vedno veliko poslužujejo nepoštenih pogodbenih pogojev, ki se tičejo predvsem možnosti naknadnih sprememb cene, pri čemer pa so ponudniki po opozorilu inšpektorjev nemudoma oziroma v postavljenih rokih nepoštene pogodbene pogoje spremenili ali odstranili.

V drugi polovici leta 2014 se je prvič izvajal nadzor nad pogodbenimi oziroma zavarovalnimi pogoji življenjskih zavarovanj, nadzor pa je bil posledica velikega števila prijav potrošnikov leta 2013. Prijave so se sicer nemalokrat nanašale na težave pri predčasnem odkupu zavarovanj ter na samo višino odkupnih vrednosti, za presojanje katerih Tržni inšpektorat RS sicer ni pristojen, ker pa je vsako zavarovanje vezano na splošne in tudi posebne zavarovalne pogoje, so tržni inšpektorji preverili tudi te pogoje. Skupna značilnost pregleda pogodbenih pogojev zavarovalnic je ta, da je jezik zavarovalništva zelo specifičen in je brez razlage ali pojasnila zavarovalnice včasih težko razumeti ali pojasniti določbo, ki je vsebovana v teh pogodbenih pogojih. Številni pogoji iz teh splošnih pogojev zavarovalnic so bili ali nedoločni, ali napisani močno v korist zavarovalnice, ali so od potrošnika zahtevali nesorazmerne obveznosti v primerjavi s pravicami zavarovalnic, ali niso jasno razložili kaj pomenijo. Na podlagi inšpekcijskih postopkov in zahtevanih pojasnil, se je velika večina teh pogojev pojasnila, pojasnila so bila ustrezna in določna, ter običajno nakazovala, da sama določba ni v škodo potrošnika zavarovanca. Kljub določenim ustreznim pojasnilom pa so inšpektorji ocenili, da so nekateri pogoji nepošten, zaradi česar so zavarovalnice v večini primerov pristopile k spremembi oziroma prilagoditvi in razjasnitvi nepoštenega pogodbenega pogoja. Primeri nepoštenih pogodbenih pogojev so:

- »za pravočasnost plačila je merodajna knjižba plačila na poslovnem računu zavarovalnice«,
- »stroške izstavitve opomina zavarovalnica zaračuna zavarovancu v skladu z vsakokrat veljavnim cenikom«,
- »zavarovalnica obravnava pritožbo v skladu z internim pritožbenim postopkom zavarovalnice«.

Poleg že navedenih področij se je nadzor na podlagi prejetih prijav opravljal tudi na drugih področjih, kot so oskrba z energenti, telekomunikacijske storitve, turistični aranžmaji, kot tudi dodatne ali podaljšane »garancije«. Nekateri trgovci namreč pri prodaji tehničnih proizvodov (računalniki, TV sprejemniki, GSM telefoni, rabljena vozila) potrošnikom ponujajo tudi nakup dodatne ali podaljšane »garancije«. Po podrobnem pregledu splošnih pogojev dodatne »garancije« pa je bilo ugotovljeno, da ne gre za garancijo, temveč za zavarovanje oziroma jamstvo za izdelek, za katerega se sklene pogodbeno razmerje med potrošnikom in prodajalcem. V primeru popravila proizvoda iz naslova jamčevanja oziroma zavarovanja proizvoda se ne uporabljajo določbe Zakona o varstvu potrošnikov iz naslova garancije. Zaradi navedenega proizvoda iz jamstva ali zavarovanja prodajalcu ni potrebno popraviti v roku 45 dni, kot je to določeno pri obvezni garanciji (v nekaj primerih je popravilo trajalo preko 60 dni). Zato se morajo potrošniki pri plačilu zavarovanj oziroma jamčevanj tega zavedati.

V celotnem letu 2014 so tržni inšpektorji v zvezi z nepoštenimi pogodbenimi pogoji opravili 195 inšpekcijskih pregledov (200 leta 2013). Glede na to, da so bila podjetja v večini primerov že ob izvedbi nadzora pripravljena odpraviti ugotovljene kršitve oziroma nepravilnosti, so inšpektorji pretežno izrekli opozorila ZIN, s katerim se je podjetju naložilo odpravo nepravilnosti in rok za odpravo le-teh. Tako je bilo izrečenih 68 opozoril ZIN (89 leta 2013) in 59 opozoril ZP-1 (66 leta 2013). V 8 primerih (8 tudi leta 2013) so inšpektorji izdali upravno odločbo, s katero so prepovedali prodajo blaga oziroma storitev z uporabo nepoštenih pogodbenih pogojev, poleg tega pa so bile izdane še 4 prekrškovne odločbe (8 leta 2013) z izrekom predpisane globe ter 8 prekrškovnih odločb z izrekom opomina (9 leta 2013).

Po mnenju Tržnega inšpektorata RS uporaba nepoštenih pogodbenih pogojev še vedno predstavlja precej pereče področje, saj je število ugotovljenih kršitev, ne glede na vrsto storitev ali blaga, dokaj visoko, zaradi česar bodo nepoštenimi pogodbenimi pogoji predmet nadzora tudi leta 2015.

5.1.3. Sezonske razprodaje

Kot je že ustaljena praksa Tržni inšpektorat RS dvakrat letno (januar/julij) vrši kontrolo nad pospeševalno-prodajnimi aktivnostmi trgovcev pri prodaji tekstilnih izdelkov in obutve z vidika spoštovanja zakonskih določil s tega področja, pri čemer izvaja tako nadzor razprodaj kot tudi drugih oblik znižanja cene blaga (akcije, popusti), označevanja tekstilnih izdelkov s surovinsko sestavo v slovenskem jeziku in označevanja obutve s piktogrami oziroma pisnimi oznakami glavnih sestavnih delov obutve.

Čas izvedbe akcijskih prodaj lahko trgovci določijo sami, pri vršenju akcij, nujenju znižanj, popustov in drugih ugodnosti pa ne smejo uporabljati zavajajočih poslovnih praks, za kakršne je mogoče npr. šteti zavajajoče oglaševanje v zvezi s ceno oziroma cenovno ugodnostjo, ki jo podjetja objavljajo v svojih oglasih na samih prodajnih mestih ali v tiskanih medijih, in morebitno navidezno znižanje cen blaga. Pri uvedbi razprodaj morajo trgovci upoštevati 28. člen Zakona o varstvu potrošnikov, ki določa način objave razprodaje, označenost blaga s ceno pred znižanjem in znižano ceno ter pogoj, da najvišji odstotek znižanja zajema eno četrtno vrednosti blaga v razprodaji.

Vsako leto se istočasno z nadzorom prodaje tekstilnih izdelkov in obutve po znižanih cenah opravi tudi nadzor nad ustreznostjo označevanja teh izdelkov. Pri tekstilnih izdelkih se preverja navedba surovinske sestave, pri obutvi pa piktogrami ali pisne oznake glavnih sestavnih delov obutve in piktogrami ali pisne oznake materialov, ki se nanašajo na glavne sestavne dele obutve.

Leta 2014 so tržni inšpektorji tako v času zimskih in poletnih razprodaj skupaj pregledali 146 trgovcev, pri čemer je bilo ugotovljeno, da se je velika večina trgovcev odločila za uvedbo drugih oblik znižanja cen (npr. akcije, popusti) in ne razprodaje. Tržni inšpektorat RS tako nadaljuje z ugotavljanjem trenda, da se čedalje manj trgovcev odloči za uvedbo razprodaje in čedalje več trgovcev raje poseže po drugih načinih nudenja ugodnejših cen svojim kupcem.

Kršitve so bile ugotovljene v 21 primerih, od tega pri dveh trgovcih, ki sta uvedla razprodajo in izdelkov na razprodaji nista označila s ceno pred razprodajo. Ostale kršitve so bile ugotovljene pri trgovcih, ki so se odločili za uvedbo popustov in ostalih oblik znižanj. Šlo je za kršitve Zakona o varstvu potrošnikov in Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, in sicer je bila v enem primeru ugotovljena navidezna uvedba znižanja, dva trgovca nista časovno opredelila akcijske prodaje, en trgovec ni upošteval oglaševanega popusta, pri štirih trgovcih pa je bila ugotovljena neustrezna označitev prodajnih cen. Pri trgovcih, ki so uvedli razprodaje, kršitve niso bile ugotovljene. Ugotovljene so bile še nekatere druge kršitve, in sicer trgovci niso razpolagali z zahtevanimi evidencami kot to določa Zakon o trgovini, niso spoštovali obveznosti poslovanja v slovenskem jeziku, trgovci na manjši količini izdelkov niso označili surovinske sestave v slovenskem jeziku, v enem primeru v prodajalni ni bilo izobešeno obvestilo o pomenu simbolov piktogramov, ob vhodu ene od prodajaln pa tudi ni bil objavljen obratovalni čas prodajalne.

Tržni inšpektorji so zaradi zgoraj navedenih kršitev ukrepali predvsem z izdajo prekrškovnih opozoril, saj so bile nepravilnosti takoj odpravljene.

5.1.4. Pogodbe na daljavo

Pogodbe na daljavo Zakon o varstvu potrošnikov v 43. členu opredeljuje kot pogodbe, sklenjene med podjetjem in potrošnikom na podlagi organizirane prodaje na daljavo ali sistema opravljanja storitev brez istočasne fizične prisotnosti pogodbenih strank, ki ga

vodi podjetje, ki za namen sklenitve uporablja izključno enega ali več sredstev za komuniciranje na daljavo vse do takrat in vključno s trenutkom, ko je pogodba sklenjena. Kot sredstva za komuniciranje na daljavo po tem zakonu se štejejo tista komunikacijska sredstva, ki omogočajo sklenitev pogodbe tako, da ni potrebna istočasna fizična prisotnost pogodbenih strank. To so zlasti pisemske pošiljke in druge tiskovine, katalogi, telefonski pogovori, oglaševanje v tisku z naročilnico, televizijska prodaja, faksimile naprava, elektronska pošta, svetovni splet ali internet.

Določila Zakona o varstvu potrošnikov glede pogodb, sklenjenih na daljavo, veljajo za razmerja med podjetjem in potrošnikom, pri čemer se za potrošnika šteje fizična oseba, ki pridobiva ali uporablja blago in storitve za namene izven svoje poklicne ali pridobitne dejavnosti.

Na področju sklepanja pogodb na daljavo tržni inšpektorji preverjajo predvsem spoštovanje določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno z vidika ustreznega statusa podjetja oziroma prigrisatve dejavnosti, določil Zakona o varstvu potrošnikov, ki veljajo za pogodbe, sklenjene na daljavo, določil Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami z vidika zavajajočih opustitev (npr. podjetje v spletni trgovini ne navede podatka, ki bi ga v skladu z zakonom moralo in torej predstavlja opustitev bistvene informacije za potrošnika) ter določil Zakona o elektronskem poslovanju na trgu, ki specifično urejajo področje elektronskega poslovanja na trgu.

Leta 2014 so tržni inšpektorji v mesecih oktober in november (poleg tega se je nadzor izvajal čez celo leto na podlagi prejetih prijav) opravljali koordiniran nadzor opravljanja dejavnosti sklepanja pogodb na daljavo preko interneta s potrošniki. Takšen nadzor je sicer Tržni inšpektorat RS do sedaj že izvajal vsako leto, vedno več spletnih trgovin ter spremembe Zakona o varstvu potrošnikov, ki veljajo od 13. 6. 2014 in v veliki meri posegajo tudi na to področje, pa so bile povod, da se ta nadzor opravi tudi v drugi polovici leta 2014.

V okviru koordiniranega nadzora so inšpektorji pregledali 80 spletnih trgovin, pri čemer so bile v vseh primerih ugotovljene nepravilnosti. Navedeno je posledica prav zadnjih sprememb Zakona o varstvu potrošnikov, s katerimi podjetja niti niso bila seznanjena, tako da so bile v vseh primerih ugotovljene pomanjkljivosti oziroma kršitve določil tega zakona, npr. podjetja potrošnikom niso posredovala informacije o odgovornosti podjetja za stvarne napake, potrošnikom podjetja niso dala na voljo obrazca za odstop od pogodbe, ni bilo pravilne navedbe pogojev, rokov in postopka za uveljavljanje pravice do odstopa od pogodbe brez navedbe razloga, funkcija, ki sproži naročilo, ni bila ustrezno označena z navedbo, ipd. V posameznih primerih pa so tržni inšpektorji ugotovili tudi nepošteno pogodbene pogoje, ki so jih podjetja uporabljala v okviru pogojev poslovanja posamezne spletne trgovine.

Tržni inšpektorji so zaradi ugotovljenih kršitev izdali 68 opozoril po ZIN, s katerimi so podjetjem naložili odpravo ugotovljenih kršitev. Podjetja so izdana opozorila spoštovala in pomanjkljivosti v postavljenem roku odpravila. Poleg tega je bila v enem primeru podjetju izdana upravna odločba v skladu z določili Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, in sicer prodajalcu, ki je v spletni trgovini navajal cenovne prednosti, čeprav izdelkov po navedeni višji ceni ni nikoli prodajal. V okviru že zaključenih prekrškovnih postopkov so tržni inšpektorji kršiteljem storjenega prekrška v 1 primeru izrekli globo, v 3 primerih so ocenili, da je opomin zadostna sankcija za storjeni prekršek, v 50 primerih pa so kršitelje zgolj opozorili.

Kot smo že zapisali, je bila večina ugotovljenih nepravilnosti posledica sprememb Zakona o varstvu potrošnikov. Večinoma so podjetja že med samim pregledom ali pa takoj po opozorilu inšpektorja pomanjkljivost tudi odpravila, zato gre dejansko domnevati, da je

bila kršitev posledica nepoznavanja predpisov oziroma nepoučenosti in ne namernega izogibanja določilom predpisov. Glede na to in ker se takšnega načina sklepanja pogodb poslužuje vedno več podjetij in potrošnikov, bo Tržni inšpektorat RS tudi v prihodnje nadaljeval s poostrenim nadzorom tega področja.

5.1.5. Reševanje reklamacij in prijave potrošnikov

Na Tržni inšpektorat RS se obrne mnogo potrošnikov, ki običajno iščejo pomoč pri reševanju svoje reklamacije, velikokrat pa podajo tudi prijavo zoper podjetje. Prijave se največkrat nanašajo na zavajajoče oglaševanje, previsoko zaračunane provizije pri nepremičninskem posredovanju, previsoke stroške opomina, neupravičeno zaračunane stroške opomina, neizplačila obresti na predplačilo, neizdajanje računov, različne cene na izdelku in računu, poslovanje v tujem jeziku, neizdajo garancijskega lista za rabljeno vozilo, zaračunavanje storitev kabelske TV, poslovanje upravnikov, razdeljevanje stroškov toplotne energije v večstanovanjskih stavbah, nakup stanovanja, opravljanje dimnikarskih storitev ipd.

Če se ugotovi, da Tržni inšpektorat RS ni pristojen za obravnavanje posamezne prijave, jo odstopi v reševanje pristojnemu organu. Če te možnosti ni, se potrošnika seznani, da lahko svoje pravice uveljavlja pred sodiščem oziroma pred drugim pristojnim organom oziroma institucijo.

Na podlagi zaprosil potrošnikov za pomoč pri reševanju njihovih sporov s podjetjem se, kadar gre za uveljavljanje reklamacijskih zahtevkov, seveda ob utemeljenih zahtevkih, zagotavlja spoštovanje potrošnikovih pravic. Pri tem Tržni inšpektorat RS opazuje, da potrošniki še vedno ne ločijo reklamacije iz naslova odgovornosti prodajalca za stvarne napake in reklamacije iz naslova garancije. Slednje je zelo pomembno, saj gre za dva različna instituta v okviru katerih ima potrošnik možnost uveljavljanja različnih zahtevkov, prav tako pa so tudi drugačne pristojnosti Tržnega inšpektorata RS. V primeru uveljavljanja stvarne napake ob izpolnjenih predpisanih predpostavkah, lahko namreč tržni inšpektor izda odločbo, s katero podjetju naloži, da potrošnikovemu zahtevku ugodi, tega pa ne more storiti pri uveljavljanju garancijskih zahtevkov. Na tem področju namreč zakonodaja ne daje tržnemu inšpektorju podlage za izdajo upravne odločbe, s katero bi podjetje prisililo k spoštovanju in uresničitvi potrošnikovih pravic, pač pa lahko zoper garanta ukrepa zgolj z izrekom globe. Na tem področju je tako še kako pomembno dejstvo, da se večina reklamacij reši zgolj s posredovanjem tržnega inšpektorja, s čimer se zagotovi reševanje tudi tistih reklamacij, ki jih sicer ne bi bilo mogoče rešiti s prisilnim ukrepanjem in bi potrošniku preostala le še sodna pot za uveljavljanje njegovih pravic. Leto pa ravno zaradi specifičnosti potrošniških sporov ni najbolj primerna.

Tržni inšpektorat RS si sicer že več let prizadeva za čimprejšnji sprejem zakonodaje, ki bi omogočila vzpostavitev sistema alternativnega oziroma izvensodnega reševanja potrošniških sporov. Slednji bi pomenil eno od ključnih rešitev na področju varstva potrošnikov, saj bi potrošniku omogočal hitrejše, učinkovitejše in predvsem cenejše varstvo pravic. Kot smo že navedli v uvodu v poglavje Varstvo potrošnikov naj bi Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov končno bil sprejet leta 2015.

Reklamacije, ki jih prejme Tržni inšpektorat RS, se sicer nanašajo na različno blago in storitve, najpogostejše pa so zagotovo reklamacije različnih tehničnih izdelkov. Pogoste so tudi reklamacije oblačil in obutve, pri obravnavi katerih pa se večkrat izkaže, da ne gre za napake na blagu, pač pa za posledice obrabe oziroma nepravilne uporabe. Med reklamacijami storitev so pogoste reklamacije storitev obrtnikov in storitev turističnih agencij.

Leta 2014 je Tržni inšpektorat RS v okviru inšpekcijskih postopkov obravnaval 97 reklamacij potrošnikov.

V primerih, ko podjetje v okviru dane garancije ni izpolnilo zakonsko določenih obveznosti (zagotovitev popravila v predpisanem roku oziroma zamenjava okvarjenega izdelka z novim, brezhibnim izdelkom), so tržni inšpektorji kršiteljem izrekli predvsem opozorila.

V primerih reševanja reklamacij iz naslova odgovornosti za stvarne napake oziroma nepravilno opravljene storitve so tržni inšpektorji zaradi nespoštovanja zakonskih določil, ki določajo pravice potrošnikov in obveznosti podjetij, izdali 4 upravne odločbe, s katerimi so podjetjem naložili, da ugodijo potrošnikovemu zahtevku, kadar napaka ni bila sporna. Ker podjetje ni ugodilo potrošnikovemu zahtevku iz naslova stvarne napake, kljub temu, da napaka ni bila sporna, so inšpektorji izrekli tudi prekrškovne ukrepe, in sicer so v 4 primerih izrekli globo, v 6 primerih opomin, v 24 primerih pa so zavezancem izrekli le opozorilo po ZP-1. Ker podjetje ni odgovorilo na potrošnikov zahtevek v predpisanem roku, so inšpektorji v 5 primerih podjetjem izrekli globo, v 5 primerih opomin in v 27 primerih opozorilo ZP-1.

Z željo po hitrejšem in učinkovitejšem reševanju reklamacij potrošnikov Tržni inšpektorat RS v primerih, ko gre npr. za nedobavo blaga ali ko je trgovec priznal stvarno napako, pa reklamacije kljub temu ne reši v primernem roku, sicer zavezanca najprej z dopisom pozove, da v roku 3 dni posreduje pojasnilo, kako namerava rešiti reklamacijo oziroma nastalo problematiko. Takšen način reševanja teh zadev se je izkazal za izredno učinkovit, saj se spori že na podlagi dopisa zavezancem v kar 90 % rešijo v korist ene ali druge strani.

Leta 2014 pa je Tržni inšpektorat RS opazil povečano ponudbo s strani tujih podjetij, ki potrošnike preko interneta nagovarjajo v slovenskem jeziku. V prvi vrsti je šlo za prodajo prehranskih dopolnil, ponujalo pa se je tudi drugo blago, npr. kuponi za določeno blago. Tržni inšpektorat RS je prejel kar nekaj prijav, ki so se nanašale na nakup prehranskih dopolnil kot so GREEN COFFEE, GREEN COFFEE PURE, NIDORA ipd. preko interneta, pri čemer so potrošniki v prijavah navajali predvsem nedelovanje kupljenega izdelka ter težave pri uveljavljanju zahtevka za vračilo plačanega zneska. Skupno vsem prejetim prijavam je bilo, da so potrošniki nakup opravili preko interneta, pri čemer so ponudbo ponavadi zasledili pri brskanju po drugih spletnih straneh (npr. v t. i. pasicah ob straneh, v obliki oglasnih sporočil), da je ponudnik potrošnikom obljubljal 100 % garancijo oziroma zadovoljstvo in da lahko potrošnik, če s kupljenim izdelkom ni zadovoljen, izdelek vrne, da so bile ponudbe v slovenskem jeziku, da v okviru ponudbe niso bili navedeni podatki o ponudniku/prodajalcu ali so bili le ti navedeni na takšen način, da jih je opazil le potrošnik, ki si je ponudbo res dobro pregledal, ali pa so bili ti podatki pomanjkljivi (npr. le firma ponudnika, ne pa tudi njegov sedež), da je v primerih, ko so bili podatki o ponudniku navedeni, kot ponudnik nastopalo podjetje s sedežem v tretji državi (državi izven Evropske unije), da je bil kontakt s ponudnikom mogoč povečini le preko elektronske pošte, in da se je v primerih, ko je bila navedena kontaktna telefonska številka, ki je na prvi pogled dajala vtis, da pripada ponudniku s sedežem na ozemlju Republike Slovenije, izkazalo, da se telefonska številka nahaja v omrežju tujega operaterja.

Glede na navedeno Tržni inšpektorat RS potrošnikom odsvetuje nakup izdelkov preko interneta od neznanega ponudnika ali nepreverjenega ponudnika, sploh če ima ta sedež v t. i. tretji državi, izvora, sestave in s tem učinkovanja posameznega izdelka pa ni mogoče vnaprej preveriti. Takšen nakup je namreč tvegan, saj ni nujno, da bo potrošnik izdelek sploh prejel, če ga bo prejel, pa lahko ne bo ustrezal pričakovanjem potrošnika glede na opis, podan s strani ponudnika. Prav tako je uveljavljanje pravic potrošnikov zoper ponudnike iz tretjih držav zelo oteženo ali celo nemogoče.

5.1.6. Pogodbe o turističnih aranžmajih

Tržni inšpektorat RS je v mesecu marcu 2014 izvajal nadzor opravljanja dejavnosti organiziranja in prodaje turističnih aranžmajev in pridobivanja licenc Gospodarske zbornice Slovenije ter oseb, ki opravljajo delo turističnih spremljevalcev ali turističnih vodnikov.

Pogoje za opravljanje dejavnosti organiziranja in prodaje turističnih aranžmajev, turističnega vodenja in spremljanja podrobneje od leta 2004 podrobneje ureja Zakon o spodbujanju razvoja turizma. Subjekti, ki opravljajo dejavnost organiziranja in prodaje turističnih aranžmajev kot pridobitno dejavnost, morajo pridobiti ustrezno licenco Gospodarske zbornice Slovenije. Licenca je dokaz, da izpolnjujejo vse zakonsko določene pogoje. Na trgu pa poslujejo tudi subjekti, ki iz različnih razlogov ne izpolnjujejo pogojev, kot jih določa zakon, ter v turizmu vidijo le hiter zaslužek ter s svojim delovanjem nekorektno nastopajo na trgu nasproti vsem turističnim podjetjem, ki poslujejo zakonito. Največkrat gre za male agencije ali posameznike ter društva, ki zaradi še vedno močnega trenda potovanj kljub finančni krizi svojo ponudbo oglašujejo na internetu ali preko popotniških forumov.

Tržni inšpektorji so tako opravili nadzor zagotavljanja vodnikov in spremljevalcev s pridobljenimi licencami Gospodarske zbornice Slovenije, ki so opravili vodenje v času pred in med prvomajskimi prazniki, ko organizatorji potovanj organizirajo večje število turističnih potovanj in izletov doma in v tujini.

Zakon o spodbujanju razvoja turizma v 33. členu definira turistični aranžma kot vnaprej dogovorjeno kombinacijo dveh ali več storitev, ki se jih nudi v prodajo in prodaja po skupni ceni, če storitev traja nepretrgoma več kot 24 ur ali vključuje nastanitev preko noči. Med turistične aranžmaje se šteje tudi potovanje, ki traja manj kot 24 ur (izlet) in ne vsebuje storitve prenočevanja, vključuje pa vnaprej dogovorjeno kombinacijo dveh ali več storitev. Pravica do opravljanja dejavnosti organiziranja ali prodaje turističnih aranžmajev se pridobi na podlagi licence, ki jo podeljuje Gospodarske zbornice Slovenije, kot to določa 35. člen Zakona o spodbujanju razvoja turizma. Licenco lahko pridobi organizator ali prodajalec turističnih aranžmajev, ki izpolnjuje vse pogoje, določene v 36. in 37. členu zakona.

Obveznost zagotavljanja turističnega vodenja in spremljanja je določena v 38. členu Zakona o spodbujanju razvoja turizma, ki določa, da mora organizator potovanja pri vsaki izvedbi turističnega aranžmaja doma ali v tujini za vsako organizirano skupino posebej zagotoviti turističnega spremljevalca ali turističnega vodnika, ki izpolnjuje pogoje iz 39. člena zakona, to je, da ima opravljen preizkus znanja iz programa strokovne usposobljenosti in pridobljeno ustrezno licenco Gospodarske zbornice Slovenije.

Tržni inšpektorji so na območju celotne Slovenije opravili 87 inšpekcijskih pregledov. Inšpektorji so pred začetkom nadzora pregledali lokalne medije, popotniške forume in spletne strani ponudnikov (organizatorjev, prodajalcev) potovanj in izletov ter pozornost namenili malim ponudnikom (fizične osebe, ki največkrat organizirajo avanturistična potovanja v eksotične države ali potovanja s športnimi aktivnostmi), društvom in avtobusnim prevoznikom. V letošnjem letu pa je bil subjektom, ki so registrirani za opravljanje dejavnosti organizacije ali prodaje turističnih aranžmajev, poslan vprašalnik v zvezi z opravljanjem dejavnosti. Izpolnjeni vprašalniki so bili tako tudi v pomoč inšpektorjem pri opravljanju nadzora. Glede opravljanja dejavnosti vodenja ali spremljanja turističnih aranžmajev pa so v okviru pregledov inšpektorji pregledali dokumentacijo izvedenih turističnih aranžmajev.

V 17 primerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, zato so bili postopki ustavljeni. Zaradi ugotovljenih manjših nepravilnosti pri zavezancih, ki dejansko tržijo turistične aranžmaje in ki so tudi takoj pristopili k odpravi nepravilnosti, ki so se nanašale na posamezne pogoje za pridobitev licence oz. opravljanje dejavnosti, so bila izrečena opozorila po ZP-1. Pri nekaterih subjektih, katerim je bil poslan vprašalnik na podlagi registracije dejavnosti (organiziranje ali prodaja turističnih aranžmajev) v Poslovnem registru Slovenije, pa je bilo ugotovljeno, da se s takšno dejavnostjo dejansko ne ukvarjajo.

Tržni inšpektorji so v mesecu maju in juniju 2014 opravili tudi nadzor cenovnih ugodnosti pri ponujanju turističnih aranžmajev in drugih turističnih storitvah (npr. turistično športne dejavnosti, krajši izleti, namestitve, ogledi ipd.).

Ponudniki turističnih aranžmajev, izletov in ostalih turističnih storitev v svojih oglasih, katalogih, letakih in ostalih publikacijah pogosto oglašujejo ponudbo, ki pri potrošniku zaradi cenovne prednosti, ki jo ponudnik navaja, vzbudijo zanimanje in predstavljajo razlog za odločitev o izbiri takšne ponudbe. Primeroma tako lahko navedemo ponudbe:

- ♦ plača eden, potujeta dva,
- ♦ first minute,
- ♦ v zadnjem hipu oz. last minute,
- ♦ družinski popust,
- ♦ otrok do 12. leta biva brezplačno ipd.

Pri tovrstni ponudbi je torej potrebno preveriti oz. izključiti morebitno zavajajočo poslovno prakso in sicer tako zavajajoča dejanja kot zavajajoče opustitve, predvsem glede na redno ceno ponudnika.

Opravljenih je bilo 37 pregledov, pri čemer je bil v 22 primerih postopek ustavljen, saj nepravilnosti niso bile ugotovljene. V ostalih primerih, kjer si bile ugotovljene nepravilnosti, ki se niso nanašale zgolj na cenovne ugodnosti, temveč tudi na delo na črno in ostala določila varstva potrošnikov po Zakonu o varstvu potrošnikov glede pogodbenih pogojev in turističnih aranžmajev, pa sta bili izdani dve upravni odločbi, tri opozorila po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru in tri opozorila po Zakonu o prekrških.

Glede cenovnih ugodnosti so bile ugotovljene zgolj manjše nepravilnosti oz. pomanjkljivosti, predvsem pri navedbah »otroci bivajo brezplačno«, pri čemer pa otroci bivajo brezplačno pod določenimi pogoji.

Tržni inšpektorat RS tovrstne nadzore na različnih področjih opravlja že vrsto let, kar se odraža tudi pri čedalje manjšemu številu kršitev kljub porastu različnih ponudb in marketinških prijemov.

5.1.7. Prodaja izven poslovnih prostorov

Za pogodbo, sklenjeno zunaj poslovnih prostorov, Zakon o varstvu potrošnikov šteje pogodbo med podjetjem in potrošnikom, ki se sklene ob istočasni prisotnosti podjetja in potrošnika zunaj poslovnih prostorov podjetja, ali pogodba, za katero je potrošnik dal ponudbo za sklenitev ob istočasni prisotnosti podjetja in potrošnika zunaj poslovnih prostorov podjetja, ali pogodba, ki je sklenjena v poslovnih prostorih podjetja ali z uporabo sredstev za komuniciranje na daljavo takoj za tem, ko je bil potrošnik s strani podjetja ob njuni istočasni prisotnosti osebno obravnavan v prostorih, ki niso poslovni prostori podjetja, ali pogodba, ki se sklene med izletom, ki ga organizira podjetje z namenom ali učinkom trženja in prodaje blaga ali storitev. V primeru sklepanja pogodbe zunaj poslovnih prostorov Zakon o varstvu potrošnikov podjetju nalaga določene obveznosti (npr. obveznost po posredovanju določenih informacij pred sklenitvijo

pogodbo), potrošniku pa daje posebne pravice, ki jih pri klasičnem oziroma običajnem sklepanju prodajnih pogodb nima (npr. pravico do odstopa od pogodbe brez navedbe razloga).

Tržni inšpektorat RS se v okviru svojega nadzora srečuje z različnimi načini prodaje izven poslovnih prostorov, pri čemer prevladujeta prodaja po domovih potrošnikov s strani t. i. akviziterjev in sejemska prodaja oziroma prodaja na različnih stojnicah. Nadzor prve tržni inšpektorji povečini izvajajo na podlagi prejetih prijav potrošnikov, nadzor druge pa tako na podlagi prijav kot tudi v obliki koordiniranih nadzorov.

Med sejmsko prodajo gre sicer šteti tako prodajo na sejmih kot tudi na različnih stojnicah izven organiziranih sejmov, pri čemer se v primerih, ko gre za prodajo v premičnih maloprodajnih prostorih, v katerih podjetje običajno opravlja svojo dejavnost, določila Zakona o varstvu potrošnikov, ki veljajo za pogodbe, sklenjene zunaj poslovnih prostorov ne uporabljajo. Zakon namreč določa, da se takšni prostori štejejo za poslovni prostor podjetja.

Leta 2014 je Tržni inšpektorat RS nadzor sejemske prodaje izvajal čez celo leto preko nadzorov sejmov po celotnem območju Slovenije, prav tako je nadzore vršil tudi na podlagi prejetih prijav. Ob zaključku leta pa so tržni inšpektorji v okviru koordiniranega nadzora nadzorovali še prodajo na različnih božično-novoletnih in drugih sejmih, ki so se odvijali predvsem v večjih mestih.

V okviru opravljenih nadzorov so tržni inšpektorji preverjali, če podjetja izpolnjujejo vse pogoje takšne prodaje. Tako so se nadzori opravljeni z vidika preverjanja spoštovanja določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, v skladu s katerimi mora imeti podjetje glede na svoj status dejavnost ponujanja in prodaje blaga oziroma storitev na daljavo, ki jo opravlja, določeno v statutu ali družbeni pogodbi oziroma ustrezno priglašeno, določil Zakona o varstvu potrošnikov glede označevanja cen, izdaje računov in posebnih pravil, ki veljajo pri sklepanju pogodb izven poslovnih prostorov, ter določil Zakona o trgovini, v skladu s katerimi mora trgovec za prodajo zunaj prodajaln npr. pridobiti pisno soglasje lastnika ali pooblaščenega upravljavca prostora, na katerem se prodaja blago.

Hkrati so inšpektorji na sejmih kontrolirali tudi določene neživilske proizvode, in sicer z vidika prilagajanja navodil za uporabo in garancijskih listov, kjer je to zakonsko predpisano. Poudarek je bil na morebitnem ponujanju in prodajanju elektronskih sveč in njihovih vložkov ter akumulatorskih in baterijskih vložkov, airsoftov (replike strelnega orožja - pištole ali puške, ki delujejo z uporabo stisnjenega zraka ali plina), ter proizvodov, ki se jih ne sme tržiti (kovinski rezalni cepci za prenosne ročne obrezovalnike grmičevja, neobičajni vžigalniki in motilci signala). Pri baterijah in akumulatorjih se je kontroliralo označevanje posameznih vrst baterij in akumulatorjev. Proizvajalci vseh vrst baterij morajo namreč zagotoviti, da so le te označene z znakom prečrtan zabojnik ter glede namena uporabe. Prenosne in avtomobilске baterije in akumulatorji pa morajo imeti navedeno tudi zmogljivost električnega vira. Pri elektronskih svečah, kjer je možno zamenjati baterije, pa se je kontroliralo, da so k taki napravi priložena navodila, ki prikazujejo način varnega jemanja baterij ali akumulatorjev iz naprave in njih zamenjavo. Air softi morajo pri trženju spremljati navodila za uporabo, ki morajo biti za potrošnika lahko razumljiva in mu morajo omogočati pravilno uporabo izdelka. Kadar je blago namenjeno prodaji na ozemlju Republike Slovenije, mora biti navodilo za uporabo v celoti v slovenskem jeziku. Ker so air softi proizvodi namenjeni športnim aktivnostim v prostem času, je za te proizvode potrebno izdati tudi garancijske liste in morajo biti izročeni potrošnikom ob nakupu. Na sejmih inšpektorji niso zasledili proizvodov - kovinskih rezalnih cepcev za prenosne ročne obrezovalnike grmičevja, neobičajnih vžigalnikov in motilcev signala, ki se ne smejo tržiti. Pregledali pa so 83 drugih proizvodov pri 17 pravnih

subjektih. Brez slovenskih navodil je bilo 24 proizvodov, brez garancijskih listov pa 12 proizvodov ter 12 naprav z vgrajeno baterijo, ki ni imela prečrtanega zaboja. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti je bilo izdanih 21 opozoril ZIN ter 1 upravna odločba o odpravi nepravilnosti. Zaradi kršitev pa so izrekli 9 opozoril ZP-1, 5 opominov, 3 plačilne naloge ter 6 prekrškovnih odločb.

V okviru decembrskega koordiniranega nadzora božično-novoletnih sejmov pa so tržni inšpektorji opravili 146 pregledov, od tega približno 25 % pri ponudnikih gostinskih storitev. Zaradi ugotovljenih kršitev so inšpektorji v okviru upravnega postopka izrekli 18 opozoril po ZIN, s katerimi so podjetjem naložili odpravo ugotovljenih nepravilnosti, ter izdali dve upravni odločbi. V prekrškovnem postopku je bilo, ker so podjetja ugotovljene pomanjkljivosti nemudoma odpravila, izrečenih 24 opozoril po ZP-1. V 3 primerih so inšpektorji, ker podjetja potrošnikom niso izdala računov, izdali plačilni nalog. V največ primerih so bile sicer ugotovljene kršitve določil Zakona o varstvu potrošnikov, ki so se nanašale na pomanjkljivo označitev cen in odsotnost posredovanja informacij glede pravice do odstopa od pogodbe. Pomanjkljivosti so inšpektorji ugotavljali tudi pri označitvi stojnic.

5.1.8. Garancije in navodila

Tržni inšpektorat RS je v okviru poizvedb nevarnih proizvodov skozi leto 2014 v prodajalnah nadziral prilaganje garancijskega lista in navodil za uporabo v slovenskem jeziku pri naključno izbranih proizvodih. Zakon o varstvu potrošnikov določa, da mora podjetje za blago, ki je namenjeno prodaji potrošnikom, v prodajalnah, zunaj prodajaln in prodaji blaga, sklenjeni s pogodbami na daljavo, med drugim izročiti garancijski list, navodilo za sestavo in uporabo, oziroma druge spremne dokumente, če je s predpisom tako določeno.

Pri 454 gospodarskih subjektih so inšpektorji izvedli nadzore, v okviru katerih se je pregledalo ustreznost garancijskega lista in navodila za uporabo v slovenskem jeziku za 1317 proizvodov.

Ugotovljenih je bilo, da 75 proizvodov ni imelo ustreznega garancijskega lista, 89 proizvodov pa ni imelo ustreznih navodil za uporabo v slovenskem jeziku.

Glede na to, da so bila podjetja v večini primerov že ob izvedbi nadzora pripravljena odpraviti ugotovljene kršitve oziroma nepravilnosti, so inšpektorji pretežno izrekli opozorila ZIN, s katerim se je podjetju naložilo odpravo nepravilnosti in rok za odpravo letih. Če so bile nepravilnosti odpravljene skoraj nemudoma, so inšpektorji izrekli le opozorila ZP-1. Tako je bilo izrečenih 96 opozoril ZIN in 82 opozoril ZP-1. V 5 primerih so bile izrečene globe, od tega 4 z izdano odločbo o prekršku in 1 z izdanim plačilnim nalogom. Izdane so bile 5 prekrškovne odločbe z izrekom opomina.

Tržni inšpektorji so obravnavali tudi primere, ko so trgovine potrošnikom ponujale dodatno garancijo za kupljeni izdelek. Ker pa v teh primerih ni šlo za garancijo, kot jo opredeljuje Zakon o varstvu potrošnikov, temveč za jamčevanje, se podatki o teh nadzorih nahajajo v poglavju 5.1.2. Nepošteni pogodbeni pogoji.

Tržni inšpektorat RS bo tudi v prihodnje v okviru svojih pristojnosti nadaljeval s tovrstnimi aktivnostmi.

5.1.9. Izdajanje računov za prodano blago ali opravljeno storitev

Ena izmed aktivnosti Tržnega inšpektorata RS za omejevanje sive ekonomije je tudi izvajanje inšpekcijskih nadzorov izdaje računov po določenih Zakona o varstvu potrošnikov. Zato tržni inšpektorji skozi celo leto v različnih panogah preverjajo, ali se za prodano blago oziroma opravljeno storitev izdajajo tudi računi. V poletnem času pa je bila opravljena posebna akcija, v kateri se je po celo Sloveniji preverjalo, ali izdajajo račune tudi prodajalci sladoledov.

V letu 2014 so tržni inšpektorji v 6811 inšpekcijskih nadzorih preverili tudi, ali subjekt nadzora izdaja račun. Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izrečenih 64 opozoril ZP-1 ter izdanih 12 opominov, 156 plačilnih nalogov in 47 prekrškovnih odločb.

5.2. POTROŠNIŠKI KREDITI

Tržni inšpektorji so tudi leta 2014 izvajali nadzor potrošniškega kreditiranja, pri tem pa so obravnavali tudi vse prejete prijave s tega področja. Področje potrošniškega kreditiranja je zagotovo občutljivo področje, saj posega v pravice in obveznosti potrošnika, vsako nespoštovanju zakonskih določil s strani zavezancev pa ima za potrošnike lahko tudi dolgotrajne škodljive posledice, ki se kažejo najprej na finančnem področju potrošnika, posledično pa tudi na socialnem področju.

Pravna podlaga za izvajanje nadzorov in ukrepanje:

- Zakon o potrošniških kreditih,
- Pravilnik o pogojih za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja,
- Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kreditni posrednik,
- Pravilnik o poročanju dajalcev kreditov o sklenjenih kreditnih pogodbah,
- Pravilnik o vsebini predhodnih informacij in obrazcih za predhodne informacije o potrošniških kreditih,
- Povprečne učinkovite obrestne mere potrošniških kreditov bank in hranilnic,
- Zakon o varstvu potrošnikov,
- Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami,
- Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

Predmet nadzora so bili dajalci kredita, ki dajejo ali obljublajo, da bodo dali potrošniku kredit v okviru svoje dejavnosti, poslovanja ali poklica. Podlaga za določitev zavezancev nadzora so bili rezultati v preteklem obdobju izvedenih nadzorov, prijave potrošnikov, iz katerih je najlažje prejeti potrebne informacije o morebitnih kršitvah veljavne zakonodaje in tudi seznam kreditodajalcev, kateri je objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo v rubriki Potrošniško kreditiranje, ki sodi v delokrog Direktorata za notranji trg.

Nadzor se je izvajal tudi pri gospodarskih subjektih, ki svojo dejavnost potrošniškega kreditiranja in posredovanja pri pridobitvi kredita oglašujejo v raznih medijih (npr. Salomonov oglasnik, radio, TV, reklamni letaki, internet, ...). Pri nadzoru je Tržni inšpektorat RS ugotavljal predvsem, ali zavezanci spoštujejo materialna določila Zakona o potrošniških kreditih in sicer; ali ima dajalec kreditov dovoljenje Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja in ustrezno nalepko, s katero izkazuje pridobitev takšnega dovoljenja; ali ima imetnik dovoljenja nalepko na vidnem mestu; ali imajo oglasi, s katerimi se ponuja kredit ali posreduje pri pridobitvi kredita, predpisano obvezno vsebino; ali je kreditna pogodba sklenjena v pisni obliki; ali kreditna pogodba vsebuje vse predpisane sestavine, kot jih določa zakon; ali je morebitna potrošniška hipotekarna kreditna pogodba sklenjena v

obliki notarskega zapisa; ali dajalec kredita ob sklenitvi kreditne pogodbe od potrošnika ne zahteva izdaja ali sprejem *bianco* menice ali čeka ali drugega plačilnega instrumenta, ki ima po svoji naravi podobne učinke, ker je to prepovedano; ali dajalec kredita izračunava efektivno obrestno mero ali skupne stroške kredita skladno z zakonom; ali s kreditno pogodbo dogovorjena efektivna obrestna mera ostaja v obsegu najvišje še dopustne efektivne obrestne mere, kot to določa zakon; ali dajalec kreditov in kreditni posrednik izpolnjujejo pogoje, ki jih morajo sicer izpolnjevati po veljavnih predpisih; ali imajo oglasi, s katerimi se ponuja kredit ali posredovanje pri pridobitvi kredita, predpisano obvezno vsebino; ali gospodarska družba posluje na način, s katerih se skuša izogniti določbam veljavnih predpisov na področju potrošniškega kreditiranja; ali z oglaševanjem in označevanjem svojega produkta zavaja potrošnika.

Zaradi preteklega relativno uspešnega dela slovenskih organov pregona, vključno z delom Tržnega inšpektorata RS, se je stanje na področju potrošniškega kreditiranja izboljšalo, vendar se še vedno pojavljajo dajalci kreditov, ki se na različne načine skušajo izogniti nadzoru. Takšni so predvsem tuji dajalci kreditov, ki imajo sedež v eni izmed držav članic EU, v Sloveniji pa nastopajo izključno preko kreditnih posrednikov ali drugačnih oblik poslovnih partnerstev in tako v Sloveniji nimajo niti poslovne enote, niti podružnice. To posledično pomeni, da imajo potrošniki, ki sklepajo kreditne pogodbe s temi dajalci kreditov, stik samo s kreditnimi posredniki, ne pa tudi z dajalci kreditov. Na ta način se dajalci kreditov v povezavi s kreditnimi posredniki izognejo izpolnjevanju predpisanih pogojev, potrebnih za poslovanje, zaradi česar so potrošniki deležni nižje ravni varstva njihovih pravic. Prav tako pa se ob takšnem načinu poslovanja pojavljajo tudi tuje odgovorne osebe teh dajalcev kreditov, ki imajo prebivališče v drugi državi članici ali celo izven države članice, kar zaradi drugačnih oblik vročanja aktov organov pregona ter uporabe tujega jezika otežuje ugotavljanje odgovornosti teh oseb.

Kljub temu, da je zaradi bančnega krča vse več potrošnikov, ki išče kredite pri drugih ponudnikih kreditov, ki niso banke in hranilnice, pa tudi leta 2014 ni bilo zaznati povečanja števila prijav. Samo število prijav sicer ni odraz dejanskega stanja, zato je stalna naloga tržnih inšpektorjev spremljanje raznih objav, oglasov, sporočil ipd., na podlagi katerih se v nadaljevanju izvaja nadzor. Število kreditodajalcev se torej ni povečalo, tisti pa, ki so se na trgu obdržali, spreminjajo način dela in predstavitev svojih produktov, kar otežuje dokazne postopke tržnim inšpektorjem (npr. v obliki drugačnega poimenovanja produkta kot npr. odkup zlata, pogodba o prenosu pooblastil, skrivanjem za finančnim svetovanjem, statusna preoblikovanja in ustanavljanja novih družb z istimi ustanovitelji, ustanavljanje družb v tujini z odgovornimi osebami, ki so običajno tujci, itd.).

Na področju potrošniškega kreditiranja je bilo leta 2014 uvedenih 80 inšpekcijskih postopkov, tako zoper posrednike pri sklepanju kreditnih pogodb, kot zoper kreditodajalce. Nepravilnosti so bile večinoma ugotovljene glede neobstoja dovoljenja za opravljanje dejavnosti potrošniškega kreditiranja, glede nepravilnosti pri vsebini kreditne pogodbe, glede neobstoja pogojev za kreditnega posrednika, itd. Tako je Tržni inšpektorat RS kot kršitelje zakonodaje s področja potrošniškega kreditiranja med drugimi spoznal družbe Fragorex s.r.o., Čebelica Maja ČM d.o.o., H&H Storitve d.o.o., H&H Aurum d.o.o., Info-Kredit d.o.o., itd. zaradi neobstoja dovoljenja za potrošniško kreditiranje, družbi H&H Finance d.o.o. je bila izdana odločba zaradi neizpolnjenih pogojev za kreditnega posrednika, družbi KFC d.o.o. je bila izdana odločba, ker je nastopala kot prevzemnik terjatev vendar brez dovoljenja za potrošniško kreditiranje, družba Global Hold Sistem d.o.o. pa je sklepala prikrite potrošniške kreditne pogodbe brez dovoljenja za potrošniško kreditiranje. Poleg navedenih je Tržni inšpektorat ukrepal tudi zoper druge pravne osebe.

Ob obravnavanju kreditodajalcev je potrebno izpostaviti dejstvo, da brez prijav potrošnikov, podatkov drugih organov in tudi informacij, ki jih mediji predstavljajo v javnosti ali v obliki novinarskih vprašanj, tržni inšpektorji ne bi mogli uspešno reševati

primerov potrošniškega kreditiranja. Kreditojemalci na domnevne nepravilnosti opozorijo šele takrat, ko ugotovijo, da ne morejo več plačevati anuitet in po podani prijavi upajo, da jim kredita ne bo več potrebno vrniti. Glede navedenega je zelo dobrodošla sprememba Zakona o izvršbi in zavarovanju, ki je bila objavljena 15. 7. 2014, in ki omogoča prekinitev administrativnih prepovedi s strani potrošnika. Ta sprememba ZIZ je omogočila potrošniku, ki se ob podpisu tega dokumenta še ni zavedal njenih posledic ali pa vsebine dokumenta sploh ne pozna (ker je podpisal neizpolnjen dokument, ker je bil uporabljen potrošnikov podpis brez njegove vednosti), da dokument prekliče, vendar pa je navedeni instrument še zelo neznana oblika zavarovanja povprečnega potrošnika, ki se zanima za tovrstni potrošniški kredit pri nebančnem dajalcu kredita. Seveda je ob tem potrebno poudariti, da navedena sprememba ne pomeni, da potrošnik ni dolžan vrniti posojila v višini, ki ustreza pogodbeni vrednosti in je skladna z ZPotK-1.

Leta 2014 so tržni inšpektorji v okviru koordiniranega nadzora pri zavezancih opravili 179 inšpekcijskih pregledov (84 leta 2013), od tega 5 v izvršilnem postopku. Pri tem je bilo zaradi ugotovljenih kršitev določil Zakona o potrošniških kreditih izdanih 12 upravnih ukrepov (12 leta 2013) in 9 odločb o prekršku (18 leta 2013).

V enem primeru ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji ob upoštevanju narave in teže storjenega prekrška kršiteljem izrekli opomin, v dveh primerih pa izrekli opozorilo ZP-1.

V nekaterih primerih je bilo ugotovljeno, da imajo sklenjene pogodbe elemente kaznivega dejanja oderuštva po Kazenskem zakoniku, zaradi česar so bila podana 4 naznanila kaznivega dejanja, v enem primeru pa je bilo podano naznanilo kaznivega dejanja ponarejanja listin. Vsem tem primerom je skupno prekrivanje poslovanja več družb, ki običajno nastopajo na istem naslovu, lastniki ali zastopniki družb pa so iste osebe, pri čemer pa je rezultat vseh poslov običajno plačevanje oderuških obresti potrošnika eni družbi, ki ni prvotna družba, s katero je bil sklenjen osnovni posel.

Kljub vsem težavam se je stanje na področju potrošniškega kreditiranja izboljšalo, temu stanju pa je zagotovo prispeval prispevek države (Policije, tožilstva, TIRS, FURS), da se različne anomalije odpravijo in preprečijo. V ta namen si potrošnik na brezplačni telefonski številki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo (št. 080 88 99) ali na Tržnem inšpektoratu RS lahko pridobi potrebne informacije o kredibilnosti dajalca kredita ali o zakonitosti pogojev kreditiranja. V vsakem primeru pa tržni inšpektorji vsem zainteresiranim potrošnikom svetujejo:

- da potrošnik vsakič preveri ali ima ponudnik kredita dovoljenje pristojnega ministrstva (razvidno iz nalepke, ki mora biti vidna in na kateri je sledeče besedilo »Dovoljenje za potrošniško kreditiranje-Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo«), kar je razvidno na spletni strani www.mg.gov.si v rubriki Potrošniško kreditiranje/Seznam kreditodajalcev, ki so pridobili dovoljenje;
- da potrošnik vsakič pred sklenitvijo pogodbe od ponudnika kreditov zahteva predhodne pisne informacije o kreditu;
- da se vsak potrošnik seznani, kolikšen je znesek kredita, ki si ga je izposodil in kolikšen je rok vračila (12, 24, 36 mesecev ...);
- da potrošnik prejme dejansko toliko kredita, kolikor je navedeno v pogodbi ali na potrdilu o prejemu kredita;
- da potrošnik obvezno od ponudnika zahteva pisno pogodbo, ki jo pred podpisom temeljito prebere;
- da potrošnik ne podpisuje raznih dodatkov k pogodbi;
- da potrošnik ne podpisuje neizpolnjenih obrazcev ali praznih »bianco« menic;
- da mora pogodba nujno vsebovati podatek o efektivni obrestni meri (EOM), ki vsebuje vse obresti in stroške, ki nastajajo pri podpisu pogodbe, in je navzgor omejena z 24. členom ZPotK-1,

- da potrošnik ne sklepa pogodb s tujim dajalcem kreditov, ki obljublja veliko, brez da bi tega dajalca posebej preverjal (gre za družbe s sedežem v davčnih oazah).
- da se potrošnik v dvomu še pred sklenitvijo pogodbe posvetuje z ustreznim strokovnjakom;
- da potrošnik preko spletne strani Varni na internetu vedno preveri elektronski naslov pošiljatelja ponudbe in ali se elektronski naslov ujema z naslovom uradne institucije.

5.3. NADZOR SKLADNOSTI PROIZVODOV S TEHNIČNIMI PREDPISI

Pravna podlaga za izvajanje nadzorov in ukrepanje na področju skladnosti proizvodov s tehničnimi predpisi so:

- Zakon o splošni varnosti proizvodov,
- Uredba o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi,
- Pravilnik o obliki in vsebini obvestila o nevarnem proizvodu,
- Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti,
- Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej,
- Pravilnik o radijski in telekomunikacijski terminalski opremi,
- Pravilnik o elektromagnetni združljivosti (EMC),
- Pravilnik o osebni varovalni opremi,
- Pravilnik o varnosti strojev,
- Pravilnik o plinskih napravah,
- Pravilnik o rekreacijskih plovilih,
- Pravilnik o označevanju materialov, ki se uporabljajo za glavne sestavne dele obutve, namenjene prodaji potrošnikom,
- Zakon o gradbenih proizvodih,
- Uredba (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 3. 2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive sveta 89/106/EGS,
- Zakon o varstvu okolja,
- Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo,
- Energetski zakon,
- Uredba o označevanju proizvodov, povezanih z energijo, glede rabe energije in drugih virov,
- Uredba o tehničnih zahtevah za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo,
- Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 7. 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93,
- Uredba (ES) št. 764/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES.

Z uveljavitvijo tehničnih predpisov, ki prevzemajo določbe direktiv, ki temeljijo na usmeritvah t. i. »novega pristopa« k tehnični harmonizaciji in standardom in »globalnega pristopa« k ugotavljanju skladnosti, se je spremenil tudi način nadzora skladnosti proizvodov z zahtevami, ki so določene s temi predpisi. Razlog je v tem, da se sistem izkazovanja skladnosti spreminja tako, da vsak proizvajalec skladnost proizvoda, ki ga je dal na trg, načeloma potrjuje sam z izdajo ES izjave o skladnosti in znakom skladnosti in ne nujno s posameznimi listinami, ki jih obvezno izda tretja stranka. To pa pomeni, da se nadzorstvo pristojnih državnih organov nad izpolnjevanjem tehničnih zahtev izvaja potem,

ko je proizvod že dan na trg kot skladen. Dodatne zahteve v zvezi z izvajanjem nadzora pa je prinesla tudi uveljavitev Uredbe (ES) št. 765/2008.

Glede na predpisane načine ugotavljanja in potrjevanja skladnosti ter označevanja proizvodov, preden so ti dani na trg, se je načrtovan in koordiniran nadzor na trgu vršil predvsem v treh smereh:

- Nadzor prilaganja predpisanih listin in označevanja proizvodov, kar se preverja z metodo t. i. administrativnega nadzora, ki obsega nadzor označevanja proizvodov s predpisanimi znaki skladnosti in drugimi oznakami (npr. označevanje z znakom o obveznem ločenem zbiranju odpadne opreme) ter prilaganja navodil, listin o skladnosti ter drugih predpisanih dokumentov. V ta nadzor, ki praviloma poteka na celotnem območju Slovenije istočasno, je vključena širša strokovna skupina inšpektorjev s tehnično izobrazbo.
- Nadzor izvedbe predpisanega postopka ugotavljanja skladnosti, izdelave in hranjenja tehnične dokumentacije ter ES izjave o skladnosti v predpisanem obsegu in označevanja proizvodov ter izvajanja in dokumentiranja notranje kontrole proizvodnje, kar se preverja z metodo t. i. administrativnega nadzora. Tudi v ta nadzor je vključena širša strokovna skupina inšpektorjev s tehnično izobrazbo.
- Nadzor dejanskega izpolnjevanja varnostnih in drugih predpisanih zahtev iz ustreznih tehničnih predpisov, kar se preverja z metodo vzorčenja, je vključena ožja strokovna skupina inšpektorjev s tehnično izobrazbo. Pri tej vrsti nadzora se odvzamejo vzorci proizvodov, ki so bili kot skladni dani na trg, in se predajo na tehnične analize – pregled in preizkus glede izpolnjevanja predpisanih zahtev v usposobljenih preizkuševalnih laboratorijih.

Ugotovljene neskladnosti se z zahtevami praviloma razvrščajo v štiri razrede in sicer v:

- Razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti oziroma neskladnosti ne vplivajo na varnost,
- Razred 1: neskladen proizvod: neskladnosti vplivajo na varnost oziroma administrativna neskladnost,
- Razred 2: neskladen proizvod – nevaren: neskladnosti ogrožajo varnost oziroma tehnična neskladnost in
- Razred 3: neskladen proizvod – zelo nevaren: neposredna nevarnost.

Na področju nadzora nad izvajanjem tehničnih predpisov je bilo v t. i. administrativnih nadzorih skupno pregledanih 2380 različnih tipov proizvodov (297 s področja splošne varnosti proizvodov, 413 elektrotehničnih proizvodov, 133 strojev, 235 s področja osebne varovalne opreme, 100 plinskih naprav, 83 gradbenih proizvodov, 62 radijskih naprav, 284 proizvodov glede elektromagnetne združljivosti, 218 aerosolov, 314 baterij in akumulatorjev ter 241 glede energijskega označevanja). Največji delež proizvodov z ugotovljenimi nepravilnostmi predstavljajo otroška igrala v uporabi, katerih ustreznost so inšpektorji preverjali z uporabo standardiziranih kalibrov (82 % od vseh pregledanih tipov opreme) in stroji (89 %). Najmanjši delež neskladnosti je bil ugotovljen na področju baterij (9 % od vseh pregledanih tipov).

Na tehnične analize v usposobljenih laboratorijih je bilo predanih 37 elektrotehničnih proizvodov, 9 strojev, 12 proizvodov osebne varovalne opreme, 4 plinske naprave, 12 radijskih in terminalskih naprav, 7 aparatov, pri katerih se je preizkušalo izpolnjevanje zahtev glede elektromagnetne združljivosti in 12 z vidika okoljsko primerne zasnove proizvodov.

Skupaj je Tržni inšpektorat RS predal na analize 93 proizvodov, pri katerih so bile neskladnosti z zahtevami ugotovljene v 50 primerih (54 % od vseh odvzetih vzorcev). Pri jemanju vzorcev usmerjajo tržni inšpektorji pozornost na proizvode, za katere obstoja

sum, da so neskladni z zahtevami, kar je tudi eden od razlogov za velik delež neskladnosti, ki se vsakoletno ugotavlja. Za primerjavo, leta 2013 so bile neskladnosti pri analiziranih proizvodih ugotovljene v 62 % pri skupno 100 odvzetih vzorcih.

V primeru ugotovljenih neskladnosti so tržni inšpektorji ukrepali v skladu s posameznimi zakonskimi pooblastili za izdajo odločbe, s katero so zavezancu odredili odpravo ugotovljenih neskladnosti, omejili oziroma prepovedali dajanje v promet, odredili umik neskladnih proizvodov iz prometa, pogojevali nadaljnje trženje proizvoda s predhodno izpolnitvijo pogojev, ki zagotovijo njegovo varnost in v primeru zelo nevarnih proizvodov odredili objavo obvestil o nevarnosti v časnikih oziroma odpoklic. Kršitelja so za storjeni prekršek kaznovali z izrekom globe na kraju storjenega prekrška z izdajo plačilnega naloga ali z izdajo odločbe o prekršku. V primeru prekrška neznatnega pomena so izrekli opozorilo ZP-1.

Na področju administrativnega nadzora tržni inšpektorji še vedno ugotavljajo, da nekaterim proizvodom niso priložena navodila za uporabo, da proizvodom niso priložene listine o skladnosti, kjer je to predpisano in da proizvodi niso označeni z opozorili v slovenskem jeziku. Stanje na posameznih področjih se v splošnem izboljšuje, čeprav obstajajo odstopanja. V primeru ponovljenega nadzora iste skupine proizvodov pa se delež proizvodov z ugotovljenimi nepravilnostmi praviloma zmanjša.

Poleg navedenega je Tržni inšpektorat RS opravljal kontrolo prisotnosti proizvodov na trgu na podlagi prejetih obvestil o nevarnih proizvodih iz sistema RAPEX, preko izmenjave informacij o zaščitnih klavzulah in sistema ICSMS ter na podlagi obvestil Carinske uprave RS o zadržanju sprostitev proizvodov v prosti promet.

Tržni inšpektorat RS je leta 2014 od Carinske uprave RS prejel 43 pisnih obvestil o zadržanju sprostitev proizvodov v prost promet, od katerih je bilo v 14 primerih ugotovljeno, da gre za neskladne proizvode in sprostitev ni bila dovoljena, v 29 primerih pa neskladnosti niso bile ugotovljene in je bila izvedena sprostitev proizvodov v prost promet.

Leta 2014 je Tržni inšpektorat RS na slovenskem trgu odkril skupno 41 nevarnih proizvodov. Nekateri so bili odkriti v okviru preverjanja prisotnosti priglašeni nevarnih proizvodov v sistem RAPEX na slovenskem trgu, ostali pa so bili odkriti v okviru izvajanja rednega nadzora. Podatki o nevarnih proizvodih so objavljeni na spletnih straneh inšpektorata.

Nekateri so bili odkriti v okviru preverjanja prisotnosti priglašeni nevarnih proizvodov v sistem RAPEX na slovenskem trgu, ostali pa so bili odkriti v okviru izvajanja rednega nadzora. Podatki o nevarnih proizvodih so objavljeni na spletnih straneh inšpektorata.

Nadzore opravljajo tržni inšpektorji, ki so usposobljeni za tehnični nadzor proizvodov na trgu, pred izvedbo nadzorov pa se organizirajo tudi usposabljanja, katera vodi zaposleni na sedežu inšpektorata, ki je tudi koordinator takšnih skupnih nadzorov. Cilj Tržnega inšpektorata RS je, da so na trgu skladni proizvodi, za kar si tržni inšpektorji s svojim delom nenehno prizadevajo.

Podrobnejši pregled po posameznih področjih sledi v nadaljevanju.

5.3.1. Proizvodi, za katera velja Zakon o splošni varnosti proizvodov

5.3.1.1. Otroška igrala

Tržni inšpektorat RS že sedmo leto nadaljuje s sistematskimi nadzori s preskušanji varnosti otroških igral in z administrativnimi nadzori otroških igral. Tržni inšpektorji so v mesecih od maja do septembra 2014 izvedli nadzore varnosti otroških igral v uporabi po metodi preskušanja igral z merili na mestu vgrajenega igrala ter administrativne nadzore pri dobaviteljih igral.

Varnost otroških igral posredno ureja Zakon o splošni varnosti proizvodov, ki opredeljuje pogoje, ki jih morajo izpolnjevati proizvodi, da so lahko varni dani na trg. Inšpekcijski nadzori so se izvajali na podlagi določil Zakona o splošni varnosti proizvodov v povezavi s standardi za otroška igrala: SIST EN 1176-1,2,3,4,5,6,7,10:2008 in SIST EN 1177:2008 ter SIST EN 13219:2009 ter SIST EN 14960:2007.

Tržni inšpektorat RS ima pristojnost za izvajanje nadzora in ukrepanja v primeru:

- ♦ igral in podlag, ki jih dobavitelji dajejo na trg (proizvajalci, uvozniki, distributerji) in
- ♦ igral v uporabi pri gospodarskih subjektih, ki nudijo uporabo igral v okviru opravljanja svoje poslovne dejavnosti (hoteli, gostinski obrati, turistične kmetije, trgovski centri, bencinske črpalke, živalski vrt, in drugi).

Inšpektorji o z nadzori igral v uporabi po metodi preskušanja z merili ugotavljali in preverjali varnostne zahteve za otroška igrala, ki lahko privedejo do nevarnosti poškodb uporabnikov- otrok pri uporabi igral. Metode za preskušanje varnostnih zahtev določajo standardi, zlasti ujemanje in zatikanje glave in vratu, obleke in prstov, predpisane konstrukcijske dimenzije igral, očitne nevarnosti igrala, zaščitna podlaga pod in ob igralu. Prav tako so inšpektorji ugotavljali prisotnost igrač s CE oznakami, ki so namenjene za privatno uporabo in so za javno in skupinsko uporabo neustrezna »igrala«.

Administrativni nadzori pri dobaviteljih so bili izvedeni pri 12 zavezancih (3 proizvajalci, 7 distributerjev in 2 uvoznika), pri katerih so tržni inšpektorji preverjali administrativno zagotavljanje dajanja na trg varnih igral. Ugotovljeno je bilo, da vsi dobavitelji zagotavljajo ustrezno dokumentacijo s katero dokazujejo varnost otroških igral in skladnost s standardom (SIST) EN 1176, igralom pa ob prodaji predajo tehnično dokumentacijo (izjavo o skladnosti ali certifikat po EN 1176, navodila za montažo in vzdrževanje, navodila o pregledih).

Pri treh proizvajalcih so bili izvedeni administrativni nadzori, pri katerih so tržni inšpektorji preverjali administrativno zagotavljanje varnih igral, ki jih dajejo na trg. Ugotovljeno je bilo, da zagotavljajo ustrezno dokumentacijo, s katero dokazujejo varnost otroških igral in skladnost s standardom, igralom pa ob prodaji predajo tehnično dokumentacijo (izjavo o skladnosti ali certifikat, navodila za montažo in vzdrževanje, navodila o pregledih). Pri enem distributerju je bilo ugotovljeno, da ne nudi več otroških igral, pri enem proizvajalcu pa je bilo ugotovljeno, da se ukvarja z lastnim razvojem igral, ki so še v postopku certificiranja in še niso v ponudbi in na trgu.

Nadzor s preskušanjem igral v uporabi je bil opravljen pri zavezancih, ki v okviru dopolnitve svoje osnovne dejavnosti omogočajo tudi dostop in uporabo otroških igral in njihova igrala doslej še niso bila predmet nadzora. Izvedeno je bilo 135 inšpekcijskih nadzorov, v okviru katerih je bilo pregledanih in z merili preskušanih 268 otroških igral, od katerih je bilo zaznanih tudi 29 igrač namenjenih le za individualno in domačo uporabo.

Nadzor s preskušanjem igral v uporabi je bil opravljen pri tistih zavezancih, ki v okviru dopolnitve svoje osnovne dejavnosti omogočajo tudi dostop in uporabo otroških igral in

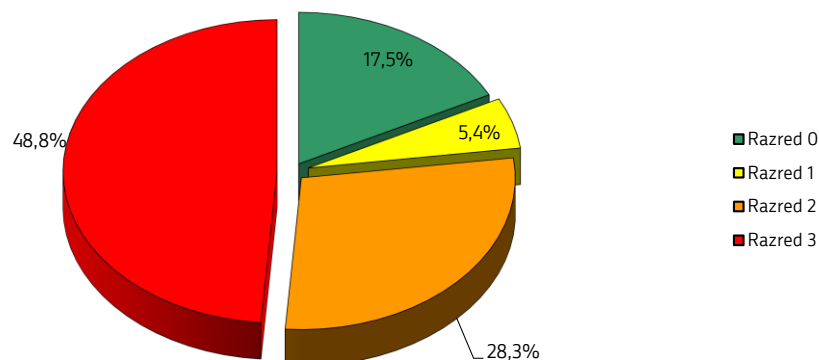
njihova igrala doslej še niso bila predmet nadzora. Tržni inšpektorji so izvedli 83 inšpekcijskih nadzorov, v okviru katerih je bilo pregledanih in z merili preskušanih 167 otroških igral, od katerih je bilo zaznanih tudi 22 igrač namenjenih le za individualno in domačo uporabo.

Leto	Število nadzorov	Skupno preizkušenih igral	Neustrezna, nevarna igrala (razred 2 in 3)	v %
2010	33	70	65	93 %
2011	84	179	150	84 %
2012	112	238	196	82,2 %
2013	135	268	220	82 %
2014	83	167	128	76,6 %

Tabela 13: Ugotovitve izvedenih pregledov in preizkusov igral v uporabi

Za ugotovljene neskladnosti z varnostnimi zahtevami, ki jih vsebujejo predpisi in tehnični standardi za nadzirana igrala, se nadzirana in z merili preizkušena otroška igrala uvrščajo v naslednje razrede R0, R1, R2 ali R3. 167 nadziranih otroških igral je bilo po preskušanjih uvrščenih v naslednje razrede:

- Razred 0: 29 igral,
- Razred 1: 9 igral,
- Razred 2: 47 igral,
- Razred 3: 81 igral, od teh 22 igrač.

Slika 14: Rezultat preizkušanja varnosti otroških igral v uporabi

Zavezanci so bili zapisniško seznanjeni z ugotovitvami preskušanja igral, varnostnimi zahtevami in z izpolnjenimi kontrolnimi listi o preskušanju igral ter pozvani k nadaljnjem sodelovanju na način, da prostovoljno odpravijo ugotovljene nepravilnosti oziroma, da preprečijo dostop in uporabo nevarnih igral. 67 zavezancev (90 %) je sledilo pozivu za odpravo nepravilnosti na način, da so prostovoljno za 117 igral izvedli umik, popravila ali zamenjavo igral in podlog ali pa so preprečili nadaljnje ponujanje igral otrokom.

Petim zavezancem je bil z izdano upravno odločbo odrejen umik neskladnih in nevarnih igral, pri čemer so po vročitvi odločb spoštovali izrek izdane odločbe. 50 zavezancem je bilo izrečeno opozorilo po ZIN na zapisnik, 8 zavezancem, pa je bilo namesto globe na izrečeno opozorilo ZP-1.

V številnih primerih so se zavezanci po predstavitvi inšpekcijskih ugotovitev in pred izdajo upravne odločbe, odločili preurediti in uskladiti igrala v dogovorjenem času, pri čemer so

takoj preprečili dostop do igral, jih demontirali ali na drug način preprečili javno uporabo nevarnih igral.

Večina ugotovljenih nepravilnosti izhaja iz neprimerne podlage, ne vzdrževanja starejših igral ter nezavednosti nosilcev dejavnosti glede varnosti pri uporabi igral. Ugotavlja pa se, da se ozaveščenost glede varnosti igral tekom zadnjih let, ko Tržni inšpektorat RS osvešča in izvaja nadzore, zvišuje. Kljub vsemu se zavezanci ne zavedajo nevarnosti neskladnih igral ali igrač, ki so lahko pri uporabi nevarne. Večina nadziranih igral je še vedno neustreznih, čeprav se odstotek nevarnih zadnja tri leta počasi znižuje (93 %, 84 %, 82,2 %, 82 %, 76 %). Kljub vsemu je vedno več novejših in urejenih igral v uporabi in vedno več dobaviteljev ustreznih otroških igral. Po predstavitvi nevarnosti, ki grozi uporabnikom-otrok, zavezanci sodelujejo z nadzornim organom in pristopijo k sanaciji igral ali umiku le-teh iz uporabe. Koristne so tudi brošure in napotki na spletni strani Tržnega inšpektorata RS, saj so v pomoč zavezancem pri urejanju ali načrtovanju igrišč oziroma igral.

Tržni inšpektorat RS je v letih od 2008-2014 pri 502 zavezancih izvedel preskušanja 1048 otroških igral v uporabi in administrativne nadzore pri 46 dobaviteljih igral (proizvajalci, uvozniki in prvi distributerji). Še vedno se opozarja na neurejenost otroških igral, ki so v lasti občin, šol in lokalnih skupnosti in niso vedno zgledno urejena, a niso predmet nadzora Tržnega inšpektorata RS.

Glede na dejstvo, da niso bili pregledani vsi zavezanci, ki ponujajo v okviru svoje osnovne dejavnosti tudi otroška igrala ter da se pojavljajo tudi novi dobavitelji igral, bo Tržni inšpektorat RS tudi v prihodnje v okviru svojih pristojnosti, nadaljeval s tovrstnimi aktivnostmi za doseg prisotnosti čim večjega števila varnih otroških igral.

5.3.1.2. Nadzor otroške opreme

Tržni inšpektorat RS je v mesecu juliju in avgustu 2014 vršil administrativni nadzor nad izpolnjevanjem zahtev za otroško opremo- otroške vozičke. Pravno podlago za izvajanje nadzora predstavlja Zakon o splošni varnosti proizvodov, ki v 5. členu določa, da smejo proizvajalci dati na trg samo varne proizvode ter nadalje, da morajo biti potrošniki seznanjeni z ustreznimi informacijami, kar vključuje tudi ustrezna opozorila (9. člen). Nadalje v 10. členu predpisuje obveznost zagotavljanja sledljivosti proizvodov z navedbo (na proizvodu ali njegovi embalaži) natančnih podatkov o proizvajalcu in proizvodu oziroma njegovi seriji, razen kadar je navedba upravičeno izpuščena. Tako je za proizvode, za katere velja omenjeni zakon, potrebno zagotavljati ustrezno sledljivost (npr. s trajno oznako imena oziroma blagovnim znakom ali drugim znakom razlikovanja, ki identificira proizvajalca in oznako oz. kodo, ki identificira proizvod).

Podrobneje so tehnične zahteve za otroške vozičke določene v slovenskem tehničnem standardu SIST EN 1888:2012 Izdelki za otroke – Otroški vozički – varnostne zahteve in preskusne metode, vendar ta standard ni naveden na seznamu standardov, ob uporabi katerih se domneva, da je proizvod varen v skladu z Zakonom o splošni varnosti proizvodov (Odredba, objavljena v Uradnem listu RS, št. 72/2014).

Glede na določbe 33. člena Zakona o varstvu potrošnikov mora proizvajalec blagu priložiti navodilo za uporabo. Vsebinska navodila mora biti za potrošnika lahko razumljiva in mu mora omogočati pravilno uporabo izdelka. Navodilo za uporabo je dolžno priložiti tudi podjetje pri prodaji blaga potrošnikom.

Nadalje 34. člen ZVPot določa, da mora podjetje za blago, ki je namenjeno prodaji potrošnikom v prodajalnah, zunaj prodajaln in prodaji blaga, sklenjeni s pogodbami na daljavo, izročiti označbe, certifikat, izjavo o skladnosti, garancijski list, navodilo za sestavo

in uporabo, seznam pooblaščenih servisov oziroma druge spremne dokumente, če je s predpisom tako določeno. V skladu s Pravilnikom o blagu, za katero se izda garancija za brezhibno delovanje, je obvezna izdaja garancije za otroške vozičke (6. alineja druge točke 2. člena).

Nadzor se je opravil tako v prodaji na drobno, kot pri dobaviteljih, med katere štejemo proizvajalce, uvoznike iz tretjih držav in (prve) distributerje proizvodov na trg Republike Slovenije iz enotnega trga EU. V prodajalni na drobno so bili predmet podrobnejšega pregleda tisti tipi proizvodov, pri kateri je ugotovljeno pomanjkljivo označevanje proizvoda in/ali pomanjkljivo označevanje embalaže z opozorilom in/ali navodila za uporabo niso v slovenskem jeziku in/ali garancijski list ne vsebuje vseh predpisanih podatkov. Za kontrolo se je uporabil kontrolni list, v katerem je razdelana tudi vsebina navodil glede na zahteve standarda in zahteve glede predpisane vsebine garancijskega lista.

Inšpekcijski nadzor se je opravil pri uvoznikih, prvih distributerjih opreme na trg RS in pri trgovcih na drobno. Skupno je bilo opravljenih 29 inšpekcijskih pregledov. Kontrola je bila opravljena v 8 prodajalnah na drobno, pri 17 distributerjih, 3 uvoznikih in enem pooblaščenem zastopniku. Pri tem je bilo pregledanih 54 modelov vozičkov. Administrativne nepravilnosti glede oznak sledljivosti proizvodov so bile ugotovljene pri 3 modelih opreme, glede navodili v slovenskem jeziku pri 39 modelih opreme in nepravilnosti glede garancijskega lista v 18 primerih. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti so inšpektorji izdali 17 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru ter 14 opozoril in 3 opomine po Zakonu o prekrških.

Splošne ugotovitve opravljenega nadzora kažejo, da je bil ugotovljen večji delež nepravilnosti, kar je bilo pričakovano glede na novo obveznost izdaje garancije za otroške vozičke, ki je bila določena z uveljavitvijo Pravilnika o blagu, za katero se izda garancija za brezhibno delovanje. V bodoče se bo nadzor opravljal predvsem na podlagi prijav oziroma drugih informacij, ki bi kazale na neskladnosti opreme z zahtevami. Ugotovilo se je tudi, da so nekatere trgovine prenehale s prodajo tovrstnih proizvodov saj so jih zaradi nižjih cen, izločili trgovski centri in specializirani ponudniki oziroma možnost nakupa tovrstnega blaga v sosednjih državah.

5.3.1.3. Nadzor vrvic in vezalk na otroških oblačilih

Varnost otroških oblačil posredno ureja Zakon o splošni varnosti proizvodov, ki opredeljuje pogoje, ki jih morajo izpolnjevati proizvodi, da so lahko dani na trg, in standard SIST EN 14682:2008: Varnost otroških oblačil – Vrvice in vezalke na otroških oblačilih – Specifikacije. Tržni inšpektorat RS je na začetku leta 2014 izvajal nadzor otroških oblačil in sicer prisotnost vrvic in vezalk na otroških oblačilih.

Pri 20 gospodarskih subjektih, ki tržijo otroška oblačila, so inšpektorji izvedli nadzore, v okviru katerih je bilo pregledanih 65 otroških oblačil.

Na podlagi predpisanih kriterijev, ki so podani v standardu SIST EN 14682:2008, se je z merjenjem ugotavljala skladnost dolžine vrvic in vezalk na otroških oblačilih v predelu glave in vratu, predelu pasu, predelu pod boki ter na rokavih.

Nesreče, ki se lahko zgodijo zaradi neustreznih vrvic in vezalk na otroških oblačilih so zadušitev, v kolikor so prisotne vrvice in vezalke na območju vratu, poškodbe oči ali zob, v kolikor so elastične vrvice nameščene na oblačilu blizu obraza in druge poškodbe, v kolikor so dolge vrvice ali vezalke speljane v predelu pasu, rokavov in gležnjev.

Ugotovljenih je bilo 10 neskladnih otroških oblačil in sicer:

- pri 4 otroških oblačilih so bile ugotovljene neskladnosti v predelu glave in vratu,

- pri 6 otroških oblačilih so bile ugotovljene neskladnosti v predelu pasu,

Glede na to, da so vsa podjetja že ob izvedbi nadzora odpravila ugotovljene nepravilnosti, so inšpektorji izrekli 1 opozorilo po ZP-1.

Za 2 otroških oblačil so bile informacije o izvedenih ukrepih in dejanjih priglašene tudi Evropski komisiji preko sistema RAPEX.

Stanje se vsako leto izboljšuje, Tržni inšpektorat RS pa bo tudi v prihodnje v okviru svojih pristojnosti nadaljeval s tovrstnimi aktivnostmi.

Leto	2012	2013	2014
Št. neskladnih oblačil	150	52	10

Tabela 15: Število neskladnih oblačil

5.3.1.4. [Nadzor neobičajnih vžigalnikov](#)

Inšpektorat je v okviru rednih nadzorov opravil tudi kontrolo prodaje neobičajnih vžigalnikov. Pravno podlago za izvajanje nadzora predstavlja Zakon o splošni varnosti proizvodov in Uredba o izvajanju odločbe Komisije o zahtevi, da države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da se dajo na trg samo vžigalniki, ki so varni za otroke in za prepoved dajanja neobičajnih vžigalnikov na trg, ki je izdana na podlagi drugega odstavka 8. člena ZSVP-1. Odločba Komisije 2006/502/ES z dne 11. maja 2006 v 2. odstavku 2. člena določa, da države članice zagotovijo, da se deset mesecev od datuma uradnega obvestila o tej odločbi (to je 11. marca 2007) prepove dajanje neobičajnih vžigalnikov na trg. Nadalje Odločba Komisije 2007/231/ES z dne 12. aprila 2007 (UL L št. 99 z dne 14. 4. 2007) določa, da se v členu 2 Odločbe 2006/502/ES med drugim doda 4. odstavek, ki državam članicam nalaga, da prepovejo dobavo neobičajnih vžigalnikov potrošnikom od 11. marca 2008 dalje.

Neobičajni vžigalnik je vsak vžigalnik, kot je opredeljen v specifikaciji 3.2 standarda EN 13869:2002 Vžigalniki, varni za otroke. Ta določa, da je neobičajni vžigalnik proizvod, ki proizvaja ogenj, katerega uporabljajo potrošniki za prižiganje cigaret, cigar, pip, ki vključuje kakršnokoli držalo, ki se lahko vgradi kasneje ali kakršenkoli dodatek, ki se lahko pritrdi kasneje in ki spominja na kakršenkoli način na predmet, ki je privlačen za otroke ali je namenjen otrokom, mlajšim od 51 mesecev ali pa ima zabavne avdio efekte ali druge efekte, namenjene zabavi otrok. Neobičajni vžigalnik uporablja kakršnokoli gorivo, ki vključuje butan ali tekoče gorivo. To vključuje, npr. vžigalnike ali držala, ki so nedvomno namenjena držanju vžigalnikov, katerih oblika spominja na junake iz risanih filmov, na igrače, pištole, ure, telefone, glasbene instrumente, vozila, telo človeka ali dele telesa, živali, hrano ali pijačo ali pa oddajajo melodije, ali imajo utripajoče svetlobne signale ali predmete, ki se premikajo ali druge zabavne lastnosti, vendar so mogoče tudi drugačne izvedbe. Izključeni pa so vžigalniki, na katerih so logotipi, nalepke, risbe ali deli, ki se na toploti skrčijo.

Ugotovljeno je bilo, da so štirje prodajalci imeli v prodaji neobičajne vžigalnike, skupno 11 različnih modelov, in sicer v obliki ličila za ustnice, dela telesa v športnem oblačilu, plinske jeklenke, sušilnika za lase-fena, mrtvaške glave s svetlobnimi in zvočnimi efekti, posode za gorivo, stopala noge z odpiranjem za steklenice, bombe, mini bombe, WC školjke in v obliki pametnega telefona, s potiskom na ohišju (nalepka z vzorcem). Za odkrite neobičajne vžigalnike so bile podane RAPEX notifikacije, podatki pa so objavljeni tudi na spletni strani inšpektorata.

5.3.1.5. Zglobne in teleskopske lestve- vzorčenje v sklopu projekta PROSAFE lestve 2

V nadaljevanju projekta PROSAFE lestve 2, je Tržni inšpektorat RS leta 2014 glede na usmeritve skupine na slovenskem trgu opravil odvzem vzorcev zglobnih in teleskopskih lestev. Odvzeto je bilo skupno 8 vzorcev od tega po dva vzorca vsakega modela zglobnih in teleskopskih lestev (2 modela zglobnih in 2 modela teleskopskih lestev). Vzorci so bili poslani v testni laboratorij na Nizozemskem, ki je bil izbran kot najugodnejši ponudnik za testiranje zglobnih in teleskopskih lestev leta 2013 objavljenem razpisu. Leta 2014 je imela skupina 3 sestanke, prvega v februarju, ko je bil dokončno izbran testni laboratorij, drugega v septembru na lokaciji testnega laboratorija na Nizozemskem, ko se je skupina seznanila z rezultati testiranja poslanih vzorcev in testnimi metodami, ki so bile uporabljene pri izvedbi posameznih testov, ter v mesecu novembru, ki je bil v celoti namenjen izdelavi ocen tveganj za posamezne teste, ki so bili izvedeni na podlagi predpisanega programa testiranja te skupne akcije in so imeli svojo podlago v veljavnem standardu EN131-4:2007 in prEN 131-6:2013. Izdelane ocene tveganja so pokazale, da v največji meri zaznavamo visoko tveganje pri uporabi neskladnih lestev, v določenih primerih pa zaznavamo tudi resno tveganje, kar pomeni tudi objavo v notifikaciji RAPEX. Lestve se namreč po kvaliteti izdelave medsebojno zelo razlikujejo, kar tudi privede do situacije, ko so na enakih testih nekatere lestve doživele porušitev, druge pa so se samo preveč deformirale. Skupina je zavzela zato enotno stališče, da se vse lestve, ki so se porušile med testiranjem pri kakšnem testu, proizvodi katerih uporaba pomeni resno tveganje, zato bodo v nadaljevanju postopka pri posameznih inšpekcijskih organih držav članic, ki sodelujejo v tej skupini, uvrščene v RAPEX notifikacije in umaknjene s trga. Vse druge lestve, ki so bile spoznane kot nevarni proizvodi, pri tem je potrebno omeniti, da **so** se pojavili primeri, ko je bila posamezna lestev večkrat uvrščena na seznam visokega tveganja, saj več posameznih testov ni opravila, pa bodo glede na usmeritve smernic RAPEX (točka 2.3) prav tako umaknjene s trga, vendar za njih RAPEX notifikacije ne bodo izdelane.

Inšpekcijski postopki ugotavljanja skladnosti slovenskih vzorcev lestev še potekajo, glede na rezultate testnih poročil, bo Tržni inšpektorat RS sledil usmeritvam skupine in vse neskladne lestve umaknil s trga, saj glede na rezultate testov uporaba vseh testiranih vzorcev lestev pomeni visoko tveganje.

Projekt se bo formalno zaključil v februarju 2015, ko bo predstavnik Tržnega inšpektorata RS na zaključni konferenci te skupne akcije (PROSAFE JA 2014) podal zaključno poročilo.

5.3.2. Električna oprema

Tržni inšpektorat RS izvaja nadzor nad skladnostjo električne opreme dane na slovenski trg. Nizkonapetostna direktiva, ki predpisuje zahteve glede ustreznosti proizvodov je prenesena v slovenski pravni red v obliki Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej. Na trg prihajajo vedno novi proizvodi napajani z električno napetostjo med 50 in 1000V~ oziroma 75 in 1500V=. Zagotavljanje urejenosti trga zahteva organiziran nadzor nad prometom in uvozom električnih proizvodov, saj je le na ta način možno zagotoviti, da se na slovenskem tržišču pojavi čim manj neskladnih proizvodov oziroma takšnih, ki ne izpolnjujejo osnovnih varnostnih zahtev iz navedenega pravilnika. Proizvodi, ki ne izpolnjujejo osnovnih varnostnih zahtev, lahko tudi ob pravilni uporabi (predpisani v navodilih s strani proizvajalca) povzročijo neposreden dotik delov pod napetostjo oziroma električni udar, zaradi prekomernega segrevanje aparata ali delov aparata, ki normalno niso vroči lahko pride do opeklin, v skrajnem primeru tudi do požara, lahko pa privede tudi do fizičnih poškodb uporabnikov, poškodovanja njihovega imetja ali onesnaženja okolja. Takšni proizvodi so ljudem in okolju nevarni in jih je zato potrebno na trgu čim hitreje zaznati ter izločiti iz prometa.

Inšpektorji tržnega inšpektorata uporabljajo dva načina za doseg cilja, in sicer administrativni nadzor proizvodov na trgu in vzorčenje proizvodov. Odvzem vzorcev in preverjanje skladnosti v laboratoriju da oprijemljive rezultate glede tehničnih lastnosti proizvoda ter izpolnjevanja bistvenih zahtev po predpisu. Vsekakor pa je potrebno poudariti, da je bil Tržni inšpektorat odziven tudi na vsako prijavo potrošnikov ali drugih organizacij v zvezi z zaznavo nevarnega proizvoda na trgu. Dodaten pomen je bil dan tudi preverjanju možnosti pojava nevarnih proizvodov na slovenskem trgu, o katerih je prejel nadzorni organ obvestila iz EU ali je sam zaznal resno nevarnost. Ker pa je večina električne opreme izdelane tako, da vsebuje tudi elektronske sklope ali podsklope, se je izvajalo administrativne nadzore varnosti električne opreme tudi skupaj z izpolnjevanjem bistvenih zahtev po Pravilniku o elektromagnetni združljivosti, kar je prispevalo k zmanjšanju obremenitve tako inšpektorjev kot tudi subjektov nadzora.

Tržni inšpektorat RS je leta 2014 izvajal nadzor slovenskega tržišča na več načinov:

- V mesecu marcu in aprilu je potekal koordiniran administrativni nadzor električnih aparatov za nego telesa, za katere veljajo določbe Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, v prodajalnah na drobno, pri prvih distributerjih, uvoznikih in pri proizvajalcih z namenom ugotovitve ustreznosti označevanja proizvodov, ustreznosti prilaganja listin, ustreznosti izdanih ES izjav o skladnosti ter izdelave ustrezne tehnične dokumentacije.
- V mesecu marcu, aprilu in maju je bil izveden nadzor električne opreme z vzorčenjem proizvodov v prodajalnah z namenom tehničnega preverjanja skladnosti opreme pri pooblaščenih laboratorijih.
- V mesecu oktobru in novembru je potekal koordiniran administrativni nadzor električnih grelnih teles v prodajalnah na drobno, pri prvih distributerjih, uvoznikih in pri proizvajalcih z namenom ugotovitve pravilnosti označevanja proizvodov, ustreznosti prilaganja listin, ustreznosti izdanih ES izjav o skladnosti ter izdelave ustrezne tehnične dokumentacije.
- V mesecu novembru in decembru je bil izveden nadzor svetlobnih nizov (novoletna okrasna razsvetljava), ki se je izvajal tako administrativno, s pregledom označevanja proizvodov, ustreznosti prilaganja listin in druge dokumentacije, kot tudi z odvzemom vzorcev, torej s preverjanjem tehnične skladnosti proizvodov.
- Preko celega leta se je izvajal nadzor v povezavi s Carinsko upravo RS glede uvoza potencialno neskladnih proizvodov.
- Na podlagi prejetih obvestil držav članic Evropske unije – podanih zaščitnih klavzul in RAPEX obvestil – so se preko celega leta izvajali pregledi spletnih strani ter občasno tudi slovenskih prodajaln.
- Razen navedenega je Tržni inšpektorat RS prav tako reagiral na vse prejete prijave potrošnikov in pravnih subjektov glede reklamacij ali nevarnosti električne opreme.

Leta 2014 je Tržni inšpektorat RS s strani Evropske komisije prejel 18 zaščitnih klavzul, za katere je bila izvedena poizvedba na slovenskem trgu in na slovenskih spletnih straneh. Organ nadzora pa je priglasil Komisiji tri nevarne proizvode v sistem RAPEX, za en proizvod pa je podal priglasitev v obliki INFO RAPEX-a.

5.3.2.1. Administrativni nadzor električnih aparatov za nego telesa

Tržni inšpektorat RS je v mesecu marcu in aprilu izvedel koordiniran administrativni nadzor skladnosti električnih aparatov za nego telesa v prodaji na drobno, pri distributerjih pooblaščenih zastopnikih in pri proizvajalcu z namenom, da se ugotovi stanje tovrstnih proizvodov na trgu. Navedeni aparati, ki za svoje delovanje rabijo izmenično napetost višjo od 50 V morajo izpolnjevati bistvene zahteve glede varnosti, v kolikor pa imajo vgrajene še elektronske sklope ali podsklope, ki bi lahko povzročali elektromagnetne motnje ali bi lahko bilo njihovo delovanje odvisno od tujega magnetnega polja, pa morajo izpolnjevati še zahteve glede elektromagnetne združljivosti. Istočasno se

je izvajal tudi nadzor glede izdajanja garancijskih listov ter ustreznost označevanja proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme.

Predmet nadzora so bili električni aparati naslednjih skupin: sušilniki za lase, aparati za urejanje pričesk: navijalniki, kodralniki, ravnalniki, aparati za pedikuro in manikuro, depilatorji in epilatorji, aparati za striženje las, brivski aparati in električne zobne ščetke.

V okviru nadzora so inšpektorji preverjali:

- pri proizvajalcu: vsebino tehnične dokumentacije (poseben poudarek na izvedbi postopka preverjanja skladnosti glede varnosti in po potrebi EMC), izvajanje in dokumentiranje notranje kontrole proizvodnje, vsebino ES izjave o skladnosti, označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku LVD in po potrebi tudi po EMC, navodila za uporabo (če so bila izdana!) ter označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme,
- pri pooblaščenem zastopniku vsebine v okviru pooblastil proizvajalca,
- pri uvozniku in prvemu distributerju: vsebino ES izjave o skladnosti, označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku LVD in po potrebi tudi po EMC, navodila za uporabo, garancijski list ter označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme,
- pri trgovcu - v maloprodaji: označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku LVD in po potrebi tudi po EMC, navodila za uporabo, vsebino garancijskega lista ter označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme.

Inšpektorji so opravili nadzor pri 59 pravnih subjektih, od tega pri enem uvozniku, šestih prvih distributerjih ter 52 prodajalcih. Pregledali so skupno 165 različnih tipov proizvodov. Z nadzorom je bilo ugotovljeno, da:

- je bilo 27 pregledanih proizvodov (16,4 %) administrativno neskladnih,
- na 4 pregledanih proizvodih (2,4 %) oznaka CE ni obstajala,
- so bile pri 18 proizvodih (11,5 %) pomanjkljive druge oznake in podatki ali te niso obstajale,
- so bila k 6 proizvodom (3,6 %) priložena pomanjkljiva navodila za uporabo ali ta niso obstajala,
- so bili za 23 proizvodov (13,9 %) izdani pomanjkljivi ali neustrezni garancijski listi,
- na 4 proizvode (2,4 %) ni bil nameščen znak za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme.

Na podlagi navedenih ugotovitev so inšpektorji v upravnem delu postopka izdali 21 zavezancem opozorilo po ZIN v povezavi s 16. členom ZTZPUS-1, za 19 proizvodov pa so zavezanci privzeli prostovoljni ukrep, pri čemer so jih 9 uredili, 8 umaknili s trga in 2 uničili. Po zakonu o prekrških (ZP-1) pa so inšpektorji izdali 19 opozoril, 2 opomina in 1 odločbo z izrekom globe.

Tovrstni kompleksni nadzor za navedene skupine proizvodov je bil izveden prvič. Glede na ugotovitve organ nadzora predvideva ponoviti nadzor v roku dveh let.

5.3.2.2. Administrativni nadzor električnih grelnih teles

Tržni inšpektorat RS je v mesecu oktobru in novembru izvedel koordiniran administrativni nadzor električnih grelnih teles v prodajalnah na drobno, pri prvih distributerjih, uvoznikih in pri proizvajalcih z namenom ugotovitve pravilnosti označevanja proizvodov, ustreznosti prilaganja listin, ustreznosti izdanih ES izjav o skladnosti ter izdelave ustrezne tehnične dokumentacije. Električna grelna telesa za svoje delovanje rabijo izmenično napetost višjo

od 50 V, zato morajo izpolnjevati bistvene zahteve glede varnosti, v kolikor pa imajo vgrajene še elektronske sklope ali podsklope, ki bi lahko povzročali elektromagnetne motnje ali bi lahko bilo njihovo delovanje odvisno od tujega magnetnega polja, pa morajo izpolnjevati še bistvene zahteve glede elektromagnetne združljivosti. Istočasno se je izvajal nadzor tudi glede izdajanja garancijskih listov ter ustreznost označevanja proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme.

Predmet nadzora so bili električni aparati naslednjih skupin: grelne blazine (za vrat, hrbet in križ...), grelne pododeje in odeje različnih dimenzij, ter sobni grelniki (konvekcijski grelniki, ventilatorski grelniki, oljni radiatorji, panelni grelniki, žarilni grelniki ter cevni grelniki).

V okviru nadzora so inšpektorji preverjali:

- pri proizvajalcu: vsebino tehnične dokumentacije (poseben poudarek na izvedbi postopka preverjanja skladnosti glede varnosti in po potrebi EMC), izvajanje in dokumentiranje notranje kontrole proizvodnje, vsebino ES izjave o skladnosti, označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku LVD in po potrebi tudi po EMC, navodila za uporabo ter označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme,
- pri pooblaščenem zastopniku vsebine v okviru pooblastil proizvajalca,
- pri uvozniku in prvemu distributerju: vsebino ES izjave o skladnosti, označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku LVD in po potrebi tudi po EMC, navodila za uporabo, garancijski list ter označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme,
- pri trgovcu - v maloprodaji: označevanje proizvodov z oznako CE in drugimi zahtevanimi podatki po Pravilniku LVD in po potrebi tudi po EMC, navodila za uporabo, vsebino garancijskega lista ter označevanje proizvodov z oznako za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme.

Inšpektorji so opravili nadzor pri 51 pravnih subjektih, od tega pri dvanajstih 1. distributerjih, treh distributerjih ter 36-tih prodajalcih. Pregledali so skupno 119 različnih tipov proizvodov, od tega 109 različnih tipov sobnih grelnikov ter 10 različnih tipov grelnih blazin.

Z nadzorom je bilo ugotovljeno, da je bilo 29 pregledanih proizvodov (24,4 %) administrativno neskladnih, da za 4 proizvode (3,4 %) ES izjava o skladnosti ni bila ustrezna, da so bile pri 10 proizvodih (8,4 %) pomanjkljive druge oznake in podatki ali te niso obstajale, da so pri 4 pregledanih proizvodih (3,4 %) manjkala opozorila, da so bila k 3 proizvodom (2,5 %) priložena pomanjkljiva navodila za uporabo ali ta niso obstajala, in da so bili za 14 proizvodov (11,8 %) izdani pomanjkljivi ali neustrezni garancijski listi.

Na podlagi navedenih ugotovitev so inšpektorji v upravnem delu postopka izdali 13 zavezancem opozorilo po ZIN, 3 zavezancem opozorilo po ZIN v povezavi s 16. členom ZTZPUS-1, 3 zavezancem so izdali ureditvene odločbe, 1 zavezancu pa je bila izdana odločba o prepovedi dostopnosti proizvoda na trgu, za 12 proizvodov pa so zavezanci privzeli prostovoljni ukrep in ugotovljene neskladnosti odpravili. Po zakonu o prekrških (ZP-1) pa so inšpektorji izdali 16 opozoril in 1 odločbo z izrekom globe ter opomina.

Glede na ugotovitve se bo nadzor ponovil v obdobju dveh let.

5.3.2.3. Administrativni nadzor in vzorčenje svetlobnih nizov

Tržni inšpektorat RS že veliko let sistematično nadzira svetlobne nize, od tega že 9 let z izvedbo vzorčenj in preizkušanj. Pravna podlaga za nadzor je Zakon o tehničnih zahtevah

za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, na njegovi podlagi izdana Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej ter Uredba (ES) št. 765/2008 evropskega parlamenta in sveta o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov.

Tržni inšpektorat RS je novembra in decembra 2014 izvedel nadzor glede izpolnjevanja administrativnih in varnostnih zahtev okrasne razsvetljave (svetlobnih nizov) in sicer zaradi ugotovljenih nepravilnosti v preteklih letih ter zaradi nizko cenovnih proizvodov. Okrasna razsvetljava mora, prav tako kot druga električna oprema priključena na napetost med 50 in 1000V~, izpolnjevati bistvene tehnične in varnostne zahteve, da se ob pravilni uporabi preprečijo nevarnosti, kot so električni udar, opekline, požar in podobno. Prav tako gre za proizvod, ki je kot nevaren predmet številnih RAPEX notifikacij, katerih proizvajalci, večinoma iz Kitajske, posvečajo premalo pozornosti izpolnjevanju administrativnih in tehničnih zahtev.

Tržni inšpektorji so izvedli administrativni nadzor v prodaji na drobno glede ustreznosti označevanja, prilaganja ustrezne spremne dokumentacije in izpolnjevanje zahtev po Zakonu o varstvu potrošnikov: v prodajalnah na drobno ter na stojnicah (boljši sejmi, tržnice...). Opravljen je bil tudi nadzor s postopki odvzema vzorcev svetlobnih nizov, ki so bili predani akreditiranemu laboratoriju v preizkušanje glede izpolnjevanja bistvenih varnostnih zahtev.

Tržni inšpektorji so pri 50 zavezancih skupaj pregledali 129 tipov svetlobnih nizov. Pri 49 tipih svetlobnih nizov so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti:

- za 7 proizvodov (5,4 %) je bila ES izjava o skladnosti pomanjkljiva ali ni obstajala,
- 6 proizvod (4,6 %) je bil brez oznake CE,
- 27 proizvodov (20,9 %) ni imelo vseh potrebnih oznak, ki se morajo nahajati na svetlobnem nizu ali na neodstranljivi nalepki, pritrjeni na kabel svetlobnega niza (oznaka CE, naziv proizvajalca/zaščitne znamke/blagovne znamke, nazivna napetost celotnega niza...),
- 40 proizvodov (31 %) ni imelo ustreznih varnostnih opozoril na embalaži ali pa so bila le-ta v tujem jeziku,
- 44 proizvodov (34,1 %) ni imelo priloženih ustreznih varnostnih opozoril in navodil ali pa so bila le-ta v tujem jeziku,
- 21 proizvodov (16,3 %) je imelo priključni kabel krajši od 1,5 m,
- 1 proizvod (<1 %) ni bilo ustrezno zavarovanih pred dotikom delov pod napetostjo.

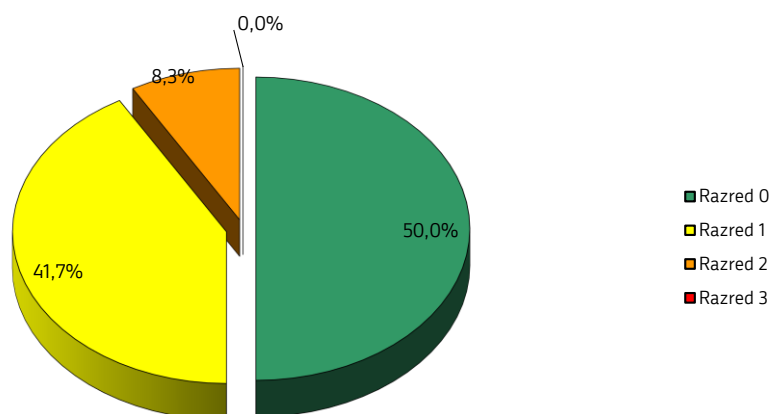
Zaradi ugotovljenih nepravilnosti in pomanjkljivosti je bilo s strani gospodarskih subjektov izvedenih 13 prostovoljnih ukrepov (4x ureditev, 8x umik, 1x uničenje), tržni inšpektorji pa so subjektom izrekli oziroma izdali 12 opozoril ZIN ter odredili 1 umik s trga, po ZP-1 pa so izrekli 6 opozoril, 1 opomin ter izdali 1 plačilni nalog in 4 odločbe z globo.

Istočasno z izvajanjem administrativnega nadzora so tržni inšpektorji preverjali tudi prisotnost 19 svetlobnih nizov iz RAPEX obvestil, katere je Tržni inšpektorat RS prejel leta 2014 od Komisije oziroma kontaktne točke RAPEX za Slovenijo, saj gre za sezonski proizvod in ga je mogoče najti na trgu le v prednovoletnem času. Poizvedbe so bile opravljene pri 50 subjektih, pri tem je bil pri njih najden 1 svetlobni niz iz RAPEX obvestil, za katerega je bil Komisiji posredovan odziv, najdena zaloga tega proizvoda pa je bila dana prostovoljno v uničenje.

Poleg administrativnega nadzora so tržni inšpektorji odvzeli na trgu 12 različnih tipov svetlobnih nizov in jih oddali na preverjanje skladnosti glede izpolnjevanja bistvenih varnostnih zahtev v akreditirani laboratorij.

Zaradi ugotovljenih neskladnosti z varnostnimi zahtevami so bili vzorčeni svetlobni nizi uvrščeni v naslednje razrede:

- Razred 0: 6 svetlobnih nizov,
- Razred 1: 5 svetlobnih nizov,
- Razred 2: 1 svetlobni niz,
- Razred 3: ni bil uvrščen noben proizvod.

Slika 16: Rezultati preverjanja skladnosti svetlobnih nizov

V primerjavi z letom 2013 ugotovljeno več neskladnih tovrstnih proizvodov na slovenskem trgu, saj je bila polovica proizvodov tehnično oziroma administrativno neskladnih, pri tem pa je res, da je bil leta 2014 razreda 2 samo en proizvod, medtem ko so bili leta 2013 trije proizvodi razreda 2 od neskladnih petih pri odvzetem enakem številu vzorcev. Dejansko so bili v obsegu izvedenih preizkušanj glede izpolnjevanja varnostnih in ob izpolnjevanju administrativnih zahtev skladni le 3 proizvodi, če pri tem upoštevamo še ustreznost preverjenih ES izjav o skladnosti in priloženih navodil ter opozoril. Podatki o vzorčenih svetlobnih nizih in rezultati preizkušanj so bili vneseni v mednarodni sistem ICSMS, dva proizvoda pa sta bila spoznana kot nevarna, zato sta bila priglašena v sistem RAPEX.

Ker gre v primerih svetlobnih nizov za proizvode, ki se množično uporabljajo v gospodinjstvih v prednovoletnem času in ker so posledice zaradi neizpolnjevanja varnostnih zahtev lahko zelo resne z vrsto nevarnosti (električni udar in požar), bo Tržni inšpektorat RS s tovrstnim nadzorom nadaljeval tudi leta 2015.

5.3.2.4. [Vzorčenje električne opreme](#)

Tržni inšpektorat RS vsako leto nameni določena finančna sredstva za vzorčenje proizvodov, ki se nahajajo na slovenskem trgu. Dejansko se lahko edino na tak način preverja izpolnjevanje varnostnih zahtev proizvodov, ki se nahajajo na slovenskem tržišču. V času izvedbe postopka vzorčenja proizvodov so bili opravljeni nadzori v večjem številu prodajaln po vsej Sloveniji, kjer so inšpektorji na podlagi izkušenj iz preteklosti in dodatnih kriterijev odzimali proizvode ter jih po predhodno sklenjenih pogodbah z ustreznimi akreditiranimi laboratoriji oddali v preverjanje izpolnjevanja bistvenih zahtev glede varnosti.

Tržnim inšpektorjem so pri odločanju, katere proizvode vzorčiti, pomagale večletne izkušnje, kakor tudi naslednji kriteriji oziroma informacije o proizvodih:

- blagovne skupine, za katere se je v preteklih letih ugotovila neskladnost,
- proizvodi, ki so imeli sorazmerno nizko ceno v primerjavi z drugimi istovrstnimi proizvodi,
- proizvodi novih oziroma ne znanih blagovnih znamk,

- proizvodi, za katere ni mogoče ugotoviti porekla, ali pa je poreklo vzorca ocenjeno kot bolj rizično,
- podatki iz prijav potrošnikov in mednarodnih sistemov ICSMS in RAPEX ter zaščitnih klavzul.

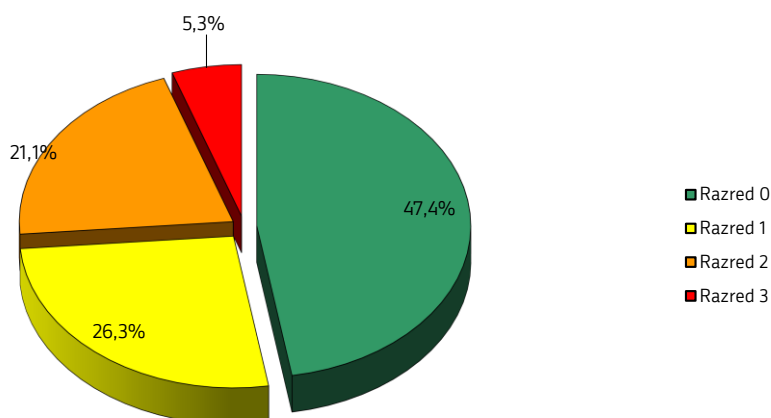
Tržni inšpektorat RS je leta 2014 za ugotavljanje skladnosti električne opreme z določili veljavnih predpisov predal na analize 25 vzorcev naslednjih skupin električnih proizvodov:

- mali gospodinjski aparati: 8 vzorcev,
- druga električna oprema: 11 vzorcev, 6 vzorcev ni bilo preverjenih.

Iz navedenega sledi, da je bilo dejansko preverjenih leta 2014 le 19 vzorcev. Preizkusi so bili izvedeni v akreditiranem laboratoriju SIQ in na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani, za šest proizvodov druge električne opreme pa preverjanje skladnosti ni bilo opravljeno oziroma so bila poročila o preskušanju laboratoriju v celoti zavrjena.

Rezultati preizkušanj glede na Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej so vzorce uvrstili v naslednje razrede:

- Razred 0: 9 proizvodov: 2x gospodinjski aparati in 7x druga električna oprema,
- Razred 1: 5 proizvodov: 4x gospodinjski aparati in 1x druga električna oprema,
- Razred 2: 4 proizvodi: 2x gospodinjski aparat in 2x druga električna oprema,
- Razred 3: 1 proizvod druge električne opreme.

Slika 17: Rezultat preizkušanja skladnosti glede električne varnosti proizvodov

Glede na ugotovljene neskladnosti je bila izdana 1 ureditvena odločba ter izvedenih 8 prostovoljnih ukrepov, od tega 1 prostovoljna ureditev oziroma odprava ugotovljenih pomanjkljivosti, 5 prostovoljnih umikov proizvodov s slovenskega trga in v 2 primerih prostovoljni odpoklic proizvodov. Izrečene so bile 3 globe po ZP-1, 2 opomina in 1 opozorilo.

Ne glede na to, da je Tržni inšpektorat RS izdal le eno ureditveno odločbo kot prisilni upravni ukrep, sta bila dva proizvoda spoznana kot nevarna, zato sta bila priglašena v sistem RAPEX. Podatki o vseh preizkušanih proizvodih in njihovi rezultati so bili vneseni v mednarodni sistem ICSMS.

Ne glede na navedeno je še vedno ugotovljen zelo visok delež neskladnih proizvodov, še posebej ker so bili na tržišču najdeni 3 relativno nevarni proizvodi, katerih uporaba bi lahko povzročila nevarnost za uporabnika in okolje. Zato se bo tudi v prihodnjem letu izvajal administrativni nadzor električnih proizvodov, pri odvzetih vzorcih v prodajalnah, pa se bo preverjala njihova skladnost s predpisi.

5.3.2.5. Zaključek

Tržni inšpektorat RS je na področju varnosti električne opreme leta 2014 izvedel 3 planirane in koordinirane administrativne nadzore in sicer nadzor električnih aparatov za nego telesa, nadzor električnih grelnih teles in nadzor svetlobnih nizov, ter vzorčenje 25 proizvodov električne opreme in 12 svetlobnih nizov. Izvedeni nadzori so bili uspešni in koristni v smislu seznanjanja z zahtevami novejših veljavnih predpisov, ki veljajo za dajanje električne opreme na trg.

V večini primerov prejetih prijav in pobud za reševanje reklamacij, so tržni inšpektorji hkrati z reševanjem reklamacij izvedli tudi administrativni nadzor pri zavezancih, ki so bili predmet postopka. Z namenom večje učinkovitosti izvedbe inšpekcijskega nadzora in z namenom preventivnega delovanja je Tržni inšpektorat RS leta 2014 z dopisom in priloženim kontrolnim listom seznanil 50 zavezancev s planiranim nadzorom svetlobnih nizov z namenom pridobiti od njih podatke o poznavanju bistvenih zahtev za dajanje tovrstnih proizvodov na trg oziroma omogočanje njihove dostopnosti na trgu. Cilj inšpektorjev Tržnega inšpektorata RS je in bo tudi v bodoče, da so na trgu le skladni proizvodi.

5.3.3. Elektromagnetna združljivost naprav

Bistvene zahteve, ki jih mora izpolnjevati električna in elektronska oprema glede elektromagnetne združljivosti, so opredeljene v Pravilniku o elektromagnetni združljivosti, ki je bil izdan na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti in povzema direktivo 2004/108/ES.

Tržni inšpektorat RS je leta 2014 izvedel administrativne nadzore po določilih Pravilnika o elektromagnetni združljivosti v sklopu izvedbe administrativnih nadzorov varnosti električne opreme, in sicer z nadzorom električnih aparatov za nego telesa, nadzorom električnih grelnih teles ter z nadzorom svetlobnih nizov. Rezultati administrativnega nadzora so objavljeni skupaj s področjem varnosti električne opreme v poglavju 4.3.2.. Skupno je bilo tudi upravno in prekrškovno ukrepanje. Razen navedenega je Tržni inšpektorat RS leta 2014 sodeloval v okviru AdCo EMC v čezmejnem projektu mikro omrežnih in avtomobilskih razsmernikov.

5.3.3.1. Vzorčenje

Tržni inšpektorat RS je leta 2014 izvedel redni nadzor glede izpolnjevanja bistvenih zahtev elektromagnetne združljivosti z metodo vzorčenja. Vzorčenih je bilo 7 proizvodov električne in elektronske opreme iz sicer:

- ♦ avtomobilski razsmernik: 2 vzorca,
- ♦ omrežni mikro razsmernik: 2 vzorca,
- ♦ LED sijalke: 3 vzorci.

Na vzorcih so bili opravljeni delni preizkusi po zahtevah harmoniziranih standardov pri akreditiranem laboratoriju.

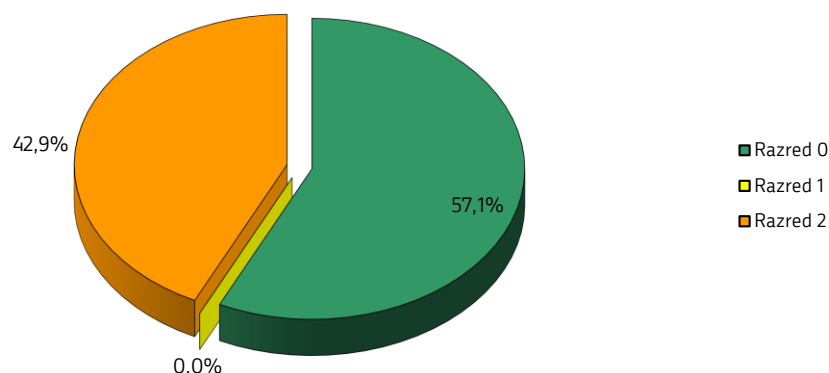
Proizvodi, preizkušeni glede bistvenih zahtev elektromagnetne združljivosti razvrščamo v tri razrede:

- ♦ Razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti,
- ♦ Razred 1: neskladen proizvod – administrativna neskladnost,
- ♦ Razred 2: neskladen proizvod – tehnična neskladnost.

Razred 2 (tehnično neskladen proizvod) predstavlja tisti preskušanec, katerega izmerjeni parametri (rezultati) presegajo v standardih predpisano mejno vrednost, povečano še za 100 % merilne negotovosti opreme in metode uporabljene pri meritvah elektromagnetnih pojavov.

Rezultat preizkušanj odvzetih vzorcev leta 2014 so dali naslednje rezultate:

- Razred 0: 4 proizvodi: LED sijalke in omrežni mikro razsmernik
- Razred 1: 0 proizvodov
- Razred 2: 3 proizvodi: razsmerniki.

Slika 18: Rezultati preizkušanja proizvodov glede elektromagnetne združljivosti

Leta 2014 so bili na področju elektromagnetne združljivosti oziroma ugotovitev pri vzorčenju po ZP-1 izdani 3 opomini, upravno pa inšpektorji niso ukrepali, saj so zavezanci po prejemu obvestila o rezultatih preskušanj prostovoljno umaknili s slovenskega trga 3 proizvode.

V primerjavi z letom 2013, ko je bilo na tem področju vzorčenih in danih na preizkušanje enako število proizvodov, je ugotovljeno leta 2014 slabše stanje (43 % tehnično neskladnih proizvodov), seveda pa je na podlagi tako majhnega števila odvzetih vzorcev težko govoriti o dejanskem stanju električne in elektronske opreme na trgu. Kljub navedenemu je potrebno z vzorčenjem nadaljevati tudi v bodoče, predlaga se celo povečanje števila vzorcev, saj lahko edino s preizkušanjem ugotavljamo tehnično skladnost proizvodov z bistvenimi zahtevami iz predpisov.

5.3.4. Radijska oprema in telekomunikacijska terminalska oprema

Zahteve za radijsko opremo in telekomunikacijsko terminalsko opremo so opredeljene v Pravilniku o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi, ki prenaša v slovenski pravni red R&TTE direktivo 1999/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta. Pravilnik je sprejet na podlagi Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti.

Tržni inšpektorat RS je v novembru 2014 izvedel redni administrativni nadzor brezžične opreme za povezovanje v lokalna omrežja, ki uporabljajo frekvenčni pas 5 GHz (WLAN 5 GHz ali WiFi 5GHz). Opravljen je bil nadzor izpolnjevanja bistvenih zahtev za radijsko opremo, ustreznosti označevanja proizvodov in ustreznost priloženih listin.

Predmet nadzora so bili omrežni usmerjevalniki, ki se uporabljajo za brezžično povezavo elektronskih naprav v lokalno omrežje in za dostop do interneta. Posebna pozornost pri tem nadzoru je bila posvečena posebnim zahtevam, ki so določene za naprave, ki uporabljajo frekvenčni pas 5GHz.

Nadzor je bil opravljen na podlagi naslednjih pravnih podlag:

- ♦ Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (ZTZPUS-1)
 - Pravilnik o elektromagnetni združljivosti (EMC)
 - Pravilnik o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi
- ♦ Zakon o varstvu okolja (ZVO-1)
 - Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo
- ♦ Energetski zakon (EZ-1)
 - Pravilnik o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo
- ♦ Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot)
 - Pravilnik o blagu, za katero se izda garancija za brezhibno delovanje.

Administrativni nadzor je zajemal:

- ♦ oznake na proizvodih, embalaži in v priloženi dokumentaciji
- ♦ ES izjava o skladnosti
- ♦ navodila za uporabo
- ♦ garancijski list, servis.

Opravljenih je bilo 42 inšpekcijskih nadzorov, v katerih je bilo nadzorovano 62 proizvodov. Izdanih je bilo 13 opozoril po ZIN ter 3 opozorila po ZP-1 na zapisnik in 4 pisna opozorila po ZP-1.

Najpogostejše ugotovljene pomanjkljivosti so bile: manjkajoča ali pomanjkljiva izjava o skladnosti, neustrezen garancijski list in neustrezna navodila za uporabo. Vse ugotovljene nepravilnosti so bile pred ustavitvijo postopka odpravljene.

Namen administrativnega nadzora je bil preveriti, ali se na trgu RS pojavljajo tudi brezžični usmerjevalniki, ki niso v skladu z bistvenimi zahtevami za skladnost radijske opreme. Po informacijah drugih držav članic EU se na trgu pojavljajo tudi proizvodi, ki delujejo na frekvenčnem pas 5GHz, vendar ne uporabljajo obvezne funkcije dinamične izbire frekvence za zmanjševanje motenj drugim uporabnikom, ali pa je to funkcijo mogoče izklopiti. V okviru opravljenega nadzora na trgu ni bil najden noben tak proizvod.

5.3.4.1. Vzorčenje radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme

Tržni inšpektorat RS je leta 2014 izvedel redni nadzor radijske opreme glede zakonskih zahtev z metodo vzorčenja. Vzorčenih je bilo 12 proizvodov radijske opreme iz naslednjih skupin:

- ♦ brezžične slušalke- 2 kosa,
- ♦ radijska ovratnica za dresiranje psa- 2 kosa,
- ♦ GSM/UMTS repeater- 2 kosa,
- ♦ brezžični alarm- 2 kosa,
- ♦ walkie talkie- 2 kosa,
- ♦ radijsko vodena igrača- 2 kosa.

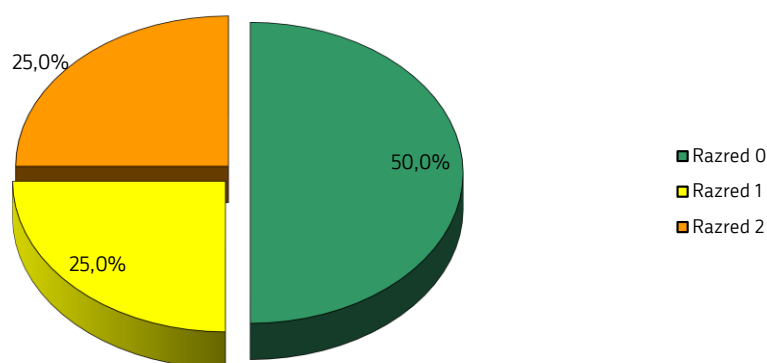
Vzorci so bili v laboratoriju preskušani glede zahtev koristne uporabe radijskega spektra in so bili glede na rezultate preskušanja razvrščeni v tri razrede. Pri ugotavljanju tehnične neskladnosti je bila upoštevana prekoračitev dobljenih merilnih rezultatov, katera presega v standardih predpisano mejno vrednost povečano za 100 % dovoljene negotovosti merilne opreme in metod, uporabljenih pri meritvah.

Proizvodi, preskušani glede na bistvene zahteve skladnosti radijske opreme in telekomunikacijske terminalske opreme glede izrabe radijskega spektra, so bili glede na rezultate preskušanja razvrščeni v tri razrede:

- Razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti,
- Razred 1: neskladen proizvod - administrativna neskladnost,
- Razred 2: neskladen proizvod - tehnična neskladnost.

Rezultat preizkušanj odvzetih vzorcev leta 2014 so dali naslednje rezultate:

- Razred 0: 6 proizvodov (2x brezžične slušalke, 2x radijska ovrtnica za dresiranje psa in 2x Walkie talkie),
- Razred 1: 3 proizvodi (2x brezžični alarm in 1x daljinsko vodena igrača),
- Razred 2: 3 proizvodi (2x GSM/UMTS repeater in 1x daljinsko vodena igrača).

Slika 19: Rezultat preskušanja radijske opreme

V primerih ugotovljene tehnične neskladnosti (razred 2) so zavezanci proizvode prostovoljno umaknili s trga. Prav tako so v primeru administrativne neskladnosti trije zavezanci ugotovljene neskladnosti prostovoljno odpravili, zato so inšpektorji v teh primerih izrekli opozorila po Zakonu o prekrških.

Delež tehnično neskladnih proizvodov med preverjenimi proizvodi s področja radijske in terminalske opreme se v zadnjih letih bistveno ne spreminja. Na podlagi izkušenj iz zadnjih let pa lahko ugotovimo, da je največ tehničnih neskladnosti pri radijsko vodenih igračah in širokopasovnih ojačevalnikih GSM/UMTS ojačevalnikih.

Z vzorčenjem širokopasovnih ojačevalnikov GSM/UMTS se je Tržni inšpektorat RS pridružil skupni kampanji v okviru skupine AdCo. Kampanje se je skupaj udeležilo 14 držav. Skupaj je bilo testiranih 47 proizvodov. Sklepna ugotovitev skupine je, da je skladnost tovrstnih naprav izredno nizka. Samo dva proizvoda sta bila povsem administrativno in tehnično skladna.

5.3.4.2. [Zaključek](#)

Delež tehnično neskladnih proizvodov med preverjenimi proizvodi s področja radijske in terminalske opreme se v zadnjih letih bistveno ne spreminja. Na podlagi izkušenj iz zadnjih let pa lahko ugotovimo, da je največ tehničnih neskladnosti pri radijsko vodenih igračah in širokopasovnih ojačevalnikih GSM/UMTS ojačevalnikih.

Trg radijske opreme je izredno dinamičen. Iz dneva v dan je na trgu več opreme, ki do nedavna ni spadala med radijsko opremo, z vgraditvijo elektronike in možnosti brezžičnega povezovanja v omrežja pa taka oprema sodi tudi v radijsko opremo. Življenjska doba proizvodov je vse krajša, zato na trg vsopajo vedno novi ponudniki, ki pogosto niso seznanjeni z vsemi zahtevami glede skladnosti radijske opreme.

Tržni inšpektorat bo zato tudi v prihodnje posvečal pozornost radijski opremi, za katero je največja verjetnost neskladnosti ter opremi, ki se na novo pojavlja na trgu.

5.3.5. Stroji

Tržni inšpektorat RS je tudi leta 2014 na trgu izvajal nadzor skladnosti strojev, kot to predvidevajo določila Zakona o tehničnih zahtevah in o ugotavljanju skladnosti, ter na njegovi osnovi sprejetega Pravilnika o varnosti strojev. Nadzor skladnosti strojev je potekal na administrativni ravni s pregledom označevanja strojev in prilaganjem predpisanih listin in z metodo vzorčenja strojev, kjer je bila skladnost ugotavljana na podlagi določil harmoniziranih standardov v testnem laboratoriju.

Leta 2014 je tako Tržni inšpektorat RS opravil nadzore skladnosti na administrativnem področju za električne generatorje z batnim motorjem z notranjim zgorevanjem, zajeralne žage in zamenljivo opremo za gozdarska opravila. Z metodo pa je bila skladnost strojev ugotavljana za cepilnike lesa s klinom namenjenih za domačo uporabo, kombinirane zajeralne žage in motorne kosilnice z nitko.

5.3.5.1. Električni generatorji z batnim motorjem z notranjim zgorevanjem

Tržni inšpektorat RS je v februarju 2014 opravil izredni nadzor skladnosti električnih generatorjev z batnim motorjem z notranjim zgorevanjem (v nadaljevanju - električni generatorji) na slovenskem trgu. Izredni nadzor je bil uveden, ker je bilo na slovenskem trgu opaziti povečano povpraševanje po velikih količinah električnih generatorjev, kot posledico izrednih vremenskih razmer (ujme), ki je imelo za posledico prekinitev dobave električnega toka na velikem delu slovenskega ozemlja. Ker je obstajal sum, da bi prodajalci takšne razmere izkoristili, je bil uveden poleg ugotavljanja tehnične skladnosti električnih generatorjev v maloprodaji, uveden tudi nadzor ugotavljanja nepoštenih poslovnih praks na področju maloprodaje tovrstnih proizvodov. Skladnost električnih generatorjev pa smo po zbranih podatkih v maloprodaji nadaljevali pri distributerjih, uvoznikih in pooblaščenih zastopnikih.

Pravno podlago za izvedbo nadzora skladnosti in ugotavljanja nepoštenih poslovnih praks električnih generatorjev so v času nadzora omogočali naslednji predpisi: Zakon varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, Zakon o varstvu potrošnikov, ter na njegovi osnovi sprejeti pravilnik o blagu za katerega se izda garancija za brezhibno delovanje, Zakon o tehničnih zahtevah in o ugotavljanju skladnosti ter na njegovi osnovi sprejeti Pravilnik o varnosti strojev, Pravilnik o emisiji hrupa strojev, ki se uporabljajo na prostem, Pravilnik o elektromagnetni združljivosti in seznama harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvarja domeno o skladnosti z zahtevami Pravilnika o varnosti strojev in Pravilnika o elektromagnetni združljivosti.

V začetnem delu nadzora so najprej ugotavljali morebitno zavajajočo poslovno prakso pri prodajalcih v maloprodaji v skladu z določili ZVPNPP in pri tem preverjali možnost, da so prodajalci v času, ko je bilo povpraševanje po tovrstnih proizvodih, zaradi naravne ujme in posledično izpada električnega omrežja na velikem delu ozemlja RS, dvigovali cene električnim generatorjem in posledično s tem kršili določila ZVPNPP.

Nadzor je potekal na celotnem ozemlju RS, razen na območjih, ki so bila v času nadzora še brez električnega toka in bi tovrsten nadzor lahko pomenil preveliko vznemirjenje prebivalcev na teh območjih.

V nadzoru po določilih ZVPNPP je bilo tako pregledano skupno 56 gospodarskih subjektov, od tega je bilo ugotovljeno, da 19 gospodarskih subjektov v času inšpekcijskega pregleda

ni tržilo električnih generatorjev. Inšpektorji so opravili preglede pri 37 gospodarskih subjektih pri katerih so pregledali 58 različnih tipov električnih generatorjev.

Nadzor električnih generatorjev v maloprodaji po določilih ZVNPP je pokazal, da agresivne poslovne prakse ni bilo mogoče zaznati, saj je bilo ugotovljeno, da so prodajalci maloprodajne cene ohranjali na ravni predhodnih let, v nekaterih primerih pa so jih celo znižali in potrošnikom nudili dodatne ugodnosti, kot na primer brezplačni prevoz kupljenega električnega generatorja na naslov potrošnika, kar je več kot pohvalno.

V nadzoru ugotavljanja skladnosti električnih generatorjev po določilih ZTZPUS-1 in ZVPot, pa so inšpektorji v postopku nadzora pri prodajalcih na drobno preverjali naslednje: navodila za uporabo, ES Izjave o skladnosti, varnostna opozorila, napisne ploščice in druge oznake, prisotnost oznake skladnosti CE, garancijske liste, če bodo le-ti izdani na prostovoljni osnovi, trgovinske evidence nabave električnih generatorjev in ugotavljali agresivno poslovno prakso pri prodaji električnih generatorjev.

Pri svojem delu so tržni inšpektorji uporabljali v naprej pripravljene kontrolne liste. V primeru ugotovljenih neskladnosti so se nadzori nadaljevali pri distributerjih ali uvoznikih in pooblaščenih zastopnikih, kjer so inšpektorji preverjali tudi tehnično dokumentacijo v skladu s točko A Priloge 7 Pravilnika o varnosti strojev.

V nadzoru je bilo pregledano 47 gospodarskih subjektov, od tega je bilo ugotovljeno, da 10 gospodarskih subjektov v času inšpekcijskega pregleda ni tržilo električnih generatorjev. Tako so inšpektorji opravili predvidene preglede pri 37 gospodarskih subjektih pri katerih so pregledali 38 različnih tipov električnih generatorjev.

Na podlagi opravljenih nadzorov so inšpektorji največkrat ugotavljali, da zavezanci tržijo nepopolno označene električne generatorje, prav tako prilagajajo potrošnikom nepopolno spremeno dokumentacijo (navodila za uporabo, ES Izjave o skladnosti, garancijske liste, ki ne vsebujejo vseh zahtevanih informacij predpisanih v 16. členu ZVPot).

Inšpektorji so tako skupno pri svojih nadzorih zaradi ugotovljenih neskladnosti električnih generatorjev izrekli 17 opozoril v skladu z določili 33. člena ZIN-a, izdali 1 upravno odločbo o prepovedi trženja neskladnega električnega generatorja in podali 16 zahtev po odpravi ugotovljenih neskladnosti v skladu z določili 1. odstavka 16. člena ZTZPUS-1. Na podlagi določil ZP-1 pa sta bili izdani 2 odločbi o prekršku z izrekom opomina, na podlagi 53. člena tega zakona pa je bilo izrečenih še 6 opozoril.

Tržni inšpektorat RS je izreden koordiniran nadzor skladnosti električnih generatorjev leta 2014 opravil prvič. Nadzor skladnosti električnih generatorjev je pokazal, da je na trgu večje število neskladnih električnih generatorjev, kar je v večini primerov pogojeno z neprimernim poznavanjem zakonodaje proizvajalcev in vseh ostalih subjektov, ki sodelujejo v dobavni verigi do potrošnika.

Glede na to, da je bil tovrsten nadzor električnih generatorjev izveden zaradi izrednih vremenskih razmer, prodajalci pa bi se s takšno situacijo z dvigom maloprodajnih cen okoristili, je tako združen nadzor pokazal, da prodajalci te situacije niso izkoristili v svojo korist, je pa drugi del nadzora skladnosti pokazal, da se na tem področju na trgu še vedno nahaja večje število neskladnih električnih generatorjev, zato bo Tržni inšpektorat RS tovrsten nadzor v prihodnosti še ponovil.

5.3.5.2. Zajeralne žage

Tržni inšpektorat RS je v februarju 2014 opravil nadzor skladnosti zajeralnih žag na slovenskem trgu. Nadzor je potekal koordinirano na podlagi pripravljenega vodila za

nadzor, zajemal pa je prodajalce, distributerje, uvoznike in pooblašcene zastopnike zajeralnih žag.

Pravno podlago za izvedbo nadzora skladnosti zajeralnih žag so v času nadzora omogočali naslednji predpisi: Zakon o tehničnih zahtevah in o ugotavljanju skladnosti ter na njegovi osnovi sprejeti Pravilnik o varnosti strojev, Pravilnik o elektromagnetni združljivosti in seznama harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvarja domeno o skladnosti z zahtevami Pravilnika o varnosti strojev in Pravilnika o elektromagnetni združljivosti ter Zakona o varstvu potrošnikov, ter na njegovi osnovi sprejeti pravilnik o blagu za katerega se izda garancija za brezhibno delovanje.

Predmet nadzora so bile zajeralne žage, ki so namenjene za rezanje lesenih obdelovancev.

Tržni inšpektorji so v postopku nadzora skladnosti zajeralnih žag pri trgovcih na drobno preverjali navodila za uporabo, ES Izjave o skladnosti na podlagi pravilnika o varnosti strojev in EMC pravilnika, napisne ploščice in druge oznake, prisotnost oznake skladnosti CE in garancijske liste.

V primeru ugotovljenih neskladnosti so se nadzori nadaljevali pri distributerjih ali uvoznikih in pooblaščenih zastopnikih, kjer so inšpektorji preverjali tudi tehnično dokumentacijo v skladu s točko A Priloge 7 Pravilnika o varnosti strojev.

V nadzoru je bilo pregledano 48 gospodarskih subjektov, od tega je bilo ugotovljeno, da 11 gospodarskih subjektov v času inšpekcijskega pregleda ni tržilo zajeralnih žag. Tako so inšpektorji opravili predvidene preglede pri 37 gospodarskih subjektih pri katerih so pregledali 46 različnih tipov zajeralnih žag.

Na podlagi opravljenih nadzorov so inšpektorji največkrat ugotavljali, da zavezanci tržijo nepopolno označene zajeralne žage, prav tako prilagajo potrošnikom nepopolno spremno dokumentacijo (navodila za uporabo, ES Izjave o skladnosti, garancijske liste, ki ne vsebujejo vseh zahtevanih informacij predpisanih v 16. členu ZVPot).

Inšpektorji so skupno pri svojih nadzorih zaradi ugotovljenih neskladnosti zajeralnih žag izrekli 19 opozoril v skladu z določili 33. člena ZIN-a, izdali 1 upravno odločbo o prepovedi trženja neskladne zajeralne žage in podali 5 zahtev po odpravi ugotovljenih neskladnosti v skladu z določili 1. odstavka 16. člena ZTZPUS-1. Na podlagi določil ZP-1 pa je bilo na podlagi 53. člena tega zakona izrečenih 9 opozoril in 3 opomini.

Tržni inšpektorat RS je koordiniran nadzor skladnosti zajeralnih žag leta 2014 opravil prvič. Nadzor skladnosti zajeralnih žag pa je pokazal, da je na trgu večje število neskladnih zajeralnih žag, kar je v večini primerov pogojeno z neprimernim poznavanjem zakonodaje proizvajalcev in vseh ostalih subjektov, ki sodelujejo v dobavni verigi do potrošnika. Tržni inšpektorat RS bo tovrstne nadzore zato v prihodnosti še ponovil.

5.3.5.3. [Zamenljiva oprema za gozdarska opravila](#)

Tržni inšpektorat RS je v maju in juniju 2014 opravil nadzor skladnosti zamenljive opreme za gozdarska opravila na slovenskem trgu. Nadzor je potekal koordinirano, zajemal pa je prodajalce, distributerje, uvoznike in pooblašcene zastopnike zamenljive opreme za gozdarska opravila.

Pravno podlago za izvedbo nadzora skladnosti zamenljive opreme za gozdarska opravila so v času nadzora omogočali naslednji predpisi: Zakon o tehničnih zahtevah in o ugotavljanju skladnosti ter na njegovi osnovi sprejeti Pravilnik o varnosti strojev, seznama

harmoniziranih standardov, katerega uporaba ustvarja domeno o skladnosti z zahtevami Pravilnika o varnosti strojev ter Zakona o varstvu potrošnikov.

Predmet nadzora je bila vsa zamenljiva oprema namenjena za gozdarska opravila, ki se je v času nadzora tržila na slovenskem trgu. Po definiciji je zamenljiva oprema zasnovana in izdelana za sestavljanje s strojem po tem, ko se osnovni stroj da v obratovanje. Med tovrstno zamenljivo opremo štejemo razne gozdarske vitle, nakladalce hlodovine, cepilnike drv in kardanske osi.

Inšpektorji so v postopku nadzora skladnosti zamenljive opreme za gozdarska opravila tako pri trgovcih na drobno preverjali navodila za uporabo, ES Izjave o skladnosti na podlagi pravilnika o varnosti strojev, napisne ploščice in druge oznake, prisotnost oznake skladnosti CE in garancijske liste (če so bili le-ti izdani prostovoljno).

Pri svojem delu so uporabljali v naprej pripravljene kontrolne liste. V primeru ugotovljenih neskladnosti so se nadzori nadaljevali pri distributerjih ali uvoznikih in pooblaščenih zastopnikih, kjer so inšpektorji preverjali tudi tehnično dokumentacijo v skladu s točko A Priloge 7 Pravilnika o varnosti strojev.

V nadzoru je bilo pregledano 41 gospodarskih subjektov. Tako so inšpektorji skupno pregledali 49 različnih tipov zamenljive opreme za gozdarska opravila.

Na podlagi opravljenih nadzorov so inšpektorji največkrat ugotavljali, da zavezanci tržijo nepopolno označeno zamenljivo opremo za gozdarska opravila, prav tako prilagajo potrošnikom nepopolno spremno dokumentacijo (navodila za uporabo, ES Izjave o skladnosti, garancijske liste, ki ne vsebujejo vseh zahtevanih informacij predpisanih v 16. členu ZVPot).

Inšpektorji so tako skupno pri svojih nadzorih zaradi ugotovljenih neskladnosti zamenljive opreme za gozdarska opravila izrekli 23 opozoril v skladu z določili 33. člena ZIN-a. Na podlagi določil ZP-1 pa je bilo na podlagi 53. člena tega zakona izrečenih 9 opozoril in 1 odločbo o prekršku z izrekom globe..

Tržni inšpektorat RS je koordiniran nadzor skladnosti zamenljive opreme za gozdarska opravila leta 2014 opravil prvič. Nadzor pa je pokazal, da je na trgu večje število neskladne zamenljive opreme za gozdarska opravila, kar je v večini primerov pogojeno z neprimernim poznavanjem zakonodaje proizvajalcev in vseh ostalih subjektov, ki sodelujejo v dobavni verigi do potrošnika. Tržni inšpektorat RS bo tovrstne nadzore zato v prihodnosti še ponovil.

5.3.5.4. Vzorčenje strojev

Analize in preizkušanje strojev so bile leta 2014 izvedene za tri skupine strojev: cepilnike drv s klinom za hišno uporabo, kombinirane zajeralne žage in motorne kosilnice z nitko.

Analize so bile opravljene z namenom ugotavljanja varnosti in skladnosti strojev na podlagi določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti. Analize za cepilnike drv za hišno rabo, kombinirane zajeralne žage in motorne kosilnice z nitko je opravil Slovenski institut za kakovost in meroslovje SIQ iz Ljubljane. Po končanih analizah je preizkuševalni laboratorij izdal poročila ter opravil oceno skladnosti strojev.

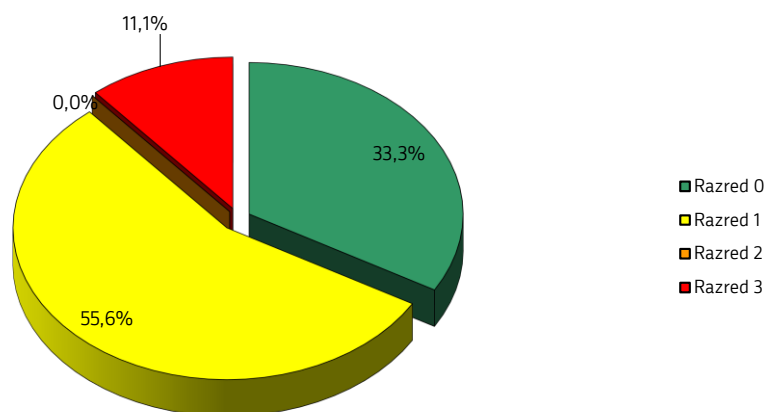
Skupno je bilo tako poslano na analize 9 strojev, od tega 1 cepilnika drv za hišno rabo, 2 kombinirani zajeralni žagi in 6 motornih kosilnic z nitko.

Proizvodi, preizkušeni glede varnostnih zahtev, ki jih vsebujejo predpisi in tehnični standardi, se glede na rezultate preizkušanja razvrščajo v štiri razrede:

- Razred 0: ni ugotovljenih neskladnosti oziroma neskladnosti ne vplivajo na varnost,
- Razred 1: neskladen proizvod - neskladnosti vplivajo na varnost,
- Razred 2: neskladen proizvod - nevaren: neskladnosti ogrožajo varnost,
- Razred 3: neskladen proizvod - zelo nevaren: neposredna nevarnost.

Rezultati analiz za 9 strojev so razvrščeni v naslednje razrede glede na izdelane ocene tveganja in glede na zahteve Pravilnika o varnosti strojev:

- Razred 0: 3 stroji: 2 motorni kosilnici z nitko in 1 kombinirana zajeralna žaga,
- Razred 1: 5 strojev: 4 motorne kosilnice z nitko in 1 cepilnik za drva s klinom za hišno uporabo,
- Razred 2: ni bil uvrščen noben proizvod,
- Razred 3: 1 stroj: 1 kombinirana zajeralna žaga.

Slika 20: Rezultat preskušanja radijske opreme

Analize strojev leta 2014 so pokazale, da je še vedno relativno veliko strojev na trgu, ki so administrativno neskladni, kar pomeni, da njihova neskladnost lahko vpliva na varnost uporabnika, se pa na trgu nahajajo tudi proizvodi, ki so nevarni v takšni meri, da njihova neskladnost ogroža zdravje uporabnikov in jih je potrebno glede na takšne ugotovitve analiz umakniti s trga.

Vsi postopki so bili vodeni v skladu z veljavnimi predpisi, kar pomeni, da so v primerih neskladnosti inšpektorji na podlagi Uredbe (ES) 765/2008 Evropskega Parlamenta in Sveta obveščali tudi proizvajalce strojev, ki so se primerno odzvali ter sodelovali pri odpravljanju ugotovljenih nepravilnosti, razen v primeru, ko je bil najden nevaren proizvod, ko primerne odziva proizvajalca ni bilo. Slovenski distributerji so prostovoljno umaknili vse neskladne stroje s trga tako, da uporaba ostrejših ukrepov ni bila potrebna, razen v primeru, ko smo za nevaren proizvod preko odločbe naložili objavo v tiskanih medijih in na njegovi spletni strani z obvestilom o odpoklicu tega proizvoda. Vsi podatki o vzorčenih strojih so vneseni tudi v mednarodni sistem ICSMS, za ugotovljeni nevarni proizvod (kombinirana zajeralna žaga blagovne znamke STAYER pa je bil preko tega sistema opravljen tudi odstop zadeve španskim nadzornim organom v Madridu, ki bodo postopke ugotavljanja skladnosti nadaljevali pri španskem proizvajalcu

5.3.5.5. [Zaključek](#)

Tržni inšpektorat RS je na področju strojev leta 2014, kjer so vključeni tudi nadzori strojev, ki so jih opravili inšpektorji samostojno pri svojem delu, izdal skupno 5 upravnih

odločbe, 80 opozoril ZIN, 27 opozoril, 16 odločb o prekršku z izrekom globe in 5 opominov po določilih ZP-1.

Leta 2014 je Tržni inšpektorat RS na področju strojev opravil 2 planirana in 1 ne planiran nadzor strojev. Tako je bil neplanirano izveden nadzor električnih generatorjev z batnim motorjem z notranjim zgorevanjem.

Opravljen je bil tudi planiran nadzor skladnosti strojev na podlagi analiz, katere je izvedel akreditiran laboratorij za področje strojev. Pridobljeni rezultati so pokazali, da so na našem trgu še vedno tudi nevarni proizvodi, saj je bil ugotovljen 1 proizvod, katerega je bilo potrebno umakniti s trga, število manjših neskladnosti strojev pa se zmanjšuje, vendar so različne konstrukcijske neskladnosti različnih tipov strojev še vedno prisotne, zato je potreben stalen nadzor na tem področju tudi v prihodnje.

Nadzore strojev opravljajo tržni inšpektorji, ki so usposobljeni za tehnični nadzor na trgu. Pred vsakim nadzorom se organizira tudi izpopolnjevanje, ki ga vodi nosilec področja strojev na sedežu inšpektorata in ki je hkrati tudi koordinator takšnih skupnih nadzorov. Cilj Tržnega inšpektorata RS je, da so na trgu skladni stroji, za kar si tržni inšpektorji s svojim delom nenehno prizadevajo.

5.3.6. Osebna varovalna oprema

Tržni inšpektorat RS je skladno s planom dela leta 2014 izvajal inšpekcijski nadzor preverjanja skladnosti osebne varovalne opreme (v nadaljevanju: OVO) z veljavno tehnično zakonodajo. Z inšpekcijskimi nadzori se je pričelo najprej pri zadnjem distributerju v dobavni verigi in v primeru neskladnosti nadaljevalo pri prvem distributerju oziroma dobavitelju v RS, po sistemu administrativne oblike preverjanja skladnosti in dodatno z metodo naključno odvzetih primerkov proizvodov za potrebe tehničnih preizkusov. Predmet nadzora so bili proizvodi OVO namenjenim potrošnikom za zaščito pri športnih aktivnostih, pri domačih opravilih ter pri poklicnih dejavnostih.

Pravna podlaga izvajanja inšpekcijskih nadzorov je Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, ki ureja pogoje dajanja proizvodov na trg, tehnične zahteve za proizvode, postopke ugotavljanja skladnosti ter njihove dostopnosti na trgu Republike Slovenije. Pogoje, pod katerimi se lahko daje OVO v promet in uporabo, določa Pravilnik o osebni varovalni opremi (v nadaljevanju: Pravilnik), s katerim je v pravni red Republike Slovenije, vključno z njenimi spremembami prenesena Direktiva Sveta 89/686/EGS z dne 21. 12. 1989 o osebni varovalni opremi. Proizvodi OVO morajo glede na določila Pravilnika, pred dajanjem na trg, izpolnjevati predpisane postopke ugotavljanja skladnosti, kot je usklajenost z ustreznimi osnovnimi varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami, z zagotovljeno tehnično dokumentacijo, oznako CE in identifikacijskimi oznakami na proizvodu in navodilom za uporabo v slovenskem jeziku.

5.3.6.1. Osebna varovalna oprema za zaščito pri delu gozdarjev

Planirano administrativno obliko inšpekcijskega nadzora OVO so tržni inšpektorji maja in junija izvajali pri opremi, kot je industrijska varovalna čelada s glušniki, mrežni ščitniki za oči in obraz, rokavice, oblačila (jakne in hlače) ter zaščitna obutev za uporabnike verižnih žag, proizvedeno po harmoniziranih standardih, s kontrolo pri zadnjem distributerju v prodajni verigi, to je v prodajalnah na drobno, specializiranih prodajalnah in v nadaljevanju pri proizvajalcih in uvoznikih v RS.

Tržni inšpektorji so izvajali nadzor po določilih Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnika in Seznama harmoniziranih standardov, katerih

uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi in nadzirali OVO izdelano po standardih: SIST EN 381-5:1996- Varovalna obleka za uporabnike ročnih verižnih žag – 5 del: zahteve za ščitnike nog, SIST EN 381-11:2003 Varovalna obleka za uporabnike ročnih verižnih žag – 11 del: Zahteve za ščitnike zgornjega dela telesa, SIST EN ISO 17249:2005 in SIST EN ISO 17249:2005/A1:2007 Zaščitna obutev, odporna proti urezu z verižno žago (ISO 17249:2004) Dopolnilo A1:2007 k standardu SIST EN ISO 17249:2005 (ISO 17249:2004/Amd 1:2007), SIST EN ISO 20345:2012 Osebna varovalna oprema- Zaščitna obutev (ISO 20345:2011), SIST EN 397:2012+A1:2012 Industrijske zaščitne čelade, SIST EN 352-3:2003 Varovanje sluha- splošne zahteve- 3 del; Naušniki za pritrditev na industrijsko varnostno čelado, SIST EN 1731:2007 Osebna oprema za varovanje oči – Mrežni ščitniki za oči in obraz, SIST EN 381-7:2000 Varovalna obleka za uporabnike ročnih verižnih žag 7 del: Zahteve za zaščitne rokavice za uporabnike verižnih žag, SIST EN 381-7:2000 se sklicuje na SIST EN 420:2003+A1:2010 glede velikosti rokavic (točka 7.2.1.1., tabela 3), SIST EN 420:2003+A1:2010 Varovalne rokavice – Splošne zahteve in preskusne metode, SIST EN 381-7:2000 v povezavi z EN 388 EN 388:2003 Varovalne rokavice za zaščito pred mehanskimi tveganji.

Pri nadzoru so inšpektorji preverjali identifikacijske oznake: CE, številka standarda, blagovna znamka, piktogram, opozorila in navodilo za uporabo. V primeru ugotovljenih neskladnosti pri zadnjem distributerju se je s pregledom nadaljevalo pri prvem distributerju oz. proizvajalcu, kjer se je poleg označevanja in vsebine navodil za uporabo, preverilo ES izjavo o skladnosti in ES certifikat o pregledu tipa.

Opravljenih je bilo 61 inšpekcijskih nadzorov in nadzorovanih 17 mrežnih ščitnikov, 22 naušnikov za namestitve na čelado, 20 parov gozdarskih varovalnih rokavic, 29 gozdarskih hlač, 20 parov gozdarskih čevljev, 3 varovalne komplete oblačil za gozdarje (jakne in hlače) in 3 komplete varovalnih setov za zaščito glave (čelada, očala, glušnik, obrazni ščitnik). Zaradi ugotovljenih nepravilnosti, tj. odsotnosti listin je bilo do odprave neskladnosti izvedenih 5 prostovoljnih ukrepov umika proizvodov iz prometa. Iz ugotovitev izhaja največ pomanjkljivosti 36 %, pri zagotavljanju navodil v slovenskem jeziku in s tem identičnosti s proizvajalčevim v tujem jeziku ter 19 % zaradi odsotnosti navodil za uporabo v slovenskem jeziku.

Izdanih je bilo 31 opozoril na zapisnik po ZIN, 1 upravna odločba po 15. členu ZTZPUS-1, 25 opozoril po ZP-1, 2 opomina in 4 odločbe po ZP-1.

5.3.6.2. Osebna varovalna oprema za zaščito pri delu gasilcev

Koordinirano administrativno obliko inšpekcijskega nadzora so tržni inšpektorji izvedli v mesecu v juliju in avgustu, na podlagi letnega plana dela in prejetih odstopov s strani Inšpektorata RS za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami. Izvajanje nadzora so tržni inšpektorji pričeli najprej pri zadnjem distributerju v dobavni verigi in nadaljevali pri proizvajalcu, uvozniku in distributerju v RS, s kontrolo izpolnjevanja zahtev skladnosti določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnika in Seznama harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi.

Ob nadzoru so tržni inšpektorji preverjali izpolnjevanje zahtev skladnosti OVO namenjene gasilcem, kot so zaščitne rokavice in čevlji, izdelane po standardih: SIST EN 659:2003+A1:2008 Zaščitne rokavice za gasilce, SIST EN 659:2003+A1:2008/AC: 2009, Popravek AC:2009 k standardu SIST EN 659:2003+A1, v povezavi z SIST EN 420:2003+A1:2010 Varovalne rokavice – splošne zahteve in preskusne metode in po SIST EN 15090:2012 Obutev za gasilce ter po standardu SIST EN ISO 20345:2012 OVO Zaščitna obutev (ISO20345:2011).

Pri administrativnem inšpekcijskem nadzoru so preverjali ali so na proizvodu zagotovljene predpisane oznake, kot: CE, številka standarda, blagovna znamka, piktogram (velikost in simboli), nivo zaščite in navodilo za uporabo v slovenskem jeziku. V primerih ugotovljenih neskladnosti OVO pri zadnjem distributerju so tržni inšpektorji s pregledom nadaljevali pri prvem distributerju oziroma proizvajalcu v RS in poleg označevanja in vsebine navodil za uporabo, preverili vsebino ES izjavo o skladnosti in ES certifikat o pregledu tipa. V navedenem obdobju so inšpektorji opravili 40 inšpekcijskih nadzorov in pregledali devet modelov blagovnih znamk varovalne obutve, deset modelov blagovnih znamk zaščitnih rokavic in dodatno dve gasilski čeladi. Zaradi ugotovljenih neskladnosti tj. odsotnosti listin je bil do odprave nepravilnosti izveden 1 prostovoljni umik proizvodov iz prometa in pri kontroliranih proizvodih ugotovljena 12 % neskladnost pri proizvodih za katere ni bilo zagotovljenih navodil v slovenskem jeziku ter ugotovljenih 0,7 % odsotnih navodil za uporabo v slovenskem jeziku. Nepravilnosti in kršitve določil 16. člena ZVPot so ugotovili tudi pri zagotavljanju podatkov pri garancijskem listu.

Tržni inšpektorji zaradi ugotovljenih kršiteljev upravno in prekrškovno ukrepali in izrekli: 5 opozoril na zapisnik po ZIN, 4 opozorila po določilih 53. člena ZP-1 in izdali 1 upravno odločbo o prepovedi dajanja proizvodov na trg po 7. alineji 2. odstavka 15. člen ZTZPUS-1.

5.3.6.3. Osebna varovalna oprema za zagotavljanje boljše vidljivosti

Tržni inšpektorat RS je na podlagi letnega plana dela v mesecu oktobru in novembru izvedel administrativno obliko inšpekcijskega nadzora skladnosti OVO za zagotavljanje boljše vidljivosti. Izvajanje nadzora so tržni inšpektorji pričeli najprej pri zadnjem distributerju v dobavni verigi in nadaljevali pri proizvajalcu, uvozniku in distributerju v RS, s kontrolo izpolnjevanja zahtev Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti, Pravilnika in Seznama harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi, po standardih: SIST EN ISO 20471:2013 Dobro vidna obleka - Preskusne metode in zahteve (ISO 20471:2013), SIST EN 1150:1999, Varovalna obleka - Vidna obleka za nepoklicno uporabo - Preskusne metode in zahteve, SIST EN 13356:2001, Opozorilni vidni pripomočki za nepoklicno uporabo - Preskusne metode in zahteve in SIST EN ISO 13688:2013 Varovalna obleka - Splošne zahteve (ISO 13688:2013). Tržni inšpektorji so v postopku inšpekcijskega nadzora preverjali ali so za kontrolirani proizvod, na proizvodu ali na etiketi, vidno in čitljivo, trajno zagotovljene predpisane oznake: CE, številka standarda, blagovna znamka oziroma identifikacije proizvajalca, tip, velikost, piktogram in navodilo za uporabo in na podlagi ugotovitev neskladnosti OVO pri zadnjem distributerju v dobavni verigi s pregledom nadaljevali pri prvem distributerju oziroma proizvajalcu OVO v RS, kjer so poleg označevanja in navodil za uporabo, preverjali tudi vsebino ES izjave o skladnosti in glede na ugotovitve tudi ES certifikat o pregledu tipa.

Tržni inšpektorji so opravili 58 inšpekcijskih nadzorov in pregledali 101 primer proizvodov za zagotavljanje boljše vidljivosti, od tega 29 blagovnih znamk dobro vidnih oblačil (jopičev, jaken in hlač) ter 16 blagovnih znamk vidnih pripomočkov (trakovi, odsevniki/kresničke, etikete, naramnice, rute). Zaradi ugotovljenih neskladnosti, to je odsotnosti oznak oz. listin, so distributerji v dobavni verigi do odprave nepravilnosti izvedli 14 prostovoljnih umikov proizvodov iz prometa in sicer za 6 dobro vidnih oblačil in 8 opozorilnih vidnih pripomočkov. Pri pregledanih proizvodih je bilo največ neskladnosti ugotovljenih pri navodilih za uporabo v slovenskem jeziku, ki so bili v 27 % nepopolni oziroma so bila ta odsotna v 21 %.

Zaradi ugotovljenih neskladnosti in s tem kršitve določil 7. člena ZTZPUS v povezavi s 7. členom Pravilnika, so tržni inšpektorji zoper kršitelje ukrepali in izrekli: 41 opozoril na zapisnik po ZIN, 22 opozoril ZP-1, 6 odločb ZP-1 in izdali 1 plačilni nalog ZP-1.

5.3.6.4. Preskušanje osebne varovalne opreme za zaščito rok

Tržni inšpektorat RS je leta 2014 izvajal inšpekcijski nadzor izpolnjevanja skladnosti OVO, z metodo preizkušanj za varovalne rokavice za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi, za katere mora gospodarski subjekt v dobavni verigi pred dajanjem na trg izpolniti zahteve določil Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti in Pravilnika.

Za potrebe preizkušanj je bilo pri različnih zadnjih distributerjih v dobavni verigi, odvzetih skupaj 12 vzorcev od tega po 10 parov/primerov istega tipa barve in velikosti rokavic izdelanih po standardu SIST EN 388:2003- Varovalne rokavice za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi.

Ob inšpekcijskem nadzoru se je pri naključno izbranih proizvodih preverilo identifikacijske oznake na proizvodu, embalaži oziroma na priponki, vsebino informacij v navodilu za uporabo, poreklo, prodajno ceno, vizualnost proizvoda. Odvzeti vzorci so bili skupaj z listinami oddani v preizkušanje akreditiranemu laboratoriju in priglašenemu organu ZVD Zavod za varstvo pri delu d.d., Chengdujska cesta 25, Ljubljana, št. 1493, usposobljenemu za preverjanje izpolnjevanja skladnosti varovalnih rokavic za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi z zahtevami Pravilnika.

Laboratorij je preizkuse izvajal po standardih: Varovalne rokavice za zaščito pred mehanskimi vplivi SIST EN 388:2003: preskus metod odpornosti – točka 6.1, odpornost na rezanje– točka 6.2, trgalni preskus– točka 6.3, odpornost na preluknjanje– točka 6.4, označevanje– točka 7, navodilo– točka 8, v povezavi s standardom SIST EN 420:2003+A1:2010 (EN 420:2003+A1:2009) Varovalne rokavice– Splošne zahteve in preskusne metode, glede: velikosti in meritve rokavic– točka 5.1.2, udobnost in učinkovitost– točka 5, propustnost in absorpcija vodnih hlapov– točka 5.3, označevanje – točka 7.2, označevanje embalaže– točka 7.2.2, informacija proizvajalca– točka 7.3.

Po izvedbi analiz se je primere varovalnih rokavic uvrstilo v tri razrede in sicer:

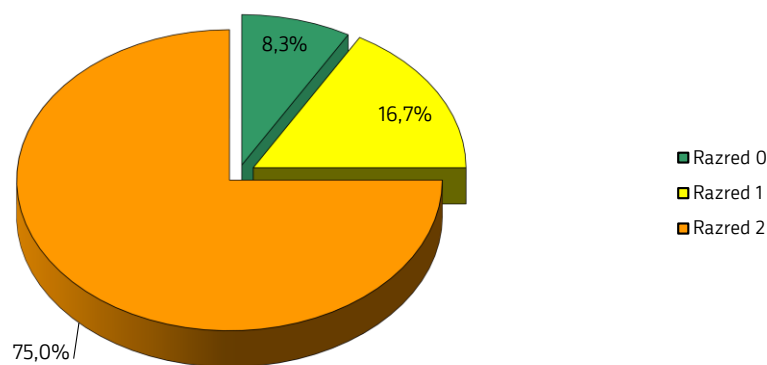
- ♦ Razred 0: ni bilo ugotovljenih neskladnosti v okviru izvedenih pregledov in preskušanj;
- ♦ Razred 1: neskladen proizvod - administrativna neskladnost;
- ♦ Razred 2: neskladen proizvod - tehnična neskladnost.

Skupno je bilo opravljenih 11 inšpekcijskih pregledov in odvzetih 12 vzorcev varovalnih rokavic za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi. Glede na uvrstitvene razrede so bili rezultati naslednji:

- ♦ Razred 0: 1 proizvod,
- ♦ Razred 1: 2 proizvoda,
- ♦ Razred 2: 9 proizvodov.

Največ neskladnosti predstavlja oznaka R=2 tehnična neskladnost, po SIST EN 388, s točko 6.1.: Odpornost na abrazijo, 50 % in v povezavi z SIST EN 420, s točko 7.2. pri označevanju embalaže, v 30 %, v povezavi z 10. členom pravilnika in označevanje CE, v 20 %.

Zaradi ugotovljenih neskladnosti so bila izdana 4 opozorila po ZP-1, 4 opomini po ZP-1 in 2 odločbi z izrekom globe po ZP-1.

Slika 21: Rezultat preskušanja skladnosti varovalnih rokavic

Tržni inšpektorji so za posamezne neskladne rokavice izdelali ocene tveganj z ugotovljenimi nizkimi tveganji ter izvedli vnose podatkov v aplikacijo mednarodne izmenjave informacij nadzornih organov EU, ICSMS (Information and Communication System on Market Surveillance). Objava podatkov o neskladnosti obeh nevarnih varovalnih rokavic je objavljena tudi na spletni strani Tržnega inšpektorata RS: www.ti.gov.si/fileadmin/ti.gov.si/pageuploads/nevarni_proizvodi/index.html

5.3.6.5. Zaključek

Leta 2014 opravljene inšpekcijske nadzore so izvajali tržni inšpektorji, ki so še dodatno, usposobljeni za izvajanje nadzora. Pravilnik prenaša v pravni red RS, zahteve za dajanje OVO v promet in uporabo. Inšpektorji preverjajo ali je gospodarski subjekt, glede na svojo vlogo v dobavni verigi izdelal in zagotovil predpisane postopke ugotavljanja skladnosti, določene v Zakonu o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti in Pravilniku, v povezavi z vsebino posameznega standarda (označevanje, navodilo, embalaža), ES - izjavo o skladnosti in ES certifikatom o skladnosti.

Tržni inšpektorat RS je na področju planirane administrativne oblike inšpekcijskega nadzora osebne varovalne opreme, s postopki vzorčenj, prejetih prijav leta 2014 skupno izvedel 159 inšpekcijskih pregledov in preveril 235 pregledov tipov varovalne opreme in ugotovil 49 % administrativnih neskladnosti. Akreditiranemu laboratoriju ZVD d.d. Ljubljana, je oddal v preizkus 12 primerkov proizvodov varovalnih rokavic, izdelanih po EN 388 v povezavi z EN 420, za katere je bila ugotovljena 91 % tehnična neskladnost.

Tržni inšpektorji so po ugotovljenih administrativnih in tehničnih neskladnosti za OVO izdali 2 upravni odločbi, 77 opozoril ZIN, 55 opozoril ZP-1, 6 opominov ZP-1, 12 odločb ZP-1 z izrekom globe ter izvedli 11 vnosov v podatkovno bazo ICSMS. Prostovoljnih umikov proizvodov in vrnitev le-teh proizvajalcu je bilo izvedenih 30.

Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da je bila pri kontroli ugotovljena administrativna in tehnična neskladnosti proizvodov OVO, katere lahko vplivajo na varnost in zdravje uporabnika. Iz izvedenih postopkov preizkušanj OVO izhaja, da višja prodajne cene ne predstavlja večje skladnosti proizvoda z veljavnimi predpisi. Leta 2014 so na trgu RS poleg znanih uvoznikov pojavili novi distributerji, dobavitelji in uvozniki, ki v RS dobavljajo proizvode s pomanjkljivimi ali odsotnimi identifikacijskimi oznakami in/oziroma nepopolnimi navodili za uporabo v slovenskem jeziku., kar predstavlja dodatno neizpolnjevanje zahtev skladnosti. Vsi distributerji, pri katerih je bila ob nadzoru ugotovljena tehnična ali administrativna neskladnost, so po seznaitvi takoj pristopili k odpravi nepravilnosti oziroma k prostovoljnemu umiku proizvoda s trga.

Tržni inšpektorat RS, bo tudi leta 2015 izvajal administrativni inšpekcijski nadzor OVO ter jih tudi vzorčil.

5.3.7. Plinske naprave

Tržni inšpektorat RS že vse od leta 2001 vsako leto izvaja nadzor plinskih naprav, odkar je bil leta 2000 sprejet Pravilnik o plinskih napravah, s katerim se je v slovensko tehnično zakonodajo implementirala takratna evropska direktiva novega pristopa Gas Appliance 90/396 EEC.

5.3.7.1. Nadzor plinskih naprav

Tržni inšpektorat RS je leta 2014 opravil nadzor plinskih žarov s priklopom na jeklenko ter prenosne plinske kuhalnike. Za nadzor teh naprav se je pripravilo kontrolne liste na podlagi zahtev standarda SIST EN 498 in SIST EN 30-1-1, saj je bilo tudi preskušanje naprave pred izdajo certifikata izvedeno po teh standardih. Tako se je pri posamezni vrsti plinske naprave pregledalo prisotnost CE oznake in zahtevanih napisov na napravi, opozoril na embalaži in napravi ter vsebino navodil za sestavo, uporabo in vzdrževanje ter ali so plinskim napravam priloženi garancijski listi. V kolikor plinske naprave niso imele CE oznake, navodil ali opozoril ter garancijskih listov v slovenskem jeziku, so inšpektorji omejili dostopnost neskladnih plinskih naprav na trgu do odprave pomanjkljivosti.

Skupno so inšpektorji pri 81 gospodarskih subjektih pregledali 100 plinskih žarov in premičnih plinskih kuhalnikov. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti je bilo izdanih 27 opozoril ZIN ter 14 opozoril ZP-1. Zaradi kršitev je bil izdan tudi en opomin po ZP-1 in ena odločba po ZP-1.

5.3.7.2. Vzorčenje plinskih naprav

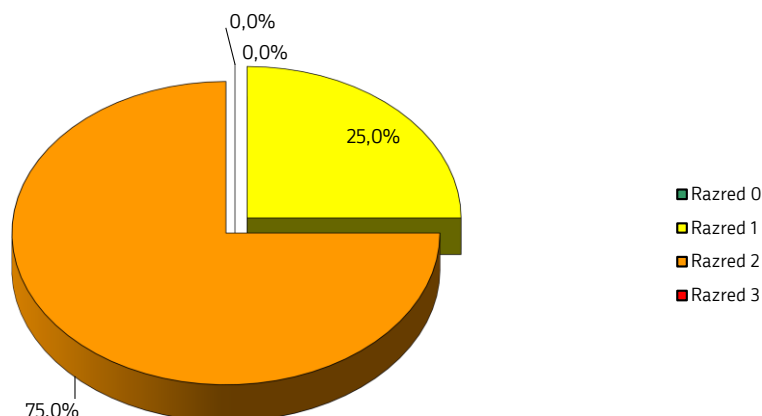
Leta 2014 je Tržni inšpektorat RS za namen ugotavljanja dejanske skladnosti plinskih naprav vzorčil 4 plinske naprave. Med vzorčenimi proizvodi so bili samo plinski žari za zunanjo uporabo, ki so se tudi v preteklih letih pri vzorčenju pokazali kot najbolj neskladni. Vzorce proizvode je Tržni inšpektorat RS predal v preizkušanje pooblaščenemu laboratoriju.

Proizvodi, preizkušeni glede varnostnih zahtev, ki jih vsebujejo predpisi in tehnični standardi, se glede na rezultate preizkušanja razvrščajo v štiri razrede:

- ♦ Razred 0: ni ugotovljenih neskladnosti oziroma neskladnosti ne vplivajo na varnost,
- ♦ Razred 1: neskladen proizvod - neskladnosti vplivajo na varnost,
- ♦ Razred 2: neskladen proizvod - nevaren: neskladnosti ogrožajo varnost,
- ♦ Razred 3: neskladen proizvod - zelo nevaren: neposredna nevarnost.

Plinske naprave so se glede na rezultate preizkušanja razvrstile v naslednje razrede:

- ♦ Razred 0: ni bil uvrščen noben proizvod,
- ♦ Razred 1: 1 proizvod,
- ♦ Razred 2: 3 proizvod,
- ♦ Razred 3: 0 proizvod.

Slika 22: Rezultat preizkušanja skladnosti plinskih naprav

Ugotovitve preizkušanj vzorčenih proizvodov v akreditiranem laboratoriju, kjer se je preverjala in ugotavljala skladnost plinskih naprav s harmoniziranimi standardi, so pokazale, da je bil 1 odvzet vzorec neskladen (manjša neskladnost, ki lahko vpliva na varnost - razred 1), pri 3 plinskih žarih pa je bila ugotovljena neskladnost, ki ogroža varnost (razred 2), saj so manjkala pomembna opozorila na napravi in embalaži ter v navodilih, ena naprava pa tudi ni dosegala zahtevanih izkoristkov, izmerjena nazivna moč vseh gorilnikov pa je preveč odstopala glede na navedeno moč na napisni tablici.

Vsi distributerji, ki so dali plinske žare na slovenski trg, so takoj reagirali s tem, da so odpravili ugotovljene administrativne nepravilnosti, pri tehnični neskladnosti pa so prostovoljno umaknili proizvode s trga.

5.3.7.3. [Zaključek](#)

Tržni inšpektorat RS bo tudi leta 2015 izvajal nadzor plinskih naprav ter jih tudi vzorčil. Kljub vsakoletnemu administrativnemu nadzoru plinskih naprav od leta 2003 se je leta 2014 odkrilo več kot 20 % neskladnih naprav. Cilj Tržnega inšpektorata RS je, da so na trgu le skladni proizvodi.

5.3.8. **Gradbeni proizvodi**

Tržni inšpektorji so leta 2014 izvedli tako planirane in kot tudi izredne nadzore skladnosti gradbenih proizvodov.

Pravna podlaga za izvedbo inšpekcijskih nadzorov gradbenih proizvodov so Zakon o gradbenih proizvodih, Uredba (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 3. 2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive sveta 89/106/EGS ter od dne 23. 10. 2013 in v delu neharmoniziranega področja gradbenih proizvodov tudi zahteve Uredbe (ES) št. 764/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES.

Tržni inšpektorji so skupno izvedli 152 inšpekcijskih nadzorov na podlagi določil Zakona o gradbenih proizvodih in Uredbe (EU) št. 305/2011, od katerih je bilo 53 planiranih nadzorov (35 %) in 99 neplaniranih, reaktivnih nadzorov (65 %).

Tržni inšpektorji so izvajali reaktivne nadzore čez celo leto kot reakcijo na stanje na trgu (informacije s strani carinskih organov, reklamacije, prijave in lastne zaznave inšpektorjev). Sistematično vodene nadzore so tržni inšpektorji izvajali s planiranimi administrativnimi pregledi skladnosti izbrane družine gradbenih proizvodov – kovinski dimniki in radiatorji. Tržni inšpektorji so pri zavezancih opravili 53 planiranih, koordiniranih inšpekcijskih nadzorov in pregledali 83 tipov gradbenih proizvodov.

Pri zavezancih, kjer so bile ugotovljene kršitve določil predpisov za gradbene proizvode, je bilo izdanih 10 upravnih odločb o prepovedi oziroma omejitvi prometa, izrečenih 56 opozoril ZIN in 25 opozoril ZP-1 ter izdanih 7 opominov, 12 prekrškovnih odločb z izrekom globe.

Iz carinskih uradov je Tržni inšpektorat RS prejel 6 obvestil o zadržanju sprostitve gradbenih proizvodov v prost promet, za katera jim je nato podal 2 zahteve, da se proizvodi ne sprostijo v prosti promet.

5.3.8.1. Kovinski dimniki

Tržni inšpektorji so izvedli administrativne nadzore nad izpolnjevanjem administrativne skladnosti in varnostnih zahtev, ki veljajo za kovinske dimnike. Pred izvedbo nadzorov so bili s sedeža Tržnega inšpektorata RS v duhu preventivnega delovanja potencialnim proizvajalcem kovinskih dimnikov poslani preventivni dopisi s priloženim vprašalnikom za »samokontrolo«. Dopisi so bili poslani na 33 naslovov potencialnih proizvajalcev, od katerih se jih 9 ni odzvalo, 2 naslovnika sta odgovorila, da se z dejavnostjo ne ukvarjata več (pri čemer sta imela še aktivno spletno stran z navedbo proizvodnje kovinskih dimnikov), 9 naslovnikov pa je odgovorilo, da trži le kovinske dimnike, drugih dobaviteljev. Na podlagi prejetih odgovorov je bilo ocenjeno, pri katerih naslovnikih bo izveden inšpekcijski nadzor.

Za dajanje na trg kovinskih dimnikov je potrebno upoštevati zahteve Uredb (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 3. 2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive sveta 89/106/EGS in zahteve harmoniziranih standardov SIST EN 1856-1:2009 Dimniki- Zahteve za kovinske dimnike- 1. del: Proizvodi za sistemske dimnike in SIST EN 1856-2:2009 Dimniki- Zahteve za kovinske dimnike- 2. del: Kovinske tuljave in dimniški priključki.

Tržni inšpektorji so pri 9 proizvajalcih, 7 prvih distributerjih in 10 trgovcih z izvedenimi administrativnimi nadzori preverjali tehnično dokumentacijo (pri proizvajalcih), certifikat o skladnosti tovarniške kontrole proizvodnje (pri proizvajalcu, zastopniku, uvozniku), izjavo o lastnostih (pri proizvajalcu, zastopniku, uvozniku in distributerju ter končnem prodajalcu), navodila in varnostne informacije (pri proizvajalcu, zastopniku, uvozniku in distributerju ter končnem prodajalcu), CE oznako, označevanje na proizvodu in na embalaži (pri proizvajalcu, zastopniku, uvozniku in distributerju ter končnem prodajalcu) in prostovoljni garancijski list, če je bil izdan (pri proizvajalcu, zastopniku, uvozniku in distributerju ter končnem prodajalcu).

Z 29 administrativnimi nadzori je bilo pregledanih 46 tipov proizvodov od katerih je bilo ugotovljenih 18 administrativnih neskladnosti (navodila v tujem jeziku, pomanjkljivo označevanje, neustrezno in nepopolno CE označevanje, izjava o lastnostih ni bila na voljo, certifikat šele v pridobivanju, pomanjkljiv garancijski list). V 6 primerih so zavezanci pred izdajo ukrepa prostovoljno uredili ugotovljene pomanjkljivosti, v 16 primerih se je z izrečenim opozorilom na zapisnik od zavezancev zahtevalo, da v določenem roku odpravijo ugotovljene neskladnosti, izdana je bila ena upravna odločba in 2 prekrškovni opozorili.

S posredovanjem preventivnih dopisov zavezancem so bili izvedeni učinkovitejši inšpekcijski nadzori, ki so pripomogli k boljši urejenosti trga kovinskih dimnikov, saj so številni zavezanci lahko prostovoljno uredili morebitne administrativne neskladnosti.

5.3.8.2. Radiatorji

Tržni inšpektorji Tržnega inšpektorata RS so z administrativnimi nadzori radiatorjev preverjali spoštovanje zahtev Uredbe (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 3. 2011 o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive sveta 89/106/EGS, Zakona o gradbenih proizvodih in harmoniziranega standarda SIST EN 442-1:1997/A1:2004 Ogrevala in konvektorji– 1. del: Tehnične specifikacije in zahteve (sistem 3).

Predmet izvedenega administrativnega nadzora je bilo označevanje radiatorjev s predpisanimi podatki oziroma CE informacijo na proizvodu, navodila za vgradnjo, uporabo in vzdrževanje, vsebina garancijskega lista (v kolikor je bil izdan ali obljubljen prostovoljno), vsebina izdane izjave o lastnostih, iz katere mora biti med drugim tudi razvidno, da si je proizvajalec za proizvod po sistemu ugotavljanja skladnosti »3« pri priglašenem laboratoriju pridobil Poročilo o določitvi tipa proizvoda, pri slovenskih proizvajalcih tudi Poročilo o določitvi tipa proizvoda ter pregled izvajanja in dokumentiranja notranje kontrole proizvodnje.

Skupno je bilo opravljenih 27 inšpekcijskih pregledov in sicer pri 4 proizvajalcih, 3 uvoznikih, 13 prvih distributerjih in 7 trgovcih v maloprodaji. Ugotovljeno je, da so na trgu radiatorji proizvajalcev iz naslednjih držav: Avstrija, Belgija, Češka, Italija (2x), Madžarska, Nemčija (2x), Nizozemska, Romunija, Slovenija (4x) in Turčija (2x).

Pri 27 zavezancih je bilo pregledanih 37 tipov proizvodov, od katerih je bilo ugotovljeno, da v 24 primerih ne ustrezajo administrativni skladnosti, saj so bile ugotovljene naslednje nepravilnosti:

- 11 tipov proizvodov z neustrezno, pomanjkljivo CE oznako,
- 29 tipov proizvodov s pomanjkljivo Izjavo o lastnostih, od tega v 4 primerih le v tujem jeziku,
- 6 tipov proizvodov ni bilo preskušanih- proizvajalec si zanj ni pridobil Poročila o določitvi tipa proizvoda.

Na podlagi ugotovljenih nepravilnosti je 14 zavezancev s prostovoljnimi dejanji izvedli odpravo nepravilnosti in pomanjkljivosti, tržni inšpektorji pa so v primerih, da so zavezanci imeli v prometu neskladne proizvode, izdali 3 upravne odločbe o prepovedi dajanja na trg neskladnih radiatorjev, 17 opozoril ZIN, 2 odločbi o prekršku ZP-1 z izrekom globe, 2 odločbi o prekršku ZP-1 z izrekom opomina in 8 opozoril ZP-1. V 9 zadevah je bil zaradi neugotovljenih neskladnosti upravni postopek ustavljen na zapisnik.

Na podlagi zaprosila Tržnega inšpektorata RS, ki mu je bil priložen tudi krajši kontrolni list, je Carinski Urad RS poostрил nadzor nad radiatorji, zaradi česar je Tržni inšpektorat RS prejel obvestilo o dveh uvozihi, na katera je se sprostitev v prost promet zaradi ugotovljenih neskladnosti ni dovolila.

5.3.8.3. Zaključek

Izvedeni inšpekcijski nadzori so bili uspešni in koristni v tako v smislu seznanjanja z zahtevami novejših veljavnih predpisov, ki veljajo za dajanje na trg gradbenih proizvodov, kot tudi v smislu urejanja razmer na trgu na tem področju.

V večini primerov prejetih prijav in pobud za reševanje reklamacije so tržni inšpektorji hkrati z reševanjem reklamacije izvedli tudi administrativni nadzor gradbenih proizvodov, ki so bili predmet postopka.

Z namenom večje učinkovitosti izvedbe inšpekcijskega nadzora in z namenom preventivnega delovanja je Tržni inšpektorat RS z dopisom in samokontrolnim listom seznanil zavezanca s planiranim nadzorom. Odziv zavezancev je bil 75 %, kar kaže na visoko pripravljenost zavezancev za sodelovanje v smislu ureditve na področju zahtev za »njihov« gradbeni proizvod. Tržni inšpektorat RS, bo tudi leta 2015 izvajal inšpekcijske nadzore gradbenih proizvodov.

5.3.9. Aerosolni razpršilniki

Zahteve glede označevanja aerosolnih razpršilnikov določa Pravilnik o aerosolnih razpršilnikih, ki povzema evropsko direktivo o aerosolnih razpršilnikih (75/324/EEC, 2008/47/EEC in 2013/10/EU). Aerosolni razpršilnik pomeni katero koli kovinsko, stekleno ali plastično posodo, ki ni ponovno uporabljiva in vsebuje pod tlakom stisnjen, utekočinjen ali raztopljen plin, s tekočino, pasto ali prahom ali brez le-teh, ter je opremljena z ventilom, ki omogoča, da se vsebina izbrizga v obliki trdnih ali tekočih delcev v suspenziji plina kot pena, pasta ali prah, ali v tekočem stanju. Tako morajo biti na vsakem aerosolnem razpršilniku oziroma na nalepki ali etiketi z vidnimi, čitljivimi in neizbrisnimi oznakami navedeni naslednji podatki v slovenskem jeziku:

- ime in naslov ali blagovna znamka dobavitelja, ki daje aerosolne razpršilnike na trg,
- oznaka "э", ki dokazuje skladnost z zahtevami tega pravilnika,
- oznake, ki omogočajo prepoznavanje serije polnitve,
- napisi, oznake in posebne navedbe, navedene v točki 2.2. Priloge 1 pravilnika,
- neto vsebina po masi ali prostornini.

Po točki 2.2. (Označevanje) Priloge 1 pravilnika mora biti vsak aerosolni razpršilnik vidno označen z naslednjimi čitljivimi in neizbrisnimi napisi in oznakami:

- »Posoda je pod tlakom: zaščitite jo pred soncem, ne izpostavljajte je temperaturam, višjim od 50 °C. Ne preluknjajte ali sežigajte je niti, ko je prazna.«

Če je vsebina aerosolnega razpršilnika vnetljiva, pa morajo biti glede na zahteve točke 2.3. Priloge Pravilnika še naslednja opozorila v slovenskem jeziku:

- »Posoda je pod tlakom: zaščitite jo pred soncem, ne izpostavljajte je temperaturam, višjim od 50 °C. Ne preluknjajte ali sežigajte je niti, ko je prazna.«
- »Ne pršiti v odprt plamen ali žareče telo.«
- »Hraniti ločeno od virov vžiga - ne kaditi.«
- »Hraniti izven dosega otrok.«

Tržni inšpektorat RS že več let ni nadziral teh razpršilnikov, ker so bile zadnje ugotovljene nepravilnosti zanemarljive. Leta 2011 pa je pri prodajalcih novih vozil sočasno z nadzorom akumulatorjev in baterij ter označevanja vozil glede porabe goriva in emisijah CO₂ izvedel nadzor tudi aerosolnih razpršilnikov. Opravljenih je bilo 15 pregledov. Pri tem so tržni inšpektorji pregledali 74 tipov aerosolnih razpršilnikov ter ugotovili, da je 22 tipov razpršilnikov imelo pomanjkljiva opozorila v slovenskem jeziku. Zaradi navedenih ugotovitev so tržni inšpektorji izdali 3 opozorila ZIN. V prekrškovnem postopku sta bili izrečeni 2 opozorili ZP-1 in 1 opomin.

Tržni inšpektorji so v avgustu in septembru 2014 izvajali nadzor aerosolnih razpršilnikov glede izpolnjevanja zahtev Pravilnika. Opravljenih je bilo 73 pregledov tako pri trgovcih na drobno kot tudi pri distributerjih oziroma dobaviteljih. Pri tem so tržni inšpektorji

pregledali 218 tipov aerosolnih razpršilnikov ter ugotovili, da 49 tipov aerosolnih razpršilnikov ne izpolnjuje predpisane zahteve iz Pravilnika. Od tega je bilo 10 tipov brez označbe $\exists$, brez ali s pomanjkljivimi opozorili v slovenskem jeziku pa je bilo 44 tipov. Zaradi navedenih ugotovitev so tržni inšpektorji izdali 25 opozoril ZIN, da odpravijo ugotovljene manjše nepravilnosti. Po Zakonu o prekrških pa je bilo izrečenih 7 opozoril ZP-1, 8 opominov, 2 plačilna naloga ter 1 prekrškovna odločba.

5.3.9.1. Zaključek

Pri dosedanjih nadzorih aerosolnih razpršilnikov v preteklih letih je bilo več nepravilnosti odkritih v specializiranih trgovinah, kjer se prodajajo aerosoli namensko za posamezno področje uporabe (npr. za vzdrževanje vozil, vulkanizerjih), zato se bo tudi v prihodnje nadziralo aerosolne razpršilnike predvsem v specializiranih prodajalnah.

5.3.10. Baterije in akumulatorji

V Sloveniji je bil že leta 2000 objavljen Pravilnik o ravnanju z baterijami in akumulatorji, ki vsebujejo nevarne snovi, ter je povzemal vsebino evropskih direktiv. Ta pravilnik je določal zahteve samo za akumulatorje in baterije, ki se jih je dalo ponovno polniti (sekundarne baterije). V tem času se je EU zakonodaja spreminjala, tako da je od začetka leta 2010 v veljavi Uredba o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji, ki povzema EU direktivi 2006/66/ES in 2008/103/ES in zajema vse baterije, tako tiste za ponovno polnjenje, kot tudi za enkratno uporabo. Po uredbi Tržni inšpektorat RS nadzira določbe 5., 7. in 33. člena v zvezi z dajanjem baterij in akumulatorjev v promet in označevanje, inšpektorji pristojnega ministrstva za okolje pa nadzirajo ostali del uredbe.

Iz prvega odstavka 5. člena izhaja, da je na splošno prepovedano dajati v promet baterije in akumulatorje, ki vsebujejo več kakor 0,0005 % živega srebra glede na celotno maso razen gumbastih celic, kjer je vsebnost Hg lahko do 0,002 % na celotno maso. Pri prenosnih baterijah in akumulatorjih pa je lahko vsebnost kadmija največ 0,002 %. Ta prepoved glede kadmija (Cd) pa ne velja za prenosne baterije in akumulatorje, ki se vgrajujejo v varnostne in alarmne sisteme, v medicinsko opremo ter brezžično električno orodje. Po 7. členu Uredbe pa mora izvorni proizvajalec baterije ali akumulatorje, vgrajene v naprave pod svojo znamko, pri načrtovanju in proizvodnji teh naprav zagotoviti, da se lahko odpadne baterije in akumulatorje vzame iz naprave in jih nadomesti z drugimi. Pri tem mora zagotoviti, da so k taki napravi priložena navodila, ki prikazujejo način varnega jemanja baterij ali akumulatorjev iz naprave, in kjer je to primerno, obvešča končnega uporabnika o vrsti vgrajenih baterij in akumulatorjev. V 33. členu so navedene zahteve glede načina označevanja posameznih vrst baterij in akumulatorjev. Proizvajalci vseh vrst baterij morajo zagotoviti, da so le te označene z znakom prečrtan zabojnik iz Priloge 2 Uredbe. Prenosne in avtomobilske baterije in akumulatorji pa morajo imeti navedeno tudi zmogljivost električnega vira.

Inšpektorji so kontrolirali tudi slovenska navodila za namen uporabe posameznih vrst baterije, če jo je določil proizvajalec ter opozorila pri uporabi baterij za enkratno uporabo (npr.: Alkalne baterije. Pazite na pravilno polariteto (+/-). Ne polniti. Ne razstavljati. Ne izpostavljajte ognju. Ne ustvarite kratek stik).

Tržni inšpektorji so v septembru 2014 opravili nadzor pri trgovcih na drobno in nato na podlagi ugotovljenih nepravilnosti še pri distributerjih baterij in akumulatorjev, ki dajejo te proizvode prvi na slovenski trg. Skupno je bilo opravljenih 85 pregledov, kjer se je kontroliralo 314 različnih tipov baterij in akumulatorjev ter naprav z vgrajenimi temi proizvodi. Brez oznake prečrtanega zabojnika je bilo 7 tipov baterij, brez navedbe o

namenu uporabe v slovenskem jeziku pa je bilo 14 tipov baterij. Pri 1 tipu akumulatorjev ni bila navedena zmogljivost električnega vira. Vsi akumulatorji, ki se jih da ponovno polniti so imeli priložene garancijske liste, pri tem pa 22 garancijskih listov ni imelo vseh zakonsko predpisanih elementov, ki jih predpisuje 16. člen Zakona o varstvu potrošnikov. Pri 13 napravah, ki so imele vgrajene baterije in akumulatorje, ni bilo v navodilih navedeno, kako se zamenja akumulator oz. se ga odstrani iz naprave.

Tržni inšpektorji so trgovcem izdali 27 opozoril ZIN o odpravi nepravilnosti glede na zahteve Uredbe ter 1 upravno odločbo o prepovedi prodaje baterij in akumulatorjev, ker trgovec ni odpravil pomanjkljivosti na podlagi ZIN opozorila. Zaradi ugotovljenih neskladnosti je bilo izrečenih tudi 21 opozoril ZP-1 ter 1 plačilni nalog, ker so bila navodila in opozorila le v tujih jezikih, v slovenskem pa ne.

5.3.10.1. Zaključek

Pri nadzoru je bilo 7 % kontroliranih akumulatorjev in baterij administrativno neskladnih glede na zahteve pravilnika o označevanju, zato se bo leta 2015 kontroliralo druge tehnične proizvode, kjer je bilo odkritih več neskladnosti.

5.3.11. Energijsko označevanje proizvodov

Tržni inšpektorat RS je v aprilu in maju 2014 izvedel redni administrativni nadzor energijskega označevanja gospodinskih aparatov in njihove energijsko primerne zasnove, za katere veljajo določbe Energetskega zakona.

Predmet nadzora so bili hladilniki, pralni stroji, pomivalni stroji in sušilni stroji.

Administrativni nadzor je zajemal:

- nameščenost in ustreznost energijske nalepke,
- zagotavljanje predpisanih podatkov,
- ustreznost energijskega razreda,
- navodila za uporabo,
- garancijski list, servis.

Inšpekcijski nadzor se je opravil pri 71 subjektih. Pri tem je bil opravljen pregled 241 strojev. Pri tem je bil ugotovljen en stroj z neustreznim energijskim razredom. V 53 primerih je bil razstavljen stroj brez energijskih nalepk. Ugotovljenih je bilo 16 neustreznih nalepk. Le pri 15 nadzorovanih subjektih, oziroma 21 % ni bilo ugotovljenih nobenih nepravilnosti.

Izdanih je bilo 7 upravnih odločb, in 7 odločb o prekršku, 5 opominov in 24 opozoril zaradi ugotovljenih neskladnosti na podlagi Energetskega zakona. Opozorila na zapisnik pa so bila izrečena za skupno 368 ugotovljenih nepravilnosti.

Na podlagi opravljenega nadzora je bilo ugotovljeno, da je med distributerji aparatov bele tehnike še zelo pomanjkljivo poznavanje zahtev, ki jih določajo Uredbe Komisije (ES) za posamezne vrste proizvodov, tako glede energijskih nalepk kot tudi energijske učinkovitosti. Pri izpolnjevanju zahtev glede zagotavljanja in namestitve energijskih nalepk je bilo ugotovljeno, da jih proizvajalci praviloma dobavljajo skupaj s proizvodi, zadnji distributerji pa se ne držijo dosledno določil o označevanju z energijskimi nalepkami. Glede zagotavljanja standardnih podatkov je delež odkritih pomanjkljivosti še večji. V večini primerov vsi predpisani podatki niso bili zagotovljeni na enem mestu in v predpisanem vrstnem redu.

Pri nadzoru zagotavljanja predpisanih podatkov pri trženju preko spletnih trgovin skoraj ni bilo spletne trgovine, pri kateri so bili vsi nadzirani proizvodi opremljeni z vsemi predpisanimi podatki.

Velika večina nadziranih subjektov je takoj po seznaitvi o ugotovljenih pomanjkljivostih pristopila k odpravi le teh, zato so inšpektorji najpogosteje izrekli opozorila.

Raven izpolnjevanja zahtev ni zadovoljiva zato bo treba nadaljevati z nadzorom s področja energijskega označevanja in energijske učinkovitosti tudi v prihodnjem letu.

Tržni inšpektorat RS je po prejetju sredstev s strani Ministrstva za infrastrukturo preverjal tudi skladnost štirih hladilnikov z navedbami proizvajalca na energijskih nalepkah in podatkovnih karticah. En hladilnik je bil skluden, pri dveh so bile ugotovljene administrativne neskladnosti, en hladilnik pa ni dosegel pogojev za izvedbo preizkusa po ustreznem standardu, zato se postopek nadaljuje z dodatnimi testiranjmi leta 2015.

5.3.11.1. [Zaključek](#)

Leta 2014 je pričel veljati nov Energetski zakon, ki je Tržnemu inšpektoratu RS določil pristojnost nadzora okoljskih zahtev za proizvode na trgu in energijskega označevanja proizvodov na trgu. Nabor proizvodov, za katere so uveljavljene delegirane uredbe, ki določajo energijsko označevanje proizvodov je vse širši, zato Tržni inšpektorat RS usmerja nadzor, nadzor na proizvode, za katere se uveljavljajo nove zahteve, saj pri nadzoru zavezanca tudi seznanja z novimi zahtevami, tako da ti v prihodnje lažje izpolnjujejo predpisane zahteve.

5.3.12. [Okoljsko primerna zasnova proizvodov, povezanih z energijo](#)

Leta 2014 je Tržni inšpektorat RS izvedel tretji inšpekcijski nadzor z vzorčenjem proizvodov s področja preverjanja izpolnjevanja zahtev za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo. Odvzetih je bilo 8 vzorcev, za katere določa zahteve za energijsko učinkovitost Uredba komisije (ES) št. 1275/2008 in sicer:

- 2x računalniški zvočniki,
- 2x radijski sprejemnik,
- 2x strižnik,
- 2x električna zobna ščetka.

Poleg tega so bili odvzeti še štiri vzorci zunanjih napajalnikov, ki so se preverjali po določbah Uredbe Komisije (ES) št. 278/2009.

Vzorci so bili predani v preskusni laboratorij, ki je ugotovil 1 neskladen izdelek in sicer zunanji USB napajalnik. Poleg tega je inšpektor ugotovil še administrativno neskladnost neustreznega označevanja proizvoda in prilaganja listin.

Zaradi zmanjševanja stroškov preskušanja se je za vsak proizvod preizkusila le ena enota. V primeru ugotovitve neskladnosti je bil zavezanec pozvan, da se izreče ali rezultate preverjanja sprejema oziroma želi preverjanje še dodatnih treh enot vzorca v skladu z metodo preskušanja po uredbi. Zavezanec se ni odločil za dodatno testiranje.

V enem primeru ugotovitve neskladnega proizvoda je bil izveden prostovoljni korektivni ukrep s strani zavezanca. V primeru administrativne neskladnosti je bila izrečena tudi prekrškovna odločba z globo.

Zaradi omejenih finančnih sredstev so bili za preverjanje izbrani proizvodi, ki zapadejo uredbam št. 1275/2008 in 278/2009, ker je preverjanje po teh uredbah razmeroma enostavno in relativno poceni. Na podlagi naknadno dodeljenih sredstev je Tržni inšpektorat RS izvedel še preverjanje hladilnih aparatov, pri čemer enem proizvodu ni bilo mogoče ugotoviti skladnosti, zato se postopek nadaljuje v skladu z določili uredbe po postopku 1+3 leta 2015.

Pri izbiri proizvodov za testiranje s področja energijske učinkovitosti in energijskih nalepk je Tržni inšpektorat RS zelo omejen, saj v državi nimamo ustrezno akreditiranih laboratorijev za testiranje proizvodov po drugih uredbah.

5.3.12.1. Zaključek

Pri preskušanju skladnosti na področju energijske učinkovitosti se Tržni inšpektorat RS srečuje s finančnimi in tehničnimi omejitvami. Sredstva za preskušanje na tem področju zagotavlja tudi Ministrstvo za infrastrukturo. Ta sredstva so bila na voljo šele v drugi polovici leta, zato jih zaradi dolgotrajnosti postopkov ni bilo mogoče v celoti izrabiti, saj preverjanje ni bilo v celoti končano leta 2014.

Tudi pri izbiri proizvodov za testiranje s področja energijske učinkovitosti in energijskih nalepk je Tržni inšpektorat RS zelo omejen, saj v državi nimamo ustrezno akreditiranih laboratorijev za testiranje proizvodov za večino veljavnih delegiranih uredb.

Tržni inšpektorat RS bo tudi v prihodnje opravljal nadzor v okviru navedenih omejitev.

5.3.13. Odpadna električna in elektronska oprema

Na podlagi Zakona o varstvu okolja je bila sprejeta Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo, ki določa pravila ravnanja z odpadno električno in elektronsko opremo z namenom preprečevanja nastajanja odpadne opreme in zagotavljanja njene ponovne uporabe, recikliranja in drugih načinov predelave v skladu z Direktivo 2002/96/ES o odpadni električni in elektronski opremi.

Tržni inšpektorat RS je leta 2014 ni izvajal ločenega nadzora nameščanja ustreznega znaka na električno in elektronsko opremo, temveč ga je izvajal v sklopu drugih nadzorov, kar se nanaša na področje nadzora po nizkonapetostni direktivi, po direktivi o elektromagnetni združljivosti, po direktivi o R&TTE ter energetskega zakonu (energijsko označevanje proizvodov). Preverjenih je bilo več kot 620 različnih proizvodov električne in elektronske opreme, za katere je predpisano nameščanje tega znaka. Zaznanih je bilo zanemarljivo število kršitev v primerjavi s številom pregledanih proizvodov, za kar so bila gospodarskim subjektom izrečena opozorila po ZIN, drugo ukrepanje ni bilo potrebno, saj so pridobitelji prostovoljno odpravili pomanjkljivosti že tekom nadzora.

Tudi leta 2015 se bo nadaljevalo s kombiniranimi nadzori, in sicer se bo vršila kontrola prisotnosti znaka za ločeno zbiranje odpadne električne in elektronske opreme istočasno z drugimi administrativnimi nadzori električne in elektronske opreme.

5.3.14. Sodelovanje Carinske uprave Republike Slovenije in Tržnega inšpektorata RS pri nadzoru uvoza proizvodov iz tretjih držav

Po vstopu Slovenije v Evropsko unijo se je na podlagi Uredbe Sveta 339/93/EGS o preverjanju skladnosti s pravili o varnosti proizvodov za izdelke, uvožene iz tretjih držav, okrepil nadzor nad uvozom proizvodov iz tretjih držav. Na podlagi te uredbe sodeluje Tržni inšpektorat RS s Carinsko upravo RS že od leta 2003.

S 1. 1. 2010 se je začela uporabljati Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in sveta z dne 9. 7. 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93, ki ureja sodelovanje med organi za nadzor zunanjih meja in organi za nadzor trga pri nadzoru proizvodov, ki vstopajo na trg Evropske unije. Tako je bilo leta 2014 veliko aktivnosti tržnih inšpektorjev usmerjenih v sodelovanje s Carinsko upravo RS oziroma izvajanje nadzora – presoje skladnosti zadržanih proizvodov na podlagi obvestil Carinske uprave RS.

Za obveščanje Tržnega inšpektorata RS s strani Carinske uprave RS je pomembna določba tretjega odstavka 27. člena Uredbe 765/2008, ki določa, da organi, pristojni za nadzor zunanjih meja, zadržijo sprostitev proizvoda v prosti promet na trgu Evropske unije in če se med izvajanjem kontrol iz prvega odstavka ugotovi karkoli od naslednjega:

- proizvod ima značilnosti, ki vzbujajo verjetnost, da proizvod, kadar je pravilno vgrajen, vzdrževan in uporabljen, resno ogroža zdravje, varnost, varovanje okolja ali kateri koli drugi javni interes iz 1. člena,
- proizvodu ni priložena pisna ali elektronska dokumentacija, obvezna po ustrezni usklajevalni zakonodaji Evropske unije, ali pa ni označen v skladu s to zakonodajo,
- na proizvod je bila nameščena napačna ali zavajajoča oznaka CE,

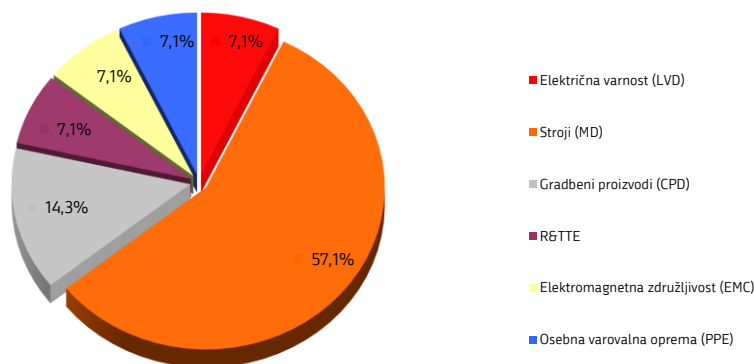
organi, pristojni za nadzor zunanjih meja, takoj uradno obvestijo organe za nadzor trga o vsakem takem zadržanju.

Tržni inšpektorat RS je leta 2014 prejel od Carinske uprave RS 43 pisnih obvestil o zadržanju sprostitve proizvodov v prost promet (77 obvestil leta 2013), od katerih je bilo v 14 primerih (leta 2013 v 33 primerih) ugotovljeno, da gre za neskladne proizvode in sprostitev ni bila dovoljena, v 29 primerih (leta 2013 v 43 primerih) pa neskladnosti niso bile ugotovljene in je bila izvedena sprostitev proizvodov v prost promet.

Primerjava podatkov zadnjih let kaže bistven padec obvestil o zadržanju glede na leto 2011, ki je posledica uveljavitve novega Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti. Le-ta je prinesel drugačne opredelitve zavezancev za skladnost proizvodov, to so gospodarski subjekti, in posledično izvajanje nadzora s strani carine. Ta trend se je nadaljeval tudi leta 2014.

Pri tem se bistvena sprememba nanaša na izvajanje kontrol pri uvozu blaga izven okvira gospodarske dejavnosti oziroma pri t. i. nekomercialnem uvozu. Vendar je možno upoštevati nekatere izjeme pri izvajanju kontrol, ki se nanašajo na nekomercialni uvoz, v kolikor bi šlo za uvoz nevarnih ali prepovedanih proizvodov, saj Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti daje podlago za ukrepanje tudi proti osebam, ki niso gospodarski subjekti.

Poleg naštetega so tržni inšpektorji preko telefonskih razgovorov s carinskimi uradi sproti ugotavljali administrativno skladnost proizvodov z zahtevami in predpisi.

Slika 23: Pregled po direktivah, kjer sprostitev v prosti promet ni bila dovoljena

Tabela v nadaljevanju podaja pregled zadev na podlagi obvestil Carinske uprave RS za zadnjih 10 let:

Leto	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Število obvestil	135	151	315	434	601	705	300	150	77	43
Število prepovedi	10	26	35	210	434	494	169	67	33	14
Število sprostitev	125	125	280	224	167	211	131	83	43	29

Tabela 24: Število zadev na podlagi obvestil Carinske uprave RS

Pred koncem leta je bil organiziran sestanek s predstavniki Finančne uprave RS, Uprave za carine glede dosedanjega izvajanja nadzora nad skladnostjo neživilskih proizvodov pred sprostitvijo v prosti promet, na katerem so bile dorečene tudi usmeritve za bodoče izvajanje nadzora nad skupinami proizvodov.

5.4. DELO NA ČRNO

Po večletnih prizadevanjih (tudi Tržnega inšpektorata RS) je bil v maju 2014 sprejet nov Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, ki se je pričel uporabljati 18. 8. 2014. Z vidika dela Tržnega inšpektorata RS je prinesel dve pomembni spremembi in sicer se je pristojnost nadzora nad posamezniki s tem datumom prenesla na Finančno upravo RS, hkrati pa so pristojnost nadzora nad listinami o izpolnjevanju pogojev dobili področni inšpektorati (zdravstveni na področju zdravstvene dejavnosti, šolski na področju šolstva, itd).

Delo na črno sicer z novim zakonom ni bistveno drugače urejeno in sicer za delo na črno šteje opravljanje dejavnosti oziroma dela v naslednjih primerih:

- pravna oseba ali tuj pravni subjekt, ki je pravna oseba, opravlja dejavnost, ki ni določena v ustanovitvenem aktu, ali če nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti, določene v ustanovitvenem aktu;
- samozaposlena oseba ali tuj pravni subjekt, ki je samozaposlena oseba, opravlja dejavnost, ki ni vpisana v register, ali nima z zakonom predpisanih listin o izpolnjevanju pogojev za opravljanje te dejavnosti;
- pravna oseba, tuj pravni subjekt ali samozaposlena oseba opravlja dejavnost kljub prepovedi opravljanja dejavnosti;
- tuj pravni subjekt opravlja dejavnost v Republiki Sloveniji brez registrirane podružnice ali brez predpisanega dovoljenja;

- pravni subjekt, ki ima sedež v državi članici Evropske unije, Evropskem gospodarskem prostoru ali Švicarski konfederaciji, ne opravlja dejavnosti storitev v skladu z zakonom, ki ureja storitve na notranjem trgu;
- posameznik opravlja dejavnost ali delo in ni vpisan ali nima priglašene delo, kakor to določa ta ali drugi zakoni.

Opravljanje dela na črno je prepovedano in je z zakonom opredeljeno kot prekršek, prav tako je prepovedano oglaševanje dela na črno.

Delo na črno in s tem povezana siva ekonomija močno vpliva na dostopnost in ceno storitev, ki se financirajo iz proračuna (zdravstvo, vrtec, šole, pitna voda...). Pri manjšem prilivu denarja v proračun sta tudi kvaliteta in nivo storitev manjša. Vsi ki se zavestno odločajo, da jim bo delo opravil nekdo, ki za to ni registriran, in jim zato ne bo izdal računa, so – poleg tega, da so lahko kaznovani za sodelovanje pri delu na črno – lahko oškodovani tudi pri varstvu svojih pravic v primeru neustrezne izvedbe del oziroma neustreznega artikla.

Tržni inšpektorat RS kot eden od nadzornih organov na področju dela na črno in izdajanja računov potrošnikom, aktivno sodeluje pri kampanji v boju proti sivi ekonomiji, ki se vodi v skladu z odločitvijo Vlade RS.

Leta 2014 je glede na gospodarsko in socialno stanje v državi Tržni inšpektorat RS še poostрил nadzor nad delom na črno, tako, da je bilo na podlagi določb Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno opravljenih 6310 inšpekcijskih pregledov (leta 2013: 7229). Inšpektorji so zavezancem izdali 504 upravne odločbe, s katerimi so delo na črno prepovedali, 109 opozoril ZIN, izrekli pa tudi 220 opominov in 449 glob (479 plačilnih nalogov in 170 prekrškovnih odločb) ter vložili 18 obdolžilnih predlogov. Za manjše nepravilnosti, (pravni subjekt ni imel registrirane ali vpisane v temeljni akt ene od dejavnosti) so izrekli 325 opozorila ZP-1.

Leta 2014 je Tržni inšpektorat RS prejel 203 prijave zaradi različnih kršitev določb Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

		Upravni ukrepi		Prekrškovni ukrepi				
Leto	Pregledi	Upravna odločba	Opoz. ZIN	Opoz. ZP-1	Opomin	Plačilni nalog	Prekršk. odločba	Obdolž. predlog
2007	3330	390	29	107	89	423	27	40
2008	3282	328	17	84	119	384	47	19
2009	4596	424	9	38	122	422	51	12
2010	4508	343	7	45	165	367	65	10
2011	5215	465	18	156	170	404	157	21
2012	6058	519	36	240	202	406	179	18
2013	7229	541	78	303	215	449	180	19
2014	6310*	504	109	325	220	279	170	18
Skupaj	40528	3514	303	1298	1302	3134	876	157

Tabela 25: Pregled opravljenega dela z izrečenimi ukrepi

Opomba: Število pregledov leta 2014 se je zmanjšalo v primerjavi z letom 2013, ker se je 18. 8. 2014 začel uporabljati novi Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1), zaradi česar je Tržni inšpektorat RS prenehal opravljati nadzor nad posamezniki (šušmarji).

V zvezi z delom na črno je bila na območju Novega Mesta organizirana poostrena akcija nadzora oddajanja prostorov za piknike, in sicer je bilo opravljenih 15 inšpekcijskih pregledov predvsem pri društvih, v 4 primerih pa je bilo ugotovljeno, da gre za delo na črno.

Delo na črno ni enako zaposlovanju na črno! Delo na črno opravlja npr. upokojenec, ki prebela stanovanje, čistilka, ki pride občasno počistiti stanovanje, frizerka, ki pride na dom ali dela v svojem stanovanju, varstvo otrok v stanovanju, nakup različnih izdelkov od fizičnih oseb, običajno preko interneta. Tržni inšpektorat RS prejema tudi veliko število prijav, ki se nanašajo na zaposlovanje na črno, za katerega nadzor je bil pristojen Inšpektorat RS za delo, z novim zakonom pa je tudi ta del nadzora prevzela na Finančna uprava RS. Vse prijave v zvezi z zaposlovanjem na črno so se odstopile v reševanje pristojnemu organu.

5.4.1. Izvajanje dela na črno

Pri nadzoru dela na črno je Tržni inšpektorat RS do prenosa pristojnosti na Finančno upravo RS poseben poudarek dajal nadzoru posameznikov – šušmarjev. Nadzor se je opravljal predvsem na podlagi prijav, prav tako pa so organizirane akcije poostrenega nadzora na posameznih področjih, če se za to pokaže potreba, vendar je v okviru takšnih akcij šušmarje težje odkriti.

Tržni inšpektorat RS je zaradi nadzora dela na črno organiziral delo tako, da se je nadzor lahko vršil tudi v popoldanskih urah in zvečer, saj posamezniki praviloma takrat ne pričakujejo nadzora.

Posamezniki, ki opravljajo delo na črno, so svoje delo prav zaradi poostrenega nadzora v veliki meri preselili iz zunanjih površin v objekte, kjer se takšno delo težje opazi, po drugi strani pa je inšpektorju praktično onemogočen vstop v te prostore. V kolikor inšpektorju lastnik nepremičnine ne dovoli vstopa, inšpektor namreč potrebuje odredbo sodišča, kar otežuje učinkovito ukrepanje inšpektorjev pri preprečevanju takega dela. Odredbo o hišni preiskavi bo sodnik izdal na podlagi vloženega predloga inšpektorja, v katerem mora biti izkazan utemeljen sum, da gre za delo na črno in da bodo v prostoru, ki naj bi ga preiskali, najdeni predmeti in listine, s katerimi je kršitelj storil prekršek. Inšpektor ponavadi razpolaga z zelo skopimi informacijami o domnevnem delu na črno, kar ne zadostuje za izdajo odredbe.

Globe za posameznike, ki opravljajo delo na črno, so se z novim zakonom bistveno zvišale, saj znašajo od 1.000 do 7.000 EUR, nadzorni organi pa globo lahko izrečejo v razponu in ne več v najnižji predpisani meri, kot je veljalo po starem zakonu, ko je inšpektor lahko izrekel le globo v znesku 208,65 EUR. Kot povedano že v uvodu, pa je z 18. 8. 2014 nadzor posameznikov, ki opravljajo delo na črno, prevzela Finančna uprava RS.

Leta 2014 je bilo opravljeno 2157 pregledov pri posameznikih. Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izdanih 235 odločb o prepovedi opravljanja dejavnosti ter izrečenih 409 prekrškovnih ukrepov, od tega 233 plačilnih nalogov, 108 prekrškovnih odločb, 25 opominov, 19 opozoril ZP-1, na ustrezna sodišča pa je bilo vloženih tudi 14 obdolžilnih predlogov.

Prav tako, kot prejšnja leta, je Tržni inšpektorat RS tudi leta 2014 obravnaval 25 tujcev, ki so v Sloveniji opravljali delo na črno, praviloma so od vrat do vrat ali na parkiriščih prodajali različno tekstilno in tehnično blago. Vsi obravnavani tujci so bili državljani Romunije in Madžarske. Pri odkrivanju dela na črno tujih fizičnih oseb je težava v tem, da lahko tržni inšpektor ukrepa le v primerih, če dokaže, da se dejavnost dejansko opravlja, ne pa, če je šlo le za ponujanje blaga, do prodaje pa še ni prišlo.

5.4.2. Oglaševanje dela na črno

Tako kot prejšnja leta, je bil tudi leta 2014 nadzor nedovoljenega reklamiranja organiziran skozi celo leto. Tržni inšpektorji so nadzorovali ponujanje oziroma reklamiranje dela na črno s strani pravnih oseb, zasebnikov ali posameznikov v različnih medijih. Poudarek je bil, kot že nekaj let doslej, na oglaševanju prek svetovnega spleta, saj se na spletu na različnih spletnih oglasnikih in forumih pojavlja vedno več oglasov, s katerimi oglaševalci ponujajo v prodajo razno, ponavadi tehnično blago, ali pa nudijo storitve. Med temi oglasi so bili izbirani oglasi ponudnikov, ki poleg ponudbe navajajo za kontakt le elektronski naslov ali telefonsko številko, ponujajo pa več istovrstnih kosov blaga ali istovrstni kos v različni številkah, barvah, ipd. Elektronski naslovi so navadno anonimni, pa tudi telefonske številke navadno niso objavljene v imeniku, zato je težko odkriti, kdo je dejansko objavil oglas oziroma kdo je oseba, ki je oglas naročila. Tržni inšpektorji v takih primerih za podatke zaprosijo mobilne operaterje, vendar tudi oni velikokrat ne razpolagajo z vsemi iskanimi podatki, sploh, če gre za predplačniške pakete.

Od slovenskih spletnih strani z malimi oglasi izstopa spletni portal www.bolha.com, kjer je dnevno objavljeno več tisoč različnih oglasov. S skrbnikom tega portala Tržni inšpektorat RS že več let zgledno sodeluje, saj skrbnik na podlagi naših obvestil s spletne strani odstranjuje vse sporne oglase.

Veliko težavo predstavljajo spletne strani, ki se nahajajo na tujih strežnikih, ali pa so spletni naslovi registrirani preko tujih registrarjev. V zvezi s takimi stranmi ni mogoče ugotoviti, kdo je lastnik strani, saj so registrirane pod izmišljenimi imeni, pa tudi v primeru, da bi bil subjekt znan, zoper subjekte v tujini tržni inšpektorji ne morejo ukrepati.

V zvezi z nedovoljeno reklamo je bilo opravljenih 265 inšpekcijskih pregledov, izrečenih je bilo 144 ukrepov: 6 upravnih odločb, 30 opozoril ZP-1, 36 opominov, 32 plačilnih nalogov in 40 prekrškovnih odločb.

Med oglasi prevladujejo ponudniki inštruiranja in lektoriranja, fotografiranja, različnih masaž, čiščenja, varstva otrok, pomoči na domu, oddaje apartmajev, prodaje različnih izdelkov po pošti ali internetu, prodaje drv.

V zvezi s problematiko inštruiranja je potrebno povedati, da so bile inštrukcije, prevajanje in lektoriranje, ki se opravljajo občasno, z novim Pravilnikom o osebnem dopolnilnem delu uvrščene na seznam osebnega dopolnilnega dela. Na nujnost takšne ureditve je Tržni inšpektorat RS opozarjal že več let, zato menimo, da se bo na ta način bistveno zmanjšalo oglaševanje in opravljanje teh del na črno.

5.5. TRGOVINA

Način in pogoje za opravljanje trgovinske dejavnosti določa Zakon o trgovini in na njegovi podlagi izdana Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih za opravljanje trgovinske dejavnosti in pravilnik o minimalni stopnji izobrazbe za opravljanje trgovinske dejavnosti.

Nadzor prodajaln se je opravljal sočasno z nadzorom drugih predpisov, kot na primer Zakona o varstvu potrošnikov, Zakona o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti in Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno.

Inšpekcijski pregledi so se opravljali v prodajnih objektih in zunaj njih – na tržnicah, sejmi, prireditvah in predstavitev pri gospodarskih družbah, samostojnih podjetnikih posameznikih in kmetijskih pridelovalcih ter tudi fizičnih oseb, ki so opravljale trgovinsko dejavnost na črno.

Tržni inšpektorji so opravili nadzor izpolnjevanja minimalnih tehničnih in drugih pogojev za opravljanje trgovinske dejavnosti, opravili kontrolo evidentiranja poslovnih dogodkov v zvezi s stanjem blaga, opremljenosti blaga s predpisanimi listinami o skladnosti in spremnimi listinami, deklaracijami blaga v slovenskem jeziku, kjer je to s posebnimi predpisi določeno, ter označenost blaga s cenami. Pri prodaji zunaj prodajaln so preverjali tudi, ali si je prodajalec pridobil pisno soglasje lastnika oziroma upravljavca prostora.

Leta 2014 je bilo na področju opravljanja trgovinske dejavnosti po določenih Zakona o trgovini opravljenih 1615 pregledov. V primeru ugotovljenih nepravilnosti so tržni inšpektorji ukrepali v skladu s posameznimi zakonskimi določili z izdajo upravne odločbe, s katero so kršitelju odredili odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti, ali pa mu prepovedali prodajo. Tako je bilo iz naslova nadzora opravljanja trgovinske dejavnosti leta 2014 izdanih 73 upravnih odločb. Zaradi ugotovljenih manjših nepravilnosti pri opravljanju trgovinske dejavnosti so tržni inšpektorji v 219 primerih izrekli opozorilo ZIN.

Zaradi ugotovljenih prekrškov po Zakonu o trgovini je bila 100 subjektom izrečena sankcija po Zakonu o prekrških. Tako je bilo izdanih 28 odločb o prekršku, 35 plačilnih nalogov in 37 opominov. Zaradi manjših kršitev je bilo izrečenih še 291 opozoril ZP-1.

5.6. GOSTINSTVO

Tržni inšpektorji so kot eno izmed stalnih nalog Tržnega inšpektorata RS tudi skozi celo leto 2014 opravljali nadzor nad izvajanjem gostinske dejavnosti in sicer tako v okviru planiranih akcij po vodilih za nadzor, po prijavah, v okviru koordiniranih akcij ter na lastno pobudo. Tržni inšpektorji so pri oseb, ki opravljajo gostinsko dejavnost, ugotavljali, ali so vpisani za opravljanje gostinske dejavnosti oziroma imajo dejavnost določeno v temeljnem aktu, ali izpolnjujejo vse pogoje po navedenih pravilnikih, ali imajo označene cene gostinskih storitev in ali gostom izdajajo račune za opravljeno storitev.

Opravljanje gostinske dejavnosti je urejeno z Zakonom o gostinstvu, Pravilnikom o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti, Pravilnikom o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost in Pravilnikom o kategorizaciji nastanitvenih obratov.

Tržni inšpektorji nadzirajo gostinske lokale tudi v nočnem času in ugotavljajo kršitve obratovalnega časa skozi celo leto, največkrat na predlog policijskih uprav in na podlagi prijav občanov. Glede na trenutno finančno situacijo in glede na to, da je Policija na terenu prisotna 24 ur na dan in da je tudi pristojna za nadzor obratovalnega časa gostinskih obratov na podlagi 18. člena Pravilnika o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost, je Tržni inšpektorat RS zaradi ekonomske izvedbe postopkov z navedenim že seznanil tudi Generalno policijsko upravo, saj lahko policisti sami, brez prisotnosti tržnega inšpektorja,

ugotavljajo oz. zaznavajo kršitve obratovalnega časa gostinskih obratov, tako na podlagi lastne zaznave, kot tudi na podlagi prejetih prijav.

Tržni inšpektorat RS kot prekrškovni organ oz. tržni inšpektorji lahko namreč na podlagi zaznav policistov in kvalitetnih predlogov za uvedbo postopka o prekršku izvedejo prekrškovni postopek, brez da bi bili sami prisotni pri storitvi prekrška.

Ugotavljanje ostalih morebitnih nepravilnosti ali kršitev, ki se ne tičejo samega obratovalnega časa (kot npr. registracija, pogoji, ceniki, računi), lahko tržni inšpektorji opravljajo v okviru rednega, to je dopoldanskega in popoldanskega delovnega časa in ni potrebno nadurno delo. Tržni inšpektorat RS pa kljub temu še vedno spremlja in opravlja nadzore v gostinskih obratih, ki nudijo mehansko ali živo glasbo za ples, ki svojo dejavnost izvajajo pretežno v večernem oz. nočnem času in predstavljajo večje varnostno tveganje za obiskovalce.

Tržni inšpektorji so tako skupno na področju gostinstva leta 2014 opravili 3006 pregledov (2924 pregledov leta 2013). Ob ugotovljenih kršitvah gostinske zakonodaje so tržni inšpektorji zoper kršitelje upravno in prekrškovno ukrepali in izdali 219 upravnih odločb, s katerimi so gostincem odredili odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti in nepravilnosti, v primeru manjših kršitev pa izrekli 777 opozoril v skladu z Zakonom o inšpekcijskem nadzoru. Zoper gostince so tržni inšpektorji tudi prekrškovno ukrepali z izdajo 257 prekrškovnih odločb z izrekom globe, 43 plačilnih nalogov, 351 opominov in gostincem izrekli tudi 897 opozoril ZP-1 zaradi manjših kršitev.

5.6.1. Nadzor gostinskih obratov, ki nudijo mehansko ali živo glasbo za ples

Tržni inšpektorat RS na področju gostinstva med drugim nadzira tudi spoštovanje 43. člena Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti (Pravilnik), ki poleg pogojev za sam prostor, določa tudi, da mora biti v času obratovanja v gostinskem obratu, ki nudi mehansko ali živo glasbo za ples oziroma družabni program, zagotovljeno tekoče spremljanje trenutnega števila obiskovalcev gostinskega obrata, kot tudi na vidnem mestu označeno število obiskovalcev, ki jih obrat lahko hkrati sprejme (kapaciteta). Ker gre v takem primeru za večje število obiskovalcev, predstavlja to tudi večje varnostno tveganje.

S spremembo Pravilnika leta 2014, je bila iz navedenega člena (prej člen 52.) iz prvega odstavka črtana alineja »proti hrupu zaščiten prostor tako, da glasba ne moti bližnje okolice«, tako da glede nadzora v tem smislu ni več dileme, da bi se le-ta opravljal s strani tržnih inšpektorjev.

V mesecu decembru je v tovrstnih gostinskih obratih organiziranih več prireditev kot običajno, na kar se odzovejo tudi obiskovalci, kar pa seveda lahko oteži tekoče spremljanje trenutnega števila obiskovalcev gostinskega obrata. Gostinec mora kljub temu poskrbeti, da lahko v vsakem trenutku z zagotovostjo izkaže število gostov, ki se nahajajo v lokalu. Pravilnik ne določa, na kakšen način naj gostinec to zagotovi, vendar pa mu nalaga, da to mora zagotoviti, zato je to njegova naloga.

Tržni inšpektorji so zato čez cel mesec december 2014 skupaj z ostalimi nadzornimi organi (zdravstvenimi inšpektorji, inšpektorji Finančne uprave RS, inšpektorji za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami in policisti), opravljali nadzor nad gostinci, ki so imeli živo glasbo ali pa so le-to predvajali mehansko za večje število obiskovalcev. Opravljenih je bilo 23 pregledov, pri čemer so bile v 4 primerih ugotovljene nepravilnosti v zvezi z označenostjo kapacitete in zagotavljanjem štetja gostov, v 3 primerih gostinec ni imel zagotovljenega prostora za nastopajoče, v enem primeru pa garderobe za nastopajoče. v

dveh primerih so bile ugotovljene pomanjkljivosti v zvezi s ceniki (neoznačenost oz. neustrezna označenost), v treh primerih pa je bila ugotovljena kršitev obratovalnega časa.

Glede na majhno število kršitev spremljanja števila obiskovalcev, je mogoče zaključiti, da gostinci spoštujejo določila v zvezi s samim štejetjem gostov, kar je iz vidika varnosti v primeru nepredvidenega dogodka seveda nujno, vendar pa je potrebno poudariti, da je hkrati potrebno spoštovati tudi določbe predpisov, ki urejajo samo kapaciteto tovrstnih objektov.

5.6.2. Opravljanje gostinske dejavnosti v glavni turistični sezoni

Tržni inšpektorat RS je leta 2014 v času glavne turistične sezone od 15. 6. do 15. 9. 2014, izvajal nadzor opravljanja gostinske dejavnosti, urejenosti avtorskih pravic in reklamiranja alkohola in tobakovih izdelkov.

Ponudniki gostinskih storitev pomembno prispevajo k rasti slovenskega turističnega gospodarstva, zato je pomembno, da je področje gostinstva urejeno. Gostinstvo namreč predstavlja pomemben segment turistične ponudbe Slovenije. Tako tuji kot tudi domači gosti si deželo in kraje zapomnijo tudi po gostinski ponudbi in Slovenijo lahko štejemo med kulinarčno bogato in zanimivo destinacijo.

Tržni inšpektorat RS zato redno opravlja nadzor na tem področju. V zgoraj navedenem obdobju so tako tržni inšpektorji opravili poostren nadzor gostinskih obratov in v tem obdobju na območju Slovenije pregledali 522 gostincev. V poletnem času se gostinska dejavnost opravlja tudi zunaj gostinskih obratov na raznih prireditvah, kopališčih, mestnih središčih, na stojnicah, kioskih, prireditvenih šotorih itd., zato so inšpektorji preverili tudi to gostinsko dejavnost.

Kršitve, ki so bile ugotovljene, so se nanašale predvsem na minimalne tehnične pogoje, ki jih morajo gostinci izpolnjevati v skladu s Pravilnikom o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti (Pravilnik), kršitve predpisov s področja urejenosti avtorskih pravic ter nedovoljenega oglaševanja alkohola in tobaka. Večino kršitev so gostinci takoj odpravili, zaradi česar so bila izrečena opozorila po Zakonu o prekrških in v nekaterih primerih tudi opozorila z naložitvijo odprave nepravilnosti po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru. Skupaj je bilo izrečenih 364 opozoril po Zakonu o prekrških in 245 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru. V primeru večjih kršitev so bile izdane upravne odločbe z naložitvijo odprave nepravilnosti in prekrškovne odločbe in sicer je bilo izrečenih 67 glob in 115 opominov.

5.6.3. Opravljanje gostinske dejavnosti na smučiščih in drsališčih

Tržni inšpektorji so v času smučarske sezone, torej pretežno v obdobju od sredine decembra 2013, pa do marca 2014 opravljali nadzor označevanja cen gostinskih storitev in izdajanja računov pri opravljanju gostinske dejavnosti na smučiščih in drsališčih ter v obratih v neposredni bližini le-teh. Nekatere nadzore so opravljali skupaj z ostalimi nadzornimi organi (Davčno upravo, Policijo, Inšpekcijo za žičniške naprave in smučišča, Inšpektoratom za notranje zadeve, Inšpektoratom za delo).

Pregledanih je bilo 26 subjektov na območju celotne Slovenije. Inšpektorji so pri nadzoru posebno pozornost namenili označevanju cen gostinskih storitev in izdajanjem računov. Pri tem so bili še posebej pozorni na prehrabene gostinske obrate na smučiščih, kot so brunarice, »jurčki« in podobno. V gostinskih obratih so inšpektorji pregledali tudi izpolnjevanje minimalnih tehničnih pogojev za opravljanje gostinske dejavnosti, kot jih

določa Zakon o gostinstvu in na njegovi podlagi sprejeti podzakonski predpisi, urejenost avtorskih pravic pri javnem predvajanju glasbe ter oglaševanje alkohola in tobačnih izdelkov. Hkrati je bilo preverjeno tudi poslovanje subjektov, ki v smučarskih središčih turistom izposojajo smučarsko opremo (smuči, smučarske deske, smučarske čevlje) in drsalke, ter ostala ponudba (npr. vožnja z motornimi sanmi).

Pri 5 subjektih že ob samem nadzoru ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, zato je bil postopek ustavljen na zapisnik. Nepravilnosti, ki pa so se pojavljale so inšpektorji ustrezno sankcionirali oz. kjer je bilo mogoče, so zavezanci nepravilnosti tudi takoj odpravili (predvsem označitev cen in označitev imena in vrste obrata ter firme).

Pri nadzoru so bile tako ugotovljene različne kršitve in sicer neoznačitev cen blaga in storitev, neurejen prenos avtorskih pravic, neizpolnjevanje minimalnih tehničnih pogojev, ni bilo označenega imena in vrste obrata in tudi ne firme in sedeža družbe, ni bilo navedenega obratovalnega časa.

Skupno so bile zaradi navedenih nepravilnosti izdane 4 odločbe o odpravi nepravilnosti in pomanjkljivosti. V primeru manjših nepravilnosti, ki so jih zavezanci takoj odpravili, inšpektorji niso izdali ureditvenih odločb, ampak so izrekli 7 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru. Zaradi ugotovljenih kršitev so inšpektorji izrekli tudi 8 opozoril po ZP-1.

Tovrsten nadzor je seveda odvisen od vremenskih razmer in delovanja smučišč, le-te pa v sezoni 2013/14 niso bile najbolj ugodne, zato je bilo temu primerno tudi število pregledov.

5.6.4. Opravljanje dejavnosti turističnih kmetij

Tržni inšpektorji nadzor na turističnih kmetijah opravljajo poleg Zakona o varstvu potrošnikov tudi na podlagi Zakona o gostinstvu in njegovimi podzakonskimi predpisi (predvsem Pravilniku o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti).

29. 4. 2014 je začel veljati Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 26/2014), ki je v 71. členu razveljavil del prvega odstavka 15. člena Zakona o gostinstvu in sicer tako, da sedaj po Zakonu o gostinstvu lahko kmet opravlja gostinsko dejavnost zgolj kot dopolnilno dejavnost in ne več tudi na podlagi zakona, ki ureja gospodarske družbe, torej ne več v neki drugi statusni obliki, npr. kot s.p. ali d.o.o. Hkrati sta razveljavljena tudi 2. in 3. odstavek 15. člena Zakona o gostinstvu.

V kolikor torej subjekt opravlja gostinsko dejavnost na kmetiji in nima dovoljenja Upravne enote za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji, temveč opravlja dejavnost v okviru s.p. ali d.o.o., se mora odločiti za eno izmed ostalih vrst gostinskih obratov (npr. okrepčevalnica, gostilna, gostišče), saj svoje dejavnosti ne more opravljati v eni izmed oblik, ki jih Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti podrobneje opredeljuje v členih od 46. do vključno 49., torej kot turistična kmetija, kmetija z nastanitvijo, izletniška kmetija ter vinotoč in osmica.

ZKme glede prenehanja veljavnosti 15. člena ZGos ni določil prehodnega obdobja, medtem ko Pravilnik določa šestmesečno prehodno obdobje. Je pa ZKme v 64. členu določil prehodno obdobje za usklajitev dopolnilne dejavnosti in sicer do 1. 1. 2016. Navedeno pomeni, da se morajo kmetje do takrat odločiti v kakšni obliki bodo izvajali dejavnost, torej ali kot dopolnilna dejavnost ali pa v kakšni izmed statusnih oblik (npr. s.p., d.o.o.) in do 1. 1. 2016 svoje poslovanje ustrezno uskladiti z določbami ZKme.

ZKme v 6. odstavku 99. člena sedaj namreč določa, da se na kmetiji ne sme opravljati posamezna vrsta dopolnilne dejavnosti na kmetiji, če je nosilec ali član kmetije samostojni podjetnik posameznik, registriran za istovrstno dejavnost, ali zakoniti zastopnik pravne osebe ali ima večinski delež v pravni osebi, registrirani za istovrstno dejavnost. Za nadzor nad spoštovanjem določil ZKme je pristojna kmetijska inšpekcija, ki prepove opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji, če je na kmetiji za istovrstno dejavnost hkrati registrirana dejavnost kot samostojni podjetnik ali pravna oseba (8. alineja prvi odstavek 175. člena ZKme).

S tem naj bi zakonodajalec oz. stroka želela preprečiti delovanje t. i. »dvoživk«, ki so se pojavljale na kmetijah in sicer tako, da je kmet deloval tako kot s.p. kot tudi opravljal gostinsko dejavnost kot svojo dopolnilno dejavnost na kmetiji.

V kolikor tržni inšpektor torej zazna, da kmet opravlja gostinsko dejavnost na oba načina, o tem seznani kmetijsko inšpekcijo, sam pa še vedno preveri izdajanje računov. Nadzori so se tako večinoma vršili skupaj s kmetijskimi inšpektorji.

Tržni inšpektorji so tako v poletnih mesecih leta 2014 opravljali nadzor nad izvajanjem gostinske dejavnosti na turističnih kmetijah ter izdajanjem računov za gostinske storitve. Poudarek je bil na izdaji računov za opravljene gostinske storitve, obsegu ponudbe in izpolnjevanju minimalnih pogojev za opravljanje te dejavnosti ter kategorizaciji nastanitvenih obratov.

Turistične kmetije oglašujejo svojo dejavnost v lokalnih časopisih, turističnih brošurah in pa tudi na spletnih straneh. Bivanje na turističnih kmetijah je privlačno predvsem zaradi domačega vzdušja, spoznavanja kmečkega okolja in ponudbe domačih pridelkov, ki jih gostje tudi pričakujejo.

Navedeno torej pomeni, da je pristojnost tržnih inšpektorjev pri zavezancih, ki opravljajo gostinsko dejavnost kot svojo dopolnilno dejavnost, omejena na določbe glede izpolnjevanja minimalnih tehničnih pogojev kot jih določa Pravilnik v poglavju o opravljanju gostinske dejavnosti na turističnih kmetijah (46. – 49. člen) in pa seveda na cenike ter izdajanje računov.

Problem, ki ga vidijo na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo je tudi v samem poimenovanju turističnih kmetij, kar smo zaznali tudi sami na terenu in sicer tako, da gostinec registrira ime firme kot npr. »Turistična kmetija pr'Tirs d.o.o.«, pri čemer ne gre za »pravo« turistično kmetijo, torej za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji, temveč za klasično vrsto gostinskega obrata, vendar pa tržni inšpektor v tej fazi še ne more ukrepati, saj je to stvar zakonodajalca, da zadevo, v kolikor se izkaže za nujno potrebno, uredi tako, da posameznega imena firme ni mogoče registrirati.

Glede na navedeno so tržni inšpektorji leta 2014 preverjali stanje na terenu, opozarjali oz. seznanjali zavezance z navedenimi predpisi in se pri inšpekcijskih pregledih osredotočali predvsem na preverjanje izdajanja računov in na cenike, ter tako posledično k spodbujanju k ureditvi stanja, ki bo usklajeno z navedenimi spremembami. Zavedamo se namreč, da je zavezancev veliko, da ne gre za majhne spremembe, da ZKme glede sprememb ZGos ni predvidel niti prehodnega obdobja, da pa ga je predvidel pri ureditvi dopolnilne dejavnosti in bi bilo torej neživljenjsko pričakovati, da bodo zadeve urejene čez noč ter da gostinstvo, predvsem pa pristne turistične kmetije predstavljajo pomemben del slovenskega turizma in promocije Slovenije.

Inšpektorji Tržnega inšpektorata RS so opravili 60 pregledov pri navedenih zavezancih. Kot že navedeno, so bili tokrat pregledi prvenstveno usmerjeni k pregledu stanja in

opozarjanju, kar naj bi privedlo do ureditve stanja do izteka prehodnega obdobja, pretežno pa k izdajanju računov in cenikom.

Zavezancem so bili zaradi cenikov in neizdanih računov izdani štiri plačilni nalogi, zaradi ugotovljenih nepravilnosti, ki se nanašajo predvsem na minimalne tehnične pogoje, avtorske pravice in pa tudi določbe Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, je bilo izrečenih 22 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru in pa 21 opozoril po Zakonu o prekrških. Zaradi ugotovljenih kršitev gostinske zakonodaje in kršitev predpisov s področja urejenosti avtorskih pravic je bilo izdanih tudi 5 upravnih odločb in 3 prekrškovne odločbe z izrekom opomina. V 19 primerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti iz pristojnosti Tržnega inšpektorata oz. je šlo za manjše nepravilnosti, ki so jih zavezanci takoj odpravili, zato je bil postopek zoper njih ustavljen.

5.6.5. Kategorizacija nastanitvenih obratov

V mesecu septembru 2014 je bil subjektom, ki so registrirani za opravljanje nastanitvene gostinske dejavnosti, poslan vprašalnik v zvezi z opravljanjem dejavnosti. Izpolnjeni vprašalniki so bili tako tudi v pomoč inšpektorjem pri opravljanju nadzora, hkrati pa so delovali tudi preventivno, saj so nekateri zavezanci še pred pregledom inšpektorja pristopili k odpravi morebitnih nepravilnosti.

Tržni inšpektorji so nato v mesecu oktobru 2014 opravljali nadzor nad izvajanjem kategorizacije nastanitvenih obratov v skladu s Pravilnikom o kategorizaciji nastanitvenih obratov, sprejetim na podlagi Zakona o gostinstvu.

Pregledanih je bilo 140 subjektov na območju celotne Slovenije. Tržni inšpektorji so od izvajalca dejavnosti zahtevali, da na vpogled izroči listine, iz katerih je razvidno, da je bila opravljena kategorizacija (evidenčni list, kategorizacijski list, poročilo o samoocenitvi ali poročilo o ocenitvi v primeru ocene s strani ocenjevalca). Preverili so, ali ima nastanitveni obrat na zunanji strani objekta ali v prostoru za sprejemanje gostov na vidnem mestu izobešeno tablo z označbo kategorije, ter če ima vrsto in kategorijo označeno tudi v cenikih in v drugih komunikacijah. Nato so inšpektorji opravili kontrolo kategorizacije. Nadzor je potekal tako, da so na podlagi kategorizacijskega lista in poročila o samoocenitvi ali poročila o ocenitvi po metodi na preskok opravili kontrolo najmanj 10 obveznih ali izbirnih elementov, odvisno od vrste nastanitvenega obrata.

V zvezi z vpisom v register pri Slovenski turistični organizaciji (slovenia.info/registerno/), je potrebno na tem mestu poudariti, da morajo nastanitveni obrati opraviti kategorizacijo v skladu s Pravilnikom o kategorizaciji nastanitvenih obratov, ki nikjer ne predpisuje zgolj elektronskega postopka, zato je lahko kar nekaj subjektov z opravljeno kategorizacijo, ki so jo izvedli ročno (izpolnjen evidenčni in kategorizacijski list, ter poročilo) in v kolikor Slovenske turistične organizacije o tem niso obvestili, niso zavedeni v navedenem registru, na podlagi katerega so pač lahko bolj razpoznavni, ni pa obvezen. Zato lahko prihaja tudi do odstopanj med oglaševanimi nastanitvenimi obrati in tistimi, ki so vpisani v register, pri čemer torej ni nujno, da tisti, ki niso v registru, niso tudi opravili kategorizacije.

V primeru, da je tržni inšpektor pri nadzoru ugotovil, da obrat ne izpolnjuje pogojev kategorizacije, ker izvajalec dejavnosti obrata ni kategoriziral, ali so ugotovljene večje kršitve, je izdal ureditveno odločbo, s katero je odredil, da je potrebno ugotovljene pomanjkljivosti in nepravilnosti odpraviti ter določil rok za njihovo odpravo. Večina subjektov je v roku nepravilnosti tudi odpravila. Zaradi navedenih ugotovljenih nepravilnosti, je bilo izdanih 20 upravnih odločb.

Inšpektorji so poleg nepravilnosti in pomanjkljivosti v zvezi s samo kategorizacijo (neopravljena kategorizacija, neizpolnjevanje minimalnih tehničnih pogojev), ugotavljali tudi neurejenost v zvezi z avtorskimi pravicami pri javnem predvajanju glasbe. Skupno so bile tako izdani 2 odločbi o odpravi nepravilnosti in pomanjkljivosti.

V primeru manjših nepravilnosti, ki so jih gostinci takoj odpravili, inšpektorji niso izdali ureditvenih odločb, ampak so izrekli 84 opozoril ZIN.

Zaradi ugotovljenih kršitev so inšpektorji tudi prekrškovno ukrepali in sicer so izdali 6 opominov in 58 opozoril ZP-1.

V pregledih je bilo ugotovljeno, da zavezanci ne izpolnjujejo pogojev za kategorijo, ki jo imajo označeno in za katero so opravili samoocenitev. Predvsem je to v primerih do 3*, ko gostinci opravijo samoocenitev, zato po opravljenih pregledih spremenijo kategorijo v nižjo, za katero izpolnjujejo pogoje.

Pri izpolnjevanju minimalnih pogojev oz. pogojev za posamezno kategorijo, je največkrat ugotovljeno, da je v sobah pomanjkljiva oprema (ni nameščenih navodil za ravnanje v primeru nevarnosti, ni cenikov po sobah, ni označena kategorija z zvezdicami, v kopalnicah je premajhno število brisač, ni televizorja, ni dovolj svetilk, ni telefona, ni zadostnega števila obešalnikov), prav tako pa tudi gostinci ne izobesijo table z označbo kategorije, ne označijo obrata s firmo in sedežem gostinca ter na cenikih ne označijo vrste in kategorije obrata.

5.7. OBRT

Obrtna dejavnost in obrti podobne dejavnosti se lahko opravljajo v skladu s pogoji, ki jih določata Obrtni zakon in Uredba o obrtnih dejavnostih. Uredba določa obrtne dejavnosti, za opravljanje katerih je, zaradi varovanja življenja, zdravja in premoženja ljudi ali zaradi zagotavljanja varstva okolja, potrebna ustrezna poklicna usposobljenost. Z Uredbo so nekatere dejavnosti, ki so se prej uvrščale med obrti podobne in za katere ni bilo potrebno pridobiti obrtnega dovoljenja, uvrščene med obrtne dejavnosti.

Obrtna dejavnost je pridobitna proizvodna ali storitvena dejavnost, ki se opravlja na podlagi individualnih naročil, ali v majhnih serijah, ki se trajno opravlja s stroji, orodji in tehničnimi napravami, ki so primerne za opravljanje le-te in nimajo značaja tekočih trakov ali avtomatiziranega delovnega procesa.

Prijave v zvezi z obrtno dejavnostjo se največkrat nanašajo na neizdajo računa potrošnikom ali na nepravilno opravljeno storitev, kar inšpektorat nadzira z vidika določil Zakona o varstvu potrošnikov. V inšpekcijskem postopku se velikokrat izkaže, da račun dejansko ni bil izdan. Prav tako se veliko prijav nanaša na povzročanje prekomernega hrupa ali na obratovanje brez gradbenih in uporabnih dovoljenj. Ta problematika ni urejena z Obrtnim zakonom, pač pa je to stvar okoljskih in gradbenih predpisov, ki sodijo v pristojnost okoljske in gradbene inšpekcije, katerima so takšne prijave posredovane.

Tržni inšpektorji so na podlagi Obrtnega zakona leta 2014 opravili 651 inšpekcijskih pregledov in zavezancem v zvezi s kršitvami izrekli 434 ukrepov. Število ukrepov je relativno veliko, vendar se v veliki večini nanašajo na določbe Zakona o varstvu potrošnikov, saj poslovanje posameznega zavezanca inšpektorji preverjajo celostno, z vidika vseh predpisov, ki so v pristojnosti Tržnega inšpektorata RS. Kot je razvidno iz podatkov v nadaljevanju, pa je v veliki večini šlo za manjše kršitve, ki so bile odpravljene tekom pregledov, posledično so se v zavezancem v večji meri izrekala opozorila.

Število ugotovljenih kršitev je glede na opravljeno število inšpekcijskih pregledov relativno majhno.

V mesecu marcu in aprilu 2014 je potekal nadzor vulkanizerske dejavnosti. Poudarek nadzora je bil na izvajanju določil Zakona o varstvu potrošnikov, predvsem na izdajanju računov in označevanju cen, hkrati pa se je preverjalo še izpolnjevanje ostalih zahtev iz predpisov v pristojnosti Tržnega inšpektorata RS. Inšpektorji so v okviru poostrene akcije opravili skupaj 214 inšpekcijskih pregledov. Največ, kar 102 kršitvi sta bili ugotovljeni v zvezi z izdanimi garancijskimi listi za pnevmatike, pri čemer je večinoma šlo za nepopolne podatke. V zvezi z označevanjem cen blaga in storitev je bilo ugotovljenih 22 kršitev, v zvezi z neizdajanjem računov in neomogočanjem preverjanja pravilnosti zaračunanega zneska pa 28. Prav tako je bilo v 27 primerih ugotovljeno, da se opravlja dejavnost brez obrtnega dovoljenja, vendar večinoma zato, ker zavezanci niso bili seznanjeni, da ga po novi ureditvi potrebujejo. Na podlagi ugotovljenih kršitev je bilo zavezancem izrečenih kar 250 ukrepov. Izrečeni so bili naslednji ukrepi: 37 upravnih odločb, 68 opozoril po 33. členu ZIN, 9 glob, 38 opominov in 98 opozoril ZP-1.

V aprilu in maju 2014 je potekal poostren nadzor gradbenih dejavnosti, s poudarkom na odkrivanju posameznikov, ki opravljajo delo na črno. Inšpektorji so pri zavezancih sicer preverjali izpolnjevanje zahtev vseh predpisov iz pristojnosti Tržnega inšpektorata RS.

Inšpektorji so v okviru te akcije opravili 109 inšpekcijskih pregledov, pri katerih je bilo odkritih 12 posameznikov – šušmarjev, ki so opravljali delo na črno. V 4 primerih je bila ugotovljena tudi soudeležba pri delu na črno. V 7 primerih zavezanci za dejavnost, ki so jo opravljali, niso imeli pridobljenega obrtnega dovoljenja, vendar so si ga v večini primerov pridobili že tekom inšpekcijskega postopka. Hkrati so bili v luči sive ekonomije inšpektorji še posebej pozorni na izdajanje računov, pri čemer je bilo v 11 primerih ugotovljeno, da zavezanci potrošnikom za svoje storitve računa niso izdali, v 16 primerih pa je bilo ugotovljeno, da cene storitev niso ustrezno označene in v 3 primerih zavezanci niso upoštevali označenih cen. Na podlagi ugotovitev inšpekcijskih pregledov so inšpektorji zavezancem izdali oziroma izrekli 74 ukrepov. Inšpektorji na terenu ugotavljajo, da se ne opravlja več toliko gradbenih del, kot v preteklih letih in je bilo zato tudi odkritih toliko manj gradbišč.

V mesecu novembru 2014 je potekal poostren nadzor dejavnosti vzdrževanja in popravil motornih vozil, kamor se štejejo mehanična in električna popravila, servisiranje vozil, popravilo karoserij pa tudi vulkanizerska dela. Nadzor se je vršil predvsem v luči preprečevanja sive ekonomije, zato so bili inšpektorji še posebej pozorni na izdajanje računov in ustrezna dovoljenja, v konkretnem primeru obrtna. Nekatere od dejavnosti vzdrževanja in popravil motornih vozil so se namreč po stari ureditvi, torej pred 3. 8. 2013 uvrščale med obrti podobne, sedaj pa so to obrtne dejavnosti, za katero je potrebna ustrezna usposobljenost in s tem obrtno dovoljenje. Skupaj je bilo opravljenih 163 inšpekcijskih pregledov, pri čemer v 53 primerih kršitve niso bile ugotovljene. Skupaj je bilo zavezancem izrečenih 110 ukrepov, od tega 10 upravnih odločb, 51 opozoril z rokom za odpravo nepravilnosti po določbah Zakona o inšpekcijskem nadzoru, 4 plačilni nalogi, 6 opominov po Zakonu o prekrških in 39 opozoril po 53. členu Zakona o prekrških. Inšpektorji so v kar 58 primerih ugotovili, da zavezanci nimajo pridobljenega obrtnega dovoljenja za dejavnost, ki jo opravljajo. V večini primerov so si zavezanci takoj po opravljenem pregledu dovoljenje pridobili, kar pomeni, da so dejansko izpolnjevali pogoje za opravljanje dejavnosti, pridobitev dovoljenja je bila zato zgolj formalnost, v 6 primerih pa je bilo zavezancem z odločbo prepovedano opravljanje dejavnosti, ker si obrtnega dovoljenja niso pridobili.

Razlog za to, da zavezanci niso imeli pridobljenih obrtnih dovoljenj, je bil največkrat v tem, da da podjetniki pri registraciji niso prejeli ustreznih informacij o tej obveznosti.

S strani Obrtno podjetniške zbornice smo bili obveščeni, da se na terenu opravlja veliko obrtnih dejavnosti čezmejno, torej s strani subjektov s sedežem v državah članicah EU, zaradi česar so inšpektorji temu vprašanju posvetili posebno pozornost, še posebej na obmejnih področjih, vendar na terenu niso odkrili nobenega primera čezmejnega opravljanja obrtne dejavnosti. V vsem tem času inšpektorat tudi ni prejel niti ene prijave, iz katere bi izhajalo takšno opravljanje dejavnosti, smo pa obravnavali posameznike – tujce, ki so opravljali delo na črno in pa subjekte, ki so čezmejno opravljali trgovinsko dejavnost.

5.8. VARSTVO KONKURENCE

Tržni inšpektorat RS je tudi leta 2014 prejel kar nekaj prijav nelojalne konkurence, ki se presoja po Zakonu o varstvu konkurence, katerega sprejetje sega v leto 1993 in je ob upoštevanju vseh sprememb, ki so se zgodile na tem področju, postal precej nepregleden in nekonsistenten. Je pa to nepreglednost in nekonsistentnost deloma popravil leta 2007 sprejet Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, po katerem se presojajo primeri nelojalne konkurence, ki hkrati pomeni zavajanje potrošnikov.

Zakon o varstvu konkurence v 13. členu določa, da je nelojalna konkurenca dejanje podjetja pri nastopanju na trgu v nasprotju z dobrimi poslovnimi običaji in s katerim se povzroči ali utegne povzročiti škodo drugim udeležencem na trgu. Med primeri posameznih dejanj zakon določa tudi neupravičeno uporabo imena, firme, znamke ali kakšne druge oznake drugega podjetja, ne glede na to, ali je drugo podjetje dalo soglasje, če se s tem ustvari ali utegne ustvariti zmeda na trgu, ali prodaja blaga z označbami ali podatki, ki ustvarjajo ali utegnejo ustvariti zmedo glede izvora, načina proizvodnje, kakovosti in drugih lastnosti blaga, ali dejanja, usmerjena v prekinitev poslovnega razmerja med drugimi podjetji ali k preprečevanju ali oteževanju takih razmerij, itd.. Za uvedbo inšpekcijskega postopka zaradi prepovedanih dejanj nelojalne konkurence mora podjetje (oškodovanec) na pristojno sodišče predhodno vložiti tožbo zaradi dejanj nelojalne konkurence, zato sama prijava na Tržni inšpektorat RS ne zadostuje. Tržni inšpektor lahko namreč izda upravno odločbo na podlagi prijave tožeče stranke, s katero začasno prepove dejanja nelojalne konkurence, vendar le, če je na pristojno sodišče vložena tožba zaradi nelojalne konkurence, kot to določa 28. člen Zakona o varstvu konkurence. Zoper kršitelja pa tržni inšpektor lahko ukrepa tudi prekrškovno, kot to določata 30. in 31. člen zakona, vendar le, če so izpolnjeni pogoji, ki so določeni v Zakonu o prekrških. Za uvedbo prekrškovnega postopka na predlog oškodovanca je potrebno vložiti pisni predlog, ki mora vsebovati podatke o kršitelju, časovni in krajevni opis prekrška z navedbo dejstev in vseh materialnih dokazov, ki kažejo na sum storitve prekrška.

Največ prijav z vidika nelojalne konkurence Tržni inšpektorat RS prejme zaradi neupravičene uporabe imena oziroma znamke, neupravičenega prevzema poslovnih partnerjev drugega podjetja, neupravičene očititve drugega podjetja. V veliko primerih, ko prijavitelj ni izkazoval vložene tožbe, inšpekcijski postopek ni bil uveden, prav tako pa glede na podatke iz prijave ni bilo podanih pogojev za uvedbo prekrškovnega postopka.

Veliko prijav domnevne nelojalne konkurence pa Tržni inšpektorat RS prejme zaradi vse večje prodaje ponaredkov, ki se vrši predvsem preko različnih socialnih omrežij, vendar gre v takšnih primerih za civilne zahteve oškodovanca in varstva drugih pravic imetnika blagovne znamke, kar pa je predmet presoje sodišča ne pa Tržnega inšpektorata RS.

Leta 2014 je bilo opravljenih 51 (48 leta 2013) inšpekcijskih pregledov na področju nelojalne konkurence. Zaradi ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji v enem primeru

izdali upravno odločbo (4 leta 2013), v okviru prekrškovnih postopkov pa je bil v enem primeru (5 leta 2013) izrečen opomin, izdana pa so bila tudi 4 opozorila ZP-1 (3 leta 2013).

Glede na trend vlaganja prijav podjetij zoper druga podjetja v zvezi z njihovim nastopanjem na trgu Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da se bo zaradi splošne gospodarske situacije povečalo število prijav dejanj nelojalne konkurence tudi leta 2015, saj veliko podjetij za pridobitev novih strank uporabljajo različne marketinške prijeme, ki pa so lahko tudi takšna, da drugim podjetjem povzročajo škodo in s tem podlago za prijavo Tržnemu inšpektoratu RS. Prav tako bo prijav več, saj si gospodarske družbe ne morejo privoščiti dragih sodnih postopkov, vendar bodo tudi takšne sodne postopke morali pričeti, v kolikor bodo želeli izvedbo upravnega postopka pred Tržnim inšpektoratom RS. Prav tako je mogoče predvideti tudi pojav kakšnega premijskega posla, ki je tudi prepovedana oblika nelojalne konkurence, pri čemer gre za pridobivanje kupcev blaga in storitev z dajanjem ali obljubljanjem nagrad ali kakšne druge premoženjske koristi ali ugodnosti, ki po vrednosti občutneje presega vrednost blaga ali storitve, s katero naj kupec pridobi možnost nagrade. V večini obstoječih primerov nagradnih iger je sodelovanje v nagradnih igrah možno tudi brez nakupa blaga ali storitve, zaradi česar ne gre za presojo kršitev ZVK, temveč Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami ali drugega zakona.

Ker je trenutna ureditev nelojalne konkurence na podlagi sprejetega ZVK nekonsistentna in nepregledna, podjetjem pa ne zagotavlja ustreznega varstva pravic, Tržni inšpektorat RS že več let predlaga spremembo tega zakona, saj sedanja pravna ureditev prava o prekrških ne dosega vsebinskega varstva pravic, kot ga je ZVK predvideval ob svoji uveljavitvi leta 1993, ko je bilo dejanje nelojalne konkurence še opredeljeno kot gospodarski prestop in je inšpektor na tej podlagi vložil sodišču ovadbo za gospodarski prestop, hkrati pa je začasno, do odločitve sodišča, prepovedal dejanje nelojalne konkurence. Ob vsem tem pa se glede na različno sodno prakso postavlja vprašanje ali je inšpektor dolžan kritično presojati navedbe v tožbi ali pa bi moral upravno odločbo izdati nekritično, brez ugotavljanja elementov nelojalne konkurence, pri čemer pa isti inšpektor v prekrškovnem postopku mora ugotavljati obstoj prekrška glede na podane elemente kršitve. Takšna nekonsistentnost zakona glede na svoj upravni in prekrškovni del je zato pravno nevzdržna in terja temeljito prenovo zakona oziroma področja njegovega urejanja.

5.9. NEPREMIČNINSKO POSREDOVANJE

Nepremičninske družbe lahko dejavnost nepremičninskega posredovanja opravljajo v skladu s pogoji, ki jih določa Zakon o nepremičninskem posredovanju. Družbe morajo za opravljanje dejavnosti nepremičninskega posredovanja zavarovati odgovornost pri zavarovalnici za zakonsko določeno vsoto ter zagotoviti, da zanje posle posredovanja opravlja nepremičninski posrednik, ki si je pridobil licenco in je vpisan v imenik nepremičninskih posrednikov pri Ministrstvu za okolje in prostor. Zakon določa tudi druge obveznosti nepremičninskih družb, s katerimi se uporabnikom storitev nepremičninskega posredovanja zagotavlja večja pravna varnost, kot na primer izročitev pogodbe o posredovanju in splošnih pogojev poslovanja, preverjanje pravnega in dejanskega stanja nepremičnine, seznanjanje z okoliščinami, ki so pomembne za sklenitev pogodbe v prometu z nepremičninami.

Leta 2014 so tržni inšpektorji spoštovanje določil Zakona o nepremičninskem posredovanju preverjali v 155 primerih, ugotovili pa so 32 kršitev določil tega zakona in izrekli 28 ukrepov. Pregledi so bili opravljeni na podlagi prijav in v okviru koordinirane akcije nadzora.

Koordinirana akcija je potekala v mesecu oktobru, nadzor je bil usmerjen k tistim nepremičninskim družbam, ki do sedaj še niso bile predmet nadzora in k takim, ki že dalj časa niso bile pregledane. Poleg spoštovanja določil Zakona o nepremičninskem posredovanju, so inšpektorji, kot že doslej, preverjali tudi spoštovanje določil drugih zakonov iz pristojnosti Tržnega inšpektorata RS in sicer Zakona o varstvu potrošnikov, Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno in Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami. Hkrati s tem nadzorom so inšpektorji pri nepremičninskim družbah nadzorovali še spoštovanje določil Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma. Skupaj je bilo v tej akciji opravljenih 88 inšpekcijskih pregledov, pri katerih je bilo ugotovljenih 37 kršitev oziroma 42 %. Glede Zakona o nepremičninskem posredovanju je bilo skupaj ugotovljenih 32 kršitev in sicer: v 1 primeru družba ni imela sklenjenega zavarovanja, v 3 primerih je bilo zavarovanje neustrezno, v 5 primerih si je družba izgovorila pravico do plačila v nasprotju z zakonom, v 4 primerih oglaševanje ni bilo ustrezno, v 3 primerih listine, katerih zapis so zagotovile nepremičninske družbe, niso vsebovale podpisa univerzitetnega diplomiranega pravnika. V ostalih primerih pogodbe o posredovanju in splošni pogoji posredovanja, ki so jih sklepale nepremičninske družbe, niso vsebovale vseh predpisanih podatkov. V zvezi z določbami Zakona o varstvu potrošnikov so inšpektorji pregledovali predvsem označevanje cen storitev in izdajanje računov. Pri tem je bilo v 1 primeru ugotovljeno, da cenik, ki jih imajo za svoje storitve izdelane nepremičninske družbe, ne vsebujejo predpisanega DDV-ja, v 2 primerih pa je bilo ugotovljeno, da so pogodbeni pogoji, ki so jih določile nepremičninske družbe, nepošteni do potrošnikov. V dveh primerih je bila ugotovljena kršitev določil Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno in sicer nepremičninski družbi nista imeli v ustanovitvenem aktu vpisane dejavnosti, ki sta jo opravljali.

Skupaj je bilo nepremičninskim družbam v okviru te akcije izrečenih 41 ukrepov in sicer 4 upravne odločbe, 15 opozoril z rokom za odpravo nepravilnosti po določbah ZIN, 2 opomina po ZP-1 in 20 opozoril po ZP-1. Odstotek ugotovljenih kršitev je precej visok, vendar pa je veliko manjših kršitev, ki so jih zavezanci praviloma odpravili že tekom inšpekcijskih postopkov ali neposredno po pregledu, zaradi česar so bila zavezancem izrečena opozorila. Potrebno je povedati še, da praviloma hujših kršitev na podlagi usmerjenega nadzora skoraj ni ugotovljenih, pač pa se le-te ugotovijo na podlagi konkretnih prijav.

Že več let ugotavljamo, da se je zaradi splošne gospodarske situacije obseg trgovanja z nepremičninami bistveno zmanjšal, poleg tega pa so cene nepremičnin precej padle, zato so provizije temu primerno nižje. V tej povezavi zaznavamo težave pri zaračunavanju storitev strankam s strani nepremičninskih družb, saj nepremičninske družbe s posredniško provizijo ne pokrijejo več stroškov poslovanja, zato svojim strankam zaračunavajo tudi dodatne storitve oziroma stroške, ki so jih imeli s posredovanjem, tudi če ni prišlo do sklenitve posla.

Glede na vse povedano bo potrebno področje nepremičninskega posredovanja sistematično spremljati še naprej ter na tem področju vršiti inšpekcijski nadzor na podlagi prijav in po potrebi v okviru posebej organiziranih akcij.

5.10. ADMINISTRATIVNO DOLOČENE CENE IZDELKOV IN STORITEV

5.10.1. Cene proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja

Vlada RS vsak leto sprejme novo Uredbo o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce, ki določa najvišjo izhodiščno ceno, pridobitev soglasja k prvič oblikovani izhodiščni ceni in njeni spremembi ter mehanizem za oblikovanje cen proizvodov in storitev (to pomeni, da se določi način oblikovanja cen, sestavine ki jih podjetje sme ali mora ali ne sme upoštevati, in merila po katerih se cene ali njihove sestavine morajo ali smejo oblikovati).

Zakonsko podlago za sprejem Uredbe predstavlja Zakona o kontroli cen, zato se je ob izvajanju inšpekcijskih pregledov na obravnavanem področju preverjalo tudi spoštovanje določil Zakona o kontroli cen ter tudi Zakona o varstvu potrošnikov.

V mesecu aprilu je bilo opravljenih 21 inšpekcijskih pregledov pri zavezancih, ki opravljajo dejavnost proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja, pri čemer v večini primerov niso bile ugotovljene nepravilnosti, vendar pa se je tudi v tokratnem nadzoru izkazalo, da so nekatera podjetja, ki se ukvarjajo z navedeno storitvijo, še vedno problematična, saj ne upoštevajo že v preteklih letih izdanih upravnih odločb, s katerimi so bile naložene odprave nepravilnosti oziroma pomanjkljivosti.

Enemu zavezancu se je tako zaradi zgoraj navedenega neupoštevanja oziroma neizvršitve izdane odločbe, s katero mu je bila naložena izvršitev ukrepa kontrole cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce in sicer oblikovanje cene v skladu s predpisanim mehanizmom iz uredbe, ponovno izdal sklep o denarni kazni v upravni izvršbi.

V 1 primeru pa je bila zavezancu izdana upravna odločba, ker odjemalcem storitev daljinskega ogrevanja ni obračunaval kot določeno v Prilogi Uredbe, to pomeni, da na izdanih računih nista bila posebej izkazana in obračunana variabilni in fiksni del.

5.10.2. Cene komunalnih storitev

V začetku leta 2013 se je trg komunalnih storitev korenito spremenil saj je postalo oblikovanje cen komunalnih storitev s sprejetjem Uredbe o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja prosto, kar pomeni, da lahko izvajalci javnih služb sami določajo cene nujenih storitev, s tem da kot regulator ne nastopa več pristojno ministrstvo, temveč je za dejansko zaračunavanje novo oblikovanih cen potrebno zgolj soglasje pristojnega občinskega organa. Pri tem so imeli izvajalci obveznih občinskih gospodarskih javnih služb možnost najkasneje do 1. 4. 2014 uskladiti svoje poslovanje skladno z Uredbo, to pomeni, da so morali v primeru dviga cen pripraviti elaborate in jih kot takšne posredovati občini v presojo.

Tržni inšpektorji so v okviru svojih pristojnosti preverjali ali so izvajalci javnih služb sledili določilom Uredbe in svoje poslovanje do 1. 4. 2014 primerno uskladili in prilagodili v smislu oblikovanja novih cen, priprave elaboratov, zakonsko določene objave cenikov in prikaza porazdelitve količine opravljenih storitev javne službe.

V sklopu nadzora nad izvajalci obveznih gospodarskih javnih služb je bilo opravljenih 68 inšpekcijskih nadzorov, nepravilnosti pa so bile ugotovljene v 28 primerih. Posledično sta

bili izdani 2 upravni odločbi za odpravo nepravilnosti, 2 prekrškovni odločbi z izrekom denarne globe, 4 opomini, 15 opozoril po ZIN ter 5 opozoril po ZP-1.

V okviru nadzorov so bile ugotovljene zlasti nepravilnosti, ki so se nanašala na nepravilno uporabo enote mere na računih, na pomanjkljivo označevanje cen ter na izostanek objave cenikov na spletnih straneh oziroma na krajevno običajen način. Prav tako so inšpektorji v dokaj velikem številu primerov (približno 20) že v mesecu marcu ugotavljali, da so podjetja (izvajalci) sicer pripravili elaborate skladne z Uredbo, da pa že po več mesecev čakajo na potrditev oziroma obravnavo s strani občin, zaradi česar se je veliko postopkov, slaba polovica, raztegnilo tudi na časovno obdobje po 31. 3. 2014. V mesecu septembru je bilo nato ugotovljeno, da je večina občin predložene elaborate obravnavala, izvajalci javnih služb pa so pričeli z zaračunavanjem novih cen, upoštevajoč določila Uredbe.

Nadzor na dotičnem področju bo potekal tudi v prihajajočem letu 2015, saj je na podlagi prejetih prijav in pobud za inšpekcijski nadzor moč ugotoviti, da področju komunalnih storitev potrošniki namenjajo veliko svoje pozornosti, poleg tega pa je s konstantnim nadzorom zagotovljeno, da izvajalci javnih služb spoštujejo veljavno zakonodajo.

5.10.3. Zaračunavanje cen dimnikarskih storitev

Dimnikarska služba se izvaja v javnem interesu kot obvezna državna gospodarska javna služba in je namenjena izvajanju meritev, pregledovanju in čiščenju kurilnih naprav, dimnih vodov in prezračevalnih naprav zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom.

Dimnikarsko službo natančneje ureja *Uredba o načinu, predmetu in pogojih izvajanja obvezne gospodarske javne službe izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom*. Tržni inšpektorat RS je v skladu z Uredbo pristojen le za nadzor nad cenami dimnikarskih storitev, ki so določene s strani Vlade RS s Sklepom o ceniku dimnikarskih storitev (zadnji velja od 17. 7. 2010) in sicer ali koncesionar upošteva cene dimnikarskih storitev določene s Sklepom Vlade.

Poleg navedenih določil Uredbe so inšpektorji nadzirali še spoštovanje določila Zakona o varstvu potrošnikov, glede označitve cen in Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami, glede morebitnega izvajanja nepoštenih poslovnih praks.

Pri tem je treba zlasti poudariti, da gre v primeru opravljanja dimnikarske službe za državno gospodarsko javno službo, pri kateri uporabniki nimajo možnosti izbire izvajalca (izvajalec je določen s koncesijo), uporaba storitev dimnikarske službe je obvezna za vse uporabnike (v kolikor uporabnik ne omogoči opravljanja storitev je sankcioniran), cene storitev so določene s strani Vlade, zato je lahko opravljane storitev, ki ne sodijo v obseg storitev obvezne redne javne službe in zaračunavanje le- teh, brez izrecnega naročila uporabnika, do potrošnika nepošteno v smislu določil ZVPNPP.

Pregledi so bili opravljeni pri 48 koncesionarjih, izvajalcih dimnikarskih storitev. Nepravilnosti so bile ugotovljene pri 20 koncesionarjih in sicer: so bile pri desetih koncesionarjih ugotovljene kršitve pomanjkljivosti pri označitvi cen, cene niso bile vidno označene, cene niso bile navedene z DDV. Pri osmih koncesionarjih je bila ugotovljena agresivna poslovna praksa po določilih ZVPNPP. Od tega sta dva koncesionarja istočasno z letnim pregledom in čiščenjem uporabnikom dodatno zaračunala pregled pomožne naprave; štirje koncesionarji so pri letnih in kontrolnih pregledih dodatno zaračunali še porabljen čas pregleda, za porabo in obrabo delovnih, zeliščnih ter čistilnih sredstev ter

plačilo za odstotek onesnaženosti kurilne naprave. V enem primeru je koncesionar storitve zaračunaval po prilogi A, namesto po prilogi B, v enem primeru pa je koncesionar zaračunaval storitve kot da gre za kurilne naprave z medijem za prenos toplote, čeprav je šlo za kurilne naprave brez medija. V dveh, primerih je bilo ugotovljeno neupoštevanje cen Sklepa.

Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izdanih 8 upravnih odločb, 11 upravnih opozoril po 33. členu ZIN, s katerimi je bila naložena odprava nepravilnosti ter 5 plačilnih nalogov, 3 odločbe o prekršku z izrekom opomina in 5 opozorilo po ZP-1.

Glede na zgoraj navedene ugotovitve, je bil nadzor zaračunavanja dimnikarskih storitev pri koncesionarjih potreben, zato se bo le ta ponovil tudi v prihodnjem letu.

5.10.4. Cene učbenikov

V skladu z letnim načrtom so tržni inšpektorji pred začetkom šolskega leta, v mesecu avgustu, vršili nadzor nad oblikovanjem cen učbenikov, ki so edini za posamezne predmete oziroma programe ter istočasno preverjali še označevanje cen ostalega blaga in povišanje cen tistih učbenikov, ki ne zapadejo pod določila Uredbe o oblikovanju cen učbenikov.

Nadzor se je opravljal v knjigarnah in pri založnikih na območju celotne Slovenije, opravljenih pa je bilo 31 pregledov, v okviru katerih niso bile ugotovljene nepravilnosti glede oblikovanja cen učbenikov, ki so edini za posamezne predmete oziroma programe, prav tako pa pri nadzoru niso bile zaznane kršitve z vidika označevanja in upoštevanja objavljenih cen učbenikov.

V 3 primerih je bilo ugotovljeno, da ostalo blago pri zavezancih ni bilo ustrezno označeno s prodajno ceno, zato so se kršiteljem izrekla opozorila po ZP-1. Nepravilnosti so bile odpravljene v času samega inšpekcijskega pregleda.

Na podlagi navedenih ugotovitev Tržni inšpektorat RS ugotavlja, da trgovci na drobno spoštujejo cene učbenikov, ki so jim jih določili založniki, nekateri trgovci pa so določili celo nižje cene učbenikov od določenih.

5.11. STORITVE NA NOTRANJEM TRGU

Zakon o storitvah na notranjem trgu, ki je bil sprejet na podlagi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2006/123/ES z dne 12. 12. 2006 o storitvah na notranjem trgu, je določil nova pravila ustanavljanja ter opravljanja storitev v državah članicah EU, EGS ali Švicarske konfederacije. Tako je uvedel načelo svobode ustanavljanja (ponudnikom storitev omogoča, da neprekinjeno in redno izvajajo gospodarsko dejavnost v eni ali več državah članicah brez obveznosti ustanavljanja podružnic v državi opravljanja dejavnosti) in svobode opravljanja storitev oziroma prepoved diskriminatornega obravnavanja tujih ponudnikov storitev (države članice ne smejo uveljavljati lastnih nacionalnih zahtev za gostujoče ponudnike storitev, ki že imajo zakoniti sedež v drugi državi članici in izpolnjujejo pogoje države sedeža in zanje torej veljajo pravila, ki se uporabljajo v tisti državi).

Pri vseh primerih pojavljanja tujih družb s sedežem v drugi državi članici EU se v primeru nadzora tako najprej zastavlja osnovno vprašanje, ali imajo ti ponudniki urejen status za opravljanje dejavnosti oziroma so vpisani v ustrezen register v državi, iz katere prihajajo.

Vodenje inšpekcijskih postopkov zoper tuje ponudnike kot zavezanca je zelo zahtevno, saj zahteva obveznost zagotavljanja vodenja postopka zoper zavezanca v jeziku, katerega zavezanec razume. Tovrstna zahteva sicer zagotavlja varstvo osnovnih pravic zavezanca, da je ustrezno seznanjen z vsebino postopka in morebitnimi kršitvami v jeziku, ki ga zavezanec oziroma zastopnik zavezanca razume, vendar pa inšpekcijskemu organu hkrati bistveno oteži vodenje inšpekcijskega postopka, saj mora inšpektor poznati in/ali jezik zavezanca ali poskrbeti, da je zagotovljeno prevajanje. Zagotavljanje prevajanja dokumentov ali tolmačenja v postopkih zoper tuje pravne ali fizične osebe pa je v času slabega finančnega stanja države izredno težko zagotoviti, zaradi česar se od inšpektorja, ki vodi takšen postopek pričakuje, da bo z lastnim znanjem tujih jezikov zagotovil vodenje inšpekcijskega postopka tako, da bo zavezancu zagotovil uporabo jezika, ki ga razume (npr. z lastnim znanjem tujega jezika preveril listino o registraciji dejavnosti na podlagi vpogleda v tuj register družb, prevedel izrek in pravni pouk akta v jezik, ki ga zavezanec razume, itd.).

Zaradi zagotavljanja prostega pretoka opravljanja storitev, mora inšpektor v postopku preverjati listine o izpolnjevanju pogojev za opravljanje dejavnosti glede na pravno ureditev države, iz katere izvajalec storitev prihaja, ob tem pa je potrebno poudariti slabost takšnega načina preverjanja, ki se kaže v raznolikosti pravnih ureditev držav članic EU, registracijskih organov, registrov podjetij itd., kar nemalokrat povzroča številne ovire pri presoji zakonitosti delovanja posameznega izvajalca storitev. Zaradi te raznolikosti pravnih ureditev posameznih držav in potrebnih predpisov, ki jih izvajalci morajo izpolnjevati po pravu države sedeža (razen pri tistih storitvah, kjer nacionalni predpis določa posebne zahteve) se inšpekcijski postopki nepotrebno zavlečejo, zavezanec pa je lahko po drugi strani tudi po nepotrebnem prekomerno obremenjen. Tovrstne ovire pa niso v skladu s težnjo po učinkovitih in hitrih inšpekcijskih postopkih. Ravno zaradi vseh potrebnih preverjanj in navedenih ovir v inšpekcijskih postopkih se potencialni kršitelji zaradi narave svojega dela in običajno hitrega prehoda Slovenije lahko izognejo kazni, izvrševanje kazni pa je zopet podvrženo pravu države sedeža ponudnika storitev in posebnim izvršilnim postopkom v Republiki Sloveniji, v katerem se ponovno presoja smiselnost izvrševanja teh postopkov glede na višino zagrožene kazni.

Na območju Slovenije so se leta 2014 predvsem pojavljali izvajalci turističnih športnih storitev (npr. raftanje, soteskanje in kajakaštvo na reki Soči in v bližnjih pritokih). Ker pa je plovba po reki Soči zaradi svoje potencialne moči lahko usodna za udeležence takšnih storitev, je potrebna stalna navzočnost ob porečju reke ne le tržnih, temveč tudi drugih pristojnih organov. Kršitev na tem področju in območju je zaradi redne in stalne večletne prisotnosti tržnih inšpektorjev manj kot v preteklih letih, vendar se še vedno pojavljajo kršitve, predvsem s strani tujih ponudnikov storitev. Ravno zaradi poznavanja dela Tržnega inšpektorata RS, pa je učinkovitost dela v veliki meri tudi otežena, saj se informacije o izvajanju konkretnega nadzora običajno hitro razširijo po celotni dolini. Poleg Soče so se inšpekcijski pregledi izvajali tudi na reki Savinji.

Z vidika čezmejnega opravljanja storitev je Tržni inšpektorat RS vodil tudi nekaj postopkov čezmejnega opravljanja prodaje na sejnih. Tržni inšpektorat RS je tudi prejel informacije s strani Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije o domnevni problematiki čezmejnih izvajalcev obrtnih storitev, vendar pa Tržni inšpektorat RS konkretnih prijav ali podatkov o konkretnih primerih ne prejema, zaradi česar tovrsten nadzor (razen v redkih primerih) ni mogoče izvesti.

Ker bo podobnih migracij ponudnikov storitev vse več tudi v bodoče, Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da bi bilo potrebno inšpektorjem predvsem zagotoviti jezikovno podporo ter zagotoviti bolj tekoče izvajanje mednarodnih informacijskih sistemov kot so CPCS sistem - Consumer Protection Cooperation System (več v točki 6.3.5.) in IMI - Internal Market Information System (internetni program za upravno sodelovanje med državami članicami

EU, npr. glede poklicnih kvalifikacij, izvajalci storitev), kar pa je seveda odvisno od pripravljenosti drugih držav članic EU, ki sodelujejo v teh sistemih. Ravno nepripravljenost drugih držav članic EU (npr. Francije in Bolgarije) onemogoča Tržnemu inšpektoratu RS, da si v razumnem času pridobi osnovne in potrebne podatke o ponudniku ali o njegovi registrirani dejavnosti oziroma o potrebnih zahtevah za posamezno dejavnost glede na pravo zaprosene države.

5.12. OSTALE VRSTE NADZORA

5.12.1. Oglaševanje in prodaja tobачnih izdelkov

5.12.1.1. Oglaševanje tobачnih izdelkov

Zakon o omejevanju uporabe tobачnih izdelkov prepoveduje vsako sponzoriranje dogodka, dejavnosti ali posameznika ter kakršnokoli neposredno in posredno oglaševanje in promocijo tobaka in tobачnih izdelkov, vključno prek storitev informacijske družbe.

Zakon določa izjeme, ko je oglaševanje tobaka in tobачnih izdelkov dovoljeno, vendar le pod določenimi pogoji. Oglaševanje tobaka in tobачnih izdelkov je dovoljeno v obliki in podobi zaščitene blagovne znamke na priboru za kajenje, v in na poslovnih prostorih gospodarskih družb, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, distribucijo in prodajo tobачnih izdelkov na debelo v skupni površini do 7 m² ter na zunanjih in notranjih izveskih prodajaln tobачnih izdelkov v skupni površini do 7 m². Oglaševanje tobачnih izdelkov je dovoljeno le v obliki znaka, ki je zaščiten in ki ne omenja in ne prikazuje tobачnega izdelka, njegove embalaže ali njegove uporabe.

Glede na dosedanje sodno prakso sodišč in drugostopenjskega organa, ki v svojih odločitvah (v pritožbah na odločitve Tržnega inšpektorata) razlaga, da je prodajalna tobачnih izdelkov lahko le specializirana prodajalna, v kateri se opravlja dejavnost trgovine na drobno s tobачnimi izdelki in ne vsaka prodajalna v kateri se poleg drugih izdelkov prodaja tudi tobak in tobачni izdelki, se je pri nadzoru upoštevalo, da tako bencinski servisi kot tudi druge nespecializirane prodajalne z mešanim blagom oziroma prodajalne pretežno z živili, kjer tobачni izdelki predstavljajo le manjši del ponudbe, niso prodajalne tobачnih izdelkov. Zato te prodajalne niso bile obravnavane kot ene od izjem določenih v 11. členu ZOUTI, kar pomeni, da oglaševanje tobачnih izdelkov ni dovoljeno niti v obliki in podobi zaščitene blagovne znamke, niti v delu prodajalne kjer se tobачni izdelki dejansko nahajajo in prodajajo (običajno nad policami kjer so tobачni izdelki nameščeni). Kot izjema določena v 11. členu ZOUTI, kjer je dopustno oglaševanje tobaka in tobачnih izdelkov v obliki in podobi zaščitene blagovne znamke na notranjih in zunanjih izveskih prodajaln v skupni površini 7m², je lahko le trafika (prodajalna tobачnih izdelkov, časopisov), v kateri je pretežni del prihodkov od prodaje dosežen s prodajo tobaka in tobачnih izdelkov.

Nadzori so se opravljali v dveh koordiniranih dvodnevnihih akcijah, večinoma pri trgovcih, ki imajo prodajalne po celi Sloveniji, poleg tega pa tudi izven koordiniranih akcij.

Skupaj je bilo na bencinskih servisih in v drugih prodajalnah z mešanim blagom v večjih trgovskih centrih ter v trafikah opravljenih 645 pregledov. Tobak in tobачne izdelke se je na nedovoljen način oglaševalo kar v 346 prodajalnah, kar predstavlja 54 % prodajaln.

Oglaševanje se še vedno izvaja preko raznih pultnih stojal in osvetljenih kovinskih okvirjev, v katerih so bili izpostavljeni tobачni izdelki le določenih blagovnih znamk, pa z različnimi

plakati in izveski, osvetljenimi tablam, nameščenimi nad prodajnimi policami oziroma boksi, v katerih so nameščeni tobačni izdelki.

Tudi pri tokratnih nadzorih je bilo ugotovljenih več primerov oglaševanja tobačnih izdelkov določenih blagovnih znamk (novi okusi, nove oblike, nova imena) z raznimi izveski, plakati in na svetlobnih tablah v trafikah za katere se je naknadno ugotovilo, da te blagovne znamke še niso zaščitene oziroma registrirane.

Zaradi ugotovljenih kršitev so tržni inšpektorji trgovcem izrekli 98 opozoril ZIN in izdali 248 upravnih odločb na podlagi Zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, s katerimi so prepovedali nedovoljeno oglaševanje tobaka in tobačnih izdelkov. Zoper kršitelje je izrečenih 43 opozoril ZP-1, izdanih 15 opominov in 254 odločb o prekršku z izrekom globe ter 53 plačilnih nalogov.

Zaradi velikega števila ugotovljenih kršitev se je izkazalo, da je bil tudi tokratni nadzor nedovoljenega oglaševanja tobaka in tobačnih izdelkov več kot potreben in ga bodo tržni inšpektorji opravljali tudi v bodoče kot samostojne akcije in vzporedno z nadzorom trgovinske in gostinske dejavnosti.

Ugotavljamo, da se trgovci, kljub zavedanju, da kršijo zakonska določila, saj so bili v preteklosti že večkrat obravnavani in so jim bile izdane tako upravne odločbe kot odločbe o prekršku, še kar naprej poslužujejo nedovoljenega oglaševanja. Tako trgovci, ki imajo prodajalne po celi Sloveniji nedovoljena reklamna sporočila, odstranijo samo v prodajalni, kjer je bil opravljen nadzor, v vseh ostalih prodajalnah pa večinoma ne. Izjema je en trgovec, ki je po tokratnem nadzoru, reklamna sporočila odstranil tudi v prodajalnah, kjer ni bilo nadzora.

Ker je praksa oglaševanja tobačnih izdelkov vse bolj agresivna in presega zakon, katerega namen je omejiti uporabo tobačnih izdelkov, je Tržni inšpektorat RS že večkrat na Ministrstvo za zdravje, ki je pripravilo Zakon o omejevanju porabe tobačnih izdelkov predlagalo spremembo zakona v smislu popolne prepovedi oglaševanja tobačnih izdelkov.

5.12.1.2. Prodaja tobačnih izdelkov

Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov prepoveduje tudi prodajo tobačnih izdelkov osebam mlajšim od 18 let, tobačnih izdelkov pa ne smejo prodajati osebe mlajše od 18 let

Tržni inšpektorat RS je, zaradi zaščite mladoletnih pred škodljivim vplivom tobaka in tobačnih izdelkov, leta 2014 izvedel 4 poostrene akcije nadzora nad prodajo tobačnih izdelkov osebam, mlajšim od 18 let, prepovedi, da osebe, mlajše od 18 let, prodajajo tobačne izdelke ter objave prepovedi prodaje tobačnih izdelkov osebam, mlajšim od 18 let. Kontrole so bile opravljane v času pred zimskimi šolskimi počitnicami, v času maturantske četvorke, pred zaključkom šolskega leta in v času božično novoletnih praznikov. Skupno je bilo opravljenih 1008 inšpekcijskih pregledov.

Nedovoljena prodaja tobačnih izdelkov mladoletnikom je bila ugotovljena v 9 primerih, kar manj kot leta 2013, ko je bilo ugotovljenih kar 17 primerov nedovoljene prodaje in več kot leta 2012, ko je bilo ugotovljenih 5 primerov. Zoper vse kršitelje so tržni inšpektorji ukrepali prekrškovno z izrečenimi globami. Nekaj kršitev se je nanašalo na neustrezna opozorila o prepovedi prodaje tobačnih izdelkov, ki pa so jih zavezanci po opozorilu inšpektorjev nemudoma popravili.

Splošna ocena je, da so trgovci in gostinci večinoma seznanjeni z zakonskimi določili. Večina, ki prodaja cigarete in ostale tobačne izdelke, imajo na vidnih mestih objavljene napise o prepovedi prodaje tobaka osebam, mlajšim od 18 let. Prodajalci pri prodaji

tobačnih izdelkov kontrolirajo starost kupcev in jih mladoletnim ne prodajajo. Nekaj trgovcev je tudi opazilo, da tobačne izdelke (predvsem cigarete) kupujejo polnoletne osebe in jih nato pred prodajalnami izročijo mladoletnim, kar pa ni sankcionirano.

Leta 2014 je Tržni inšpektorat RS obravnaval tudi prijave zoper ponudnike v elektronskih cigaret, ki so se nanašale na oglaševanje elektronskih cigaret predvsem na spletnih straneh. Sedaj veljavna zakonodaja, prodaje elektronski cigaret, tako v klasičnih prodajalnah kot preko interneta, ne prepoveduje, ni pa dovoljeno oglaševanje elektronskih cigaret. Zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov v 3. odstavku 10. člena določa, da je prepovedano oglaševanje izdelkov, ki ne sodijo med tobak in tobačne izdelke, vendar s svojim videzom in namenom uporabe neposredno vzpodbujajo k potrošnji tobaka in tobačnih izdelkov. Po mnenju Ministrstva za zdravstvo elektronska cigareta, ki ne vsebuje tobaka ne sodi med tobačne izdelke, vendar je videti in se uporablja na tak način kot tobačni izdelki, zato je v skladu s 3. odstavkom 10. člen ZOUTI njeno oglaševanje prepovedano. Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izdanih 5 odločb o prekršku z izrekom globe, 6 opominov in 5 opozoril.

5.12.2. Oglaševanje in prodaja alkoholnih pijač

5.12.2.1. Oglaševanje alkoholnih pijač

Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živil, ki ureja oglaševanje alkoholnih pijač, v celoti prepoveduje oglaševanje alkoholnih pijač z več kot 15 volumenskim odstotki alkohola, alkoholne pijače z manjšo vsebnostjo alkohola pa je dovoljeno oglaševati pod zakonsko določenimi pogoji.

Nadzor nad oglaševanjem alkoholnih pijač tržni inšpektorji, že vsa leta od sprejetja zakonskih določil, opravljajo vzporedno z nadzorom gostinske dejavnosti v gostinskih obratih in trgovinske dejavnosti v prodajalnah ter na podlagi prejetih prijav.

Kršitve, povezane z nedovoljenim oglaševanjem, so bile ugotovljene v 48 primerih. Največ je bilo pomanjkljivosti v gostinskih obratih (npr. opozorila Ministra za zdravje niso dovolj velika), katere so zavezanci takoj odpravili, zato so jim bila izrečena opozorila ZP-1. Izdanih je bilo 11 odločb o prekrških z izrekom opomina.

Kontinuiran nadzor oglaševanja alkohola je sicer pripomogel k urejenosti trga na tem področju, kljub temu pa Tržni inšpektorat RS ocenjuje, da bi bilo potrebno spremeniti zakonodajo na področju oglaševanja alkoholnih pijač in le-to v celoti prepovedati. Oglesi za alkoholne pijače so izdelani na način, da izigravajo oziroma zaobidejo zakonska določila, vendar dovolj privlačno, da dosežejo predvsem mlade, ki so zanje najbolj dovzetni in posledično nato nekontrolirano posegajo po alkoholnih pijačah

5.12.3. Prodaja alkoholnih pijač

Tržni inšpektorat RS je kot eden izmed nadzornih organov Zakona o omejevanju porabe alkohola, pristojen za nadzor nad prodajo alkoholnih pijač v prodajalnah osebam, mlajšim od 18 let, osebam, ki kažejo očitne znake opitosti od alkohola, kot tudi osebam, za katere se upravičeno domneva, da jih bodo posredovale osebam mlajšim od 18 let. Navedeni nadzor je stalna naloga Tržnega inšpektorata in se mu posveča zelo veliko pozornost. Tako se na letni ravni izvede najmanj 4 akcije nadzora, ki so časovno vezane na tista obdobja, ko je zaradi družabne aktivnosti mladih največja verjetnost, da bi prišlo do nedovoljene prodaje alkoholnih pijač mladim (pred počitnicami, v času maturantske četvorke, pred zaključkom šolskega leta, v času božično-novoletnih praznikov). Planirane

akcije se izvajajo istočasno na območju celotnega ozemlja RS. Obenem pa se nadzor izvaja tudi izven planiranih akcij (npr. razne prireditve za mlade). O svojih aktivnostih, zlasti v času medijsko odmevnih dogodkov (kot npr. maturantska parada) seznanjamo tudi širšo javnost preko svojih spletnih strani, obenem pa pozivamo tudi trgovce na dosledno spoštovanje zakonskih določil.

Trgovci so sicer dobro seznanjeni z določili zakona, zaposleni v prodajalnah pa pojasnjujejo, da od mlajših kupcev, ki kupujejo alkoholne pijače, zahtevajo osebne dokumente, s katerimi izkazujejo starost, kar jim omogoča 8. člen Zakona o omejevanju porabe alkohola. Vedno pa obstaja možnost, da starejši kupujejo za mlajše z namenom popivanja po parkih, kar je težko dokazljivo.

Leta 2014 so bile izvedene 4 skupne akcije (pred zimskimi počitnicami, v času maturantske četvorke, pred zaključkom šolskega leta in v času božično-novoletnih praznikov), obenem pa se je nadzor izvajal tudi izven planiranih akcij. Skupaj je bilo pregledanih 856 trgovcev. Nedovoljena prodaja alkoholnih pijač je bila ugotovljena v 20 primerih. Kršiteljem je bilo izdanih 15 plačilnih nalogov, 3 odločbe o prekršku ter 2 opomina.

Kljub stalnemu nadzoru je število ugotovljenih kršitev, glede na število opravljenih pregledov, zelo majhno (prodaja alkohola mladostnim osebam se ugotavlja z neposredno osebno zaznavo inšpektorja, kar pomeni, da inšpektor spremlja dogajanje v prodajalni in pred njo ter v primeru suma, da je alkohol prodan mladostni osebi, pri tej osebi preveri starost in če je ta oseba mladoletna nadaljuje postopek), kar pa ne odraža realne slike, saj opazno narašča trend pijančevanja, pri čemer pa je najbolj zaskrbljujoče, da se opija vedno več mladih (več kot 1/4 slovenskih 15-letnikov pije alkoholne pijače vsaj enkrat tedensko, kar je nad mednarodnim povprečjem), ki so tudi vedno bolj vedno bolj izvirni v načinih, kako priti do alkoholnih pijač. Verjamemo, da na navedeno vpliva tudi splošna gospodarska kriza v državi in z njo povezani socialni problemi, vendar pa je problem alkohola pri mladih vse bolj pereč, zato je nujno potrebno pospešiti sprejetje spremembe zakona. Tržni inšpektorat RS je resornemu ministrstvu že večkrat predlagal, da pristopi k spremembi Zakona o omejevanju porabe alkohola in tudi predlagal spremembe (dvig starostne meje za nakup alkoholnih pijač na 21 let, uvedba licenc za prodajo alkoholnih pijač, višje kazni za kršitelje...), vendar do premikov še ni prišlo.

Kljub vsemu se tržni inšpektorji trudijo, da s svojo stalno prisotnostjo in obveščanjem tako javnosti kot trgovcev pripomorejo k uresničevanju cilja zakona, to je zaščiti mladine pred škodljivimi vplivi alkohola

5.12.4. Pranje denarja

Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma v 85. členu med drugim določa kot nadzorni organ tudi Tržni inšpektorat RS. Šesti odstavek 87. člena Zakona o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma opredeljuje zavezance (organizacije), pri katerih Tržni inšpektorat RS opravlja nadzor in sicer zastavljalnice ter pravne in fizične osebe, ki opravljajo posle v zvezi z dejavnostjo:

- dajanja kreditov oziroma posojil, ki vključuje tudi potrošniške kredite, hipotekarne kredite, faktoring in financiranje komercialnih poslov, vključno s forfetiranjem,
- finančnega zakupa (lizing),
- posredovanja pri sklepanju kreditnih in posojilnih poslov,
- prometa nepremičnin.

Tržni inšpektorat RS je čez celo leto 2014 opravljal nadzor pri navedenih zavezancih in sicer predvsem na lastno pobudo, ter predvsem skupaj s pregledi pri tistih zavezancih, za

katere je pristojen na podlagi drugih predpisov (npr. Zakon o potrošniških kreditih, Zakon o nepremičninskem posredovanju).

Republika Slovenija je glede ukrepov na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma ocenjevana s strani Odbora strokovnjakov Sveta Evrope (MONEYVAL). Odbor MONEYVAL je pohvalil delo in angažiranost Tržnega inšpektorata na področju preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma. Tržni inšpektorat RS je bil leta 2014 povabljen tudi k izdelavi nacionalne ocene tveganja na področju pranja denarja in financiranja terorizma.

Inšpektorji Tržnega inšpektorata RS so leta 2014 pregledali 63 zavezancev. V 22 primerih ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, zato je bil postopek s sklepom ustavljen. Zaradi ugotovljenih manjših nepravilnosti oz. pomanjkljivosti, ki so jih zavezanci v večini primerov tudi takoj oz. v postavljenem roku odpravili, pa je bilo izrečenih 19 opozoril po ZP-1 in 24 opozoril po Zakonu o inšpekcijskem nadzoru.

5.12.5. Gorski vodniki

Zakon o gorskih vodnikih ureja dejavnost gorskega vodništva. Spremembo gorskega vodnika je obvezno pri vodenju oseb v gorskem svetu po poteh in v brezpotju, pri vodenju oseb na turnih smukih, pri vodenju oseb na plezalnih vzponih in pri vodenju oseb na ledeniških turah. V primeru vodenja oseb v gorskem svetu po poteh in v brezpotju, kjer ni potrebna uporaba vrvne tehnike in pri vodenju oseb na turnih smukih, kjer ni potrebno zavarovanje poti v zimskih razmerah, so primerno usposobljeni tudi poklicni vodniki Planinske zveze Slovenije.

Pridobitno lahko navedeno dejavnosti opravlja gorski vodnik, planinski vodnik pa le, če ima status zasebnega športnega delavca po Zakonu o športu. Brezplačno oziroma zgolj proti povračilu materialnih stroškov lahko dovoljene oblike vodenja oseb izvajajo tudi planinski vodniki v okviru planinskih društev.

Leta 2014 so se tržni inšpektorji Območni enot Kranj in Nova Gorica usmerili v nadzor izhodišč planinskih poti, kjer se običajno pričenejo daljše gorske ture, saj je na le-teh z vidika ekonomičnosti in učinkovitosti postopkov največja verjetnost, da bi se kršitve lahko ugotovile. Nadzor je bil usmerjen v preverjanje, če se tovrstno vodenje izvaja na pridobiten način, ali takšno dejavnost izvajajo pravne osebe, samostojni podjetniki posamezniki ali društva v skladu s svojo registrirano oziroma priglašeno dejavnostjo, ter ali vodenje izvajajo ustrezno strokovno usposobljene osebe. Zakon o gorskih vodnikih namreč v 2. členu določa, da vodenje oseb po poteh in brezpotjih, kjer je potrebna uporaba vrvne tehnike, lahko proti plačilu opravlja le gorski vodnik, ki je vpisan v imenik gorskih vodnikov, ki ga vodi Združenje gorskih vodnikov Slovenije. V kolikor pa ni potrebna uporaba vrvne tehnike, pa prisotnost gorskega vodnika ni potrebna. Takšne ture lahko izvajajo tudi poklicni vodniki Planinske zveze Slovenije, ki so vpisani v razvid zasebnih športnih delavcev pri Ministrstvu za šolstvo in šport. Brezplačno pa lahko na turne smuke vodijo tudi drugi planinski vodniki.

Tržni inšpektorji so tako leta 2014 opravljali nadzore v poletnem času od 7. 6. 2014 do 14. 9. 2014, ko je bilo opravljenih 5 pregledov na izhodišču v visokogorje na Pokljuki in ločeno pri 3 planinskih društvih, ki so oglaševali organiziranje tur. Pri nadzoru planinskih društev kršitev ni bilo ugotovljenih, saj ni šlo za pridobitno organiziranje tur, prav tako pa ni bilo ugotovljenih kršitev na izhodiščih, saj nobene skupine ni vodil vodnik.

Na podlagi izvedenih nadzorov je mogoče oceniti, da v gore večinoma hodijo pohodniki posamezniki ali družine, malo je organiziranih skupin, še manj pa takšnih skupin, kjer se

vodenje izvaja na pridobitni osnovi. Najpomembneje pri vzponih v gore je, da so pohodniki ustrezno opremljeni, na kar pohodnike redno opozarja Policija.

Kljub temu, da kršitve niso bile ugotovljene, pa se bo nadzor vršil tudi v bodoče, predvsem pa se bo izvajalo seznanjanje izvajalcev, pohodnikov in tudi medijev o pazljivosti pri hoji v gore.

5.12.6. Turistično športne dejavnosti

Tržni inšpektorat RS je skladno z vsakoletno predvidenim planom za organiziran nadzor nad ponudniki turističnih športnih storitev v poletnih mesecih, od maja do vključno avgusta 2014 opravljal preglede nad spoštovanjem pogojev za opravljanje dejavnosti turističnih športnih storitev kot pridobitne dejavnosti, za katere veljajo določbe Zakona o spodbujanju razvoja turizma.

Turistično športne dejavnosti, katere glede na svoje naravne danosti nudi Slovenija, so velikokrat adrenalinske narave, kot npr. rafting, kajakaštvo, soteskanje, hydrospeed. Ker gre za dejavnosti pri katerih je riziko morebitnih poškodb večji kot npr. pri igranju tenisa, udeležence pa lahko preseneti tudi sama narava z nevidnimi pastmi in nevarnostmi, morajo biti udeleženci takšnih dejavnosti ustrezno opremljeni, vodniki oziroma osebe, ki vodijo te dejavnosti pa morajo biti ustrezno strokovno usposobljene osebe.

Pogoje za opravljanje dejavnosti turističnih športnih storitev kot pridobitne dejavnosti ureja v 43. člen ZSRT, pri čemer to določilo predpisuje, da dejavnosti turističnih športnih storitev, ki se opravljajo kot pridobitna dejavnost (kot na primer šole ali tečaji smučanja, jadrnanja, tenisa, jahanja in podobno) ter vodenja turistov pri organiziranih športnih aktivnostih, lahko opravljajo pravne osebe in samostojni podjetniki posamezniki pod pogojem, da usposabljanje in strokovno vodenje izvaja oseba, ki ima v skladu s predpisi s področja šolstva, licenco za opravljanje strokovnega dela, ali oseba, ki je vpisana v razvid zasebnih športnih delavcev pri ministrstvu, pristojnem za šport. Pogoje zasebnega športnega delavca za vpis v razvid pa določa 34. člen Zakona o športu (v nadaljevanju ZSPo).

Za morebitno ugotovljeno kršitev 43. člena ZSRT, tržna inšpekcija po tem zakonu nima možnosti ne upravnega, ne prekrškovnega ukrepanja, lahko pa ukrepa z izdajo ureditvene odločbe na podlagi 13. člena Zakona o tržni inšpekciji, v povezavi s 43. in 44. členom ZSRT.

Glede na to, da se z organizacijo turističnih športnih storitev pri nas v velikem številu ukvarjajo tudi tujci, ki prihajajo v Slovenijo pretežno iz drugi držav članic EU (Čehi, Slovaki, Madžari, Italijani, Nizozemci), je potrebno pojasniti, da zanje veljajo določila Zakona o storitvah na notranjem trgu. Omenjeni zakon je uvedel načelo prostega čezmejnega opravljanja storitev za ponudnike storitev iz držav Evropske unije, Evropskega gospodarskega prostora in Švicarske konfederacije. Ponudniki storitev so tako lahko tuje fizične (t. i. samozaposlena oseba) ali pravne osebe, ki ponujajo ali opravljajo storitev v R Sloveniji, kar pomeni, da lahko tuja fizična ali pravna oseba opravlja pridobitno dejavnost brez vpisa podružnice ali drugega ustreznega dovoljenja v kolikor seveda razpolaga z ustreznim dovoljenjem, listino za opravljanje posamezne turistične športne dejavnosti, katero je pridobila v svoji državi, članici EU.

Tržni inšpektorji so v okviru nadzora opravili 64 pregledov na področju opravljanja dejavnosti turističnih športnih storitev kot pridobitne dejavnosti in izpolnjevanja pogojev za to dejavnost.

Inšpekcijski pregledi so se zaradi široke ponudbe adrenalinsko obarvanih turističnih športnih storitev izvajali na območju Bovca in okoliških krajev, kjer se lahko turisti udeležijo različnih aktivnosti, kot so rafting, kajakaštvo, soteskanje, hydrospeed, itd., prav tako pa se je v notranjosti Slovenije preverjalo spoštovanje zgoraj navedenih določil ZSRT v primerih nudenja storitev s strani različnih šol, tečajev, centrov, itd.

Upoštevač, da se, zlasti na področju aktivnosti na bovškem, že več let pojavljajo eni in isti subjekti, ki so si v zadnjih letih pridobili tudi ustrezne listine oziroma so svojo usposobljenost za delo na različnih področjih dokazali z domačo ali mednarodno licenco, sta bili letos izdani 2 upravni odločbi; 1 zaradi dela na črno in 1 z izrekom odprave nepravilnosti v smislu pridobitve ustrezne licence, 1 prekrškovna odločba z izrekom denarne globe zaradi dela na črno, 1 opomin zaradi neoznačenih cen storitev ter 4 opozorila po ZP-1 zaradi pomanjkljivega navajanja podatkov na spletnih straneh ponudnikov, zavezancev. V 3 primerih so inšpektorji ugotovili, da so zavezanci izvršili v preteklem letu izdane ureditvene odločbe.

Ponovno je bilo mogoče zaznati, da se kot ponudniki storitev v velikem številu pojavljajo tuja podjetja, ki imajo ali so imela registrirana podjetja tudi v RS, a so zaradi lažjega usposabljanja in pridobivanja licenc za vodnike raftov in soteskanja, začela opravljati dejavnosti iz podjetij registriranih v RS opuščati in pričela opravljati dejavnost preko podjetij, registriranih v matičnih državah. Prav tako pa je bilo tekom inšpekcijskih pregledov ugotovljeno, da slovenska podjetja, katera zaradi težav pri pridobivanju licenc za posameznike, ki vodijo turistično športne dejavnosti, velikokrat za vodenje določene aktivnosti najemajo zunanje izvajalce oziroma tujce, ki so v svoji državi pridobili ustrezno licenco in katero je potrebno skladno z Zakonom o storitvah na notranjem trgu upoštevati oziroma jo smatrati za veljavno tudi pri nas.

Če na kratko povzamemo svoje ugotovitve, je razvidno, da se pomanjkljivosti še vedno ugotavljajo, vendar v precej manjšem obsegu kot v preteklih letih, kar je nedvomno posledica konstantnega nadzora različnih inšpekcijskih služb na dotičnem področju, med njimi zlasti Tržnega inšpektorata RS, ki velikokrat nastopa tudi kot koordinator skupnih organiziranih nadzorov.

Za konec naj še dodamo, da (kot je zapisano že v letnem poročilu za leto 2013) se je področje raftinga, ki je bilo v zadnjih letih neurejeno predvsem kar se tiče strokovnega usposabljanja vodnikov in pridobivanja licenc domačih ponudnikov, pretežno že uredilo, v smislu ureditve trga z vidika strokovne usposobljenosti domačih ponudnikov pa je v letošnjem letu prišlo do večjih sprememb še na področju usposabljanja za vodnika soteskanja. Strokovni svet RS za šport je namreč potrdil program usposabljanja Kanjoning zveze Slovenije, kar pomeni, da bo v prihodnje več ustrezno usposobljenih slovenskih ponudnikov storitve soteskanja oz. kanjoninga.

5.12.7. Enotna cena knjige

Leto 2014 je z vidika urejenosti trga pri ponujanju in prodaji novih knjig prelomno leto saj je bil v februarju 2014 sprejet Zakon o enotni ceni knjige (v nadaljevanju ZECK), ki na območju celotne Slovenije ureja prodajo novih knjig prevedenih v slovenski jezik ali pa izdanih s strani slovenskega avtorja in sicer po 26. 8. 2014. Te knjige se morajo prodajati po enotni ceni 6 mesecev od dneva ko je knjiga prvič dana v promet oziroma v prodajo, enotno ceno pa morajo v zakonsko določenem roku zagotavljati vsi založniki in knjigotržci, ne glede na to ali se prodaja vrši v poslovalnicah oziroma trgovinah ali preko spletnih strani.

Ker je glede na ZECK Tržni inšpektorat RS pristojen za izvajanje nadzora nad spoštovanjem določil tega zakona, slednji pa je upoštevajoč prehodni rok pričel veljati na dan 26. 8. 2014, se je v mesecu oktobru izvajal poostren nadzor nad založniki in knjigotržci knjig. Nadzor se je vršil tako po ZECK, kot tudi po določilih Zakona o varstvu potrošnikov (označevanje in upoštevanje cen blaga) ter Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

Skupaj je bilo opravljenih 74 pregledov. Nepravilnosti so bile ugotovljene v 14 primerih, s tem da bi je nekaj postopkov v teku, saj morajo inšpektorji za namene celostnega pregleda pridobiti podatke s strani različnih subjektov. Z vidika kršitev Zakona o enotni ceni knjige, zlasti zaradi nepravilnega javljanja novih knjig na Javno agencijo za knjigo RS ter zaradi prodaje novih knjig s popustom so bila izrečena 4 opozorila po ZIN, medtem ko so inšpektorji v 10 primerih zavezancem izrekli opozorilo po ZIN zaradi neoznačenih cen, premajhne velikosti tiska cene ter pomanjkljivega navajanja podatkov pri spletnih trgovinah. V 1 primeru je inšpektor ugotovil, da zavezanec zavaja potrošnike s tem, ko na svoji spletni strani oglašuje 10 % klubski popust na vse knjige, vendar le-tega dejansko ne nudi.

Na podlagi ugotovljenih nepravilnosti in v veliki večini hitre odprave le-teh (še tekom inšpekcijskega pregleda ali pa v postavljenem roku na zapisnik) je bilo izrečenih še 8 opozoril po Zakonu o prekrških, v 6 primerih pa so inšpektorji postopek ustavili s sklepom na zapisnik, saj so ugotovili, da zavezanci ne prodajajo knjig, izdanih po 26. 8. 2014 oziroma da v ponudbi nimajo novih knjig, katere bi se morale prodajati po enotni ceni.

Generalno gledano je trg kljub novi zakonski omejitvi pri zaračunavanju cen dokaj urejen, kar je po mnenju Tržnega inšpektorata RS posledica aktivnosti knjigotržcev in založnikov, ki so še pred potekom prehodnega roka Ministrstvo za kulturo in tudi Tržni inšpektorat RS večkrat zaprosili za pojasnila o pravilnem načinu poslovanja skladnega z Zakonom o enotni ceni knjige.

5.12.8. Kontrola prometa s pirotehničnimi izdelki

Promet s pirotehničnimi izdelki je urejen v Zakonu o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih, ki določa pogoje za proizvodnjo, promet, uvoz in izvoz eksplozivov in pirotehničnih izdelkov. Zakon je kot nadzorni organ za posamezne člene, poleg Inšpektorata RS za notranje zadeve, Policije in Carinske uprave RS, določil tudi Tržni inšpektorat RS.

V preteklih letih je Tržni inšpektorat RS dajal poseben poudarek nadzoru prodaje pirotehnik na črno, torej brez urejenega statusa in brez izpolnjevanja pogojev, kar je urejeno z Zakonom o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, v letošnjem letu pa je ta del nadzora prevzela Finančna uprava RS, tako, da so tržni inšpektorji nadzor opravljali le pri registriranih trgovcih.

V skladu z Zakonom o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih, je prodaja pirotehničnih izdelkov dovoljena vse leto, razen pirotehničnih izdelkov, katerih glavni učinek je pok, katerih prodaja je dovoljena le od 19. do 31. decembra.

Ker se prodaja glede na povpraševanje v največjem obsegu vrši ravno v mesecu decembru, vsi pristojni organi ravno v tem mesecu opravljajo poostren nadzor.

Pred začetkom poostrenih inšpekcijskih nadzorov v decembru je bil na Ministrstvu za notranje zadeve, tako kot že vsa leta doslej, organiziran usklajevalni sestanek državnih organov, pristojnih za področje nadzora prodaje in uporabe pirotehničnih izdelkov.

Pri trgovcih so inšpektorji preverjali, ali so si za opravljanje prometa s pirotehničnimi izdelki pridobili ustrezno dovoljenje in ali izpolnjujejo posamezne varnostne zahteve (ustrezno nakladanje izdelkov, omejitev dostopa, opozorila, gasilni aparati, ipd).

Skupaj je bilo na tem področju v decembru 2014 opravljenih 54 pregledov. Inšpektorji so zavezancem izrekli 14 ukrepov, od tega 4 opozorila ZIN, 3 opomine in 7 opozoril ZP-1. V vseh primerih so bile kršitve odpravljene v postavljenem roku ali pa že tekom inšpekcijskega pregleda.

V enem primeru si zavezanec po spremembi poslovnih prostorov ni pridobil novega dovoljenja, v 2 primerih subjekta svoje dejavnosti nista imela ustrezno vpisane v temeljnem aktu, po ena kršitev je bila ugotovljena v zvezi z neustrezno urejeno zunanostjo prodajalne, nezagotavljanjem gasilnih aparatov na prodajnem mestu, omogočanjem prostega dostopa do pirotehničnih izdelkov potrošnikom, neupoštevanjem označenih cen, v 4 primerih zavezanci niso imeli označenih cen blaga izdelkov.

Ugotavljamo, da so se trgovci dobro pripravili na prodajo pirotehnik, saj so si pridobili ustrezna dovoljenja in opremili svoja prodajna mesta z opozorili, še največ težav pa jim povzroča onemogočanje prostega dostopa do pirotehničnih izdelkov. Očitno je, da si želijo delati v skladu z zakonom, saj je bilo kršitev ugotovljenih malo, poleg tega je šlo za manjše nepravilnosti, ki so bile odpravljene v naloženih rokih.

5.12.9. Avtorske pravice

Tržni inšpektorji so tudi leta 2014 na podlagi Zakona o avtorski in sorodnih pravicah opravljali nadzor nad urejenostjo materialnih avtorskih razmerij na področju javnega predvajanja glasbe v gostinskih in podobnih lokalih ter pri uporabi računalniških programov.

5.12.9.1. Javno predvajanje glasbe v gostinskih in nastanitvenih obratih

Tržni inšpektorji so sočasno z nadzorom opravljanja gostinske dejavnosti izvajali tudi nadzor nad urejenostjo avtorske pravice pri javnem predvajanju glasbe v gostinskih in nastanitvenih objektih ter turističnih kmetijah.

V javnih lokalih se običajno s fonogramov ali s pomočjo radijskega ali televizijskega sprejemnika javno predvajajo avtorska dela, za katera morajo imeti uporabniki teh objektov urejene avtorske pravice s pristojnimi kolektivnimi organizacijami glede na določila Zakona o avtorski in sorodnih pravicah. Male avtorske pravice s področja glasbenih del ščitita kolektivni organizaciji SAZAS (glasbena dela) ter ZAMP (pripovedna dela s področja književnosti, znanosti in publicistike ter njihovih prevodov).

Tržni inšpektorji so leta 2014 opravili 911 inšpekcijskih nadzorov v gostinskih lokalih, nastanitvenih objektih in turističnih kmetijah, kjer se javnosti predvaja glasba. Od nosilcev dejavnosti so zahtevali dovoljenja oziroma pogodbe z ustreznimi kolektivnimi organizacijami, na podlagi katerih lahko le-ti zakonito javno predvajajo avtorsko glasbo ter pripovedna dela.

V 113 primerih se je gostinskim in nastanitvenim objektom z odločbo naložilo, da uredijo materialna avtorska razmerja za javno predvajanje glasbe s pristojno kolektivno organizacijo. Zaradi ugotovljenih kršitev se je tudi prekrškovno ukrepalo in sicer so inšpektorji izdali 57 opominov, 7 plačilnih nalogov ter izrekli 664 opozoril ZP-1.

5.12.9.2. Nadzor programske opreme

Na področju prava intelektualne lastnine imajo računalniški programi vrsto posebnosti: postali so eden poglavitnih dejavnikov tehnološkega razvoja, po merilu investicijskega vlaganja gre za zelo drage in obsežne naložbe, z vidika kreativnosti pa so napredne kreacije, pri katerih so lahko angažirane cele skupine strokovnjakov. So zelo ranljivi, saj jih je preprosto reproducirati, shraniti in prenašati, s tem pa tudi ukrasti (piratstvo).

V skladu z določili Zakona o avtorski in sorodnih pravicah veljajo za računalniške programe naslednje avtorske pravice: pravica reproduciranja (avtorju podeljuje izključno pravico, da določi, pod kakšnimi pogoji se lahko računalniški program uporablja), pravica distribuiranja (avtorju podeljuje izključno pravico, da določi, na kakšen način se računalniški program lahko prodaja oziroma prenaša od uporabnika na uporabnika), pravica dajanja v najem (avtorju podeljuje izključno pravico dajanja računalniškega programa v najem) ter pravica dajanja na voljo javnosti (avtorju podeljuje izključno pravico, da se po žici ali brezžično, delo naredi dostopno javnosti na način, ki omogoča posameznikom dostop do njega s kraja in v času, ki ju sami izberejo ali da se delo pošlje posamezniku na podlagi ponudbe, ki je namenjena javnosti).

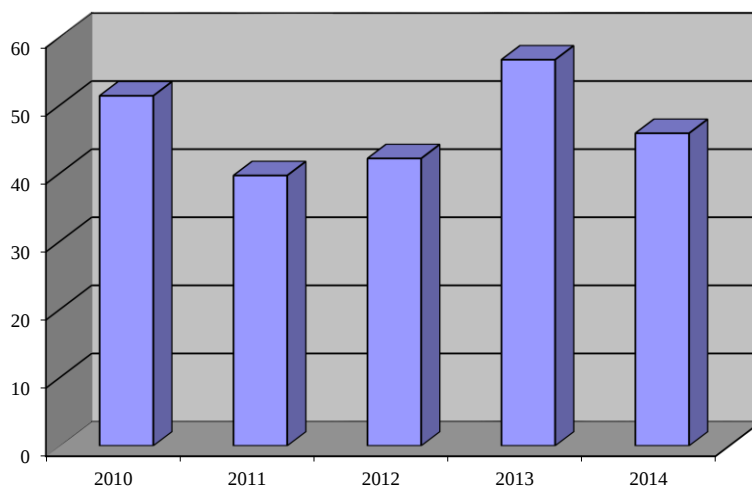
Nadzor spoštovanja avtorskih pravic na računalniškem področju se je leta 2014 opravljal na drugačen način kot pretekla leta. V preteklosti je Tržni inšpektorat RS spoštovanje avtorskih pravic vedno preverjal le na terenu z neposrednim nadzorom pri gospodarskih subjektih. Leta 2014 pa je prvič nadzor razdelil na dva različna dela. V prvem delu se je zavezancem poslal dopis, s katerim jih je obvestil, kakšne so njihove obveznosti glede spoštovanja avtorskih pravic na računalniškem področju in jih pozval, da sami pregledajo, s koliki računalniki razpolagajo, katere programe na njih uporabljajo ter da sami preverijo, ali vse programe zakonito uporabljajo (ali razpolagajo z vsemi potrebnimi licencami). Na Tržni inšpektorat RS so morali posredovati le število računalnikov in seznam programov, ki jih uporabljajo. Po prejetju odgovorov na dopis se je opravila analiza prispele dokumentacije, na podlagi katere so se izbrali vsi subjekti, ki na dopis niso odgovorili, in nekaj naključno izbranih subjektov, ki so odgovorili. Pri vseh teh je bil v drugem delu opravljen neposredni inšpekcijski nadzor. V drugem delu se je nadzor opravil tudi pri subjektih, zoper katere je Tržni inšpektorat RS prejel prijavo ter pri naključno izbranih subjektih. Zaradi posebnosti inšpekcijskega pregleda v zvezi z računalniškimi programi izvaja ta nadzor posebej usposobljena skupina tržnih inšpektorjev.

Tržni inšpektorji so leta 2014 opravili 85 inšpekcijskih pregledov, na katerih je bilo pregledanih 1476 računalnikov oziroma skoraj 40 % vseh računalnikov, ki so jih posamezni subjekti v času nadzora imeli v svojih poslovnih prostorih. Po metodi slučajnega izbora je bilo na računalnikih pregledanih in evidentiranih 7747 računalniških programov, ki so jih uporabniki pri svojem delu uporabljali. Izmed vseh evidentiranih programov posamezni subjekti niso dokazali (niso mogli predložiti ustreznih dokazil) zakonite uporabe za 576 (7,4 %) programov.

Od 85 pregledanih subjektov je bila pri 39 subjektih (45,9 %) ugotovljena nezakonita uporaba vsaj enega računalniškega programa. V upravnem postopku so tržni inšpektorji 10 subjektom izdali upravno odločbo, s katero so jim naložili, da kršitev odpravijo (da legalizirajo nelegalen program, ali pa ga odstranijo iz računalnika), 5 subjektom je bilo izrečeno opozorilo ZIN, zoper ostale subjekte pa upravno ukrepanje ni bilo potrebno, ker so že sami v času trajanja inšpekcijskega postopka odpravili ugotovljene nepravilnosti. V prekrškovnih postopkih je bilo izrečeno ali izdano 15 opozoril ZP-1, 13 opominov, 5 plačilnih nalogov in 3 prekrškovne odločbe.

Dolgoletni rezultati nadzora kažejo, da je povprečna stopnja nezakonito uporabljenih programov okoli 11 %, kar je precej več, kot je bilo ugotovljeno leta 2014. Dobri rezultati

letošnjega leta so posledica predvsem dejstva, da so bila v prvem delu nadzora izbrani veliki gospodarski subjekti, ki zaradi velikega števila zaposlenih uporabljajo veliko število programov, praktično pa pri njih ni bilo ugotovljenih kršitev. Dober znak pa je dejstvo, da se je leta 2014, po dveh letih naraščanja, zmanjšalo skupno število subjektov, ki so uporabljali vsaj en program nezakonito. Zaradi zelo dobrih izkušenj novega nadzora (Tržni inšpektorat RS je v prvem delu nadzora prejel preko 80 klicev zavezancev, ki so vsi po vrsti, brez izjeme, podali samo pozitivne odzive na izvedbo akcije), se bo tovrstni nadzor v takšni obliki nadaljeval tudi v prihodnje.

Slika 26: Število kršiteljev avtorskih pravic na računalniškem področju

5.12.10. Javna raba slovenskega jezika

Problematika uporabe tujega jezika na ozemlju Slovenije se vse bolj izpostavlja, saj se trg vse bolj odpira, veliko je tujih ponudnikov storitev, veliko je tudi turistov, katerim je uporaba tujega jezika namenjena, žal pa se ob tem vse prevečkrat pozablja na slovenski jezik. Z namenom ohranjanja in spoštovanja maternega jezika Tržni inšpektorat RS že vrsto let izvaja nadzor na dotičnem področju ter bo s svojim delom tudi v prihodnje nadaljeval.

Pri uporabi slovenskega jezika v javni rabi se neposredno uporablja Zakon o javni rabi slovenščine, v kolikor raba slovenščine za posamezno področje ni predpisana s področnim zakonom. Področni zakon v tem primeru je Zakon o varstvu potrošnikov, ki v zvezi z uporabo slovenskega jezika določa, da mora podjetje s potrošniki poslovati v slovenskem jeziku, na območjih italijanske in madžarske narodne skupnosti pa tudi v jeziku narodne skupnosti.

Skladno z določili Zakona o varstvu potrošnikov se je v tekočem letu na območjih kjer živita italijanska in madžarska narodna skupnost namenil poudarek tudi spoštovanju jezika narodnih skupnosti, pri čemer so inšpektorji ugotavljali, da se na primorskem, kjer živi italijanska manjšina, jezik le-te redno uporablja pri poslovanju s potrošniki, do podobnega zaključka pa so prišli tudi inšpektorji na območju kjer živi madžarska narodna skupnost. Le v dveh primerih je bilo ugotovljeno, da so podjetja sicer imela na spletnih straneh informacije tudi v madžarskem jeziku, vendar pa so bile te informacije nepopolne in niso zajemale vseh področij dela, zato se je, upoštevajoč, da so bile spletne strani nemudoma prilagojene, v obeh primerih izrekel ukrep opomina.

Pri oglaševanju in označevanju izdelkov je uporaba jezika vsekakor velikega pomena, če ne celo odločilnega, zato je v Zakonu o varstvu potrošnikov določeno, da mora podjetje pri navedenih aktivnostih uporabljati jezik, ki je potrošnikom na območju Slovenije lahko razumljiv, pri čemer lahko za označevanje izdelkov podjetje uporablja tudi splošno razumljive simbole in slike. Podrobnejših določb o uporabi slovenskega jezika Zakon o varstvu potrošnikov nima, zato se uporablja tudi Zakon o javni rabi slovenščine.

Zakon o javni rabi slovenščine določa, da so podjetja s strankami na območju Slovenije dolžna poslovati v slovenščini, kadar pa je njihovo poslovanje namenjeno tudi tujcem, se poleg slovenščine lahko uporablja tudi tuji jezik. Javno oglaševanje izdelkov in storitev, predstavitev dejavnosti ter druge oblike obveščanja javnosti na območju Slovenije morajo biti v slovenščini. Če pa je oglaševanje posebej namenjeno tudi tujcem, se lahko uporabljajo tudi tuji jeziki, vendar tujejezične različice ne smejo biti izrazno bolj poudarjene, kakor slovenska.

Nadzor nad spoštovanjem določb Zakona o varstvu potrošnikov in Zakona o javni rabi slovenščine se je vršil na podlagi prijav tekom celega leta, poleg tega pa se je v mesecu aprilu izvajal še poostren nadzor nad oglasi, ki so se nahajali na obcestnih velikih plakatih, fasadah, v izložbah, itd. Zaradi ugotovljenih nepravilnosti pri oglaševalskih sporočilih, ki morajo biti po Zakonu o varstvu potrošnikov v jeziku, ki je potrošnikom lahko razumljiv, je bila izdana 1 upravna odločba, 9 opozoril po ZIN, 6 opozoril po ZP-1, 1 opomin in 1 plačilni nalog.

Poslovanje s strankami je bilo preverjeno v 321 primerih, v 1317 primerih se je preverjalo označevanje in predstavljanje izdelkov, v 165 primerih se je preverjalo, ali so imena obratov, prodajaln, gostinskih in drugih lokalov ali drugih poslovnih prostorov v slovenskem jeziku, v 83 primerih pa se je preverjalo oglaševanje izdelkov in storitev. Zaradi ugotovljenih kršitev je bilo izdanih 7 upravnih odločb, izrečeno je bilo 134 opozoril ZIN, v prekrškovnem postopku pa je bila v 14 primerih izrečena globa, v 15 primerih opomin, v 134 primerih pa opozorilo ZP-1.

5.12.11. Prodaja samoniklih gliv

Uredba o varstvu samoniklih gliv določa, da posameznik lahko proda le tisto količino gob, ki jo nabere sam ali skupaj z družinskimi člani, s katerimi živi v skupnem gospodinjstvu (2 kg na osebo), mora pa biti za prodajo gob ustrezno priglašen. Običajno je to priglasitev osebnega dopolnilnega dela- nabiranje in prodaja gozdnih sadežev, pri pristojni upravni enoti. Oseba, ki gobe odkupuje – odkupovalec, pa mora biti za opravljanje te dejavnosti registrirana in mora voditi evidenco o odkupljenih gobah, katero mora ob koncu tekočega leta predložiti na Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Nadzor se je leta 2014 tokrat izvajal predvsem na tržnicah, sejnih in drugih javnih mestih, kjer se običajno vrši prodaja, pa tudi pri gostincih, ki nudijo značilne gobe jedi. Inšpektorji so tako preverjali delo na črno (registrirana dejavnost oziroma priglasitev osebnega dopolnilnega dela), količino gob v prodaji, soglasje za prodajo, označenost cen in izdajanje računov.

Na območju celotne Slovenije je bilo v času od avgusta do novembra opravljenih 34 inšpekcijskih pregledov. Največ kršitev je bilo ugotovljenih na območju OE Nova Gorica, kjer so se gobe tudi največ prodajale, v drugih krajih po Sloveniji je bilo gob letos bistveno manj oziroma jih skoraj ni bilo.

Pri nadzoru je bilo v petih primerih ugotovljeno, da je posameznik prodajal večjo količino gob kot jo lahko nabere sam oziroma skupaj s z družinskimi člani (2kg na osebo dnevno).

V enem primeru je bilo ugotovljeno delo na črno (še pred uveljavitvijo ZPDZC-1), v petih primerih cene niso bile ustrezno označeno, prav tako v petih primerih stojnica ni bila ustrezno označena, v štirih primerih prodajalci niso pridobili soglasja za prodajo, v treh primerih ni bil izdan račun.

Na podlagi ugotovljenih kršitev je bila izdana 1 upravna odločba prepovedi opravljanja dejavnosti oziroma prodaje gob in 12 opozoril po ZIN, s katerimi je bila naložena odprava pomanjkljivosti ter 5 plačilnih nalogov, 1 odločba o prekršku in 15 opozoril po ZP-1.

Pri nadzoru leta 2014 so bile ponovno ugotovljene kršitve Uredbe, vezane na prodajo večje količine gob kot je dovoljeno (zadnji dve leti kršitve Uredbe niso bile ugotovljene). Še vedno zaznavamo pomanjkljivo označevanje cen, pomanjkljivo označitev stojnic, prodajo brez računov in tudi brez ustreznega soglasja, zato je potrebno z nadzorom nadaljevati na področju, kjer se pojavljajo kršitve.

5.12.12. Nezaželena elektronska pošta (spam)

Pošiljanje sporočil, ki vabijo k nakupu blaga oziroma storitev, trenutno urejajo trije predpisi –Zakon o elektronskem poslovanju na trgu, Zakon o elektronskih komunikacijah in Zakon o varstvu osebnih podatkov, nadzor pa poleg Tržnega inšpektorata RS na tem področju izvajata tudi Agencija za pošto in elektronske komunikacije RS in Informacijski pooblaščenec. Tržni inšpektorat RS nadzor izvaja na podlagi določil Zakona o elektronskem poslovanju na trgu, in sicer v primerih, ko gre za pošiljanje komercialnih elektronskih sporočil podjetjem. Če gre za pošiljanje komercialnih sporočil fizičnim osebam, nadzor na podlagi Zakona o elektronskih komunikacijah izvaja Agencija za komunikacijska omrežja in storitve RS.

Trenutno veljavni Zakon o elektronskem poslovanju na trgu v 6. členu med drugim določa, da lahko ponudnik pošilja komercialna sporočila, če prejemnik vnaprej soglaša s pošiljanjem. Za komercialno sporočilo se šteje vsaka oblika sporočila, namenjena neposredni ali posredni promociji blaga, storitev ali podobe podjetja, organizacije ali osebe, ki opravlja trgovsko, industrijsko ali obrtno dejavnost ali regulirani poklic, pri čemer podatki, ki omogočajo neposreden dostop do dejavnosti podjetja, organizacije ali osebe, predvsem ime domene ali elektronski naslov in sporočila v zvezi z blagom, storitvami ali podobo podjetja, organizacije ali osebe, ki se zagotavljajo neodvisno in brez finančnega nadomestila, sami po sebi še niso komercialno sporočilo.

V primeru pošiljanja komercialnih sporočil mora torej ponudnik pridobiti predhodno soglasje prejemnika. Zgolj javna objava elektronskega naslova na spletu ali vpis podjetja v določen poslovni imenik samo po sebi ne predstavlja soglasja za pošiljanje komercialnih elektronskih sporočil na njegov objavljen elektronski naslov. Pošiljatelj pa je tudi tisti, ki mora v primeru dvoma dokazati, da s takšnim soglasjem razpolaga. Z vpisom v nekatere poslovne imenike uporabnik sicer lahko poda tudi soglasje za pošiljanje komercialnih sporočil na njegov elektronski naslov, ni pa to nujno oziroma ga lahko kadarkoli prekliče. Če je uporabnik imenika takšno soglasje podal in ga do trenutka pošiljanja komercialnega sporočila ni preklical (npr. z izjavo dano upravljavcu imenika), pošiljanje komercialnih sporočil na njegov elektronski naslov ne predstavlja kršitve Zakona o elektronskem poslovanju na trgu.

Ob tem dodajamo, da določeno omilitev zahteve po predhodnem soglasju po Zakonu o elektronskem poslovanju na trgu omogoča Zakon o elektronskih komunikacijah, ki v 2. odstavku 158. člena določa, da lahko fizična ali pravna oseba, ki od kupca svojih izdelkov ali storitev pridobi njegov elektronski naslov, ta elektronski naslov uporablja za neposredno trženje svojih podobnih izdelkov ali storitev, vendar pod pogojem, da kupcu

ponuja jasno in izrecno možnost, da brezplačno in enostavno zavrne takšno uporabo svojega elektronskega naslova takrat, ko so ti podatke za stike pridobljeni in ob vsakem sporočilu (če ni kupec zavrnil takšne uporabe že na začetku).

Leta 2014 je tako Tržni inšpektorat RS izvajal nadzor t. i. spam-a med podjetji, in sicer na podlagi prejetih prijav. V 22 primerih so bile ugotovljene kršitve Zakona o elektronskem poslovanju na trgu, zaradi katerih so tržni inšpektorji izdali 2 prekrškovni odločbi (opomina) ter 20 opozoril po ZP-1.

Ker je Tržni inšpektorat RS mnenja, da je trenutna ureditev področja pošiljanja komercialnih elektronskih sporočil med podjetji prestroga ter da po nepotrebnem omejuje podjetja pri ponujanju blaga in storitev drugim podjetjem, je skupaj z Informacijskim pooblaščencom in Agencijo za pošto in elektronske komunikacije RS, na pripravljalca Zakona o elektronskem poslovanju na trgu - Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, v začetku decembra 2013 posredoval predlog za ustrezno spremembo zakona v tem delu. Konec decembra 2014 je Državni zbor prejel v obravnavo Predlog Zakona o spremembi Zakona o elektronskem poslovanju na trgu.

6. DRUGE DEJAVNOSTI

6.1. PREDLAGANE SPREMEMBE PREDPISOV

Inšpekcijski svet je leta 2013 sprejel Strateški načrt ukrepov Inšpekcijskega sveta, med katerimi so tudi spremembe zakonodaje v luči poenostavitve inšpekcijskih postopkov in nadzorov. Ta ukrep je bil sprejet zato, da se še bolj okrepi sodelovanje med ministrstvi in inšpekcijami. Predvsem v času priprave predpisov, kakor tudi v času izvajanja predpisov, saj je inšpekcijski sektor tisti, ki lahko pripravljavcem predpisov prinaša znanje s terena, torej praktično znanje, ki je baza za nastanek dobrega zakona. Inšpektorji prvi zaznajo ali je zakon morda zastarel, so predpisane sankcije neprimerne, so posamezna področja prenormirana, zagrožene sankcije ne delujejo odvračalno, je sodna praksa neenotna ipd. Zato mora sodelovanje inšpekcij z ministrstvi potekati neprenehoma, informacije s terena, zapisane kot predlogi ministrstvu, pa morajo biti v čim večji meri upoštevani pri pisanju zakonov.

Nekaj primerov, kako Tržni inšpektorat RS uresničuje ta ukrep Inšpekcijskega sveta, je zapisanih v nadaljevanju.

6.1.1. Zakon o alternativnem reševanju potrošniških sporov

Tržni inšpektorat RS v okviru področja varstva potrošnikov opravlja nadzor nad poslovanjem podjetij in podjetnikov, v konkretnih primerih pa rešuje reklamacije potrošnikov zoper takšna podjetja. V vse več primerih se t. i. potrošniški spori rešijo s posredovanjem tržnega inšpektorja, saj je v korist in zadovoljstvo vseh, da se vsaka reklamacija reši brez izdaje odločbe ali drugega ukrepa, tržni inšpektor pa v takšnih primerih predstavlja bolj obliko mediatorja kot pa represivni in nadzorni organ. Ker je veliko primerov rešenih na takšen način, prisilno ukrepanje sploh ni potrebno, ravno tovrstne izkušnje pa kažejo na nujnost sprejema predpisa o alternativnem reševanju potrošniških sporov, na kar Tržni inšpektorat RS aktivno opozarja že od leta 2008, leta 2014 pa je Zakon o izvensodnem reševanju potrošniških sporov s strani pripravljava le bil pripravljen za javno obravnavo. Zakon bi v svoji osnovi moral vzpostaviti učinkovit, pregleden, enostaven in potrošniku dostopen sistem za alternativno reševanje potrošniških sporov. Ti spori namreč zaradi svoje specifičnosti niso primerni za reševanje preko rednih sodišč, zato se v veliko primerih zgodi, da potrošniki dejansko ostanejo brez varstva in so vse pravice, ki jim jih zagotavlja slovenska zakonodaja, zgolj mrtva črka na papirju. Z ustanovitvijo posebnega organa za alternativno reševanje potrošniških sporov bi se tako po eni strani zagotovilo hitro, učinkovito in ekonomično reševanje potrošniških sporov, s čimer bi se zagotovila višja raven varstva potrošnikov ter posledično tudi razbremenitev rednih sodišč, po drugi strani pa bi se dosegla tudi razbremenitev Tržnega inšpektorata RS, ki bi lahko s tem več pozornosti namenil drugim, bolj problematičnim področjem nadzora. Ali bo zakon pripravljen in sprejet s takšno pričakovano vsebino, pa bo razvidno leta 2015, ko se predvideva njegov sprejem.

6.1.2. Zakon o avtorski in sorodnih pravicah

Na podlagi veljavnega Zakona o avtorski in sorodnih pravicah Tržni inšpektorat RS v okviru svojih pristojnosti nadzira tudi določila tega zakona s področja javne priobčitve avtorskih del javnosti, kabelske retransmisije, radiodifuznega oddajanja, sekundarnega radiodifuznega oddajanja, dajanja v najem, fotokopiranja, klipinga, uporabe računalniških programov ipd.

Na podlagi večletnih nadzorov pri uporabnikih avtorskih del se je večkrat izkazalo, da so prijave, ki jih je na Tržni inšpektorat RS vlagala ena izmed kolektivnih organizacij, neupravičene, za sabo pa so takšne prijave potegnile precej veliko količino dela. Zato je Tržni inšpektorat RS predlagal, da se Zakon o avtorski in sorodnih pravicah spremeni tako, da se bodo lahko avtorske pravice uveljavljale samo v civilnem postopku- podobno, kot imajo to urejeno vse druge članice EU. Na ta način zakon ne bi delal razlik med kolektivnimi organizacijami, saj morajo po sedaj veljavni ureditvi nekatere med njimi svoje pravice uveljavljati samo v civilnem postopku, druge pa lahko to storijo tudi preko Tržnega inšpektorata RS.

6.1.3. Zakon o varstvu konkurence

Zakon o varstvu konkurence je bil sprejet že daljnega leta 1993. V tem času je postala zaradi implementacije zakonodaje EU s sprejetjem drugih zakonov slovenska pravna ureditev nelojalne konkurence nepregledna in nekonsistentna. Na to dejstvo Tržni inšpektorat RS opozarja že vrsto let. Zakon o varstvu konkurence tudi ni sledil spremembam s področja prekrškovnega prava. Vse navedeno nakazuje na potrebo po koreniti reformi predpisov s področja nelojalne konkurence.

Zakon o varstvu konkurence je bil od dneva uveljavitve Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence in Zakona o varstvu potrošnikov deloma razveljavljen ter kot tak ne ustreza več spremenjeni ureditvi prekrškovne zakonodaje. Zato je Tržni inšpektorat RS takratnemu Ministrstvu za gospodarstvo že leta 2007 predlagal, da se področje varstva konkurence na novo uredi, bodisi z odpravo veljavnih določil Zakona o varstvu konkurence in prenosom pristojnosti nadzora nad navedenim predpisom na Javno agencijo RS za varstvo konkurence, bodisi z ustreznimi spremembami zakona ali prenosa ureditev v področje varstva potrošnikov.

V praksi pa se pojavlja še z en problemom na tem področju in sicer: Tržni inšpektorat RS lahko z upravno odločbo začasno prepove dejanje nelojalne konkurence. Začasna prepoved velja do pravnomočne odločitve pristojnega organa v zvezi s storjenim prekrškom. Zakon pa ne določa, kakšna je po pravnomočnosti odločitve pristojnega organa usoda upravne odločbe. Ali torej preneha začasna prepoved in upravna odločba sploh ne velja več? Tudi na to vprašanje bo potrebno podati ustrezne rešitve.

6.1.4. Zakon o gostinstvu

Tržni inšpektorat RS že več let pripravljavcu Zakona o gostinstvu predlaga spremembo tega zakona. Tudi leta 2013 je aktivno sodeloval pri dajanju pripomb na spremembo Pravilnika o minimalnih tehničnih pogojih in minimalnem obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti, ki je sprejet na podlagi Zakona o gostinstvu. Pravilnik namreč povzroča nemalo težav, saj se je dostikrat izkazal kot preobsežen in tudi neživljenjski. Tržni inšpektorat RS je tako že večkrat podal pobudo za spremembo le-tega, vse z namenom, da bi pravilnik še vedno zadostno urejal področje in bi ga bilo hkrati lažje nadzirati. 28. 2. 2014 je bil sicer sprejet nov Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti, vendar v sprejetem pravilniku niso bili upoštevani vsi predlogi in pripombe Tržnega inšpektorata RS. Zaradi tega si bo tudi v bodoče prizadeval za spremembo tega pravilnika.

Predlagano je bilo, da se nadzorstveni del v 16. členu dopolni tako, da bo za nadzor nad spoštovanjem obratovalnega časa gostinskih obratov (kot to določa četrti odstavek 12. člena) pristojna Policija. S tem bi Policija pridobila možnost prekrškovnega ukrepanja za kršitve obratovalnega časa in bi lahko kršitelja na kraju samem kaznovala. Na ta način bi

bil postopek bolj ekonomičen in učinkovit, obenem pa Policija zaradi tega ne bi bila bolj obremenjena (mogoče celo manj), saj mora že sedaj ugotoviti kršitev obratovalnega časa na kraju samem, o tem sestaviti obdolžilni predlog in ga poslati Tržnemu inšpektoratu RS kot stvarno pristojnemu organu v reševanje. S tako ureditvijo bi se po eni strani prekrškovni postopki bistveno skrajšali, po drugi strani pa gostinci ne bi več tako množično kršili obratovalnega časa.

6.1.5. Zakon o spodbujanju razvoja turizma

Tržni inšpektorat RS je bil tudi leta 2014 aktiven pri dajanju pobud za spremembo Zakona o spodbujanju razvoja turizma. Že leta 2012 je prejel osnutek zakona, h kateremu je na podlagi lastnih izkušenj podal pripombe in predloge. Zakon leta 2014 še ni bil spremenjen, Tržni inšpektorat RS pa je pripravljavca zaradi težav, ki jih ima pri nadzoru ob trenutno veljavnem predpisu tudi leta 2014 opozarjal na nujnost sprememb. Tržni inšpektorat RS lahko s svojimi izkušnjami bistveno pripomore k primerni zakonski rešitvi. Osnutek zakona, ki ga je Tržni inšpektorat RS prejel, je med drugim predvidel črtanje licenc za opravljanje organizacije in prodaje turističnih aranžmajev in vzpostavitev zgolj evidence, s čimer pa se seveda glede na kompleksnost dejavnosti Tržni inšpektorat RS ne more strinjati.

Hkrati se kot razlog ukinitve licenc navaja tudi diskriminacija domačih subjektov glede na subjekte iz drugih držav članic, ki ne predpisujejo licenc in lahko v Sloveniji glede na Zakon o storitvah na notranjem trgu čezmejno opravljajo storitve.

Tržni inšpektorat RS sicer ne nasprotuje ukinitvi licenc, vendar želi zgolj opozoriti na morebitne posledice, hkrati pa predlaga, da se ukinitvev ustrezno nadomesti vsaj z nekakšnim javnim registrom (npr. pri Gospodarski zbornici Slovenije), v katerega se vpisujejo tako organizatorji kot prodajalci, in ki bi ponujal potrošniku zanesljive informacije o ponudniku, hkrati pa služil tudi kot referenca.

Tržni inšpektorat RS je že v preteklosti dajal tudi pobudo za črtanje 43. člena Zakona o spodbujanju razvoja turizma in sicer iz naslednjih razlogov:

Pogoji za opravljanje dejavnosti turističnih športnih storitev kot pridobitne dejavnosti so urejeni v 43. členu Zakona o spodbujanju razvoja turizma, za nadzor katerega je na podlagi 44. člena zakona pristojna tržna inšpekcija. Vendar to določilo predpisuje le dejavnosti turističnih športnih storitev, ki se opravljajo kot pridobitna dejavnost (kot na primer šole ali tečaji smučanja, jadrnanja, tenisa, jahanja in podobno) ter vodenja turistov pri organiziranih športnih aktivnostih. To dejavnost lahko opravljajo pravne osebe in samostojni podjetniki posamezniki pod pogojem, da usposabljanje in strokovno vodenje izvaja oseba, ki ima v skladu s predpisi s področja šolstva, licenco za opravljanje strokovnega dela, ali oseba, ki je vpisana v razvid zasebnih športnih delavcev pri ministrstvu, pristojnem za šport. Pogoje zasebnega športnega delavca za vpis v razvid pa določa 34. člen Zakona o športu.

Za morebitno ugotovljeno kršitev 43. člena Zakona o spodbujanju razvoja turizma Tržni inšpektorat RS po Zakonu o spodbujanju razvoja turizma nima možnosti niti upravnega, niti prekrškovnega ukrepanja, lahko pa ukrepa z izdajo ureditvene odločbe na podlagi 13. člena Zakona o tržni inšpekciji v povezavi s 43. in 44. členom Zakona o spodbujanju razvoja turizma.

Področje izvajanja organiziranih športnih aktivnostih, to je dejavnosti učenja in vodenja športnih storitev, je tako urejeno v Zakonu o spodbujanju razvoja turizma, kot tudi v Zakonu o športu, ki je specialnejši predpis in govori tako o športu na splošno, v tretjem

odstavku 2. člena pa določa: »Športna rekreacija po tem zakonu je športna dejavnost odraslih vseh starosti in družin.«, ter v 4. členu: »Naloge v športu lahko opravlja vsaka domača ali tuja fizična ali pravna oseba kot pridobitno ali nepridobitno dejavnost, če zakon ne določa drugače.« Za nadzor nad spoštovanjem Zakona o športu je pristojen Inšpektorat RS za šolstvo in šport.

Tržni inšpektorat RS se strinja, da nadzor nad navedenimi dejavnostmi v celoti prevzame inšpekcija za šport, saj tovrsten nadzor zahteva tudi strokovna znanja, za katera tržni inšpektorji niso usposobljeni in tržnim inšpektorjem poleg neustrezne zakonske rešitve predstavljajo nemalo težav. Vendar pa želi pri tem pripravljavca predpisa opozoriti, da gre pri tovrstnih športnih dejavnostih za večje varnostno tveganje in ne želi, da področje ostane neurejeno in nenadzorovano, zato je potrebno jasno in pravilno opredeliti tako pogoje za opravljanje dejavnosti, kot tudi pristojnost nadzornega organa.

Pomembno je poudariti tudi, da tržni inšpektorji na terenu ugotavljajo, da se z organizacijo turističnih športnih storitev ukvarjajo tudi tujci, ki prihajajo v Slovenijo pretežno iz drugi držav članic EU (Čehi, Slovaki, Madžari, Italijani, Nizozemci), pri čemer zanje veljajo določila Zakona o storitvah na notranjem trgu. Omenjeni zakon je uvedel načelo prostega čezmejnega opravljanja storitev za ponudnike storitev iz držav EU, EGS in Švicarske konfederacije. Ponudniki storitev so lahko fizične (t. i. samozaposlena oseba) ali pravne osebe, ki ponujajo ali opravljajo storitev v Sloveniji. To pomeni, da lahko tuja fizična ali pravna oseba opravlja pridobitno dejavnost brez vpisa podružnice ali drugega ustreznega dovoljenja.

Tržni inšpektorat RS se zaradi neustrezne zakonske rešitve srečuje s težavami pri izvajanju nadzora in učinkovitostjo le-tega, zato bi ustrezna rešitev pripomogla k večji varnosti učinkovitejšemu nadzoru.

6.1.6. Zakon o omejevanju uporabe alkohola

Prodaja alkohola mladoletnim osebam se ugotavlja z neposredno osebno zaznavo inšpektorja, kar pomeni, da inšpektor spremlja dogajanje v prodajalni in pred njo ter v primeru suma, da je alkohol prodan mladoletni osebi, pri tej osebi preveri starost in če je ta oseba mladoletna, nadaljuje postopek pri prodajalcu.

V samem postopku tržni inšpektor ne more nastopiti kot skriti kupec (kar nam omogoča zadnja sprememba ZIN) ker ni mladoleten, saj je kršitev prodaja mladoletni osebi.

Kot izhaja iz podatkov, je število ugotovljenih kršitev glede na število opravljenih pregledov sicer zelo majhno (v povprečju zadnjih 10 let 7 ugotovljenih prodaj alkohola mladoletnim), kar pa ne odraža realne slike, saj opazno narašča trend pijančevanja, pri čemer pa je najbolj zaskrbljujoče, da se opija vedno več mladih. Verjamemo, da na navedeno vpliva tudi splošna gospodarska kriza v državi in z njo povezani problemi, vendar pa je problem alkohola pri mladih vse bolj pereč, zato je nujno potrebno pospešiti sprejetje sprememb zakona, na kar že več let opozarjamo resorno ministrstvo, kateremu smo tudi podali predloge:

- dvig starostne meje na 21 let za nakup vseh vrst alkoholnih pijač tako v prodajalnah kot tudi v gostinskih lokalih,
- v kolikor bi bil ukrep iz 1. točke preoster predlagamo, da se starostna meja na 21 let dvigne za nakup alkoholnih pijač, ki vsebujejo več kot 15 volumenskih odstotkov alkohola,
- prepovedi konzumiranja alkoholnih pijač na javnih mestih, pri čemer je potrebno jasno definirati pojem javnih površin (kar so sprejele že nekatere lokalne skupnosti),

- zaostriti pogoje za vse trgovce in gostince, ki prodajajo alkoholne pijače (uvedba licenc za prodajo alkoholnih pijač kot dokaz, da trgovec ali gostinec izpolnjuje pogoje,
- višje kazni za kršitelje,
- omogočiti nadzor z mladoletnimi osebami (mystery shopping),
- popolna prepoved oglaševanja alkoholnih pijač.

6.1.7. Zakon o omejevanju uporabe tobaka in tobačnih izdelkov

Prodaja tobaka in tobačnih izdelkov mladoletnim osebam se ugotavlja z neposredno osebno zaznavo inšpektorja, kar pomeni, da inšpektor spremlja dogajanje v prodajalni in pred njo ter v primeru suma, da je alkohol prodan mladoletni osebi, pri tej osebi preveri starost in če je ta oseba mladoletna, nadaljuje postopek pri prodajalcu.

V samem postopku tržni inšpektor ne more nastopiti kot skriti kupec (kar nam omogoča zadnja sprememba ZIN), ker ni mladoleten, saj je kršitev prodaja mladoletni osebi.

Kot izhaja iz podatkov, je število ugotovljenih kršitev glede na število opravljenih pregledov sicer zelo majhno, kar pa ne odraža realne slike, zato je nujno potrebno pospešiti sprejetje sprememb zakona, na kar že več let opozarjamo Ministrstvo za zdravje, kateremu smo tudi podali naslednje predloge:

- višje kazni za kršitelje,
- omogočiti nadzor z mladoletnimi osebami (mystery shopping),
- popolna prepoved oglaševanja tobaka in tobačnih izdelkov.

6.1.8. Zakon o varstvu potrošnikov

Tržni inšpektorat RS je bil tudi leta 2014 aktiven pri dajanju pobud za spremembo Zakona o varstvu potrošnikov in pri tem v svojih predlogih že vrsto let zastopa stališče, da se v zvezi z jamčevalnimi zahtevki iz 21b in 37. člena ZVPot upošteva Direktiva 1999/44/ES, ki določa hierarhijo pri uveljavljanju zahtevkov. Tako lahko potrošnik najprej zahteva popravilo ali zamenjavo blaga. Če zahtevka za popravilo ali zamenjavo ni izpolnjen, pa lahko potrošnik zahteva znižanje ali vračilo kupnine. Poleg Slovenije le še nekaj držav članic ni uzakonilo hierarhije pri uveljavljanju zahtevkov. Pripravljavcu sprememb zakona je Tržni inšpektorat RS predlagal, da se obvezna garancija za blago ukine, ostane pa v zakonu prostovoljna garancija. Za nadzor tega predpisa so po sedaj veljavni zakonodaji pristojni tržni inšpektorat in drugi inšpekcijski organi v skladu s svojimi pooblastili. Drugi inšpekcijski organi trenutno tega zakona ne nadzirajo, saj naj v določbi 70. člena ne bi imeli zadostne podlage za določitev stvarne pristojnosti. Glede na navedeno Tržni inšpektorat RS predlaga, da se v novem predpisu natančneje določi pristojne inšpekcijske organe in sicer tako, da se konkretno navede inšpekcijske organe, ki so pristojni za nadzor na področju kmetijstva, okolja gozdarstva, energetike, prostora, zdravja, šolstva športa in notranjih zadev. Enako velja tudi za predlagane spremembe Zakona o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami.

6.1.9. Zakon o gospodarskih družbah

Tržni inšpektorat RS resorno ministrstvo že vrsto let opozarja na škodljivi pojav »veriženja podjetij« in ustanavljanja podjetij na zalogo. Nekatere predloge, ki jih je posredovala strokovna in zainteresirana javnost, so pripravljavci leta 2014 že vključili v predlagane spremembe zakona. Posebno so se pripravljavci zakona usmerili v preprečevanje zlorab ustanavljanja in poslovanja družb ter veriženja podjetij, in sicer bolj s povečanjem

učinkovitosti obstoječih določb kot uvajanjem novih. Ministrstvo je že februarja skupaj z Ajpesom, Dursom ter finančnim in pravosodnim ministrstvom pripravilo informatizirano platformo, s katero bo mogoče avtomatično preprečiti ustanavljanje gospodarskih subjektov osebam, ki so zlorabile zaupanje v svobodno gospodarsko pobudo. Še vedno pa se predlogi Tržnega inšpektorata RS nanašajo na razširitev omejitev ustanavljanja družb po 10a. členu ZGD tudi na druge kršitve obstoječe zakonodaje, na prepoved uporabe ustanovnega kapitala za potrebe ustanovitve druge družbe, na obveznost imetja transakcijskega računa, na ugotovitev obstoja razlogov za prenehanje družbe, če ta ne bi imela posloводства ali družbenikov določeno obdobje.

6.2. SODELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA RS

6.2.1. Sodelovanje z drugimi inšpektorati in inšpekcijskimi službami – Inšpekcijski svet

Za medsebojno koordinacijo dela in doseganje večje učinkovitosti 25 različnih inšpekcij je ustanovljen Inšpekcijski svet, katerega člani so glavni inšpektorji. Inšpekcijski svet je do septembra 2014 po pooblastilu ministra za notranje zadeve vodila glavna tržna inšpektorica ga. Andrejka Grlič. Naloga Inšpekcijskega sveta je, da usklajuje izvajanja skupnega inšpekcijskega nadzora in skrbi za hitro prenašanje informacij, rešuje vprašanja, vezana za delo posameznih inšpekcij, organizira izobraževanja za potrebe inšpekcijskega nadzora, usklajuje in planira pomoč inšpekcijskim službam pri razvoju in načrtovanju informatike, predvsem pri razvoju skupne aplikacije za vse inšpekcijske službe.

Inšpekcijski svet je že pripravil Strateški načrt ukrepov Inšpekcijskega sveta, katerega namen je izboljšati učinkovitost inšpekcijskih služb. Glavne naloge, ki izhajajo iz Strateškega načrta se nanašajo na spremembo zakonodaje v luči poenostavitve inšpekcijskih postopkov, povečanje dostopnosti in prepoznavnosti inšpekcij, povečanje učinkovitosti inšpekcij, okrepitev delovanje regijske koordinacije inšpekcij, uvedba sprememb na področju informacijske tehnologije, spremembe na področju izobraževanja in usposabljanja inšpektorjev, sodelovanje s sodišči ter sodelovanje z zainteresirano javnostjo.

Za boljše delovanje inšpekcijskega sveta so bili ustanovljeni različni odbori in sicer:

- Odbor za pravno področje, ki rešuje pravna vprašanja, naslovljena na Inšpekcijski svet, zbira pripombe za pripravo sprememb krovnih predpisov s področja delovanja inšpekcij, nudi pravno pomoč pri težkih operativnih primerih in tolmači predpise, ki se v praksi različno razlagajo. Odbor za pravno področje vodi predstavnik Tržnega inšpektorata RS.
- Odbor za informacijsko podporo skrbi za medsebojno informacijsko povezanost inšpektoratov in standardizacijo aplikacij in podatkov. Odbor je zadolžen za pripravo informacijske podpore za enotno vstopno točko portala inšpekcijskih služb. Vodja tega odbora je tržni inšpektor.
- Odbor za merjenje uspešnosti, učinkovitosti in kakovosti dela inšpekcijskih služb pripravlja predloge in spremlja izvajanje meril in kriterijev za ugotavljanje uspešnosti inšpekcijskih služb in ugotavljanje boljše kvalitete dela inšpekcij. Član tega odbora je prav tako tržni inšpektor.
- Odbor za izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje organizira skupna izobraževanja in usposabljanja za vse inšpekcijske službe ter pripravlja gradiva s področij dela, kjer imajo vse inšpekcije skupni interes.

Tržni inšpektorat RS je skupaj z zunanjim izvajalcem za potrebe svojega dela razvil nov informacijski sistem, ki je v celoti plod znanja zaposlenih Tržnega inšpektorata RS. Z uporabo in funkcionalnostjo sistema so zadovoljni vsi zaposleni Tržnega inšpektorata RS, saj so se določeni postopki z njegovo uvedbo bistveno skrajšali in poenostavili. Informacijski sistem je v uporabi že od leta 2009 ter se stalno dopolnjuje in razvija.

Zaradi zadovoljstva zaposlenih Tržnega inšpektorata RS z novim informacijskim sistemom, ga je le-ta pripravljen deliti tudi z ostalimi inšpekcijami, zato ga je v uporabo ponudil tudi njim. Do konca leta 2012 sta k njegovi uporabi pristopili še dve večji inšpekciji, leta 2013 pa še vse upravne enote (samo v delu, ki se nanaša na vodenje prekrškovnih postopkov). Inšpekcijski svet je leta 2013 informacijski sistem Tržnega inšpektorata RS izbral za najprimernejši sistem, ki bi ga lahko prevzele vse inšpekcije, vendar je bila implementacija tega začasno prekinjena do realizacije strukturnih sprememb na področju IKT na ravni celotne države.

Tržni inšpektorat RS izvaja skupaj z ostalimi inšpektorati, predvsem s Finančno upravo RS, Inšpektoratom za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami RS, Policijo, Zdravstvenim inšpektoratom RS in Uradom za meroslovje, koordinirane skupne akcije, v katerih se izvajajo nadzori nad različnimi področji poslovanja.

6.2.2. Sodelovanje v regijskih koordinacijah inšpektorjev

Za potrebe usklajenega delovanja inšpekcijskih organov pri nadzoru različnih področij so na posameznih teritorialnih območjih Slovenije ustanovljene t. i. regijske koordinacije inšpektorjev, katerih delovanje je določeno v poslovniku Inšpekcijskega sveta. V regijskih koordinacijah inšpektorjev sodelujejo vsi inšpektorati, ki jih zastopajo vodje območnih enot, po potrebi pa tudi drugi državni in javni organi ter ostale osebe, ki lahko podajo pojasnila v posamezni zadevi. Na teh sestankih se vodje območnih enot dogovarjajo za usklajen in enoten nadzor na tistih področjih in pri tistih subjektih, za katere ocenijo, da predstavljajo ali bi v bodočnosti utegnili predstavljati nevarnost za zdravje in varnost državljanov, organizacij ali okolja.

Regijsko koordinacijo inšpektorjev vodi vodja območne enote ene od inšpekcij. Regijska koordinacija se sestaja najmanj enkrat na vsake tri mesece ter o svojem delu poroča predstojniku posameznega inšpektorata ter Inšpekcijskemu svetu.

Tržni inšpektorat RS je imel leta 2014 dva predsednika regijske koordinacije inšpektorjev in sicer v Ljubljani in Murski Soboti.

6.2.3. Sodelovanje s kontaktno točko v Republiki Sloveniji po Uredbi (ES) št. 764/2008

S 13. 5. 2009 se je začela uporabljati Uredba (ES) št. 764/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. 7. 2008 o določitvi postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici, in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES, ki uvaja načelo medsebojnega priznavanja med državami članicami in se nanaša na nacionalne predpise o tehničnih zahtevah za proizvode, ki niso usklajeni na ravni Evropske unije (t. i. neharmonizirani tehnični predpisi). Uredba med drugim določa pravila in postopke, ki jih morajo pristojni organi držav članic upoštevati, kadar sprejmejo ali nameravajo sprejeti odločbo iz člena 2(1) uredbe, ki bi lahko ovirala prost pretok proizvoda iz člena 28 Pogodbe, ki se zakonito trži v drugi državi članici.

Pristojni organi držav članic tako od uveljavitve uredbe ne smejo prepovedati prodaje proizvodov na svojem ozemlju, če se ti že zakonito tržijo v drugi državi članici, četudi so bili proizvedeni po tehničnih pravilih, ki so drugačni, kot veljajo za domače proizvode, razen če obstajajo utemeljeni in upravičeni razlogi, temelječi na tehničnih ali znanstvenih dokazih.

Leta 2014 Tržni inšpektorat RS na nacionalno kontaktno točko za proizvode, to je Slovenski inštitut za standardizacijo SIST, ni posredoval zaprosil za posredovanje informacij.

6.2.4. Siva ekonomija in akcija »Vklopi razum – vzemi račun«

Glavna tržna inšpektorica sodeluje v delovni skupini za komuniciranje boja proti sivi ekonomiji pod vodstvom Urada Vlade RS za komuniciranje. Naloga delovne skupine je pripraviti predloge in ukrepe za komuniciranje z javnostjo na podlagi ukrepov, ki jih država sprejema v boju proti sivi ekonomiji, med drugim predvsem v okviru vladnega gradiva Obvladovanje sive ekonomije v Republiki Sloveniji, katerega zadnjo verzijo je Vlada RS sprejela 4. 12. 2014. V okviru tega dokumenta je bil poglobitveni predlog Tržnega inšpektorata RS tudi uvedba davčnih blagajn in pavšalna obdavčitev za vse kategorije gospodarske dejavnosti. Poleg tega pa je Tržni inšpektorat RS predlagal tudi:

- da se pristopi k spremembam predpisov, ki omogočajo izogibanje določbam ZGD, ki se nanašajo na omejitve ustanavljanja, (npr. Zakon o društvih, Zakon o zavodih, Zakon o ustanovah),
- da se področje nadzora zdravilstva v celoti prenese v pristojnost nadzora Zdravstvenega inšpektorata,
- da se v najkrajšem možnem času sprejmejo izvedbeni dokumenti po Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno,
- pri vzpostavitvi sistema obvezne prijave pogodbe o delu in njenega evidentiranja,
- da bi se vzpostavil enoten informacijski sistem, ki bi vsem inšpekcijam omogočal vpogled v vse uradne evidence, ki jih potrebujejo inšpektorji pri svojem delu.

6.2.5. Odnosi z javnostjo

6.2.5.1. Akcija »Zbudimo se«

Za potrebe osveščanja potrošnikov, kako pomembno je za njih, da za vsak nakup ali opravljeno storitev zahtevajo račun, Tržni inšpektorat RS še vedno nadaljuje z izvajanjem akcije »Zbudimo se«, ki jo je začel leta 2011.

Z akcijo želi spremeniti miselnost potrošnikov, da bodo plačali manj, če se izdaji računa zavestno odpovedo. S tem dejanjem potrošnik v danem trenutku mogoče res privarčuje, vendar, gledano dolgoročno, s tem podpira delo na črno in sivo ekonomijo ter utajo davkov prodajalcev ali izvajalcev storitev, ki zaslužek »pospravijo« v svoj žep. Sami pa so prikrajšani, ker ne morejo uveljaviti nobene svoje pravice, ki jim po slovenski zakonodaji pripada (primeri: vračilo denarja zaradi stvarne napake na izdelku; garancijsko popravilo izdelka ob morebitni okvari; pomoč Tržnega inšpektorata RS ali kakšnega drugega inšpektorata pri reševanju konkretnih problemov s trgovcem ali proizvajalcem izdelka ali izvajalcem storitve).

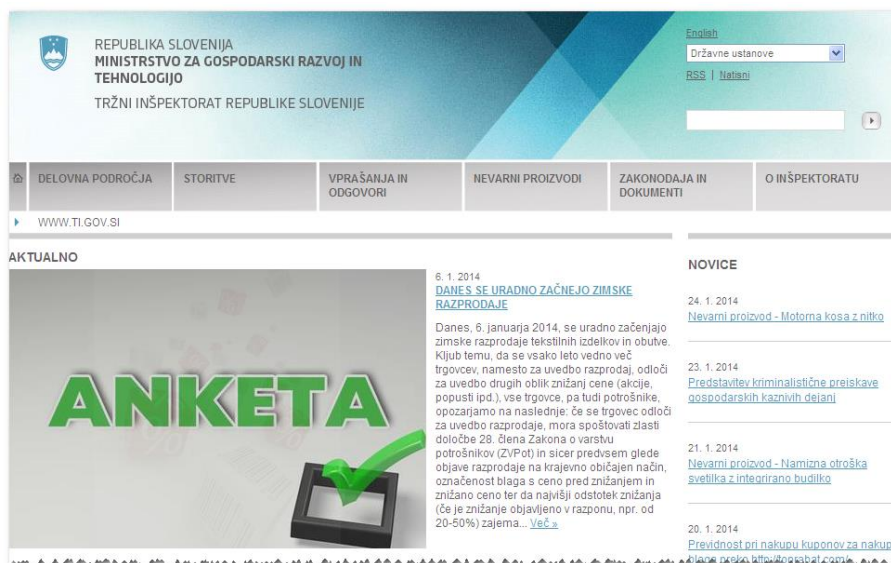
6.2.5.2. Dan odprtih vrat Tržnega inšpektorata RS

Tržni inšpektorat RS je 23. in 24. septembra organiziral DAN ODPRTIH VRAT, kjer je bila predstavljena vsebina in način dela, javnosti je bila predstavljena uporabnost podatkov

spletne strani, predstavljeni so bili najdeni nevarni proizvodi. Ker se Tržni inšpektorat RS prizadeva doseči situacijo »win-win-win« v razmerju podjetje – inšpekcija – potrošnik, so bile dobrodošle pripombe glede opravljanja dela in morebitne izboljšave s strani potrošnikov. Obiskovalci so s svojim prihodom potrdili, da je pot preventivnega delovanja prava, zato se bodo trudili, da se bo dogodek še kdaj ponovil. Ne samo v Ljubljani, temveč tudi v drugih krajih po Sloveniji.

6.2.5.3. [Spletna stran Tržnega inšpektorata RS](#)

Da bi se javnost seznanila z delom, ki ga Tržni inšpektorat RS opravlja, je bila razvita internetna stran www.ti.gov.si, katere vsebina se sproti spreminja in dopolnjuje.

Slika 27: Domača stran Tržnega inšpektorata RS z aktualnimi novicami

Tržni inšpektorat RS daje posebno težo seznanjanju javnosti z opravljenim delom, predvsem preko svoje spletne strani, kjer so rubrike:

- Novice - objavljajo se najnovejše in najaktualnejše informacije glede delovanja Tržnega inšpektorata RS;
- Rotator aktualnih novic - v njem so objavljene novice Tržnega inšpektorata RS, ki so za javnost še posebej zanimive;
- Storitve - s čim se Tržni inšpektorat RS ukvarja, kjer se sproti objavljajo poročila o rezultatih zaključenih akcij nadzora;
- Vprašanja in odgovori - za potrošnike in podjetja so objavljene najzanimivejše razlage določil zakonov, za katere nadzor je zadolžen Tržni inšpektorat RS;
- Nevarni proizvodi - objavljeni so vsi nevarni proizvodi, ki jih je Tržni inšpektorat RS našel na slovenskem trgu;
- Zakonodaja in dokumenti - objavljen je seznam vseh zakonskih in podzakonskih predpisov, za katere nadzor je zadolžen Tržni inšpektorat RS;
- O inšpektoratu - nahajajo se vse informacije o Tržnem inšpektoratu RS: poslanstvo in vizija, naslovi, kontaktne informacije ter uradne in poslovne ure lokacij, kjer inšpektorat posluje.

REPUBLICA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN
TEHNOLOGIJO
TRŽNI INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE

English
Državne ustanove
RSS | Natani

DELOVNA PODROČJA | **STORITVE** | VPRAŠANJA IN ODGOVORI | NEVARNI PROIZVODI | ZAKONODAJA IN DOKUMENTI | O INŠPEKTORATU

WWW.TI.GOV.SI / STORITVE / S ČIM SE UKVARJAMO / AKTUALNA POROČILA

S čim se ukvarjamo
Aktualna poročila
Arhiv poročil

AKTUALNA POROČILA

Seznam aktualnih poročil o nadzoru, ki so na voljo na spletnih straneh Tržnega inšpektorata RS:

- 24. 01. 2014: [Poročilo o nadzoru skladnosti svetlobnih nizov v letu 2013](#)
- 20. 01. 2014: [Poročilo o nadzoru prodaje protitehničnih izdelkov](#)
- 20. 01. 2014: [Nadzor spoštovanja avtorskih pravic na računalniškem področju](#)
- 15. 01. 2014: [Poročilo o nadzoru prodaje alkoholnih pijač in tobačnih izdelkov v prodajalnah v času božično-novoletnih praznikov \(december 2013\)](#)
- 08. 01. 2014: [Sejemski prodaja potrošnikom](#)
- 08. 01. 2014: [Poročilo o nadzoru naključnih subjektov](#)
- 30. 12. 2013: [Nadzor prodaje lesa in drv](#)
- 24. 12. 2013: [Administrativni nadzor snaznih friz](#)
- 24. 12. 2013: [Poročilo o nadzoru opravljanja poselske dejavnosti v glavni turistični sezoni](#)
- 09. 12. 2013: [Poročilo o nadzoru skladnosti želez za kolesarje in uporabnike rolk in kotalk: želez za alpske smučarje in deskarje na snegu in varovalnih rokavic za zaščito rok pred mehanskimi tveganji z metodo vzorčenja](#)
- 06. 12. 2013: [Nadzor izvajanja pravilnika o kategorizaciji nastanjenih obratov](#)

Slika 28: Aktualna poročila o opravljenih nadzorih

REPUBLICA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN
TEHNOLOGIJO
TRŽNI INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE

English
Državne ustanove
RSS | Natani

DELOVNA PODROČJA | STORITVE | **VPRAŠANJA IN ODGOVORI** | NEVARNI PROIZVODI | ZAKONODAJA IN DOKUMENTI | O INŠPEKTORATU

WWW.TI.GOV.SI / VPRAŠANJA IN ODGOVORI / POGOSTA VPRAŠANJA / VSA VPRAŠANJA

Pogosta vprašanja
Vsa vprašanja

VSA VPRAŠANJA

Seznam vseh vprašanj, ki so na voljo na spletnih straneh Tržnega inšpektorata RS:

- Na območju Nove Gorice poslujeta dve družbi s sedežem v Ljubljani, ki pa nimata evidentirane poslovne enote v Novi Gorici. Ali je to dovoljeno? - 00304
- Nedolgo nazaj se je naše podjetje zaradi spremembe lastništva preimenovalo, vendar bi zaradi prepoznavnosti stare firme še vedno želeli poslovati s slednjim (oglaševanje na spletni strani ter v drugih medijih). Ali s tem kršimo kakšen zakon? - 00303
- Na območju Krškega bi želeli raznašati kataloge in brošure hrvaškega podjetja, vendar pa bi bili ti katalogi oziroma oglasni material le v tujem jeziku – hrvaščini. Ali je to mogoče? - 00302
- Na televiziji sem zasledil, da se v reklamni kulisca avtomobilskega podjetja na koncu polavi slogan v tujem jeziku »swirl leben autos«. Zanima me ali je to dovoljeno? - 00301
- Kaj je nepošten popust in kako ga lahko prepoznam? - 00300
- Zadnje čase je pri mnogih podjetjih opaziti, da v oglasih oglašujejo ceno brez davka na dodano vrednost ali pa je cena z davkom napisana v zelo majhnem listku v primerjavi z ceno brez tega davka. Takšen način oglaševanja me moti, zato bi rad vedel, ali je to dovoljeno? - 00299

Slika 29: Rubrika »Pogosta vprašanja«

REPUBLICA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN
TEHNOLOGIJO
TRŽNI INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE

English
Državne ustanove
RSS | Natani

DELOVNA PODROČJA | STORITVE | VPRAŠANJA IN ODGOVORI | **NEVARNI PROIZVODI** | ZAKONODAJA IN DOKUMENTI | O INŠPEKTORATU

WWW.TI.GOV.SI / NEVARNI PROIZVODI / NEVARNI PROIZVODI (RAPEX)

Nevarni proizvodi (RAPEX)
Za proizvajalce in distributerje

NEVARNI PROIZVODI (RAPEX)

24. 1. 2014
[Nevarni proizvod - Motorna kosa z nitko](#)

Iz RAPEX obvestila št. A12/1636/13 je razvidno, da pri uporabi proizvoda lahko pride do dotika vročih površin, ki niso zaščitene. Posledično lahko pride do opeklin uporabnika, v nekaterih primerih pa lahko vroče površine povzročijo tudi požar. Ker s tem proizvajalec ni upošteval določil 1.5.5 – Extreme temperature in 1.5.6 – Požar, Priloge 1 Pravilnika o varnosti strojev (Ur. l. RS, št. 75/08, 66/10, 74/11), ki v celoti pozvema Direktivo 2006/42/ES o strojih, je bilo ocenjeno, da gre za nevaren proizvod, za katerega je bilo potrebno opraviti umik in odpoklic s trga. Več informacij o tem nevarnem izdelku ali drugih nevarnih izdelkih najdete na spletni strani Tržnega inšpektorata RS.

Na naslednji spletni strani se nahajajo podatki o nevarnih proizvodih, ki jih je Tržni inšpektorat RS odkril na trgu Republike Slovenije. Zelo pomembno je, da se izognemo nakupu in uporabi nevarnih proizvodov.

Slika 30: Nevarni proizvodi

Za bolj transparentno delovanje Tržnega inšpektorata RS je na spletni strani vsako leto objavljeno tudi Poslovno poročilo o delu in ukrepih Tržnega inšpektorata RS.

6.2.5.4. Dostopnost Tržnega inšpektorata RS

Z namenom preventivnega delovanja je Tržni inšpektorat RS dostopen javnosti ne samo preko spletnih strani, temveč tudi po elektronski pošti, po navadni pošti, po telefonu, lahko se zainteresirane osebe oglasijo tudi osebno, ne nazadnje pa tudi preko različnih tiskovnih konferenc in preko sodelovanja v različnih radijskih ali TV oddajah. Nanj se obračajo potrošniki v zvezi z njihovimi vprašanji, problemi, pritožbami in reklamacijami, novinarji z vprašanji glede delovanja inšpektorata oziroma glede točno določenega gospodarskega subjekta ali področja, ki sta medijsko aktualna v danem trenutku, v manjši meri pa druga zainteresirana javnost, ki si želi pridobiti informacije javnega značaja. Gospodarski subjekti pa se nanj obračajo zaradi svojih problemov in vprašanj - kako zakonito rešiti reklamacijo potrošnika, kaj morajo imeti oziroma storiti, preden se lotijo določene gospodarske dejavnosti, katere papirje, certifikate ali druge uradne dokumente si morajo zagotoviti, preden želijo v Sloveniji prodajati določen izdelek. Včasih pa prvi, drugi ali tretji samo podajo prijavo.

Zaradi večje dostopnosti Tržnega inšpektorata RS po telefonu ali osebne obiska ima organizirano dežurno službo, kjer je na lokacijah na sedežu inšpektorata ter v krajih Ljubljana, Maribor in Celje dežurni inšpektor na voljo vsak dan od ponedeljka do četrтка med 9. in 15.30 uro, v petek pa med 9. in 14.30 uro, na vseh ostalih lokacijah pa vsak ponedeljek in sredo med 9. in 11. uro. V tem času so tržni inšpektorji leta 2014 osebno ali po telefonu odgovorili na 1603 vprašanj potrošnikov ali gospodarskih subjektov.

Da so storitve Tržnega inšpektorata RS obiskovalcem lažje dostopne, so na vseh lokacijah Tržnega inšpektorata RS nameščene napotilne table, vsaka pisarna ima tablico z nazivom organa in javnega uslužbenca. Poleg tega so na vsaki lokaciji oglasne deske, na katerih najdejo obiskovalci informacijo o dežurnem inšpektorju, o poslovnem času, kje se nahaja Knjiga pohval in pripomb ter seznam uradnih oseb.

Poleg tega Tržni inšpektorat RS seznanja javnost s svojim delovanjem oziroma izvaja preventivno delovanje tudi preko tiskovnih konferenc ali drugačnih stikov z novinarji (pisni odgovori na zastavljena vprašanja, radijski in televizijski intervjuji, sodelovanje v kontaktnih oddajah). Leta 2014 se je tako Tržni inšpektorat RS v radijskih in televizijskih oddajah posredno ali neposredno pojavil 81-krat, v različnih tiskanih in elektronskih medijih pa 113-krat. Poleg tega so na Tržnem inšpektoratu RS pisno odgovorili še na 301 novinarsko vprašanje in na 1706 vprašanj različnih gospodarskih subjektov ali potrošnikov.

6.3. MEDNARODNO SODELOVANJE TRŽNEGA INŠPEKTORATA RS

6.3.1. Sistem za izmenjavo podatkov nevarnih proizvodov (RAPEX)

6.3.1.1. Nacionalna RAPEX kontaktna točka

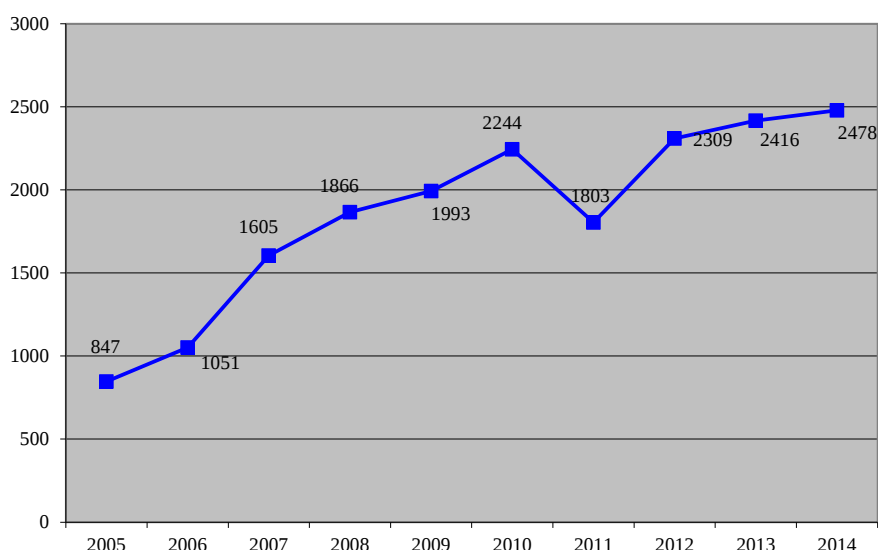
Uredba o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi določa način ukrepanja nadzornih organov v sistemu RAPEX in postopkih zaščitne klavzule.

V ta namen je vzpostavljena interna struktura na dveh ravneh, ki jo sestavlja nacionalna RAPEX kontaktna točka, katera Evropski komisiji pošilja in od nje prejema vse informacije, ki se izmenjujejo preko RAPEX sistema, in nacionalna mreža, ki vključuje vse organe,

odgovorne za varnost proizvodov. V Sloveniji je kontaktna točka Tržni inšpektorat RS, nacionalno mrežo pa sestavljajo Finančna uprava RS - Carina, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Inšpektorat RS za promet, energetiko in prostor, Tržni inšpektorat RS, Urad RS za kemikalije, Inšpektorat RS za notranje zadeve in Zdravstveni inšpektorat RS.

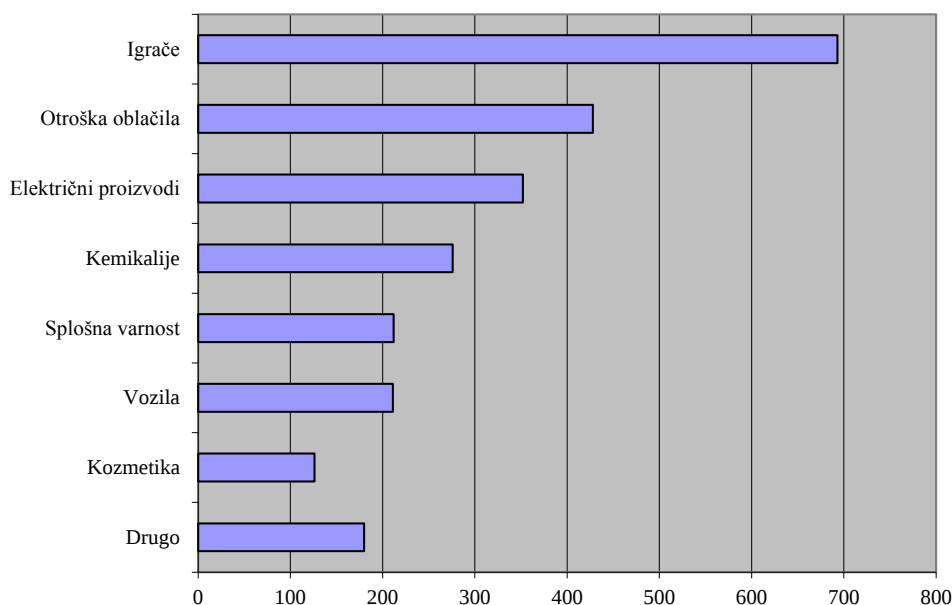
Omenjeni organi slovenski kontaktni točki pošiljajo in od nje sprejemajo uradna obvestila in odzive.

Leta 2014 je nacionalna RAPEX kontaktna točka prejela 2478 RAPEX obvestil, od tega 2184 obvestil o proizvodih, za katere so se sprejeli ukrepi, ki preprečujejo, omejujejo ali uveljavljajo posebne pogoje za trženje in uporabo proizvodov za potrošnike, ki predstavljajo resno tveganje za zdravje in varnost potrošnikov. Poleg tega je prejel še 173 obvestilo s pripombo »za informacijo« (to so obvestila predvsem v zvezi s proizvodom za potrošnike, ki resno ogroža zdravje in varnost potrošnikov in ima samo lokalne učinke) in 121 obvestil o proizvodih, za katere so nacionalni organi sprejeli ukrepe za omejitev dajanja na trg, ki pa ne predstavljajo resnega tveganja za zdravje in varnost potrošnikov.

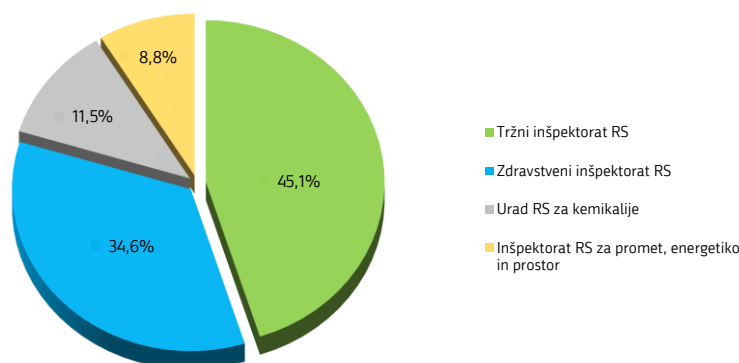
Slika 31: Število prejetih RAPEX obvestil od 2005 do 2014

Največ obvestil se je nanašalo na igrače (693) in otroška oblačila (428 – prisotnost vrvic in vezalk), nekaj manj na električne proizvode (352), sledijo proizvodi s kemikalijami, ki ob predvideni uporabi predstavljajo resno nevarnost (276), proizvodi s področja splošne varnosti (212), vozila (211) ter kozmetika (126).

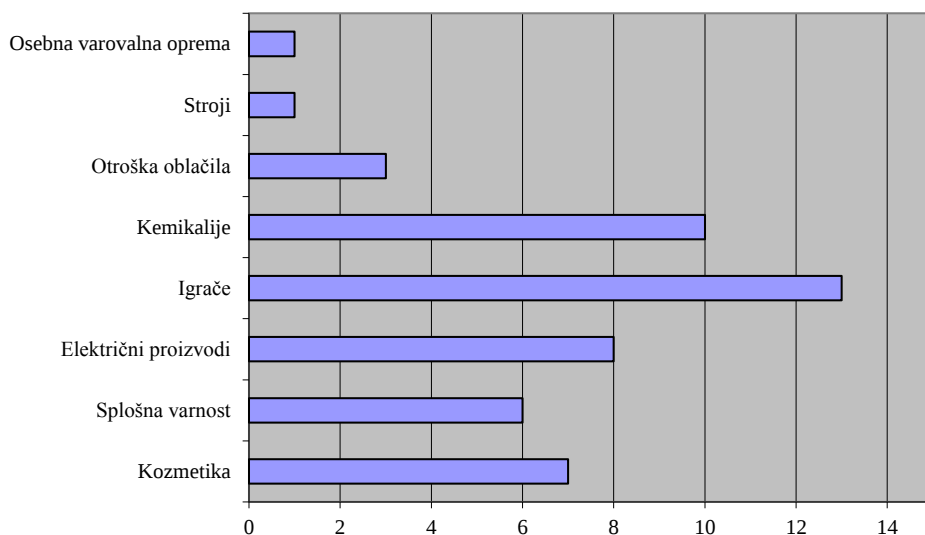
Slika 32: Število posameznih proizvodov v sistemu RAPEX leta 2014

Od 2478 RAPEX obvestil jih je Tržni inšpektorat RS prejel 1083 v pristojno reševanje, Zdravstveni inšpektorat RS 831, Urad RS za kemikalije 276, Inšpektorat RS za promet, energetiko in prostor 211.

Slika 33: Število RAPEX obvestil po pristojnih organih nadzora leta 2014

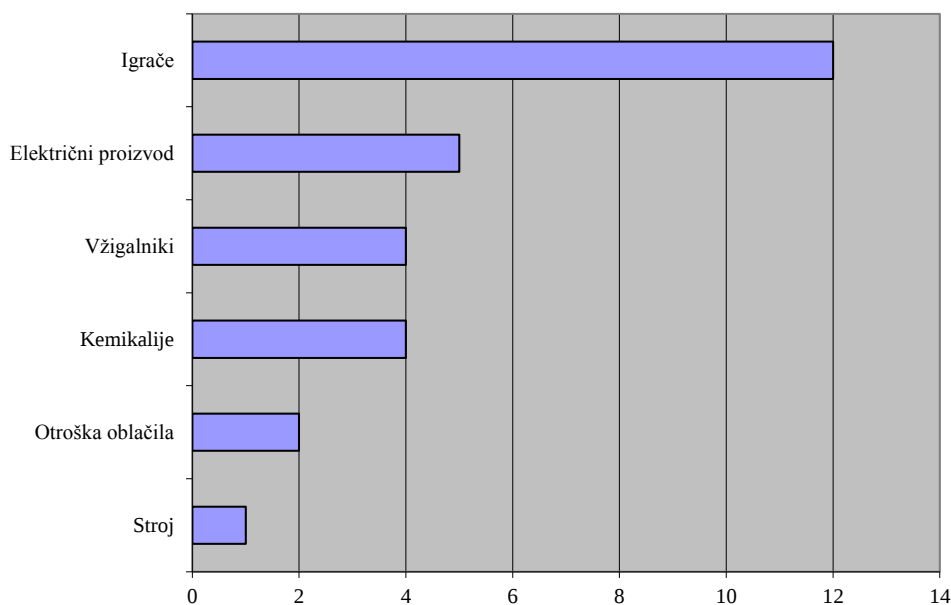
V Sloveniji so pristojne inšpekcije leta 2014 na podlagi poizvedb na trgu našle 167 proizvodov, ki so se nanašali na RAPEX obvestila. Od tega se je našlo 116 vozil, 13 igrac, 10 proizvodov s prisotnostjo kemikalij, ki ob predvideni uporabi predstavljajo resno nevarnost, 8 električnih proizvodov, 7 kozmetičnih proizvodov, 6 proizvodov iz splošne varnosti, 3 otroški oblačili, 1 stroj, 1 plinska naprava, 1 plovilo, 1 proizvod osebne varovalne opreme. V vseh primerih so bili s strani proizvajalcev oziroma distributerjev izvedeni prostovoljni ukrepi za preprečevanje tveganja za potrošnike, ki so ga predstavljali proizvodi, s tem, ko so bili dani na trg.

Slika 34: Število najdenih proizvodov (brez vozil)

Od 167 proizvodov jih je Inšpektorat RS za promet, energetiko in prostor našel 116 proizvodov - vozil, Tržni inšpektorat RS 21, Zdravstveni inšpektorat RS 20, Urad RS za kemikalije 10.

Leta 2014 je Slovenija v sistem RAPEX priglasila 28 obvestil, 12 priglasitev se je nanašalo na igrače, 5 na električne proizvode, 4 na vžigalnike, 4 na kemikalije, 2 na otroški oblačili, 1 na stroj.

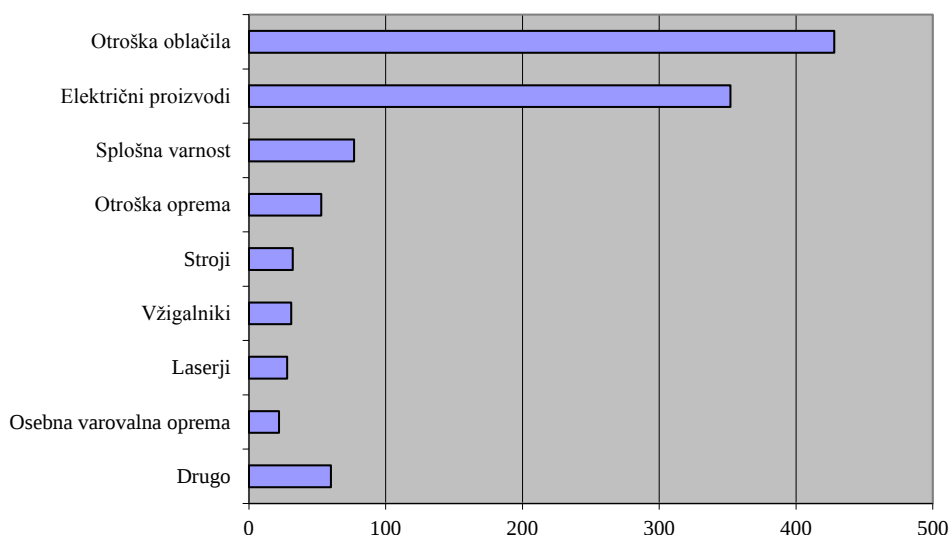
Slika 35: Število priglašenih vrst proizvodov

Od 28 priglašenih obvestil v sistem RAPEX jih je Tržni inšpektorat RS priglasil 12, Zdravstveni inšpektorat RS 12, Urad RS za kemikalije 4.

Leta 2014 je nacionalna RAPEX kontaktna točka prejela 2478 RAPEX obvestil, kar je za 2,6 % več kot leta 2013, ko je bilo teh obvestil 2416.

6.3.1.2. Tržni inšpektorat RS in aktivnosti povezane s sistemom RAPEX

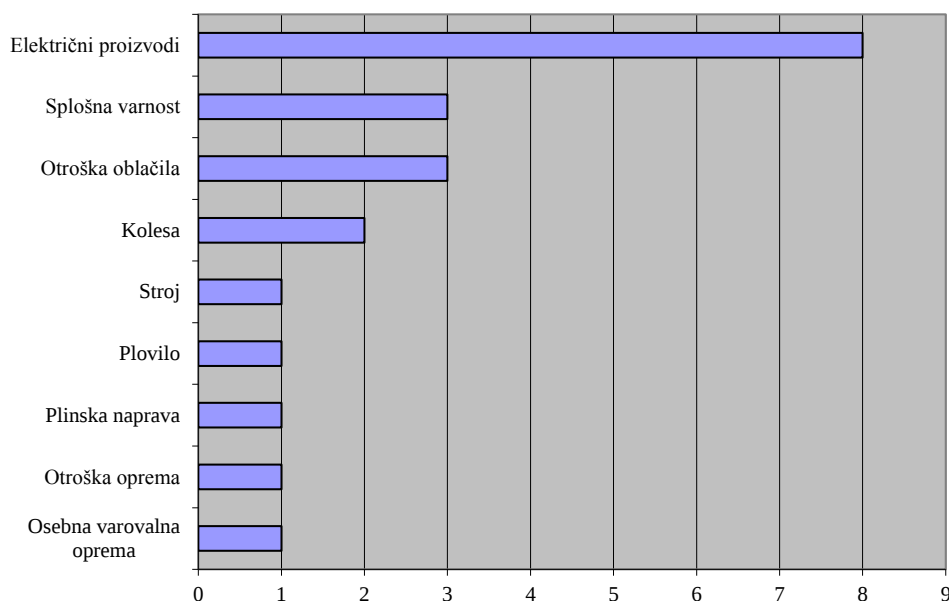
Leta 2014 je Tržni inšpektorat RS od nacionalne RAPEX kontaktne točke prejel v pristojno reševanje 1083 obvestil. Največ obvestil se je nanašalo na otroška oblačila – prisotnost vrvic in vezalk 428, 352 obvestil se jih je nanašalo na električne proizvode, 77 na različne proizvode splošne varnosti, 53 na otroško opremo, 32 na stroje, 31 na vžigalnike, 28 na proizvode z laserjem, 22 na osebno varovalno opremo...

Slika 36: Število proizvodov iz RAPEX obvestil, v pristojnosti Tržnega inšpektorata RS

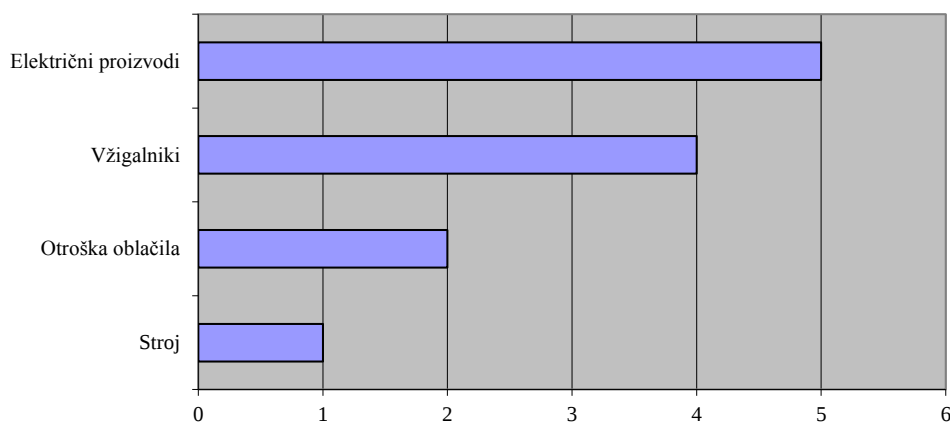
Na podlagi prejetih RAPEX obvestil je Tržni inšpektorat RS opravil 24 poizvedb oziroma 454 pregledov pri gospodarskih družbah v prodajalnah. Prav tako so bile opravljene še druge poizvedbe: obveščanje določenih distributerjev z informacijami o proizvodih, ki predstavljajo resno tveganje za zdravje in varnost potrošnika in pregled trga na spletnih straneh.

Glede na navedeno je Tržni inšpektorat RS leta 2014 našel 21 proizvodov, ki so se nanašali na RAPEX obvestila. Od tega 8 električnih proizvodov, 3 otroška oblačila, 3 splošna varnost, 2 kolesa, 1 stroj, 1 otroška oprema, 1 plinska naprava, 1 plovilo, 1 osebno varovalna oprema.

Slika 37: Število proizvodov iz RAPEX obvestil, ki jih je na trgu našel Tržni inšpektorat RS

Leta 2014 je Tržni inšpektorat RS v sistem RAPEX priglasila 12 obvestil, 5 priglasitev se je nanašalo na električne proizvode, 4 na vžigalnike, 2 na otroški oblačili, 1 na stroj.

Slika 38: Število proizvodov, ki jih je v RAPEX prijavil Tržni inšpektorat RS

6.3.2. Obvestila proizvajalcev po 12. členu Zakona o splošni varnosti proizvodov

Leta 2014 je Tržni inšpektorat RS prejel in obravnaval 6 obvestil s strani proizvajalcev in distributerjev glede na določila 12. člena Zakona o splošni varnosti proizvodov, ki določa, da morajo proizvajalci in distributerji, če kot strokovnjaki na podlagi informacij, s katerimi razpolagajo, ugotovijo, da proizvod, ki so ga dali na trg, predstavlja nevarnosti, ki niso skladne s splošno varnostno zahtevo, o tem takoj obvestiti pristojno inšpekcijo. Za obveščanje se uporabi obrazec, ki je predpisan v Pravilniku o obliki in vsebini obvestila o nevarnem proizvodu. Obvestilo o nevarnem proizvodu pa je mogoče od leta 2009 naprej posredovati tudi z uporabo posebnega prijavnega obrazca (t. i. Business Application), ki ga je pripravila Evropska komisija in je dostopen tudi na spletnih straneh inšpektorata. Preko omenjene aplikacije je inšpektorat prejel še dodatnih 64 obvestil.

6.3.3. Sistem zaščitnih klavzul (SGC)

V primeru, ko pristojni organ izvede ukrep omejevanja ali prepovedi prometa s proizvodi, za katere je bilo ugotovljeno, da bi pri uporabi v skladu s svojim namenom lahko ogrozili varnost ali zdravje uporabnikov ali drugih oseb ali katerikoli drugi upravičen interes, zaščiten s predpisi, oziroma ugotovljenih pomanjkljivosti harmoniziranih standardov, katerih pravilna uporaba ne zagotavlja, da proizvodi, na katere se nanašajo, izpolnjujejo predpisane bistvene zahteve, mora ta preko kontaktne točke o tem obvestiti Evropsko komisijo.

Leta 2014 je Tržni inšpektorat RS kot kontaktna točka za zaščitne klavzule prejel 20 obvestil o izvedenih zaščitnih klavzulah s strani drugih držav članic EU, ki so se nanašale na nizkonapetostno električno opremo (18 obvestil) in elektromagnetno združljivost naprav (1 obvestilo). Ob kontroli slovenskega tržišča se priglašeni proizvodi ni našlo v prometu. Od tega je Belgija priglasila 17 zaščitnih klavzul, Latvija dve, prejeli smo tudi en sklep Komisije s potrditvijo opravičenosti ukrepov Nemčije.

Glede na sprejete ukrepe omejevanja trženja proizvodov zaradi neizpolnjevanja predpisanih tehničnih zahtev je Tržni inšpektorat RS leta 2014, skladno z Uredbo o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi, posredoval Stalnemu predstavništvu Slovenije pri EU eno zaščitno klavzulo s področja nizko napetostne električne opreme. Tržni inšpektorat RS ni prejel na posredovana obvestila v letih 2013 in 2014 nobenega odziva s strani Evropske Komisije.

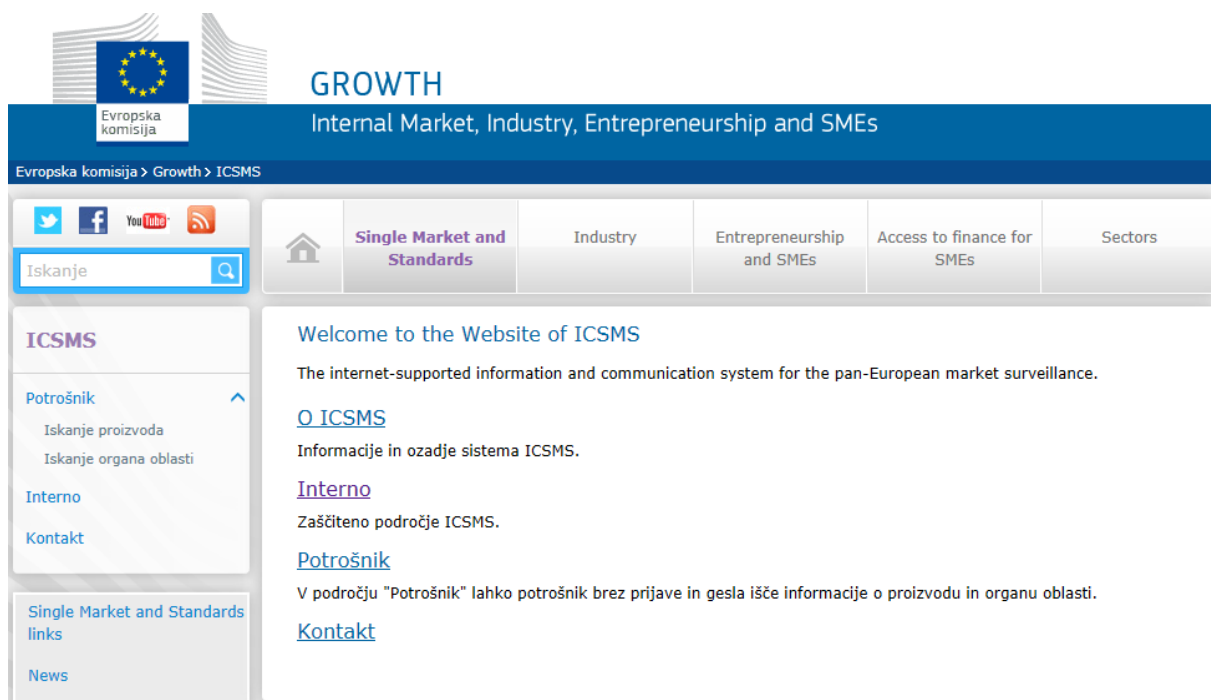
6.3.4. Mednarodni sistem za izmenjavo podatkov o proizvodih (ICSMS)

Mednarodni sistem ICSMS (The internet-supported information and communication system for the pan-European market surveillance) je baza podatkov o proizvodih, ki so ali so bili predmet pregledov ali analiz glede izpolnjevanja predpisanih tehničnih zahtev in se uporablja za namene izvajanja 23. člena Uredbe (ES) št. 765/2008.

Sistem ICSMS omogoča pretok in izmenjavo informacij med pristojnimi organi za nadzor tehničnih proizvodov. V bazo se vnašajo podatki o proizvodih, za katere se izvede izmenjava informacij v skladu z Uredbo o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi (postopek RAPEX, SGC), podatki o proizvodih, predanih na tehnične analize, ne glede na rezultat preskusa, ter podatki o proizvodih, če je tako določeno s posebnim predpisom. Sistem je razdeljen v dva dela in sicer na del, ki je odprt za javnost in na del, ki je na razpolago le nadzornim organom, carinskim organom in Evropski komisiji.

Del, ki je odprt za javnost, vsebuje predvsem informacije o proizvodu, ugotovljeni skladnosti, pristojnem organu in ukrepih (<https://webgate.ec.europa.eu/icsms/public/productSearch.jsp?locale=sl>).

Leta 2014 je Tržni inšpektorat RS v sistem ICSMS vnesel podatke o 107 proizvodih in podal odstopo za 5 obravnav proizvodov nadzornim organom drugih držav članic. Odstopov s strani drugih nadzornih organov ni prejel.

Slika 39: Spletna stran sistema ICSMS

6.3.5. Sistem za sodelovanje med organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (CPCS)

Tržni inšpektorat RS, Inšpektorat RS za kulturo in medije, Prometni inšpektorat RS, Agencija za pošto in elektronske komunikacije RS ter Javna agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke so v Sloveniji pristojni organi za izvajanje evropske uredbe 2006/2004/ES, ki ureja sodelovanje med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov. Kot tak je Tržni inšpektorat RS tudi eden izmed uporabnikov sistema za sodelovanje na področju varstva potrošnikov (CPCS - Consumer Protection Cooperation System), preko katerega države članice podajajo zaprosila za informacije in ukrepanje pristojnim organom drugih držav članic. Zaprošeni organi o sprejetih ukrepih in njihovem učinku ter o tem, ali je kršitev prenehala, obvestijo organ države, ki jih je zaprosil, pristojne organe drugih držav članic in Evropsko komisijo. Postopki v posameznih zadevah in njihovo trajanje so tako odvisni predvsem od postopkov v posameznih državah članicah.

Leta 2014 je bilo na ravni celotne EU v sistem CPCS vnesenih 106 obvestil oziroma zaprosil za informacije, od katerih sta se dve zaprosili nanašali tudi na Slovenijo. Šlo je za prošnji za informacije glede morebitnega poslovanja dveh tujih podjetij na slovenskem ozemlju oziroma ponujanju blaga in storitev slovenskim potrošnikom.

Tržni inšpektorat RS je sicer leta 2014 preko sistema CPCS posredoval 3 zaprosila za informacije in 1 prošnjo za ukrepanje pristojnim organom države članice, v kateri ima sedež podjetje, v zvezi s katerim je Tržni inšpektorat RS zaznal večje število prijav, pritožb ali vprašanj potrošnikov oziroma je sam zaznal morebitne možnosti kršitve zakonodaje. Zaprosila za informacije so se nanašala na tuje podjetje, ki je prevzelo terjatev slovenskega podjetja, ki se je ukvarjalo s potrošniškim kreditiranjem, ter na podjetji s sedežem v drugi državi članici EU, ki preko različnih spletnih strani prodajata in oglašujeta določene izdelke (tudi) slovenskim potrošnikom. Prošnja za ukrepanje se je nanašala na poljsko podjetje, za katero je Tržni inšpektorat RS ugotovil, da sodeluje pri sporni (zavajajoči) prodaji izdelkov preko spletnih strani.

6.3.6. EU SWEEP 2014

EU Sweep je usklajena akcija, vodena s strani Evropske komisije, nacionalnih organov, pristojnih za izvajanje zakonodaje s področja varstva potrošnikov v državah članicah, na Norveškem in Islandiji. V enem tednu vsako leto se istočasno v vseh državah članicah preveri na stotine spletnih strani na določenem področju z namenom preveriti, ali se spoštujejo potrošnikove pravice oziroma zakonodaja s področja varstva potrošnikov. Če se ugotovi, da konkretne spletne strani ne izpolnjujejo potrošniške zakonodaje EU, pristojni nacionalni organi izvedejo vse ukrepe v skladu s svojimi pristojnostmi, da se zagotovi čim višji nivo varstva potrošnikov v vseh državah članicah EU.

Prvi EU Sweep je bil izveden leta 2007. Od takrat so bila v okviru te usklajene akcije pregledana naslednja področja: ponujanje letalskih storitev preko spleta, prodaja elektronskih naprav preko spleta, ponujanje zabavnih vsebin za mobilne telefone preko spleta, prodaja vstopnic preko spleta, potrošniško kreditiranje preko spleta, ponujanje iger, e-knjig, videoposnetkov ali glasbe preko spleta, ponujanje/prodaja letalskih kart in/ali namestitvev preko spleta ter leta 2014 spletna prodaja elektronskih naprav.

Kot predstavnik Slovenije je do sedaj v vseh akcijah v okviru vsakoletnega EU Sweep sodeloval Tržni inšpektorat RS. Sicer je Tržni inšpektorat RS le eden izmed pristojnih organov za izvajanje evropske uredbe 2006/2004/ES, ki ureja sodelovanje med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov. Ostali so še: Inšpektorat RS za kulturo in medije, Agencija za pošto in elektronske komunikacije RS, Javna agencija za civilno letalstvo RS, Javna agencija RS za zdravila in medicinske pripomočke in Informacijski pooblaščenec RS.

Leta 2014 je EU Sweep potekal od 13. do 24. oktobra, osredotočil pa se je na področje spletne prodaje elektronskih naprav (npr. telefonov, tv sprejemnikov), in sicer predvsem z vidika informacij, ki jih mora podjetje zagotavljati potrošnikom, ter morebitne zavajajoče narave prostovoljnih garancij in drugih jamstev, ki jih podjetja pri tej prodaji morebiti nudijo. Tržni inšpektorat RS je v okviru akcije Sweep 2014 pregledal 43 spletnih strani od skupaj 440, ki so bile pregledane na evropski ravni, tako da je bila Slovenija izpostavljena kot druga država članica po številu opravljenih pregledov (več pregledov je opravila le Belgija). V 37 pregledanih primerih je Tržni inšpektorat RS ocenil, da spletne strani ne izpolnjujejo vseh zahtev (npr. podjetja potrošnikov ne seznajajo z odgovornostjo prodajalca za stvarne napake), zato nadaljuje z ustreznimi postopki.

6.3.7. Mednarodno sodelovanje z institucijami Evropske unije in tretjih držav

6.3.7.1. [AdCo za Eco design in AdCo Labeling](#)

Tržni inšpektor se je udeležil sestanka AdCo skupin za Eco design in Labeling. Sestanka sta si doslej sledila drug za drugim, saj so v vseh sodelujočih državah isti zastopniki in se s tem prihrani na stroških. AdCo skupini sta se na zadnjem sestanku odločili, da bodo v bodoče organizirani enotni sestanki z združenim dnevnim redom in enim predsedujočim. Predsedovanje bo prevzela Velika Britanija.

Prvi dan je bil namenjen tematiki energijskega označevanja. Sestanek se je začel s predstavitvijo in delovanjem italijanskih organov. Sledilo je poročilo o novostih, ki jih pripravlja Komisija. V pripravi so nove delegirane uredbe za transformatorje, ventilatorje, profesionalne hladilnike, ter grelnike prostorov in vode.

Leta 2014 je potekal postopek izbire projektov, kijih bo sofinancirala Evropska komisija v okviru programa Horizon 2020. V skupni projekt, ki ga koordinira Prosafe se je prijavilo 17

držav, med njimi tudi Tržni inšpektorat RS. Podpis pogodb je predviden v prvi polovici 2015.

Veliko časa se na vsakem sestanku nameni obravnavi odgovorov na vprašanja, ki so bila poslana Komisiji. Ob nekaterih se je razvila diskusija in je bilo izraženo delno nestrinjanje z odgovori.

Naslednji dan so sledile teme s področja energijsko primerne zasnove proizvodov. Predstavljen je bil potek projekta Ecopliant. Doslej so izvedli 4 seminarje za inšpektorje, katerih se je udeležilo približno 90 slušateljev. V okviru projekta je bila narejena posebna aplikacija z bazo podatkov o skladnosti proizvodov. Aplikacija ni samo baza podatkov kot je ICSMS ali RAPEX ampak je interaktivno orodje za pomoč inšpektorjem. Trenutno je dostopna članom Ecopliant, ko bo vsebina potrjena naj bi bila na voljo vsem članicam EU. Obstaja vprašanje kaj bo s to bazo po zaključku projekta naslednje leto. Idealno bi bilo, če bi se njegove prednosti vgradile v ICSMS. Približno polovica držav doslej uporablja ICSMS, čeprav je njegova uporaba obvezna, zato je še manjša verjetnost da bi aplikacija iz Ecpliant zaživela v vseh članicah EU.

6.3.7.2. AdCo za radijsko in terminalsko opremo

Sestanki organov, ki nadzirajo skladnost radijske in terminalske opreme na trgu se organizirajo trikrat letno. Tržni inšpektorat RS se je leta 2014 udeležil dveh sestankov.

Poleg razprave o aktualnih zadevah na obravnavanem področju skupina organizira tudi skupne akcije nadzora.

V skupni koordinirani kampanji nadzora repeaterjev za mobilna omrežja je sodelovalo 14 držav, med njimi tudi Tržni inšpektorat RS. Samo 2 od 31 vzorčenih proizvodov sta bila povsem skladna. Problem teh naprav bo še naprej deležen pozornosti AdCo. TCAM bo podan predlog za pripravo posebnega standarda za repeaterje, ki so v namenjeni potrošnikom.

Legalnost uporabe repeaterjev je v posameznih državah različna, večinoma pa naj bi njihovo uporabo dovoljeval operater, ki je uporabnik določenih frekvenc. Obstaja problem delovanja teh naprav ko je določen frekvenčni pas dodeljen drugemu operaterju.

Naslednja skupna akcija bo nadzor skladnosti letečih naprav, ki se krmilijo na frekvenčnem pasu 2,4 GHz in po možnosti uporabljajo radijski video prenos. Nadzor naj bi se izvedel v prvi polovici leta 2015. Tržni inšpektorat RS se bo akcije udeležil v okviru svoje zmožnosti.

Delovna skupina nadaljuje delo na področju ocene tveganja. Stališče komisije je, da bi morala ocena tveganja zajeti vse vidike tveganja. To pa za udeležence AdCo predstavlja problem, ker nimajo strokovnjakov, ki bi lahko izdelali oceno tveganja na primer za stroj (garažna vrata, ki jih moti neka vremenska postaja ali pa medicinske naprave). Na naslednjem sestanku AdCo bo delovna skupina predstavila nov predlog poročila.

V zvezi z uveljavitvijo nove direktive RED se pripravlja vodilo, ki naj bi bilo objavljeno še pred njeno uveljavitvijo. Novembra naj bi bila delavnica v zvezi z implementacijo RED. Delovna skupina AdCo bo pripravila novo kontrolno listo za carino v skladu z RED.

Na trgu in v uporabi raste število motilcev signala za mobilne komunikacije in GPS sisteme. Prvi so v uporabi za blokiranje elektronskih blagajn (Madžarska) drugi pa za prikrivanje prometa pri cestninjenju.

Do naslednjega sestanka se bo Tržni inšpektorat RS pripravil na sodelovanje v naslednji koordinirani akciji nadzora letelih naprav ki uporabljajo frekvenčni pas 2,4 GHz. Udeležba na AdCo sestanku omogoča zbiranje informacij o delu drugih držav in njihovem pristopu k reševanju posameznih težav. Drugega vira za pridobivanje teh informacij ni. V prihodnje naj bi stroške potovanja in nastanitve enega udeleženca iz vsake države krila Komisija.

6.3.7.3. AdCo za stroje

Tržni inšpektorat RS se je leta 2014 udeležil sestanka skupine AdCo stroji v 12. maja v Bruslju. Na sestanku so bila obravnavana vprašanja v zvezi s skladnostjo strojev, ki jih člani te skupine, ki so nadzorni organi za področje strojev v svojih državah, posredujejo v skupno obravnavo, s ciljem pridobiti skupno mnenja vseh članic skupine. Sodelovanje na tovrstnih sestankih je za Tržni inšpektorat zelo pomembno, saj pridobljene informacije o neskladnih strojih na trgih ES ni mogoče pridobiti na nobenem drugem mestu. Običajno se tovrstnih sestankov udeležujejo tudi predstavniki direktorata za industrijo in podjetništvo, s strani Evropske Komisije, kar daje sprejetim sklepom na teh sestankih še dodatno težo. Drugega sestanka te skupine, ki je potekal v oktobru, pa se zaradi pomanjkanja finančnih sredstev na Tržnem inšpektoratu nisem mogel udeležiti. Glede na informacije se bo v prihodnosti tovrstno sodelovanje na sestankih skupine olajšalo s tem, ko bodo stroki potovanja povrnjeni s strani Evropske Komisije. Pričakujemo, da se bo to pričelo udejanjati že leta 2015.

6.3.7.4. AdCo za gradbene proizvode

Tržni inšpektorat RS se je leta 2014 udeležil obeh sestankov (junij in november) skupine AdCo za gradbene proizvode, ki so bili organizirani v Bruslju. Namen AdCo sestanka je usklajevanje praks, poenotenje nadzorov v državah članicah, usklajevanje tekočih vprašanj in enotno tolmačenje določb novega predpisa- Uredbe (EU) 305/2011 za gradbene proizvode, dogovarjanje o skupnih projektih nadzora,

Ustanovljene so bile nove delovne skupine, v katerih člani AdCo sodelujejo prostovoljno: skupina za oblikovanje ICSMS okolja za gradbene proizvode (v tej skupini sodeluje predstavnica Tržnega inšpektorata RS), skupina za izdelavo ocen tveganja za gradbene proizvode, skupina za izmenjavo dobre prakse in skupina za razmerje med Uredbo (EU) 305/2011 za gradbene proizvode in Uredbo 765/2008.

6.3.7.5. AdCo za plinske naprave

Leta 2014 sta bila organizirana dva sestanka AdCo skupine za področje plinskih naprav, ki združuje nadzorne organe EU na področju plinskih naprav, katerih zahteve določa direktiva 2009/142/ES.

Na prvem sestanku je predstavnik Nizozemske ponovno predstavil problematiko prenosnih plinskih štedilnikov, kjer so bile problematične izmerjene temperature nad 50°C v prostoru štedilnika, kjer je nameščena plinska kartuša; pri kuhanju v preveliki ponvi (npr. pri premeru posode več kot 20 cm) se že pojavijo višje temperature, kot pa to dovoljujejo proizvajalci kartuš napolnjene z plinom in je običajno najvišja dovoljena temperatura 50°C na kartuši. Navedel je, da bo Nizozemska predlagala revizijo ustreznega standarda.

Predstavniki Slovenije je na sestanku predstavil problematiko uporabe standardov. Na področju plinskih naprav je bil seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti plinske naprave z bistvenimi zahtevami določenimi v Prilogi I direktive, zadnjič objavljen decembra 2010 v Uradnem listu EU. Med tem časom se je pri CENU (European Committee for Standardization) spremenilo že več kot 20 standardov,

nekaterih so bili razveljavljeni ali nadomeščeni z drugimi standardi. Zato se postavlja vprašanje, kateri standard naj organ za ugotavljanje skladnosti uporabi v postopku certificiranja skladnosti pri EC-pregledu tipa plinske naprave. Predstavnik EU komisije je pojasnil, da so določene težave pri tej direktivi in pri tlačni opremi ter, da so nekateri standardi, ki jih je objavil CEN tudi kontaminirani ter da se bo komisija posebej zavzela za rešitev tega problema.

Na drugem sestanku jeseni je predstavnik Nizozemske navedel, da je v veljavni direktivi o plinskih napravah slabo definirano področje uporabe plinskih naprav, saj se pojavljajo na trgu določene plinske naprave, ki so mejni primeri (npr. gorilniki za karamelizacijo sladkorja (blow torch) pri jedeh). Kot drug tak primer je tudi plinska naprava za praženje kave (coffe toaster). Obravnavali so se tudi zavajajoči certifikati za plinske naprave, ki so bili izdani za druga področja direktiv. Predstavnik EU komisije pa je seznanil udeležence sestanka, da je že pripravljen prvi osnutek nove direktive o plinskih napravah, kjer so odpravljene določene pomanjkljivosti iz zdajšnje direktive.

Tako pridobljene informacije in kontakti so zelo koristni za vse udeležence teh sestankov, saj se jih lahko uporabi pri nadaljnjem delu nadzornega organa, omogočajo pa tudi neposredni kontakt z nadzornimi organi posameznih držav.

6.3.7.6. Mednarodno sodelovanje v projektu PROSAFE JA 2012 lestve 2

Tržni inšpektorat RS je v okviru skupne akcije JA 2012, ki jo koordinira nevladna organizacija PROSAFE, leta 2014 končal z vodenjem projekta, imenovanega Lestve 2. V projektu so sodelovale države članice ES: Češka, Nizozemska, Francija in Slovenija, ter Islandija kot članica skupine Efta. Projekt Lestve 2 je logično nadaljevanje predhodnega projekta Lestve, ki se je leta 2011 zaključil. Cilj projekta Lestve 2 je bilo ugotoviti, kakšno varnost zagotavljajo teleskopske in zglobne lestve, ki so kot posebne vrste lestev tudi prisotne v velikem številu na trgu ES.

Leta 2014 je imela skupina 3 sestanke, prvega v februarju, ko je bil dokončno izbran testni laboratorij, drugega v septembru na lokaciji testnega laboratorija na nizozemskem, ko se je skupina seznanila z rezultati testiranja poslanih vzorcev in testnimi metodami, ki so bile uporabljene pri izvedbi posameznih testov, ter v mesecu novembru, ki je bil v celoti namenjen izdelavi ocen tveganj za posamezne teste, ki so bili izvedeni na podlagi predpisanega programa testiranja te skupne akcije in so imeli svojo podlago v veljavnem standardu EN131-4:2007 in prEN 131-6:2013. Izdelane ocene tveganja so pokazale, da v največji meri zaznavamo visoko tveganje pri uporabi neskladnih lestev, v določenih primerih pa zaznavamo tudi resno tveganje, kar pomeni tudi objavo v notifikaciji RAPEX. Lestve se namreč po kvaliteti izdelave medsebojno zelo razlikujejo, kar tudi privede do situacije, ko so na enakih testih nekatere lestve doživele porušitev, druge pa so se samo preveč deformirale. Skupina je zavzela zato enotno stališče, da se vse lestve, ki so se porušile med testiranjem pri kakšnem testu, proizvodi katerih uporaba pomeni resno tveganje, zato bodo v nadaljevanju postopka pri posameznih inšpekcijskih organih držav članic, ki sodelujejo v tej skupini, uvrščene v RAPEX notifikacije in umaknjene s trga. Vse druge lestve, ki so bile spoznane kot nevarni proizvodi, pri tem je potrebno omeniti, da smo imeli primere, ko je bila posamezna lestev večkrat uvrščena na seznam visokega tveganja, saj več posameznih testov ni opravila, pa bodo glede na usmeritve smernic RAPEX (točka 2.3) prav tako umaknjene s trga, vendar za njih RAPEX notifikacije ne bodo izdelane.

V času podajanja tega poročila inšpekcijski postopki ugotavljanja skladnosti slovenskih vzorcev lestev še potekajo, bomo pa sledili glede na rezultate testov usmeritvam skupine in vse lestev umaknili s trga v RS, saj glede na rezultate testov uporaba vseh testiranih vzorcev pomeni visoko tveganje.

Projekt se bo formalno zaključil v februarju 2015, ko bom na zaključni konferenci te skupne akcije (PROSAFE JA 2014) tudi podal zaključno poročilo.

6.3.7.7. Mednarodno sodelovanje v projektu PROSAFE JA 2012 – Detektorji dima in CO

Tržni inšpektorat RS je v okviru nevladne organizacije PROSAFE tudi leta 2014 nadaljeval s sodelovanjem skupne akcije JA 2012 za detektorje dima in detektorje CO.

Leta 2014 se je predstavica Tržnega inšpektorata RS udeležila enega sestanka v Bruslju, na katerem je bila izvedena analiza inšpekcijskih postopkov (leta 2013 so bili izvedeni inšpekcijski nadzori z odvzemi vzorcev detektorjev CO, ki so bili poslani v preskušanje pogodbenemu laboratoriju v Anglijo), opravljena je bila analiza prejetih osnutkov poročil izbor testnega laboratorija, podani so bili predlogi za dopolnitve poročil, pripravljen je bil osnutek za izdelavo ocene tveganja za neskladne detektorje. Projekt se bo zaključil februarja 2015.

6.3.7.8. Sodelovanje v CSN – spletna prodaja proizvodov

Tržni inšpektorat RS se je leta 2014 priključil delovni skupini za nadzor varnosti proizvodov pri spletni prodaji, ki jo je ustanovila Evropska komisija (EK) v okviru CSN (Consumer Safety Network, Sub-Group Safety of Products sold online). Končni rezultat bodo smernice za nacionalne organe za izvajanje nadzora, katere bo na podlagi predlogov in opravljene študije pripravila EK. Sodelujoči smo uvodoma pripravili odgovore na prejeti vprašalnik, katerega je pripravil izbrani izvajalec, izbran s strani EK. Za sestanek v drugi polovici leta je izvajalec izdelal osnutek poročila o dosedanjih praksah izvajanja nadzora v državah članicah. Predstavljeno poročilo je v osnutku širše od končnega obsega smernic in se nanaša tudi na dviganje ozaveščenosti potrošnikov in podjetij. Sodelujoči smo bili pozvani, da sporočimo enostavna praktična vprašanja oziroma težave v zvezi z nadzorom spletne prodaje oziroma glavne teme, ki naj bi bile zajete v smernicah, katerih prvi osnutek naj bi bil na voljo v prvi polovici leta 2015, ko je predviden tudi nadzor spletne prodaje z izvedbo t. i. Sweepa.

6.3.7.9. Delovni obisk črnogorske delegacije – TAIX

Od 5. do 9. 5. 2014 je bil na Tržnem inšpektoratu RS izveden delovni obisk črnogorske delegacije v zvezi z implementacijo evropske direktive o potrošniških kreditih in s ciljem prilagoditi črnogorsko zakonodajo evropski in s tem povečati možnosti izpolnjevanja pristopnih pogojev za vstop Črne Gore v Evropsko Unijo. Na obisku je bila predstavljena organizacija in delovanje Tržnega inšpektorata RS na področju nadzora varstva potrošnikov in nadzora nad izvajanjem Zakona o potrošniških kreditih ter izveden obisk Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo.

V začetku meseca julija je bil izveden enodnevni delovni obisk tričlanske črnogorske delegacije v zvezi z implementacijo evropskih direktiv o označevanju tekstila in obutve ter kristalnega stekla s ciljem predstaviti prakso izvajanja nadzora Tržnega inšpektorata RS na teh področjih.

6.3.7.10. Sodelovanje v programu izmenjave uradnikov

Na podlagi izvajanja programa ukrepov Evropske unije na področju potrošniške politike 2014-2020 v okviru Direktive o splošni varnosti proizvodov, se je v okviru omenjenega programa in sklenjene pogodbe z Consumers, Health and Food Executive Agency

(CHAFEA), izmenjave uradnikov na Poljskem pri organu OUKIK v Varšavi v mesecu novembru udeležila glavna tržna inšpektorica.

Leta 2015 bo Tržni inšpektorat RS zainteresiranim uradnikom iz drugih držav članic v okviru programa izmenjave uradnikov ponudil možnost, da se seznani s praksami nadzora, ki jih pri svojem vsakodnevem delu uporablja inšpektorat.

6.3.7.11. Drugo sodelovanje

Glavna tržna inšpektorica je leta 2014 gostila delegacijo Tadžikistana, ki so obiskali Slovenijo v sodelovanju z nosilcem projekta The World Bank. Tema pogovora je bila reforma inšpekcij in delovanje Tržnega inšpektorata RS.

Glavna tržna inšpektorica je prejela tudi vabilo za aktivno udeležbo na konferenci »Inspection Reform: Breaking down Barriers to Trade and Investment«, ki je bilo septembra 2014 v Londonu.

7. SPLOŠNO

7.1. IZVAJANJE PRORAČUNA ZA LETO 2014

Za izvajanje svojih nalog je imel Tržni inšpektorat RS za leto 2014 veljavni proračun v višini 4.819.317,96 EUR. Realiziral ga je v višini 4.654.438,06 EUR oziroma 96,6 % glede na veljavni proračun in 96,9 % glede na sprejeti rebalans za leto 2014.

Poraba sredstev za delo Tržnega inšpektorata RS se evidentira preko proračunskih postavk:

- 176310 Materialni stroški,
- 177510 Analize vzorcev,
- 157110 Investicije,
- 187110 Plače,
- 892010 Prevozna sredstva - sredstva odškodnine,
- 936510 Stvarno premoženje - sredstva kupnin od prodaje stvarnega premoženja,
- 956800 Izmenjava uradnikov.

Delež porabe sredstev leta 2013 po posameznih postavkah je naslednji:

- 402.551,82 EUR ali 8,7 % na postavki 176310 Materialni stroški,
- 106.159,16 EUR ali 2,3 % na postavki 177510 Analize vzorcev,
- 58.695,73 EUR ali 1,3 % na postavki 157110 Investicije,
- 4.068.586,98 EUR ali 87,4 % na postavki 187110 Plače,
- 14.170,80 EUR ali 0,3 % na postavki 932410 Nadzor skladnosti svetlobnih nizov,
- 2.740,60 EUR ali 0,1 % na postavki 936510 Stvarno premoženje - sredstva kupnin.

7.1.1. Materialni stroški

Materialni stroški, evidentirani na PP 176310, zagotavljajo sredstva za poslovanje sedeža Tržnega inšpektorata RS, 8 območnih enot in 6 inšpekcijskih pisarn po vsej Sloveniji. Leta 2014 je bila zaprt inšpekcijska pisarna v Idriji. Julija 2014 se je izvedla selitev sedeža Tržnega inšpektorata RS in OE Ljubljana iz lokacije na Parmovi 33 v poslovno stavbo Smelt na Dunajski cesti 160. Selitev je bila izvedena zaradi problematike v zvezi z varnostjo poslovne stavbe Parmova 33 (previsoka koncentracija radona, neustrezna statika in požarna varnost) in na podlagi izdane odločbe o izselitvi s strani Inšpektorata RS za energetiko, promet in prostor.

Poraba sredstev za materialne stroške leta 2014 je bila v višini 402.551,82 EUR kar predstavlja 84,6 % glede na veljavni proračun in za 3,3 % manj kot v preteklem letu.

Na podlagi sredi meseca julija 2014 sprejetega Pravilnika o zaključku izvrševanja državnega in občinskih proračunov za leto 2014 je bilo prevzemanje obveznosti na integralnih postavkah tipa 1 ustavljeno, zaradi česar je bilo potrebno strogo varčevanje na postavki za materialne stroške.

V primerjavi z letom 2014 je bila poraba sredstev za materialne stroške nižja za 13.904,52 EUR oziroma 3,3 % zaradi izvedenih strogih varčevalnih ukrepov na vseh področjih, zlasti pri pisarniškem materialu, vzdrževanju prostorov, zaradi zavrnitve plačila obratovalnih stroškov za prostore na Parmovi za od maja 2013 do avgusta 2013 v vrednosti 5.976,88 EUR. Tržni inšpektorat RS bo moral poravnati še obratovalne stroške za Parmovo v ocenjeni skupni vrednosti 25.000,00 EUR, ko bo pristojno ministrstvo pripravilo nov

aneks k sporazumu o uporabi stvarnega premoženja na lokaciji Parmova 33, Ljubljana, z usklajenimi deleži.

Materialni stroški so namenjeni pokrivanju tekočih izdatkov po skupinah namenov, kot jih določajo proračunski predpisi, in sicer za:

- ♦ pisarniški in splošni material in storitve,
- ♦ posebni material in storitve,
- ♦ energijo, vodo, komunalne storitve in komunikacije,
- ♦ prevozne stroške in storitve,
- ♦ izdatke za službena potovanja,
- ♦ tekoče vzdrževanje,
- ♦ najemnine parkirnih prostorov, drugih objektov in nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča,
- ♦ druge operativne odhodke (za stroške seminarjev in strokovnega izobraževanja, sodne stroške, za storitve odvetnikov...).

Tržni inšpektorat RS je iz naslova refundacij potnih stroškov, vračil cestne takse, stroškov zavarovanja za objavljena vozila in vrnila stroškov pregleda lestev prejel na postavko materialnih stroškov leta 2014 sredstva v višini 5.044,97 EUR.

7.1.2. Analize vzorcev

Poraba sredstev za analize vzorcev in preizkuse skladnosti proizvodov se evidentira na PP 177510. Leta 2014 so bila porabljena sredstva za storitve analiz v višini 106.159,16 EUR oziroma 90,4 % glede na veljavni proračun.

Poraba sredstev za analize vzorcev leta 2014 v primerjavi z letom 2013 je nižja za 1.699,35 EUR oziroma za 1,6 %. Sredstva za analize vzorcev so bila celoti namenjena za projekt Vzorčenja 2014, v okviru katerega je Tržni inšpektorat RS vzorčil in predal na analizo proizvode iz naslova:

- ♦ preverjanja svetlobnih nizov z varnostnimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej,
- ♦ preverjanja kombiniranih krožnih in zajeralnih žag z varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o varnosti strojev,
- ♦ preverjanja cepilnikov lesa s klinom z varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o varnosti strojev,
- ♦ preverjanja električne in elektronske opreme glede na določbe veljavnih predpisov o elektromagnetni združljivosti naprav,
- ♦ preverjanja plinskih naprav z varnostnimi zahtevami glede na določila veljavnih predpisov o plinskih napravah;
- ♦ preverjanja izpolnjevanja zahtev za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo (Ecodesign) glede na določila veljavnih predpisov,
- ♦ preverjanje motornih kos z varnostnimi in zdravstvenimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o varnosti strojev,
- ♦ preverjanja in opravljanja preizkusov za ugotavljanje skladnosti radijske in telekomunikacijske terminalske opreme,
- ♦ preverjanja izpolnjevanja zahtev skladnosti za varovalne rokavice za zaščito pred mehanskimi nevarnostmi glede na določbe veljavnih predpisov o osebni varovalni opremi,
- ♦ preverjanja skladnosti električne opreme z varnostnimi zahtevami glede na določbe Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej,

- ♦ preverjanje izpolnjevanja zahtev za energijsko označevanje gospodinskih hladilnih aparatov glede na določbe veljavnih predpisov v skladu z Uredbo komisije (EU) št. 1060/2010 in Uredbo komisije (ES) št. 64382009.

Tržni inšpektorat RS je na postavko za analize vzorcev od Evropske komisije prejel povrnjene stroške za lestve v znesku 374,54 EUR.

7.1.3. Investicije

Investicije in investicijsko vzdrževanje je evidentirano na PP 157110. Leta 2014 so bila porabljena sredstva za investicije v višini 58.695,73 EUR oziroma 99,4 % glede na veljavni proračun. V primerjavi z letom 2013 je bil proračun za investicije nižji za 12.580,45 EUR oziroma za 17,7 %.

Sredstva so bila porabljena za nakup 2 službenih vozil nižjega razreda v višini 21.100,60 EUR, od tega je bilo na postavki za investicije porabljeno 18.360,00 EUR, razlika 2.740,60 EUR je bila palačna s postavke stvarnega premoženja. 11.547,64 EUR je bilo porabljenih za nakup strojne računalniške opreme (19 osebnih računalnikov, 18 zaslonov), 9.588,55 EUR za nakup tračne knjižnice in 2 DELL stikala, 8.052,00 EUR za nakup 6 optičnih čitalcev in 783,00 EUR za nakup komunikacijske opreme (GSM aparate), 10.397,54 EUR za nakup licenčne programske opreme (Windows, MS Office in licence za arhiviranje).

7.1.4. Plače zaposlenih

Poraba sredstev za plače zaposlenih se evidentira na PP 187110. Poraba sredstev za plače zaposlenih je bila leta 2014 realizirana v višini 4.068.586,98 EUR oziroma 98,5 % glede na veljavni proračun za leto 2014. V primerjavi z letom 2013 je bila poraba sredstev nižja za 34.001,02 EUR oziroma 0,8 %. Število zaposlenih leta 2014 se ni spremenilo.

Iz te proračunske postavke so sredstva namenjena za:

- ♦ osnovne plače in dodatke ter prispevke in davke,
- ♦ regres za letni dopust zaposlenih,
- ♦ povračila stroškov prehrane med delom,
- ♦ povračila prevoza na delo in z dela,
- ♦ delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela,
- ♦ nadurno delo,
- ♦ druge izdatke zaposlenim (jubilejne nagrade, odpravnine in solidarnostne pomoči),
- ♦ premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja.

Tržni inšpektorat RS je leta 2014 iz naslova refundacij bolezni in invalidnin ter iz naslova vračila stroškov prevoza prejel sredstva na postavko za plače v višini 35.098,39 EUR.

7.1.5. Nadzor skladnosti svetlobnih nizov

Na PP 932410 Nadzor skladnosti svetlobnih nizov je bila leta 2014 sklenjena pogodba za nadzor leta 2013 in 2014, na podlagi katere so se sredstva namenske postavke, ki jih je konec leta 2011 Tržni inšpektorat RS prejel od Evropske komisije v višini 19.098,77 EUR, porabila v letu 2014 v višini 14.170,80 EUR, preostanek pa bo porabljen za plačilo računov v januarju 2015.

7.1.6. Izmenjava uradnikov

Na podlagi prejetih akontacij sredstev je bila leto 2013 ponovno odprta namenska postavka PP 956800 Izmenjava uradnikov. Leta 2014 so bila prejeta sredstva od organizacije TAIX sredstva v višini 1.250,00 EUR za plačilo stroškov obiska iz Črne gore. Na podlagi pogodbe o mednarodni izmenjavi uradnih oseb se je leta 2014 glavna tržna inšpektorica udeležila izmenjave dobrih poslovnih praks na Poljskem. Stroški potovanja so bili povrnjeni s strani organizatorja v znesku 1.223,23 EUR. Poraba sredstev na postavki za izmenjavo uradnikov je bila v višini 1.532,97 EUR, ostanek sredstev v višini 4.275,52 EUR se prenese v leto 2015.

7.1.7. Odškodnine

Sredstva od odškodnin se evidentirajo na PP 892010. Sredstva za to postavko so pridobljena s strani zavarovalnic in sicer gre za odškodnine v primeru poškodb avtomobilov pri prometnih nesrečah. Sredstva so namenska in se koristijo izključno za vzdrževanje, popravila in nadomestna vozila. Leta 2014 ni bilo evidentirane porabe sredstev na tej postavki.

Sredstva PP Odškodnine se ne planirajo, saj so pridobljena s strani zavarovalnice. Ker gre za namenska sredstva, se bo ostanek sredstev v višini 5.353,13 EUR prenesel v proračun za leto 2015.

7.1.8. Stvarno premoženje

Skladno z letnim načrtom razpolaganja s stvarnim premoženjem države je Tržni inšpektorat RS leta 2014 realiziral prodajo štirih starih in dotrajanih osebnih vozil (letnik 1996 in 1999) v skupnem znesku 620,00 EUR. Prodani so bili tudi stari prenosni računalniki v skupnem znesku 875,00 EUR za 12 kosov. Na podlagi sklenjenih pogodb so bila pridobljena sredstva na postavki PP 936510 v skupnem znesku 1.495,00 EUR, od tega so bila porabljena pri nakupu enega novega vozila sredstva v višini 2.740,60 EUR. Ker gre za namensko postavko, se bo ostanek sredstev na postavki v višini 3.540,50 EUR prenesel v proračun za leto 2015.

7.2. TEHNIČNA OPREMLJENOST

Zaradi ekonomskih razmer je moral Tržni inšpektorat RS v zadnjih letih večino sredstev za naložbe vrniti v Proračun RS. Tako je bilo tudi leta 2014, zaradi česar ni mogel v celoti izvesti zamenjave stare osebne računalniške opreme z novo. Leta 2014 je zamenjal 19 stacionarnih računalnikov, 7 optičnih čitalnikov in strežnik za arhiviranje podatkov. Potreba po nakupu nove računalniške opreme je velika, saj se obstoječa oprema že kviri in ni več zanesljiva. Tako se leta 2015 planira nakup 23 prenosnih računalnikov, 30 prenosnih tiskalnikov in 7 optičnih čitalnikov. Povprečna starost osebnih računalnikov je 4 leta, prenosnih tiskalnikov pa 6 let.

Konec leta 2014 je imel Tržni inšpektorat RS za dobro tretjino starejših računalnikov, na katerih je nameščen še operacijski sistem Windows XP. Omenjenemu operacijskemu sistemu je bila s strani proizvajalca Microsoft v aprilu leta 2014 ukinjena podpora, zato je nujno, da v okviru finančnih zmožnosti zamenja stare računalnike z novimi.

Leta 2014 je Tržni inšpektorat RS nadaljeval z optimizacijo strežniške infrastrukture. Uspešno je bil izpeljan projekt arhiviranja podatkov na diskovno polje. Za potrebe arhiviranja je bil kupljen nov strežnik z dodatnimi diskovnimi kapacitetami, kamor se arhivirajo podatki. Tržni inšpektorat RS ima 90 % strežniškega okolja virtualiziranega, deluje pa v Microsoft Windows strežniškem operacijskem okolju.

7.3. OPREMLJENOST S PREVOZNIMI SREDSTVI

Delo tržnih inšpektorjev je neločljivo povezano z delom na terenu, zaradi katerega je potreben ustrezen in dovolj velik vozni park. S tem se zagotovi zadostna mobilnost in varnost inšpektorjev ter hkrati tudi uspešno, hitro in kakovostno opravljanje dela. Povprečna starost vseh vozil Tržnega inšpektorata RS je 11 let. Zaradi starosti in dotrajanosti vozil je ogrožena varnost inšpektorjev, ki svoje delo opravljajo na območju celotne Slovenije. Zaradi starosti vozil so stroški njihovega vzdrževanja zelo visoki in se bodo vsako leto še povečevali. V nekaterih primerih stroški vzdrževanja že presegajo vrednost posameznega avtomobila.

Tržni inšpektorat RS je leta 2014 kupil dve novi vozili Renault Clio 1,2 in odprodal 4 najbolj dotrajana službena vozila. Konec leta je tako razpolagal s 45 službenimi vozili, od tega se je eno vozilo decembra 2014 pokvarilo in ni vozno, zato se bo v začetku leta 2015 na spletni strani Tržnega inšpektorata RS objavila namera o prodaji.

Leta 2014 si je Tržni inšpektorat RS zadal cilj, da v naslednjih štirih letih nakupi 14 novih vozil, s katerimi bi nadomestil stara službena vozila. Zaradi zmanjšanja proračunskih sredstev je bil primoran spremeniti zastavljeni cilj. Tako načrtuje, da bo do leta 2016 zamenjal vsa vozila letnik 1999 z novejšimi. Prvi korak bo nakup 4 novih vozil leta 2015.

V spodnjih tabelah je prikazano število vozil po letnikih in njihovo povprečno število prevoženih kilometrov kot tudi posamezni stroški, vezani na službena vozila.

Strošek	Znesek
Goriva in maziva	34.375 EUR
Vzdrževanja in popravila	16.598 EUR
Nadomestni deli za vozila	4.018 EUR
Pristojbine za registracijo	4.622 EUR
Zavarovalne premije	13.485 EUR
Stroški nakupa vinjet in urbane	5.470 EUR
Najem vozil in selitveni stroški	17.868 EUR
Drugi prevozni in transportni stroški	12 EUR
SKUPAJ prevozni stroški in storitve	96.448 EUR

Tabela 40: Prevozni stroški in storitve

Letnik	Število vozil	Model	Povprečno število km
1996	1	Renault Clio	121.000
1999	13	Renault Clio	89.000
2000	1	Renault Kangoo	55.000
2000	1	Renault Clio	72.000
2001	8	Renault Clio	100.000
2005	5	Renault Clio	82.000
2007	4	Renault Clio	73.000
2008	2	Renault Clio	36.000
2011	6	Renault Clio	34.000
2011	1	Renault Laguna	107.000
2013	1	Renault Clio	13.801
2014	2	Renault Clio	6.000
SKUPAJ	45		

Tabela 41: Število vozil po letnikih in povprečno število prevoženih kilometrov

8. KAKO NAPREJ

Še naprej bomo delali dobro v dobro vseh nas!

Veseli bomo vsake vaše ideje, pripombe ali predloga,
s katerimi boste tudi vi pripomogli k uresničevanju naših ciljev!

PRILOGA 1: Seznam zakonov in podzakonskih predpisov

Seznam zakonskih in podzakonskih predpisov, katerih nadzor sodi, v celoti ali samo delno, v pristojnost Tržnega inšpektorata RS

📖 Energetski zakon (EZ-1, Uradni list RS, št. 17/2014)

- Uredba o tehničnih zahtevah za okoljsko primerno zasnovo proizvodov, povezanih z energijo (Uradni list RS, št. 76/2014)
 - Uredba Komisije (EU) št. 548/2014 z dne 21. 5. 2014 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede majhnih, srednjih in velikih transformatorjev
 - Uredba Komisije (EU) št. 66/2014 z dne 14. 1. 2014 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo gospodinjskih pečic, kuhalnih plošč in kuhinjskih nap
 - Uredba Komisije (EU) št. 814/2013 z dne 2. 8. 2013 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu grelnikov vode in hranilnikov tople vode
 - Uredba Komisije (EU) št. 813/2013 z dne 2. 8. 2013 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu grelnikov prostorov in kombiniranih grelnikov
 - Uredba Komisije (EU) št. 666/2013 z dne 8. 7. 2013 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu sesalnikov
 - Uredba Komisije (EU) št. 617/2013 z dne 26. 6. 2013 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu računalnikov in računalniških strežnikov
 - Uredba Komisije (ES) št. 547/2012 z dne 25. 6. 2012 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu vodnih črpalk
 - Uredba Komisije (ES) št. 206/2012 z dne 6. 3. 2012 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu klimatskih naprav in komfortnih ventilatorjev
 - Uredba Komisije (ES) št. 327/2011 z dne 30. 3. 2011 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu ventilatorjev, ki jih poganjajo motorji z električno vhodno močjo med 125 W in 500 kW
 - Uredba Komisije (ES) št. 1016/2010 z dne 10. 11. 2010 o izvajanju Direktive 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu gospodinjskih pomivalnih strojev
 - Uredba Komisije (ES) št. 1015/2010 z dne 10. 11. 2010 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2009/125/ES v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovu gospodinjskih pralnih strojev (popravek št. 1015/2010)
 - Uredba Komisije (ES) št. 859/2009 z dne 18. 9. 2009 o spremembi Uredbe (ES) št. 244/2009 v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovu glede ultravijoličnega sevanja neusmerjenih svetil v gospodinjstvu
 - Uredba Komisije (ES) št. 643/2009 z dne 22. 7. 2009 o izvajanju Direktive 2005/32/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu gospodinjskih hladilnih aparatov
 - Uredba Komisije (ES) št. 642/2009 z dne 22. 7. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovu televizorjev (sprememba št. 801/2013)

- Uredba Komisije (ES) št. 641/2009 z dne 22. 7. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo samostojnih obtočnih črpalk in obtočnih črpalk, namenjenih vgradnji v izdelke
- Uredba Komisije (ES) št. 640/2009 z dne 22. 7. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo elektromotorjev
- Uredba Komisije (ES) št. 278/2009 z dne 6. 4. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo za porabo električne energije zunanjih napajalnikov v stanju brez obremenitve in njihov povprečni izkoristek pod obremenitvijo
- Uredba Komisije (ES) št. 245/2009 z dne 18. 3. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo fluorescenčnih sijalk brez vdelanih predstikalnih naprav, visokointenzivnostnih sijalk in predstikalnih naprav in svetilk za delovanje teh sijalk ter o razveljavitvi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2000/55/ES (sprememba št. 347/2010)
- Uredba Komisije (ES) št. 244/2009 z dne 18. 3. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES v zvezi z zahtevami za okoljsko primerno zasnovo neusmerjenih svetil v gospodinjstvu
- Uredba Komisije (ES) št. 107/2009 z dne 4. 2. 2009 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo enostavnih TV-komunikatorjev
- Uredba Komisije (ES) št. 1275/2008 z dne 17. 12. 2008 o izvajanju Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2005/32/ES glede zahtev za okoljsko primerno zasnovo za porabo energije pri električni in elektronski gospodinski ter pisarniški opremi v stanju pripravljenosti in izključenosti (sprememba št. 801/2013)
- ♦ Uredba o označevanju proizvodov, povezanih z energijo, glede rabe energije in drugih virov (Uradni list RS, št. 65/2014)
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 518/2014 z dne 5. 3. 2014 o spremembi delegiranih uredb Komisije (EU) št. 1059/2010, (EU) št. 1060/2010, (EU) št. 1061/2010, (EU) št. 1062/2010, (EU) št. 626/2011, (EU) št. 392/2012, (EU) št. 874/2012, (EU) št. 665/2013, (EU) št. 811/2013 in (EU) št. 812/2013 v zvezi z označevanjem izdelkov, povezanih z energijo, na internetu
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 65/2014 z dne 1. 10. 2013 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z označevanjem gospodinskih pečic in kuhinjskih nap z energijskimi nalepkami
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 665/2013 z dne 3. 5. 2013 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z označevanjem sesalnikov z energijskimi nalepkami
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 874/2012 z dne 12. 7. 2012 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z označevanjem električnih sijalk in svetilk z energijskimi nalepkami
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 392/2012 z dne 1. 3. 2012 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem gospodinskih sušilnih strojev (Popravek št. 392/2012)
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 626/2011 z dne 4. 5. 2011 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem klimatskih naprav
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 1062/2010 z dne 28. 9. 2010 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta glede zahtev za energijsko označevanje televizijskih sprejemnikov

- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 1061/2010 z dne 28. 9. 2010 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem gospodinjskih pralnih strojev
- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 1060/2010 z dne 28. 9. 2010 o dopolnitvi Direktive 2010/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z energijskim označevanjem gospodinjskih hladilnih aparatov
- Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 1059/2010 z dne 28. 9. 2010 o dopolnitvi Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 2010/30/EU glede zahtev za energijsko označevanje gospodinjskih pomivalnih strojev
- ♦ Pravilnik za energijsko označevanje gospodinjskih električnih sušilnih strojev (Uradni list RS, št. 104/2001, 100/2006) - glej opombo 2
- ♦ Pravilnik za energijsko označevanje gospodinjskih pralno-sušilnih strojev (Uradni list RS, št. 104/2001, 100/2006) - glej opombo 2
- ♦ Pravilnik o energijskem označevanju gospodinjskih klimatskih naprav (Uradni list RS, št. 5/2004) - glej opombo 2
 - Seznam standardov, katerih uporaba ustvarja domnevo o skladnosti klimatske naprave s Pravilnikom o energijskem označevanju gospodinjskih klimatskih naprav (Uradni list RS, št. 60/2005) - ne velja več, uporablja se do 1. 1. 2013
- ♦ Pravilnik o energetskega označevanju gospodinjskih električnih peči (Uradni list RS, št. 89/2003) - glej opombo 2
- ♦ Odredba za energijsko označevanje žarnic in sijalk za uporabo v gospodinjstvu (Uradni list RS, št. 104/2001) - glej opombo 2

 Obrtni zakon (ObrZ, Uradni list RS, št. 40/2004-UPB1, 117/2006, 102/2007, 30/2013, 36/2013-popr.)

- ♦ Uredba o obrtnih dejavnostih (Uradni list RS, št. 63/2013)

 Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP, Uradni list RS, št. 16/2007-UPB3, 68/2008, 110/2013)

- ♦ Uredba o zneskih nadomestil za privatno in drugo lastno reproduciranje (Uradni list RS, št. 103/2006)
- ♦ Pravilnik o javni priobčitvi glasbenih del (Uradni list RS, št. 29/1998)
- ♦ Pravilnik o honorarjih za uporabo avtorskih del iz repertoarja združenja ZAMP, prečiščeno besedilo (Uradni list RS, št. 111/2000)
- ♦ Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja v organizaciji motorističnih društev (Uradni list RS, št. 106/2010)
- ♦ Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe, ki jih organizirajo in izvedejo godbe in big bendi (Uradni list RS, št. 106/2010)
- ♦ Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja, ki jih organizirajo mladinski centri (Uradni list RS, št. 4/2011)
- ♦ Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe na turističnih prireditvah (Uradni list RS, št. 63/2011)
- ♦ Skupni sporazum za določitev višine nadomestil za javno priobčitev fonogramov na prireditvah razvedrilne narave, na katerih javna priobčitev fonogramov ni ključnega pomena (Uradni list RS, št. 51/2012)
- ♦ Začasna tarifa za dajanje zaščitene repertoarja Združenja SAZAS na voljo javnosti v okviru funkcij časovnega zamika programa in osebnega omrežnega snemalnika (Uradni list RS, št. 68/2013)

- Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe v organizaciji motorističnih društev (Uradni list RS, št. 105/2013, 111/2013 popr.)
 - Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe v organizaciji študentske organizacije Slovenije in študentskih klubov oziroma zavodov (Uradni list RS, št. 107/2013)
 - Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe v organizaciji mladinskih centrov (Uradni list RS, št. 110/2013)
 - Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe na turističnih prireditvah (Uradni list RS, št. 3/2014)
 - Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v televizijskih programih v Republiki Sloveniji št. 2014 (Uradni list RS, št. 4/2014)
 - Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe v okviru kulturne dejavnosti, ki jo izvajajo kulturna društva in upokojenske kulturne skupine (Uradni list RS, št. 6/2014)
 - Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja Združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe, ki jih organizirajo in izvedejo godbe in big bendi (Uradni list RS, št. 12/2014)
 - Skupni sporazum o uporabi glasbenih avtorskih del iz repertoarja združenja SAZAS v obliki javnega izvajanja glasbe v organizaciji občin Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 18/2014)
- Zakon o bančništvu (ZBan-1, Uradni list RS, št. 99/2010-UPB5, 35/2011, 52/2011-popr. UPB5p, 59/2011, 85/2011, 48/2011, 105/2012, 56/2013, 96/2013)
- Zakon o blagovnih rezervah (ZBR, Uradni list RS, št. 96/2009-UPB2, 83/2012)
- Zakon o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozi (ZDCOPMD, Uradni list RS, št. 14/2014-UPB5)
- Zakon o dvojnem označevanju cen v tolarjih in evrih (ZDOCTE, Uradni list RS, št. 101/2005)
- Pravilnik o načinu dvojnega označevanja cen blaga in storitev v tolarjih in evrih pri posameznih vrstah in načinih ponujanja blaga in storitev (Uradni list RS, št. 20/2006)
- Zakon o društvih (ZDru-1, Uradni list RS, št. 64/2011-UPB2)
- Pravilnik o registru društev, registru podružnic tujih društev in evidenci društev v javnem interesu (Uradni list RS, št. 5/2007, 56/2008, 64/2011)
- Zakon o eksplozivih in pirotehničnih izdelkih (ZEPI, Uradni list RS, št. 35/2008)
- Uredba o posebnih zahtevah za objekte, v katerih so eksplozivi ali pirotehnični izdelki (Uradni list RS, št. 124/2008, 70/2012, 90/2012)
- Zakon o elektronskem poslovanju na trgu (ZEPT, Uradni list RS, št. 96/2009-UPB2)
- Zakon o enotni ceni knjige (ZECK, Uradni list RS, št. 11/2014)
- Zakon o gorskih vodnikih (ZGV, Uradni list RS, št. 99/2004-UPB1, 59/2010)
- Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1, Uradni list RS, št. 65/2009-UPB3, 33/2011, 91/2011, 100/2011 Skl. US, 32/2012, 57/2012, 44/2013-Odl. US, 82/2013)

 Zakon o gostinstvu (ZGos, Uradni list RS, št. 93/2007-UPB2)

- Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih in o obsegu storitev za opravljanje gostinske dejavnosti (Uradni list RS, št. 21/2014)
- Pravilnik o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost (Uradni list RS, št. 78/1999, 107/2000, 30/2006, 93/2007)
- Pravilnik o načinu vpisa sobodajalcev v Poslovni register Slovenije (Uradni list RS, št. 112/2007)
- Pravilnik o kategorizaciji nastanitvenih obratov (Uradni list RS, št. 62/2008, 115/2008, 72/2009)

 Zakon o gradbenih proizvodih (ZGPro-1, Uradni list RS, št. 82/2013) - velja od 23. 10. 2013

- Seznam slovenskih standardov, ki povzemajo harmonizirane standarde, objavljene v Uradnem listu EU (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
- Uredba (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi usklajenih pogojev za trženje gradbenih proizvodov in razveljavitvi Direktive Sveta 89/106/EGS
 - Seznam harmoniziranih standardov za gradbene proizvode
 - Izvedbena Uredba Komisije (EU) št. 1062/2013 z dne 30. 10. 2013 o obliki evropske tehnične ocene za gradbene proizvode
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 157/2014 z dne 30. 10. 2013 o pogojih za objavo izjave o lastnostih gradbenih proizvodov na spletnem mestu
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 568/2014 z dne 18. 2. 2014 o spremembi Priloge V k Uredbi (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta glede ocenjevanja in preverjanja nespremenljivosti lastnosti gradbenih proizvodov
 - Delegirana Uredba Komisije (EU) št. 574/2014 z dne 21. 2. 2014 o spremembi Priloge III k Uredbi (EU) št. 305/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o vzorcu, ki se uporablja za pripravo izjave o lastnostih gradbenih proizvodov
- Odredba o prenehanju uporabe odredbe o obveznem certificiranju cementa in seznam standardov (Uradni list RS, št. 53/2001)
- Pravilnik o požarni klasifikaciji gradbenih proizvodov (Uradni list RS, št. 77/2003)
- Seznam smernic za evropska tehnična soglasja za gradbene proizvode (Uradni list RS, št. 67/2004)
- Pravilnik o prenehanju veljavnosti Seznama smernic za evropska tehnična soglasja za gradbene proizvode (Uradni list RS, št. 109/2007)

 Zakon o grbu, zastavi in himni Republike Slovenije ter o slovenski narodni zastavi (ZGZH, Uradni list RS, št. 67/1994)

 Zakon o izenačevanju možnosti invalidov (ZIMI, Uradni list RS, št. 94/2010 -UPB1, 50/2014)

 Zakon o javni rabi slovenščine (ZJRS, Uradni list RS, št. 86/2004, 8/2010)

 Zakon o kontroli cen (ZKC, Uradni list RS, št. 51/2006-UPB1)

- Odredba o pošiljanju obvestil o spremembi cen (Uradni list RS, št. 65/2014)
- Uredba o listi blaga in storitev, za katere se uporabljajo ukrepi kontrole cen (Uradni list RS, št. 80/2000, 17/2004)
- Uredba o določitvi najvišjih cen prevoza potnikov po železnici v notranjem potniškem prometu (Uradni list RS, št. 25/2014)
- Uredba o oblikovanju cen učbenikov (Uradni list RS, št. 29/2014)
- Uredba o oblikovanju cen naftnih derivatov (Uradni list RS, št. 71/2014)

- Uredba o oblikovanju cen proizvodnje in distribucije pare in tople vode za namene daljinskega ogrevanja za tarifne odjemalce (Uradni list RS, št. 28/2014)
- 📖 Zakon o medicinskih pripomočkih (ZMedPri, Uradni list RS, št. 98/2009)
- 📖 Zakon o nepremičninskem posredovanju (ZNPotr, Uradni list RS, št. 72/2006-UPB1, 49/2011)
- 📖 Zakon o odvetništvu (ZOdV, Uradni list RS, št. 18/1993, 24/1996, 24/2001, 111/2005, 54/2008, 35/2009)
- 📖 Zakon o omejevanju porabe alkohola (ZOPA, Uradni list RS, št. 15/2003)
- 📖 Zakon o omejevanju uporabe tobaknih izdelkov (ZOUTI, Uradni list RS, št. 93/2007-UPB3)
- 📖 Zakon o pogojih za opravljanje reproduktivne video in avdio dejavnosti (ZPORVAD, Uradni list RS, št. 42/1994, 50/1994, 1/1995, 69/2006)
- 📖 Zakon o pogojnem dostopu do zaščitene elektronske storitve (ZPDZES, Uradni list RS, št. 43/2004)
- 📖 Zakon o poštnih storitvah (ZPSto-2, Uradni list RS, št. 51/2009, 77/2010)
- 📖 Zakon o potrošniških kreditih (ZPotK-1, Uradni list RS, št. 59/2010, 77/2011, 30/2013)
 - Pravilnik o pogojih, ki jih mora izpolnjevati kreditni posrednik (Uradni list RS, št. 63/2013)
 - Pravilnik o poročanju dajalcev kreditov o sklenjenih kreditnih pogodbah (Uradni list RS, št. 13/2011, 109/2011)
 - Pravilnik o pogojih za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja (Uradni list RS, št. 10/2014)
 - Sklep o pogojih, ki jih mora izpolnjevati bančni kreditni posrednik (Uradni list RS, št. 72/2010)
 - Pravilnik o vsebini predhodnih informacij in obrazcih za predhodne informacije o potrošniških kreditih (Uradni list RS, št. 104/2010)
 - Povprečne efektivne obrestne mere potrošniških kreditov bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 66/2004, 5/2005, 67/2005, 5/2006, 73/2006, 6/2007, 63/2007, 5/2008, 64/2008, 126/2008, 47/2009, 113/2009, 51/2010, 11/2010, 50/2011, 109/2011, 50/2012, 106/2012, 55/2013, 1/2014, 50/2014)
- 📖 Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC-1, Uradni list RS, št. 32/2014) - velja od 20. 5. 2014, uporablja se od 18. 8. 2014
- 📖 Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC, Uradni list RS, št. 12/2007-UPB1, 29/2010, 57/2012) - velja do 19. 5. 2014
 - Pravilnik o delih, ki se štejejo za osebno dopolnilno delo, ter o postopku priglasitve teh del (Uradni list RS, št. 30/2002)
- 📖 Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT, Uradni list RS, št. 60/2007, 19/2010, 77/2011, 19/2014)
 - Pravilnik o načinu sporočanja podatkov Uradu Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja (Uradni list RS, št. 90/2011)
 - Pravilnik o načinu sporočanja podatkov odvetnika, odvetniške družbe ali notarja Uradu RS za preprečevanje pranja denarja (Uradni list RS, št. 10/2008)

- Pravilnik o določitvi pogojev, pod katerimi za nekatere stranke ni treba sporočiti podatkov o gotovinskih transakcijah (Uradni list RS, št. 10/2008)
- Pravilnik o izvajanju notranje kontrole, pooblaščenca, hrambi in varstvu podatkov ter upravljanju evidenc pri organizacijah, odvetnikih, odvetniških družbah in notarjih (Uradni list RS, št. 10/2008)
- Pravilnik o določitvi pogojev, ki jih mora izpolnjevati oseba, da lahko nastopa v vlogi tretje osebe (Uradni list RS, št. 10/2008)
- Pravilnik o določitvi pogojev za ugotavljanje in preverjanje istovetnosti stranke z uporabo kvalificiranega digitalnega potrdila stranke (Uradni list RS, št. 10/2008)
- Pravilnik o določitvi seznama enakovrednih tretjih držav (Uradni list RS, št. 10/2008, 84/2012)
- Pravilnik o določitvi pogojev za obravnavo osebe kot stranke z neznatnim tveganjem za pranje denarja ali financiranje terorizma (Uradni list RS, št. 10/2008)

 Zakon o preprečevanju zamud pri plačilih (ZPreZP-1, Uradni list RS, št. 57/2012)

- Pravilnik o rokih, vsebini, obliki in načinu izmenjave podatkov, ki so potrebni za postopek izvzema obveznosti iz sistema obveznega večstranskega pobota (Uradni list RS, št. 28/2011) - velja do izdaje ustreznih predpisov po ZPreZP-1

 Zakon o prevozi v cestnem prometu (ZPCP-2, Uradni list RS, št. 131/2006, 5/2007-popr., 123/2008, 28/2010, 49/2011, 57/2012, 39/2013)

 Zakon o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1, Uradni list RS, št. 96/2005, 109/2005, 105/2006, 9/2014)

 Zakon o Rdečem križu Slovenije (ZRKS, Uradni list RS, št. 7/1993)

 Zakon o socialnem podjetništvu (ZSocP, Uradni list RS, št. 20/2011)

- Uredba o določitvi dejavnosti socialnega podjetništva (Uradni list RS, št. 54/2012, 45/2014)

 Zakon o splošni varnosti proizvodov (ZSVP-1, Uradni list RS, št. 101/2003)

- Uredba o načinu mednarodne izmenjave informacij o ukrepih in dejanjih, ki omejujejo trgovanje s proizvodi (Uradni list RS, št. 79/2011)
- Odredba o seznamu standardov, ob uporabi katerih se domneva, da je proizvod varen v skladu z Zakonom o splošni varnosti proizvodov (Uradni list RS, št. 72/2014)
- Pravilnik o obliki in vsebini obvestila o nevarnem proizvodu (Uradni list RS, št. 33/2005)
- Uredba o izvajanju Odločbe Komisije o zahtevi, da države članice sprejmejo ukrepe za zagotovitev, da se dajo na trg samo vžigalniki, ki so varni za otroke, in za prepoved dajanja neobičajnih vžigalnikov na trg (Uradni list RS, št. 98/2006, 56/2007, 57/2008, 36/2009, 37/2010, 34/2011, 35/2012, 40/2013, 33/2014)
- Uredba o prepovedi dajanja rezalnih priključkov s cepci za prenosne ročne obrezovalnike grmičevja na trg (Uradni list RS, št. 42/2012)

 Zakon o spodbujanju razvoja turizma (ZSRT, Uradni list RS, št. 2/2004, 57/2012)

 Zakon o storitvah na notranjem trgu (ZSNT, Uradni list RS, št. 21/2010)

- Pravilnik o zagotavljanju informacij prejemnikom storitev (Uradni list RS, št. 10/2011)

 Zakon o tehničnih zahtevah za proizvode in o ugotavljanju skladnosti (ZTZPUS-1, Uradni list RS, št. 17/2011)

- Pravilnik o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (Uradni list RS, št. 27/2004, 71/2011)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o električni opremi, ki je namenjena za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
- Pravilnik o elektromagnetni združljivosti (EMC) (Uradni list RS, št. 132/2006)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o elektromagnetni združljivosti (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
- Pravilnik o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi (Uradni list RS, št. 17/2009, 54/2012)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
- Pravilnik o varnosti strojev (Uradni list RS, št. 75/2008, 66/2010, 74/2011)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o varnosti strojev (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
- Pravilnik o osebni varovalni opremi (Uradni list RS, št. 29/2005, 23/2006, 76/2011)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o osebni varovalni opremi (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
- Pravilnik o plinskih napravah (Uradni list RS, št. 105/2000, 28/2002, 60/2003)
 - Seznam standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o plinskih napravah (Uradni list RS, št. 50/2009)
- Odločba o priznanju veljavnosti certifikatom o skladnosti plinskih naprav (Uradni list RS, št. 76/2001)
- Pravilnik o aerosolnih razpršilnikih (Uradni list RS, št. 96/2009, 21/2014)
- Pravilnik o emisiji hrupa gospodinjskih strojev (Uradni list RS, št. 13/2001, 43/2005)
 - Seznam standardov, katerih uporaba ustvarja domnevo o skladnosti s pravilnikom o emisiji hrupa gospodinjskih strojev (Uradni list RS, št. 13/2001)
- Pravilnik o emisiji hrupa strojev, ki se uporabljajo na prostem (Uradni list RS, št. 106/2002, 50/2005, 49/2006)
- Pravilnik o označevanju materialov, ki se uporabljajo za glavne sestavne dele obutve, namenjene prodaji potrošnikom (Uradni list RS, št. 26/2000, 96/2003, 21/2004, 55/2009)
- Pravilnik o proizvodih iz kristalnega stekla (Uradni list RS, št. 110/2007)
- Pravilnik o rekreacijskih plovilih (Uradni list RS, št. 42/2005, 50/2012)
 - Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami Pravilnika o rekreacijskih plovilih (objavljen na spletni strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo)
- Pravilnik o pomorski opremi (Uradni list RS, št. 24/2007, 23/2009, 78/2009, 98/2013, 56/2014)
- Pravilnik o emisiji plinastih onesnaževal in delcev iz motorjev z notranjim zgorevanjem, namenjenih za vgradnjo v necestne premične stroje (Uradni list RS, št. 54/2011, 28/2014)

 Zakon o trgovini (ZT-1, Uradni list RS, št. 24/2008)

- Pravilnik o minimalnih tehničnih pogojih za opravljanje trgovinske dejavnosti (Uradni list RS, št. 37/2009)

- Pravilnik o minimalni stopnji izobrazbe za opravljanje trgovinske dejavnosti (Uradni list RS, št. 4/2010)
- 📖 Zakon o Triglavskem narodnem parku (ZTNP-1, Uradni list RS, št. 52/2010)
- 📖 Zakon o trošarinah (ZTro, Uradni list RS, št. 97/2010-UPB8)
- 📖 Zakon o uresničevanju načela enakega obravnavanja (ZUNEO, Uradni list RS, št. 93/2007-UPB1)
- 📖 Zakon o uvedbi eura (ZUE, Uradni list RS, št. 114/2006)
- 📖 Zakon o varstvu konkurence (ZVK, Uradni list RS, št. 18/1993, 56/1999, 110/2002)
- 📖 Zakon o varstvu okolja (ZVO-1, Uradni list RS, št. 39/2006-UPB1, 70/2008, 108/2009, 48/2012, 57/2012, 92/2013)
 - Uredba o ravnanju z odpadno električno in elektronsko opremo (Uradni list RS, št. 107/2006, 100/2010)
 - Uredba o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji (Uradni list RS, št. 3/2010, 64/2012, 93/2012)
 - Uredba o odpadnih oljih (Uradni list RS, št. 24/2012)
 - Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom (Uradni list RS, št. 39/2010)
 - Uredba o informacijah o varčnosti porabe goriva, emisijah ogljikovega dioksida in emisijah onesnaževal zunanjega zraka, ki so na voljo potrošnikom o novih osebnih avtomobilih (Uradni list RS, št. 24/2014) - velja od 19. 4. 2014
 - Uredba o informacijah o varčni porabi goriva in emisijah CO(2), ki so na voljo potrošnikom ob nakupu novih osebnih vozil (Uradni list RS, št. 81/2010) - preneha veljati 19. 4. 2014
 - Uredba o obdelavi biološko razgradljivih odpadkov (Uradni list RS, št. 62/2008)
 - Uredba o varstvu samoniklih gliv (Uradni list RS, št. 57/1998)
 - Uredba o načinu, predmetu in pogojih izvajanja obvezne državne gospodarske javne službe izvajanja meritev, pregledovanja in čiščenja kurilnih naprav, dimnih vodov in zračnikov zaradi varstva okolja in učinkovite rabe energije, varstva človekovega zdravja in varstva pred požarom (Uradni list RS, št. 129/2004, 57/2006, 105/2007, 102/2008, 94/2013)
 - Sklep o ceniku dimnikarskih storitev (Uradni list RS, št. 57/2010)
 - Uredba o prevzemanju odpadnih azbestcementnih gradbenih izdelkov na odlagališčih komunalnih odpadkov in o določitvi najvišje cene njihovega odlaganja (Uradni list RS, št. 97/2006)
 - Uredba o odpadkih (Uradni list RS, št. 103/2011)
 - Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/2012, 109/2012)
 - Uredba o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Uradni list RS, št. 99/2013)
 - Uredba o emisiji snovi v zrak iz malih in srednjih kurilnih naprav (Uradni list RS, št. 24/2013)
- 📖 Zakon o varstvu potrošnikov (ZVPot, Uradni list RS, št. 98/2004-UPB2, 126/2007, 86/2009, 78/2011, 38/2014)
 - Pravilnik o obrazcih v zvezi z uveljavljanjem pravice do odstopa od pogodbe, sklenjene na daljavo ali zunaj poslovnih prostorov (Uradni list RS, št. 43/2014)
 - Pravilnik o načinu označevanja cen blaga in storitev (Uradni list RS, št. 63/1999, 27/2001, 65/2003)

- Pravilnik o blagu, za katero se izda garancija za brezhibno delovanje (Uradni list RS, št. 14/2012)
- Pravilnik o uporabi jezikov narodnih skupnosti v procesih poslovanja podjetij s potrošniki na območjih, kjer živi italijanska in madžarska narodna skupnost (Uradni list RS, št. 78/2008)
- Pravilnik o obrazcih za informacije o pogodbah o časovnem zakupu, o dolgoročnem počitniškem proizvodu, o nadaljnji prodaji in o zamenjavi ter o obrazcu za odstop od pogodb (Uradni list RS, št. 100/2011)
- Pravilnik o načinu vpisa in pogojih za vpis potrošniških organizacij v register (Uradni list RS, št. 8/2012)

 Zakon o varstvu potrošnikov pred nepoštenimi poslovnimi praksami (ZVPNPP, Uradni list RS, št. 53/2007)

 Zakon o zadrugah (ZZad, Uradni list RS, št. 97/2009-UPB2)

 Zakon o zdravilstvu (ZZdrav, Uradni list RS, št. 94/2007, 87/2011)

 Zakon o zdravstveni ustreznosti živil in izdelkov ter snovi, ki prihajajo v stik z živili (ZZUZIS, Uradni list RS, št. 52/2000, 42/2002, 47/2004)

Podzakonski predpisi, ki so sprejeti na podlagi drugih zakonov

 Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o imenih tekstilnih vlaken (Uradni list RS, št. 54/2012)

- Uredba (EU) št. 1007/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2011 o imenih tekstilnih vlaken in s tem povezanim etiketiranjem in označevanjem surovinske sestave tekstilnih izdelkov ter razveljavitvi Direktive Sveta 73/44/EGS in direktiv 96/73/ES in 2008/121/ES Evropskega parlamenta in Sveta

 Uredba o izvajanju Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) o sodelovanju med nacionalnimi organi, odgovornimi za izvrševanje zakonodaje o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 118/2005, 28/2012, 6/2014)

 Uredba o cestninskih cestah in cestnini (Uradni list RS, št. 109/2009, 51/2010, 71/2011, 76/2013, 79/2014)

 Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/2004, 96/2008, 36/2009, 102/2011, 15/2014)

Seznam EU predpisov, ki se neposredno uporabljajo v Sloveniji pri nadzoru Tržnega inšpektorata RS

- Uredba (ES) št. 764/2008 (določitev postopkov za uporabo nekaterih nacionalnih tehničnih pravil za proizvode, ki se zakonito tržijo v drugi državi članici, in o razveljavitvi Odločbe št. 3052/95/ES)
- Uredba (ES) št. 765/2008 (določitev zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitev Uredbe (EGS) št. 339/93)
- Uredba (EU) št. 1177/2010 (pravice potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovniških poteh ter sprememba Uredbe (ES) št. 2006/2004)
 - Uredba o izvajanju Uredbe 1177/2010/EU o pravicah potnikov med potovanjem po morju in celinskih plovniških poteh (Uradni list RS, št. 49/2013)

Seznam zakonskih in podzakonskih predpisov, ki urejajo delovanje Tržnega inšpektorata RS oziroma določajo pristojnosti tržnih inšpektorjev

 Zakon o državni upravi (ZDU-1, Uradni list RS, št. 113/2005-UPB4, 48/2009, 21/2012, 12/2014)

- Uredba o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št. 58/2003, 45/2004, 86/2004, 52/2005, 82/2005, 138/2004, 17/2006, 76/2006, 17/2012, 23/2012, 109/2012)

 Zakon o inšpekcijskem nadzoru (ZIN, Uradni list RS, št. 43/2007-UPB1, 40/2014)

- Pravilnik o službeni izkaznici inšpektorja (Uradni list RS, št. 67/2014)
- Pravilnik o strokovnem izpitu za inšpektorja (Uradni list RS, št. 111/2007)
- Pravilnik o posebnem delu izpita za tržnega inšpektorja, rudarskega inšpektorja, energetskega inšpektorja, inšpektorja za elektronske komunikacije, elektronski podpis in pošto, pooblaščen osebe Agencije za pošto in elektronske komunikacije Republike Slovenije in inšpektorja organov lokalnih skupnosti na področju turistične takse (Uradni list RS, št. 62/2006)

 Zakon o prekrških (ZP-1, Uradni list RS, št. 29/2011-UPB8, 21/2013, 111/2013, 74/2014, 92/2014-odl. US)

- Uredba o vrsti izobrazbe, strokovnem usposabljanju in preizkusu znanja za vodenje in odločanje v prekrškovnem postopku (Uradni list RS, št. 75/2013)
- Pravilnik o stroških postopka o prekršku (Uradni list RS, št. 89/2008)
- Pravilnik o obliki in vsebini vpisnikov in pomožnih knjig pri prekrškovnih organih (Uradni list RS, št. 33/2011, 69/2013)
- Pravilnik o kazenski evidenci (Uradni list RS, št. 34/2004, 127/2006)
- Pravilnik o izvrševanju dela v splošno korist (Uradni list RS, št. 109/2008)

 Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP, Uradni list RS, št. 24/2006-UPB2, 126/2007, 65/2008, 8/2010, 82/2013)

- Pravilnik o potrjevanju dokončnosti in pravnomočnosti upravnih aktov (Uradni list RS, št. 43/2005, 94/2007)
- Pravilnik o stroških v upravnem postopku (Uradni list RS, št. 86/2005)
- Uredba o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 20/2005, 106/2005, 30/2006, 86/2006, 32/2007, 63/2007, 115/2007, (122/2007 popr.), 31/2008, 101/2010)
- Pravilnik o izvrševanju uredbe o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 75/2005, 47/2008)
- Pravilnik o celostni podobi organov državne uprave (Uradni list RS, št. 46/2008, 97/2008, 122/2008, 48/2009, 50/2010) - uporablja se do 31. 12. 2010
- Uredba o celostni grafični podobi Vlade Republike Slovenije in drugih organov državne uprave (Uradni list RS, št. 58/2010, 57/2011)
- Pravilnik o vodenju evidence o upravnem postopku (Uradni list RS, št. 18/2003, 7/2006)

 Zakon o tržni inšpekciji (ZTI, Uradni list RS, št. 20/1997)

 Zakon o upravnih taksah (ZUT, Uradni list RS, št. 106/2010-UPB5)

 Zakon o sodnih taksah (ZST-1, Uradni list RS, št. 37/2008, 97/2010, 63/2013, 89/2013-odl. US)

- Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ, Uradni list RS, št. 51/2006-UPB2, 117/2006, 23/2014, 50/2014)
- Uredba o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 76/2005, 119/2007, 95/2011)
 - Uredba o delovnem času v organih državne uprave (Uradni list RS, št. 115/2007, 122/2007 popr.)
- Kazenski zakonik (KZ-1, Uradni list RS, št. 50/2012-UPB2)

PRILOGA 2: Primerjava števila pregledov in ukrepov Tržnega inšpektorata Republike Slovenije v letih 2005-2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Pregledi	17950	18204	17248	18305	19980	20749	19282	20129	21593	20445
Opozorila po 33. členu ZIN	1782	1390	1219	1588	1754	1682	1493	2595	2662	3358
Upravne odločbe	3071	2199	1880	2144	2023	1759	1506	1394	1382	1437
Opozorila po 53. členu ZP-1	2019	2235	2641	2252	2792	2579	2441	3656	3559	3912
Opomini po 21. členu ZP-1	1532	1514	834	948	954	998	927	1059	1004	1000
Plačilni nalogi	1211	1332	1059	1222	1147	938	880	777	931	798
Odločbe o prekršku	463	485	277	460	546	529	741	752	808	1002
Obdolžilni predlogi	166	69	61	17	13	12	27	18	10	18
Ovadbе (naznanilo) za kazniva dejanja	2	3	1	5	6	3	0	0	10	10

Legenda:

ZIN: Zakon o inšpekcijskem nadzoru

ZP-1: Zakon o prekrških v veljavi od 1. 1. 2005

OPOMBE (prostor za opombe bralca)

Gradivo so pripravili:

Pri pripravi prispevkov in oblikovanju poročila so sodelovali vsi zaposleni Tržnega inšpektorata Republike Slovenije.

Naslov:

Poslovno poročilo Tržnega inšpektorata Republike Slovenije za leto 2014

Izdal:

Tržni inšpektorat Republike Slovenije, Dunajska cesta 160, Ljubljana

Odgovorna oseba:

Glavna tržna inšpektorica Andrejka Grlič

*© Uporaba in objava podatkov dovoljeni le z navedbo vira.
Vse uporabljene slike so simbolične.*